

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU

TUTANAK DERGİSİ

8 Kasım 2023 Çarşamba
14'üncü Toplantı

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İÇİNDEKİLER

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

Sayfa

1.- Komisyon Başkanı Mehmet Muş'un, Komisyonun bugünkü gündemine ilişkin açıklaması

2.- Komisyon Başkanı Mehmet Muş'un, Batman Milletvekili Mehmet Rüştü Tiryaki'nin İçişleri Bakanlığının 2024 yılı bütçesi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

3.- Oturum Başkanı Orhan Erdem'in, İstanbul Milletvekili Çiçek Otlu'nun İçişleri Bakanlığının 2024 yılı bütçesi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

4.- Komisyon Başkanı Mehmet Muş'un, Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

5.- Komisyon Başkanı Mehmet Muş'un, Diyarbakır Milletvekili Serhat Eren'in İçişleri Bakanlığının 2024 yılı bütçesi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

6.- Komisyon Başkanı Mehmet Muş'un, Adıyaman Milletvekili Resul Kurt'un, İçişleri Bakanlığının 2024 yılı bütçesi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

7.- *Komisyon Başkanı Mehmet Muş'un, İstanbul Milletvekili Celal Fırat'ın İçişleri Bakanlığının 2024 yılı bütçesi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması*

III.- AÇIKLAMALAR

1.- *Batman Milletvekili Mehmet Rüştü Tiryaki'nin, Plan ve Bütçe Komisyonu üyeliğinden ayrıldığına, Barış Annelerine ve Cumartesi Annelerine ilişkin açıklaması*

2.- *Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin, Ankara Milletvekili Orhan Yegin'in İçişleri Bakanlığının 2024 yılı bütçesi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması*

3.- *Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin, Oturum Başkanı Orhan Erdem'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması*

4.- *Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin, Komisyon Başkanı Mehmet Muş'un Diyarbakır Milletvekili Serhat Eren'in İçişleri Bakanlığının bütçesi üzerindeki konuşmasıyla ilgili yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması*

5.- *İzmir Milletvekili Rahmi Aşkın Türeli'nin, Komisyon Başkanı Mehmet Muş'un Adıyaman Milletvekili Resul Kurt'un İçişleri Bakanlığının bütçesi üzerindeki konuşmasıyla ilgili yaptığı açıklamasındaki ve Adıyaman Milletvekili Resul Kurt'un İçişleri Bakanlığı bütçesi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması*

6.- *İstanbul Milletvekili İsmail Faruk Aksu'nun, Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun İçişleri Bakanlığının 2024 yılı bütçesi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması*

IV.- KANUN TEKLİFLERİ VE DİĞER İŞLER

A) KANUN TEKLİFLERİ

1.- *2024 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/276) ve 2022 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/274) ile Sayıştay tezkereleri*

- a) *İçişleri Bakanlığı*
- b) *Emniyet Genel Müdürlüğü*
- c) *Jandarma Genel Komutanlığı*
- d) *Göç İdaresi Başkanlığı*
- e) *Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı*

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU

14'üncü Toplantı

8 Kasım 2023 Çarşamba

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

TBMM Plan ve Bütçe Komisyonu saat 10.06'da açılarak dört oturum yaptı.

Komisyon Başkanı Mehmet Muş,

Komisyonun bugünkü gündemine,

Batman Milletvekili Mehmet Rüştü Tiryaki'nin İçişleri Bakanlığının 2024 yılı bütçesi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Diyarbakır Milletvekili Serhat Eren'in İçişleri Bakanlığının 2024 yılı bütçesi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

Adıyaman Milletvekili Resul Kurt'un, İçişleri Bakanlığının 2024 yılı bütçesi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

İstanbul Milletvekili Celal Fırat'ın İçişleri Bakanlığının 2024 yılı bütçesi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

Oturum Başkanı Orhan Erdem, İstanbul Milletvekili Çiçek Otlu'nun İçişleri Bakanlığının 2024 yılı bütçesi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

İlişkin açıklama yaptı.

Batman Milletvekili Mehmet Rüştü Tiryaki, Plan ve Bütçe Komisyonu üyeliğinden ayrıldığına, Barış Annelerine ve Cumartesi Annelerine,

Muş Milletvekili Sezai Temelli,

Ankara Milletvekili Orhan Yegin'in İçişleri Bakanlığının 2024 yılı bütçesi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

Oturum Başkanı Orhan Erdem'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Komisyon Başkanı Mehmet Muş'un Diyarbakır Milletvekili Serhat Eren'in İçişleri Bakanlığının bütçesi üzerindeki konuşmasıyla ilgili yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

İzmir Milletvekili Rahmi Aşkın Türeli, Komisyon Başkanı Mehmet Muş'un Adıyaman Milletvekili Resul Kurt'un İçişleri Bakanlığının bütçesi üzerindeki konuşmasıyla ilgili yaptığı açıklamasındaki ve Adıyaman Milletvekili Resul Kurt'un İçişleri Bakanlığı bütçesi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

İstanbul Milletvekili İsmail Faruk Aksu, Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun İçişleri Bakanlığının 2024 yılı bütçesi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

İlişkin açıklama yaptı.

2024 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/276) ve 2022 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/274) ile Sayıştay tezkerelerinin görüşmelerine devam edilerek,

İçişleri Bakanlığının,

Emniyet Genel Müdürlüğünün,

Jandarma Genel Komutanlığının,

Sahil Güvenlik Komutanlığının,

Göç İdaresi Başkanlığının,

Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığının,

2024 yılı bütçeleri ve 2022 yılı kesin hesapları kabul edildi.

Komisyon gündeminde görüşülecek başka konu bulunmadığından, 2024 yılı bütçelerini görüşmeye devam etmek için 9 Kasım 2023 Perşembe günü saat 10.00'da toplanmak üzere toplantıya 23.33'te son verildi.

8 Kasım 2023 Çarşamba

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 10.06

BAŞKAN: Mehmet MUŞ (Samsun)

BAŞKAN VEKİLİ: İsmail Faruk AKSU (İstanbul)

SÖZCÜ: Orhan ERDEM (Konya)

KÂTİP: Nilgün ÖK (Denizli)

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Plan ve Bütçe Komisyonumuzun çok değerli üyeleri, Sayın Bakanım, Değerli Bakan Yardımcılarımız, kamu kurum ve kuruluşlarımızın kıymetli bürokratları, basınımızın değerli temsilcileri; Başkanlık Divanı adına hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Komisyonumuzun 14'üncü Birleşimini açıyorum.

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Komisyon Başkanı Mehmet Muş'un, Komisyonun bugünkü gündemine ilişkin açıklaması

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Gündemimizde İçişleri Bakanlığı, Emniyet Genel Müdürlüğü, Jandarma Genel Komutanlığı, Sahil Güvenlik Komutanlığı, Göç İdaresi Başkanlığı, Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığının bütçe, kesin hesap ve Sayıştay raporları bulunmaktadır.

Şimdi müzakerelere başlayacağız ancak başlamadan önce kamu kurumlarımızın temsilcilerinin kendilerini Komisyonumuza tanıtmalarını rica ediyorum. Bakan Yardımcılarımızdan başlamak suretiyle ilgili arkadaşlar ayağa kalkarak kendilerini tanıtabilirler...

MEHMET RÜŞTÜ TİRYAKİ (Batman) – Sayın Başkan, usulen bir söz istiyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Sayın Tiryaki, tanıtımı...

MEHMET RÜŞTÜ TİRYAKİ (Batman) – Bir otuz saniye sürecek...

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Söz vereceğim Sayın Tiryaki, süreci başlattım, sonra size söz vereceğim.

Buyurun lütfen.

(Katılımcılar kendilerini tanıttı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Bürokratlar kendilerini tanıttılar, kendilerine teşekkür ediyorum.

Sayın Bakana söz vereceğim.

Sayın Tiryaki, siz Komisyondan ayrıldınız mı?

MEHMET RÜŞTÜ TİRYAKİ (Batman) – Evet, evet; onu anlatacağım.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Tiryaki, Komisyondan neden ayrıldığınızı isterseniz daha sonraya bırakalım.

MEHMET RÜŞTÜ TİRYAKİ (Batman) – Bir dakika sürmeyecek.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Şöyle, usulle alakalı bir tartışma başlatmayın.

MEHMET RÜŞTÜ TİRYAKİ (Batman) – Yok, yok.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Şöyle, usulle alakalı bir yetkiniz yok. Komisyondan ayrıldığınız için size bir dakika veriyorum. Usulle alakalı bir konu varsa Sayın Temelli'ye söz vereceğim, kurallarımızı biliyorsunuz.

MEHMET RÜŞTÜ TİRYAKİ (Batman) – Teşekkür ediyorum, ben yeni milletvekili olmadım Sayın Başkan.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Biliyorum ama Komisyon üyeliğinizin düştüğünü biz de dün öğrendik.

Evet, buyurun.

Süreniz bir dakika.

III.- AÇIKLAMALAR

1.- Batman Milletvekili Mehmet Rüştü Tiryaki'nin, Plan ve Bütçe Komisyonu üyeliğinden ayrıldığına, Barış Annelerine ve Cumartesi Annelerine ilişkin açıklaması

MEHMET RÜŞTÜ TİRYAKİ (Batman) – Çok teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Beş aydır büyük bir zevkle, keyifle yürüttüğüm Plan Bütçe Komisyonu üyeliğinden dün itibarıyla ayrıldım. Partimin Genel Merkezinde üstlendiğim görevler nedeniyle istifa ettim, ikisini bir arada yürütemeyeceğim için. Geçen dönemde İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu; Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu ve Adalet Komisyonu üyeliği yapmışım. Bu dönem de Plan Bütçe Komisyonu üyeliği yaptım, çok yoğun emek isteyen bir Komisyon. Gerçekten eğer Meclisin mutfağından söz edilecekse bütün Komisyonlar Meclisin mutfağı ama Plan Bütçe Komisyonu herhâlde mutfağın en önemli bölümlerinden bir kısmını oluşturuyor. Bu arada, bu süre içerisinde, bu beş aylık süre içerisinde kalbini kırdığımız herhangi bir Komisyon üyemiz, milletvekilimiz varsa affola; bunu paylaşmak istedim.

Bir de bir cümle kuracağım müsaadenizle. Sayın Bakan, bugün, buraya dikkat ederseniz HEDEP Grubu üyesi milletvekilleri olarak beyaz tülbentler ve kırmızı karanfillerimizle geldik. Bir süredir bir ülkede maalesef Barış Annelerine ve Anayasa Mahkemesi kararlarına rağmen Cumartesi Annelerine barışçıl ve demokratik protesto haklarını kullanmak için bile izin verilmiyor. Onlar çocuklarını kaybetmiş anneler, babalar; kardeşlerini kaybetmiş abiler, ablalar ve sadece çocuklarını anmak istiyorlar. Bugüne kadar hiçbir şekilde antidemokratik bir tavır sergilemediler, Anayasa Mahkemesinin defaten verdiği kararlara rağmen hâlâ ve ısrarla onların bir protesto etkinliği yapmasına bile izin vermiyorsunuz. Onların çocuklarını anmak için sunmak istedikleri karanfilleri, bugün bir protesto olarak Plan Bütçe Komisyonu masalarına getirdik. Bunu size hatırlatmak istiyoruz ve lütfen Barış Annelerinin, Cumartesi Annelerinin, Cumartesi İnsanlarının demokratik, barışçıl haklarını kullanmalarına izin verin, önlerine sorun çıkarmayın diyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Teşekkür ediyorum Sayın Tiryaki.

Sayın Bakanım, şimdi sizlere konuşmanızı yapmak için otuz dakika süre vereceğim, konuşmanızı tamamlayamazsanız ilave bir süre vereceğim.

Buyurun lütfen.

IV.- KANUN TEKLİFLERİ VE DİĞER İŞLER

A) KANUN TEKLİFLERİ

1.- 2024 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/276) ve 2022 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/274) ile Sayıştay tezkereleri^()*

a) İçişleri Bakanlığı

() (1/276) ve (1/274) esas numaralı Kanun Teklifleri 20/10/2023 tarihli 4'üncü Toplantı Tutanağı'na eklidir.*

b) Emniyet Genel Müdürlüğü

c) Jandarma Genel Komutanlığı

ç) Sahil Güvenlik Komutanlığı

d) Göç İdaresi Başkanlığı

e) Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı

İÇİŞLERİ BAKANI ALİ YERLİKAYA - Sayın Başkan, çok değerli milletvekilleri; İçişleri Bakanlığı 2024 yılı bütçe teklifini değerlendirmelerinize sunmak üzere söz almış bulunuyor, heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Cumhuriyetimizin 100'üncü yıl dönümünde, Türkiye Yüzyılı hedeflerimiz doğrultusunda, Sayın Cumhurbaşkanımızın liderliği ve yol göstericiliğinde hazırlamış olduğumuz bütçe teklifimizin ülkemiz ve milletimiz için hayırlı olmasını diliyorum.

Bütçe sürecinde harcamış olduğunuz yoğun mesaiden dolayı siz Değerli Komisyon üyelerine, aynı zamanda Gazi Meclisimiz adına 5018 sayılı Kanun çerçevesinde Bakanlığımızı denetleyen ve bize rehberlik eden, rapor sunan Sayıştay Başkanlığımıza ve değerli denetçilerine teşekkürlerimi sunuyorum.

İçişleri Bakanlığı ailesi olarak 600 bin personelimiz kara vatanda, mavi vatanda, siber vatanda ülkemizin huzuru ve güvenliği adına yılın 365 günü, gece gündüz demeden büyük bir inanç, azim ve ferasetle görevlerini icra ediyor. Tüm mesai arkadaşlarıma, onlara destek olan kıymetli ailelerine şükranlarımı sunuyor, kendilerine hizmet etme şerefine nail olduğumuz aziz milletimizin her bir ferdini huzurlarınızda sevgi ve saygıyla selamlıyorum.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; öncelikli olarak Bakanlığımızın 2024 bütçe rakamlarını arz etmek istiyorum. Toplam ödenek teklifimiz 1 trilyon 275 milyar 934 milyon 965 bin liradır. Bakanlık merkez birimleri bütçesi 76 milyar 295 milyon 436 bin liradır. Bağlı kuruluşlarımızın bütçe toplamı 1 trilyon 199 milyar 639 milyon 529 bin liradır; Emniyet Genel Müdürlüğü 305 milyar 479 milyon 702 bin liradır, Jandarma Genel Komutanlığı 189 milyar 693 milyon 588 bin liradır, Sahil Güvenlik Komutanlığı 11 milyar 517 milyon 337 bin liradır, Göç İdaresi Başkanlığı 21 milyar 631 milyon 742 bin liradır, AFAD Başkanlığı 671 milyar 317 milyon 160 bin liradır. Ödeneğimizin 570 milyar 917 milyon 999 bin lirası cari ödenekler, 705 milyar 16 milyon 966 bin lirası ise yatırım ödeneğidir. Yatırım ödeneğimizin yüzde 95'i olan 671 milyar 561 milyon 96 bin liralık kısmı deprem ödeneğidir.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; cumhuriyetimizin 100'üncü yılından aldığımız büyük ilhamla, Sayın Cumhurbaşkanımızın liderliğinde, aziz milletimizle birlikte ülkemizi siyasi, sosyal ve ekonomik anlamda yüksek hedeflere ulaştıracak Türkiye Yüzyılı'nı inşa ediyoruz. Türkiye Yüzyılı'nın temelini oluşturan vizyon belgesininin 16 başlığından biri "huzur"dur çünkü Türkiye Yüzyılı vizyonunun öncelikli hedeflerinden biri de huzurun kökleştirilmesidir. Bunun için de insan hak ve özgürlüklerinin, can ve mal güvenliğinin her türlü fiili ve potansiyel tehdiye karşı güvence altına alınması şarttır; bunun teminatı da biziz. Türkiye Cumhuriyeti İçişleri Bakanlığı olarak biz, ülkemizin huzur ve güvenliği için varız. Polisimizle, Jandarmamızla, Sahil Güvenliğimizle 780 bin kilometrekarelik vatan toprağımızın her bir karışında, mavi vatanımızın her noktasında halkımızın huzur içinde yaşadığı bir ülke olma özelliğimizi sürekli güçlendiriyoruz. Konvansiyonel güvenlik sistemlerimizi yüksek teknoloji ve teknik kapasiteyle her geçen gün daha da geliştiriyoruz. Başta terör, organize suçlar, uyuşturucu, göçmen kaçakçılığı, siber suçlar ve asayiş olmak üzere tüm suç ve suçlulara karşı mücadelemizi ülkemizin huzuru ve güvenliği için büyük bir kararlılıkla sürdürüyoruz, sürdürmeye de devam edeceğiz.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; terörü ülkemizin gündeminden çıkarmaya kararlıyız. Kırk yılı aşkın süredir ülkemizin birlik ve beraberliğine kasteden, 40 bini aşkın vatan evladımızı şehit eden hain bölücü terör örgütü PKK'ya karşı yürütülen operasyonlar ile güvenlik güçlerimizin ortaya koyduğu alan hakimiyeti neticesinde terör, hamdolsun, bitme noktasına geldi. Artık terör nedeniyle kapalı tek bir yaylamız, terk edilmiş tek bir köyümüz, mezramız, tek bir kulübemiz dahi kalmadı. AK PARTİ hükümetlerimizin yirmi bir yıldır devam eden istikrarlı politikaları, Cumhuriyet İttifakı'ndaki ortaklarımızın güçlü desteği ve millî tavır sergileyen diğer siyasi partilerle beraber terör ve terörizme karşı büyük bir başarı kazandık. Eğitimden sağlığa, üretimden turizme, altyapı hizmetlerinden ulaşıma kadar hayata geçirilen eser ve hizmet siyaseti anlayışı bölgesel farklılıkları en aza indirirken fırsat eşitliğinin önündeki engelleri de bir bir ortadan kaldırıyor.

Geçmişte adı terörle anılan Cudi, Gabar bugün petrole, ülkemizin zenginliğiyle birlikte konuşuluyor. Malumlarımız olduğu üzere Şırnak'ta TPAO Bölge Müdürlüğü kuruldu, artık gençlerimiz için yeni bir istihdam alanı daha ortaya çıktı. Gabar'da günlük petrol üretimi 25 bin varile dayandı, 2024 yılı sonunda hedefimiz inşallah 100 bin varil. Gabar'daki petrol üretimimiz 2024'te ülkemizin ihtiyacının yüzde 10'unu, 2026'da da inşallah yüzde 18'ini karşılayacak. En önemli cari açık kalemlerimizin başında enerji geliyor, petrol üretimindeki artış ise inşallah ülke ekonomimize nefes olacak.

Terörün etkisizleştirildiği ve beli kırıldığı için bugün Hakkâri'de Cilofest'ler düzenleniyor, bölgemizde yeni istihdam alanları açılıyor; düzen, huzur ve güven tesis ediliyor. İşte, tüm bu kazanımların sürekliliği için kahraman güvenlik güçlerimiz terör örgütlerine karşı durmadan, duraksamadan operasyonlar düzenliyor. Şimdi, sizlerle 1 Ocak 2023-1 Kasım 2023 itibarıyla gerçekleştirdiğimiz operasyonlarla ilgili verileri paylaşmak istiyorum. Bu dönemde terör örgütlerine yönelik İHA'larımız, SİHA'larımız ve İKU'larımız 38.933 saat uçuş gerçekleştirdiler. Bölücü terör örgütü PKK/KCK'ya yönelik 3.054'ü şehir, 16.702'si kırsal olmak üzere toplam 19.756 operasyon yapıldı. Kırsalda yapılan operasyonların 43'ü büyük, 417'si orta, 16.242'si küçük çaplı operasyonlardı. Yapılan bu operasyonlarda 84'ü ölü, 525'i sağ, 5'i yaralı ve 107'si teslim olmak üzere 721 terörist etkisiz hâle getirildi. Operasyonlar kapsamında 6.011 şüpheli gözaltına alınırken 1.178'i tutuklandı, 1.297'si hakkında adli kontrol kararı verildi.

Teröre katılım sayıları yok denecek kadar azalırken Diyarbakır Annelerinin feryadı 5'inci yılına girdi. Son beş ayda evlat nöbetlerinde 4 terör örgütü mensubu daha teslim oldu ve ailesine kavuşanların sayısı 46'ya ulaştı. Terörle mücadelede Diyarbakır Annelerinin dimdik duruşları, yürekleri dağılayan ağıtları tüm dünyada yankılandı, yankılanmaya da devam ediyor.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; 1 Kasım tarihi itibarıyla FETÖ'ye yönelik 5.875 operasyon yapıldı, 8.286 şüpheli gözaltına alınırken 1.343'ü tutuklandı, 1.400'ü hakkında adli kontrol kararı verildi. DEAŞ'a yönelik 1.149 operasyon düzenlendi, bu operasyonlar sonucunda 227 terörist etkisiz hâle getirildi -226'sı sağ, 1'i teslim- 2.057 şüpheli gözaltına alınırken 524'ü tutuklandı, 507'si hakkında adli kontrol kararı verildi. Sol terör örgütlerine yönelik 238 operasyon yapıldı; bu operasyonlarda 8 terörist etkisiz hâle getirildi -4'ü ölü, 3'ü sağ, 1'i teslim- 535 şüpheli gözaltına alınırken 73'ü tutuklandı, 152'si hakkında adli kontrol kararı verildi. Bu dönemde etkisiz hâle getirilen bu hainlerin 7'si kırmızı, 15'i turuncu, 30'u gri, 1'i mavi, 1'i de yeşil kategoride olmak üzere toplam 54'ü sözde üst düzey teröristti. Son on ayda 104'ü bombalı eylem olmak üzere toplam 126 eylem güvenlik güçlerimizin fedakâr çalışmaları neticesinde, hamdolsun, önlendi.

Terör örgütlerine karşı yapılan operasyonların bir ayağını da terörizmin finansmanı ile mücadele oluşturmaktadır. Bu alanda da ilgili birimlerimizin yoğun bir faaliyet içinde olduğunu ifade etmek istiyorum. Terör örgütlerinin finans sağlama yöntemlerini çürütmek ve finans kaynaklarını bitirmek amacıyla güvenlik güçlerimiz tarafından gerçekleştirilen operasyonlar neticesinde, son on ayda, 167 operasyonda 955 şahıs gözaltına alındı, bunlardan 125'i tutuklandı; yine bu operasyonlar sonucu 27 milyon 323 bin 138 lira para ele geçirildi.

Terör örgütlerine karşı yurt içinde yürüttüğümüz faaliyetlerde Milli Savunma Bakanlığımız, MİT ve tüm bakanlıklarımız, devletimizin kurum ve kuruluşlarıyla uyum içerisinde çalışıyoruz. Her birine ayrı ayrı şükranlarımızı sunuyoruz. Bir kez daha ifade etmek isterim ki Sayın Cumhurbaşkanımızın liderliğinde, son terörist etkisiz hâle getirilinceye kadar Türkiye'nin huzuru için canla başla çalışmaya devam edeceğiz.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; İçişleri Bakanlığı olarak ulusal, uluslararası, bölgesel ve yerel organize suç örgütlerine yönelik mücadelemizi aralıksız devam ettiriyoruz. Bu mücadelede temel stratejimiz, suç ve suçlunun takibinde kapasitemizi daha da artırmak, suçun oluşmasını beklemekten caydırıcılığı ortaya koymak, güvenliğin görünür olmasını sağlamak, suça meyilli insanların istismar edebileceği bir boşluk bırakmamaktır. Bu amaçla, en küçüğünden en büyüğüne kadar mahalle mahalle, sokak sokak organize suç örgütlerine operasyonlar düzenliyoruz, düzenlemeye de devam edeceğiz. 1 Ocak-1 Kasım 2023 tarihleri arasında organize suç örgütlerine yönelik yapılan 370 operasyonda 5.411 şüpheli gözaltına alındı, bunlardan 1.800'ü tutuklandı, 1.481'i hakkında adli kontrol kararı verildi; bu dönemde 1 uluslararası, 13 ulusal, 33 bölgesel, 253 yerel organize suç örgütü çöktü.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; Türkiye'nin huzuru için harcadığımız mesainin en önemli sacayaklarından birini de uyuşturucuyla mücadele oluşturmaktadır. AK PARTİ'miz, kurulduğu ilk günden itibaren başta uyuşturucu olmak üzere bağımlılıkla mücadelede çok sağlam bir duruş sergilemiş, sergilemeye de devam etmektedir. Bundan yirmi bir yıl önce hazırlanan ilk hükümet programımızda diyorduk ki "Zararlı alışkanlıkları ve uyuşturucuyu toplumumuzun önündeki en büyük tehlike olarak görüyoruz. Sivil toplum örgütleriyle birlikte, gençlerin bu alışkanlıklara yönelmesini önleyecek bilinçlendirici sosyal programlar gerçekleştireceğiz." Yirmi bir yıl önce bunu dedik, bugün ise yirmi bir yılın tecrübesiyle, Türkiye Yüzyılı vizyonumuzla bağımlılıkla mücadele stratejik çalışmalarımızı yürütüyoruz. Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcımızın Başkanlığındaki Bağımlılıkla Mücadele Yüksek Kurulu tarafından ortaya konulan stratejik hedefler doğrultusunda, her türlü bağımlılıkla etkin mücadeleye İçişleri Bakanlığı olarak sorumluluk alanımızda en üst seviyede katkı sunuyoruz. Nihai amacı toplumumuzu her türlü uyarıcı ve uyuşturucu madde kullanımından uzak tutmak olan 2018-2023 Uyuşturucu ile Mücadele Ulusal Strateji Belgesi ve Eylem Planı, Sağlık Bakanlığı koordinasyonunda 11 bakanlığımız, Diyanet İşleri Başkanlığımız ve Yeşilay başta olmak üzere ilgili kurumlarımızın katılımıyla hazırlandı. Bu eylem planında belirtilen hedeflere ulaşmak adına uyuşturucu arzının ve uyuşturucuya olan talebin önlenmesi için tüm paydaşlarımızla ortak bir bakış açısıyla hareket ediyor, güçlü bir iş birliğini ortaya koyuyoruz. Çağımızın küresel sorunlarından biri olan uyuşturucunun aydınlık geleceğimizi, halkımızı zehirlemesinin önüne geçmek için yoğun bir mesai harcıyoruz.

İllerde valilerimiz, ilçelerde kaymakamlarımız, ilin tüm dinamiklerini sürece dâhil ederek il ve ilçe bağımlılıkla mücadele koordinasyon kurullarını aktif olarak çalıştırıyorlar. Bu çerçevede temel hedefimiz, insanlık suçu olarak gördüğümüz uyuşturucunun ülkemiz için ulaşılmaz ve yasaklı bölge olmasını temin etmektir. Her zaman söylüyoruz: Terörist ile zehir tacirlerini eş değerde görüyoruz. Uyuşturucuya karşı mücadelemizi arza ve taleple mücadele olarak iki yönlü bir anlayışla sürdürüyoruz ancak bu mücadele de -takdir edersiniz ki- sadece kolluk güçleriyle verilecek bir mücadele değildir.

Sayın Cumhurbaşkanımızın da ifade ettikleri gibi bu konuda devletin ve milletin el ele vermesi, tam bir dayanışma ve seferberlik ruhuyla hareket edilmesi gerekmektedir çünkü bu büyük mücadeleyi millet olarak el ele vererek kazanabiliriz.

Arz ve talep cephesinde verilen mücadelede toplumumuzun tümünün gayret ve çabasına ihtiyacımız var. Bir yandan arzla ilgili her türlü yasa dışı maddenin ülkemize girişini engellemeye çalışıyoruz, diğer yandan ise taleple ilgili başta gençlerimizden başlamak üzere toplumumuzun tüm kesimlerine yönelik En İyi Narkotik Polisi Anne, Narkorehber, Narkonokta, Narkotır, KAAN, Narko-göçmen, Narko-yarışmalar ve NARKO 191 projelerimizle bilinçlendirme faaliyetlerini yürütüyoruz. Yapılan bu faaliyetlerle birlikte bugüne kadar 10 milyondan fazla insanımıza ulaşıldı.

Önemle üzerinde durduğumuz bir proje de NARVAS yani Narkotik Vaka Analiz Sistemi. NARVAS, 1 Haziran 2022 tarihinde, 112 ve UYUMA mobil uygulaması üzerinden gelen narkotik ihbarlarının daha etkin analizini sağlamak için pilot il olarak İstanbul'da başladı. Bu projemiz, 1 Kasım 2023 itibarıyla da 30 büyük şehrimizde uygulanmaya başlandı.

NARVAS, vatandaşlarımız tarafından yapılan bildirimlerin analiz edilmesine, analize dayalı yoğunluk haritalarının oluşturulmasına, suçluların tespiti ve yakalanmasına, yer ve zaman odaklı mücadele planları ve stratejileri hazırlanmasına olanak sağlayan bir yazılım projesidir. NARVAS'la bütün ihbarları doğru kabul ediyor, işlem başlatıyoruz. Burası önemli değerli milletvekillerim, NARVAS'la tüm vatandaşlarımızın yapmış olduğu ihbarları doğru kabul ediyoruz, kaydediyoruz ve işlem başlatıyoruz. İhbarlar yoğun olarak nerelerden yapılıyorsa kolluk kuvvetlerimizi o bölgede yoğunlaştırıyoruz; hangi saatte, hangi sokak başında, hangi noktada uyuşturucu satışı yapılıyor, en ücra yerleri dahi tespit edip suçluları yakalıyoruz. Projeye suç haritaları hazırlayarak riskli bölgeleri tespit ediyor, "narko alan bölgeleri" oluşturuyor, önleyici faaliyetleri sonuç odaklı konumlandırıyor, elde edilen verilerle planlı, projeli çalışmalar yapıyor, en doğru zamanda, en doğru yerde konumlanarak zehir tacirlerine göz açtırmıyoruz. NARVAS projesinin 1 Ocak 2024 tarihi itibarıyla da tüm illerimizde yani 81 ilimizde yaygınlaştırılması planlanmaktadır.

Ayrıca, atık suda uyuşturucu analizi ve metruk binaların ortadan kaldırılmasına yönelik çalışmalarımızı da devam ettiriyoruz. Amacımız bilinçli birey, bilinçli aile, bilinçli toplumdur. Biz bu mücadelede kararlıyız. Sokak satıcısından zehir tacirine kadar hangi büyüklükte olursa olsun gölge gibi takiplerindeyiz. Gerçekleştirdiğimiz ve inşallah gerçekleştireceğimiz operasyonlarla hepsinin bir bir tepelerine çöküp nefeslerini kesip adalete teslim etmeye kararlıyız. Uyuşturucuyla mücadelede bu kararlılığımızı gösteren rakamları da sizlerle paylaşmak istiyorum: Son on ayda uyuşturucuyla mücadelede 197.354 operasyon düzenledik, 23.973 şahıs tutuklandı, 8.969 şahıs hakkında adli kontrol kararı verildi.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; teknolojinin getirdiği imkânları kullanmanın yanı sıra "siber suçlar" ve "siber terör" gibi yeni suç başlıklarıyla mücadele etmek stratejik önceliğimizdir. Geleceğin muharebe sahasını şekillendirmesi beklenen otonom ve insansız sistemler, yapay zekâ, siber güvenlik gibi teknolojilere önemli yatırımlar yaptık, yapmaya devam ediyoruz. Özellikle siber suçlar sahasını bugün olduğu gibi geleceğin önemli bir güvenlik tehdidi alanı olarak görüyoruz. Sanal devriyelerimizin bilişim sistemlerinden çocuk istismarına, yasa dışı bahisten ödeme sistemlerine kadar 17 farklı görev alanı bulunuyor. Bu görev alanları kapsamında suçluların dijital ayak izlerini takip ederek operasyonlar düzenliyoruz. 1 Ocak-1 Kasım 2023 tarihleri arasında terör, bilişim sistemleri, ödeme sistemleri, yasa dışı bahis ve çocuk istismarı konularında 550.298 sosyal medya hesabı üzerinde çalışma yapıldı. Siber suçlarla mücadele kapsamında aynı dönemde bilişim sistemlerine yönelik 162 operasyon düzenlendi, operasyonlar sonucu 563 şahıs gözaltına alındı, bunlardan 140'ı tutuklandı. Ödeme sistemlerine yönelik

gerçekleşen 710 operasyonda 2.405 şüpheli gözaltına alındı, bunlardan 982'si tutuklandı. Yasa dışı bahis konusunda 187 operasyon düzenlendi, 1.153 şüpheli gözaltına alındı, bunlardan 309'u tutuklandı. Çevrim içi çocuk istismarı suçlarına yönelik 632 operasyon düzenlendi, 2.650 şüpheli gözaltına alındı, bunlardan 71'i tutuklandı. Siber suçlarla mücadele birimlerimizce bot hesaplar takibimizde, büyük bir hassasiyetle de devam ediyor. Son on ayda Twitter (X) üzerinden 145 milyon 990 bin 300 hesaptan 12 milyar 703 milyon 86 bin 529 paylaşım yapıldı, bu paylaşımların yüzde 32,3'ü bilgisayarlar tarafından yönetilen bot hesaplardı. Bu paylaşımların da yani bu bot hesaplardan yapılan paylaşımların da incelendiğinde yüzde 41'inin olumsuz ve spekülatif olduğu tespit edildi.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; üzerinde hassasiyetle durduğumuz konulardan biri de kaçakçılık suçları. Elektronik eşya, tütün, alkol, tarihî eser, akaryakıt kaçakçılıklarıyla ilgili operasyonlarımız aralıksız devam ediyor. Kaçakçılıkla mücadele ederek bir taraftan kayıt dışı ticaretin önüne geçerken diğer taraftan alın teriyle ticaret yapan, bu ülke için katma değer üreten, vergisini veren vatandaşlarımızın haklarını koruyoruz. Bu amaçla, kaçakçılıkla mücadele kapsamında 23.158 operasyon düzenledik, 441 şahıs tutuklandı, 723 şahıs hakkında ise adli kontrol kararı verildi.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; dünyanın en eski, en güçlü, sürekliliği en sağlam devlet geleneğine sahip milletlerin başında geliyoruz. Böylesi sağlam temelleri olan bir medeniyet olarak halkımızın güvenliğinin ve huzur ikliminin devam etmesi, kamu düzeninin sağlanması başlıca ilkelermizdir. Sayın Cumhurbaşkanımızın liderliğindeki Türkiye Yüzyılı vizyonumuzda küresel ölçekte suçun miktarı ve çeşitliliğinde yaşanan artışa karşı teslim olmamak, önleyici bir anlayışla ve yüksek teknolojiyi kullanarak çalışmak asayiş alanındaki faaliyetlerimizin de esasını oluşturmaktadır. Yeni suç türlerine karşı önleyici bir kapasite geliştirmek, suç ve suçluyla mücadelede geç kalmamak temel yaklaşımımızdır. Tüm asayiş olaylarında suçun işlenmesini önlemek, aydınlatma oranlarını yükseltip suçluları adalete teslim etmek ise başlıca hedeflerimizdir. Hiçbir olayın karanlıkta kalmaması önceliğimizdir. 1 Ocak-1 Kasım 2023 tarihleri arasında, asayişte, kişilere karşı, mal varlığına karşı millete ve devlete karşı, takibi gereken olaylar ve topluma karşı işlenen suçlarda aydınlatma oranımız ortalama yüzde 90,4'tür. Kişilere karşı meydana gelen önemli 10 suçun tamamında aydınlatma oranımız ise ortalama yüzde 96,5'tir.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; göç, çağımızın en önemli küresel konularının başında geliyor. Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği ve Dünya Bankası verilerine göre, dünya nüfusunun yaklaşık yüzde 3'ü doğduğu toprakların dışında yaşamlarını sürdürüyor. Bugünkü dünyada, 300 milyondan fazla göçmen ve 110 milyona yakın zorla yerinden edilen insan hayatını idame ettirmeye çalışıyor. Türkiye de bu küresel konuyla mücadele eden ülkeler arasında ilk sıralarda yer alıyor. 2013 yılında Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu'yla göçü en etkin şekilde yönetmek amacıyla kurulan Göç İdaresi Başkanlığımız, göç olgusunu birçok açıdan ele alarak planlı ve geniş kapsamlı bakış açısıyla çalışmalarını sürdürmektedir.

Sizlerle öncelikli olarak ülkemizdeki düzenli göçmen -her hafta Göç Başkanlığı web sayfasında paylaşıldığı gibi- sayılarını paylaşmak istiyorum: Geçici koruma altındaki Suriyeli sayısı 3 milyon 254 bin 904, ikamet izniyle kalan yabancıların sayısı 1 milyon 129 bin 614, uluslararası koruma kapsamında kalanlar 259 bin 468 olmak üzere ülkemizde toplam 4 milyon 643 bin 986 düzenli göçmen bulunuyor.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Türkiye'de doğanlar hariç herhâlde, değil mi Sayın Bakan?

İÇİŞLERİ BAKANI ALİ YERLİKAYA – Hep ifade ettik, bizim asıl mücadele alanımız düzensiz göç ve göçmen kaçakçılığı organizatörleriyle. Düzensiz göçle mücadelemizde temel stratejimiz, sorunun kaynağında çözümü, etkili sınır güvenliği tedbirleri, ülke içerisinde saha daraltma ve etkin yakalama ile mevzuatımızın öngördüğü şekilde kesintisiz işleyen sınır dışı sistemlerinden oluşmaktadır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Sayın Bakanım, süreniz doldu, ilave süre vereceğim. Yalnız, şu an konuşmanızı biz de takip ediyoruz, konuşmanın daha ortasındayız. Biraz hızlanmanızı sizden rica ediyorum.

Size ilave on dakika vereceğim, bir daha uzatmayacağım.

Buyurun lütfen.

İÇİŞLERİ BAKANI ALİ YERLİKAYA – Sesimden kaynaklanan bir yavaş gitme vardır, lütfen...

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Sayın Bakan, ilk defa bu kadar sakin bir İçişleri Bakanlığı bütçesi geçiyor, bu da sizin Bakanlığımızla ilgili; teşekkür ederiz.

İÇİŞLERİ BAKANI ALİ YERLİKAYA – Biz de teşekkür ediyoruz.

Devam ediyoruz, dikkat lütfen...

1 Ocak-1 Kasım 2023 tarihleri arasında, Türkiye genelinde göçmen kaçakçılığına yönelik 5.080 operasyon yaptık. Göçmen kaçakçılığı faaliyetini yürüttüğü şüphesiyle 8 bin 333 kişi yakalanırken bunların 2.543'ü tutuklandı, 976'sı hakkında adli kontrol kararı alındı. Operasyonlar sonucu, ülke genelinde 205.368 düzensiz göçmen yakalandı. Hudut birliklerimizin başarılı çalışmalarıyla da aynı dönemde 193.959 düzensiz göçmenin sınırlarımızdan girişi engellendi.

Sınır güvenliği bağlamında, doğu ve güney sınırlarımıza yapımını tamamladığımız sınır fiziki güvenlik sistemleri hudut birliklerimizin mücadelesine büyük katkı sağlıyor. Sınır güvenliği açısından birinci derecede riskli olduğu değerlendirilen 1.471 kilometrelik İran ve Suriye sınırlarının yüzde 78'ine tekabül eden 1.152 kilometrelik kısmına güvenlik duvarı, 1.226 kilometrelik devriye yolu tamamlandı. Yine, sınır boylarımıza yüksek teknolojik kapasiteyle hizmet veren 250'si doğu, 91'i batı sınırlarımıza olmak üzere 341 elektro optik kule kurduk. Doğu sınırımızın 740, batı sınırımızın 350 kilometrelik kısmı bu sistemle gözetlenmektedir. Ayrıca 132 asansör kuleyle -ki 35'inin yapımı devam ediyor- 284 termal kamera, 139 zırhlı sınır gözetleme aracı ile sismik algılayıcı ve aydınlatma sistemleri hizmete konuldu. Başta millî gururumuz ASELSAN olmak üzere yerli yüklenicilerimizle birlikte hayata geçirdiğimiz bu sistemleri daha da geliştirerek sınır aydınlatma ve enerji nakil hatlarıyla, sismik algılayıcı sistemlerle, termal kameralarla, asansörlü kulelerle, zırhlı gözetleme araçlarıyla hudut birliklerimizin sınır gözetim operasyon kabiliyetlerinin geliştirilmesine katkı sunuyoruz.

Düzensiz göçmenlere yönelik bu kapsamlı mücadeleyi İçişleri Bakanlığı olarak başta Millî Savunma Bakanlığı olmak üzere ilgili bakanlıklar ve kurumlarla uyum içerisinde gerçekleştiriyoruz.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Bakanım, bir saniye...

Değerli milletvekilleri, değerli görevli arkadaşlar; lütfen sükuneti tesis edelim, Sayın Bakan konuşmasını sürdürüyor, sonrasında müzakerelere geçeceğiz.

MUSTAFA SARIGÜL (Erzincan) – Sayın Başkanım, sunumu zaten okuyoruz, Bakanımızı yormayalım.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Peki Başkanım ama tabii, ben Bakandan resmî olarak almak zorundayım, kayıtlara girecek konuşmaları.

Teşekkür ediyorum öneriniz için, sağ olun.

Sayın Bakanım, devam edin lütfen.

İÇİŞLERİ BAKANI ALİ YERLİKAYA - Yunanistan, Bulgaristan gibi komşu ve muhatap ülkelerin bakanlarıyla görüşüyoruz, etkin ve kararlı bir diplomasi yürüterek iş birliğimizi güçlendiriyoruz.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; düzensiz göçle mücadele aşamasında yakalama süreciyle ilgili yeni bir sistem uyguluyoruz, bu sistemin adı Mobil Göç Noktası. Mobil Göç Noktası uygulamasını stratejimizde yer alan sahayı daraltma ve sınır dışı süreçlerini hızlandırmaya yönelik olarak 19 Temmuz 2023 tarihinde ilk kez İstanbul'da uygulamaya başladık. Sistem şöyle işliyor: Güvenlik güçlerimiz gerekli gördüğünde bir yabancıya kimliğini soruyor. Yabancı kimliğini ibraz ederse sorun yok, yabancı eğer kimliğini ibraz edemiyorsa kolluk görevlimiz yabancıyı "mobil göç noktası" adını verdiğimiz araçlara davet ediyor. Mobil göç noktasındaki tercümanlar eşliğinde göç uzmanlarımızca yabancının hem biyometrik sorgulaması yapılıyor hem de GöçNet veri tabanından gerekli kontrolleri sağlanıyor. Burada, düzensiz göçmen olduğu tespit edilen yabancı, kolluk görevlilerimizce geri gönderme merkezlerine götürülüp teslim ediliyor. Dolayısıyla eskiden aynı durumdaki bir yabancı ya polis merkezine ya geri gönderme merkezine götürülüyordu. Şimdi bu çalışmayla, yabancının yasal kalış haklarının olup olmadığı çok kısa bir zaman içerisinde tespit ediliyor. Aynı zamanda, sahadaki kolluk personelimize gerekli durumlarda yardımcı olması adına 157 yabancı iletişim merkezi yani YİMER hattı 7 dilde tercüme desteği sunuyor.

İstanbul modelinin başarılı olmasının ardından uygulama, 4 Ekim tarihi itibarıyla Adana, Ankara, Bursa, İzmir'de toplam 57 noktada hizmet vermeye başladı. Kasım ayı ortalarında -az bir zaman sonrakalan 25 büyük şehrimizde de bu uygulama yürürlüğe girecek ve 125 mobil göç noktası aracımız inşallah hizmet vermeye başlayacak. 19 Temmuz 2023-1 Kasım 2023 tarihi itibarıyla mobil göç noktalarında 79.005 yabancının belge kontrolü yapıldı, bunlardan 39.395'inin ülkemizde kalma hakkı olmayan göçmen olduğu tespit edildi, bu düzensiz göçmenler sınır dışı işlemler için geri gönderme merkezlerine gönderildi. Sayın milletvekilleri, İstanbul uygulamalarıyla sahada yaptığımız, duraksamadan, istikrarlı bir şekilde sürdürdüğümüz bu baskı sonucunda 1 Haziran 2023-1 Kasım 2023 tarihleri arasında sadece İstanbul'daki 2 havalimanından vize ve vize muafiyeti veya ikamet ihlalinde olan 146.503 yabancı çıkış yapıp ülkelerine döndü.

Tüm bunlarla birlikte, Suriyelilerin ülkelerine, gönüllü, güvenli, onurlu şekilde dönmelerinin sağlanması amacıyla insan hakları odaklı, konunun her yönüyle değerlendirildiği ve rasyonel bir zemine oturan çalışmalar yapılıyor; bu çalışmalar sonucunda 596 bin gönüllü geri dönüş sayısına ulaştık. Hudut birliklerimizin başarılı çalışmaları, gerçekleştirdiğimiz operasyonlar, etkin sınır dışı etme süreçleri; vize, vize muafiyeti veya ikamet izni bitenlerin ülkelerine dönme zorunluluğunu hissetmeleri -az önce rakamı verdim- sayıları artan mobil göç noktası araçlarıyla ülkemizdeki düzensiz göçmen sayısı inşallah -göreceksiniz- giderek daha da azalan bir grafik çizecektir. Bu kararlı ve istikrarlı çalışmalarla düzensiz göçmenler artık yeni göç rotası arayışlarına geçtiler. Göçle hedef ve transit ülke olmaktan hızla çıkıyor ancak düzensiz göçle mücadeleyi yabancı düşmanlığıyla birbirine karıştırmamak gerekiyor. Bu mücadeleyi vicdani ve medeniyet değerlerimize uygun bir şekilde sürdürüyoruz. Tarihimizde, kültürümüzde, inancımızda yeri olmayan ırkçılık ve yabancı düşmanlığının toplumumuza sirayet etmesine de izin veremeyiz.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; malumlarımız olduğu üzere, 6 Şubat tarihinde Kahramanmaraş merkezli depremlerle birlikte asrın felaketini yaşadık. Bu depremler 11 ilimizde, 124 ilçe, 6.929 köy ve mahallemizde büyük bir yıkıma ve hasara sebep oldu. Depremlerden 120 bin kilometrekarelik bir alanda ve kış şartlarında 14 milyon insanımız etkilendi. Ayrıca, genel hayata etkili afet bölgesi kapsamına 7 il, 55 ilçe, 4.017 köy ve mahallemiz de alındı. Toplamda 18 il, 179 ilçe, 10.946 köy ve mahallemiz depremden etkilendi. Yaklaşık dokuz saat arayla meydana gelen 7,7; 7,6 büyüklüğündeki bu depremler olağan dışı, ender görülen doğal kaynaklı afetlerdendi. Asrın felaketinde 50 binden

fazla insanımız hayatını kaybetti, 107 binden fazla vatandaşımız yaralandı. Kahramanmaraş merkezli depremlerde hayatını kaybeden tüm vatandaşlarımıza bir kez daha Allah'tan rahmet, milletimize tekrar başsağlığı diliyorum.

Sayın Başkan, sayın milletvekillerimiz; sizlerle 6 Şubattan günümüze yapılan çalışmalarımızı, gelinen son durumu ve yapacağımız iyileştirme hizmetlerimizle ilgili verileri paylaşmak istiyorum. Depremın akut döneminde, o en zor anlarda depremzedelerimize çadırlarda ve tesislerde geçici barınma sağlandı. Bireysel 586 bin çadır, 350 çadır kentte ise 59 bin çadır olmak üzere toplamda 645 bin kurulu çadırdaki 2,5 milyon depremzedemiz kaldı. 20 Eylül itibarıyla çadırdaki kalan vatandaşımız bulunmuyor. Bunun yanı sıra, 1 milyon 188 bin 218 vatandaşımızı da biliyorsunuz tesislerde misafir ettik. Tesislerimizde kalan depremzedemiz de bugün itibarıyla kalmadı; çok az, o da barınma ihtiyacı olarak değil, o şehirlerde sağlıklı ilgili hizmetinin devam ettiğinden dolayı bir misafirlik var, sayısı çok az. Bugün itibarıyla 371 konteyner kent, 199.675 kurulu konteynerde toplam 622.085 vatandaşımız kalıyor. Konteyner kentlerimizde ise okuldan kreşe, mescitlerden sağlık ocağına, park alanlarından mağaza, marketlere kadar ihtiyaç duyulan sosyal donatılar yer alıyor. Yine, bugün itibarıyla 340.952 hanemize -ki bu hanelerin de toplam nüfusu 1 milyon 363 bin 808'e tekabül ediyor- toplamda 9 milyar 267 milyon 779 bin lira kira yardımı yapılmıştır. Kira yardımımızın da yedinci ayını ödedik.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Sayın Bakanım, buyurun lütfen, ilave süre verdim, toparlayın.

İÇİŞLERİ BAKANİ ALİ YERLİKAYA – Ayrıca, 1 milyon 927 bin 072 hanemize 19 milyar 270 milyon 720 bin lira destek ödemesi, 542.547 hanemize 8 milyar 138 milyon 205 bin lira taşınma yardımı, 40.855 aile yakınına 4 milyar 85 milyon 500 bin lira vefat yardımı gerçekleştirdik.

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) – Önlem almaya harcansaydı bu paralar buna gerek olmazdı.

İÇİŞLERİ BAKANİ ALİ YERLİKAYA – Değerli arkadaşlar, deprem sürecinde bağış kampanyaları da düzenlendi. 87 milyar 594 milyon 316 bin 222 bin lirası Türkiye Tek Yürek Kampanyası'nda olmak üzere, toplam 122 milyar 180 milyon 741 bin 728 lira bağış toplandı. Bu bağışların bugüne kadar 64 milyar 592 milyon 101 bin 78 lirası depremzedelerimiz için harcandı, geriye kalan 57 milyar 588 milyon lirası depremzedelerimiz için harcanmaya devam ediyor. Yine, bildiğiniz gibi AFAD-Kızılay iş birliğiyle aylık 3 bin lira yüklenen, marketlerde gıda ve benzeri alışveriş yapılabilen Esen Kart uygulamamız devam ediyor. Deprem bölgesindeki 11 ilimizde toplamda 64.068 Esen Kart dağıtıldı, Esen Kartların ağustos-eylül-ekim ayı ödemeleri gerçekleşti, her ayın 15'inde kartlara 3 bin lira yükleme yapılmaya devam ediyor.

Deprem bölgesindeki 2 milyon 272 bin 938 binanın hasar tespiti yapıldı değerli arkadaşlar. Acil yıkılacak ve yıkık 60.421 bina enkazının tamamını altmış sekiz günde kaldırdık. 200.250 ağır hasarlı binamızın 121.481'inin enkazı bugüne kadar kaldırıldı, yıktığımız yani enkazını kaldırdığımız bu toplam bina mevcudunun metreküp cinsinden rakamını arz ediyorum, 27 milyon 332 bin 349; hacme göre baktığımızda yıkılan binalar toplamın yüzde 65'ine tekabül ediyor.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; asrın felaketinden sonra devlet, millet olarak hep birlikte tek bir amacımız vardı, o da depremzedelerimizi kalıcı konutlarına kavuşturmak. Sizlerin de malumu olduğu üzere, kalıcı konutlara giden yol hak sahipliği sürecinden geçiyor. 30 Mayıs'ta başlayan hak sahipliği sürecinde 671.804 talep değerlendirildi. Taleplerin tümü ilgili komisyonlar tarafından büyük bir hassasiyetle incelendi, bu taleplerin 424.596'sı kabul edildi. Kabul edilen taleplerin 371.536'sı konut, 41.506'sı iş yeri, 11.554'ü ahırdı. Reddedilen talep sayısı ise 247.208 ve biliyorsunuz, itiraz başvuruları devam ediyor. 18 Kasım 2023 tarihinde ise nihai hak sahipliği listeleri kesinleşecek. Afet

sonrası kalıcı konutların ilk temelini 28 Şubat tarihinde attık. İlk konutların teslimi de depremden sadece bir buçuk ay sonra, 23 Martta Sayın Cumhurbaşkanımızın teşrifleriyle gerçekleştirilmiştir. Bu yıl sonuna kadar, inşallah, 41 bini il ve ilçe merkezleri, 5 bini kırsalda olmak üzere toplam 46 bin konut afetzedelerimize teslim edilmiş olacak.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; 2024 yatırım ödeneğimizin yüzde 95'i tutarındaki 671,5 milyar lira kalıcı konut yapımıyla ilgili giderlere harcanacak. Bakanlığımız, bakanlıklar arasındaki 2024 bütçe büyüklüğü sıralamasında 2'nci sırada yer alıyor bu yıl. Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından inşa edilen kalıcı konut ödemelerinin AFAD bütçesinden aktarılıyor olması Bakanlık bütçemizi bu noktaya taşıdı. Takdirlerinize arz ettiğimiz bütçe teklifimiz sosyal devlet olma anlayışımızın tezahürüdür. Devletimiz ve milletimiz el ele, hep birlikte bu zorlu süreci, inşallah, halkımızın arzu ettiği noktada tamamına erdireceğiz. Değişmeyen bir duamız var, hep birlikte dilimize pelesenk olan; Allah her türlü afetten milletimizi ve tüm insanlığı korusun.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; Bakanlık olarak kamu hizmetlerini vatandaş odaklı, etkin ve verimli bir şekilde yürütmeye, bu alandaki hizmet kalitemizi sürekli geliştirmeye gayret ediyoruz. Nüfus hizmetlerinde 81 il nüfus müdürlüğünün 73'ü, 973 ilçe nüfus müdürlüğünün ise 843'ü konsept proje çerçevesinde hizmet vermeye başladı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Sayın Bakanım, toparlayın, mikrofonunuzu açıyorum.

Buyurun.

İÇİŞLERİ BAKANI ALİ YERLİKAYA – Yeni tip Türkiye Cumhuriyeti kimlik kartı kullanmaya başlayan vatandaş sayımız 77 milyon 827 bin 32'ye ulaştı. Sürücü belgesi ve pasaport işlemlerini de en hızlı şekilde yürütüyor, ortalama üç gün içinde vatandaşlarımızın adreslerine teslim ediyoruz. Nüfus hizmetlerindeki 52 ayrı nüfus hizmetini e-devlet üzerinde verebiliyoruz. Bu çerçevede, 1 Kasım 2023 itibarıyla 126 milyon işlem elektronik ortamda gerçekleştirildi. Bireysel nüfus hizmetleri noktası olan Nüfusmatik cihazlarımız sayesinde personel desteği olmadan 7/24 nüfus hizmeti de veriyoruz. İlerleyen süreçte bu cihazlarımızı alışveriş merkezleri gibi halkımızın yoğun olduğu noktalarda da kullanacağız. Hem yaşlılarımıza hem de nüfus müdürlüklerine gidemeyecek durumda olan vatandaşlarımıza adreste nüfus hizmeti veriyoruz. Yerli ve millî biyometrik veri doğrulama sistemi ile nüfus hizmetlerinde kullanılan uygulama yazılımını kendimiz geliştirdik. Bu sistemle dünyada bu teknolojiye sahip 7'nci ülke olduk.

Dijital Arşiv Projesi'yle nüfus defterlerinin ve dayanak belgelerinin dijital ortama aktararak toplamda 497 milyon arşiv belgesinin dijitalleştirilmesini temin ettik.

Mekânsal Adres Kayıt Sistemi'yle (MAKS) sözel veri tabanının coğrafi bilgi teknolojileriyle harita tabanlı mekânsal yapıya dönüştürüldüğü, mekânsal adres verilerinin ilgili kurum ve kuruluşlarla paylaşıldığı bir sistem oluşturduk.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; sivil toplum hizmetleri alanında da il müdürlüklerimiz tarafından verilen hizmetlerin niteliğini artırıyoruz. DERBİS ve bu sistemin alt modülleri olan SENBİS, PARBİS, PRODES ve E-ARŞİV'le sivil toplum kuruluşlarımıza yönelik iş ve işlemlerin dijitalleşmesi yolunda önemli adımlar attık. Yüz yüze ve uzaktan eğitimle, rehberlik ve denetim faaliyetlerimizle hazırlamış olduğumuz Sivil Toplum Strateji Belgesi ve Eylem Planı hedeflerimiz doğrultusunda demokrasimizin önemli unsurlarından olan sivil toplumun gelişmesi için çalışıyoruz. 2002 yılında faal dernek sayımız 76.444 iken bugün bu sayı 101.149'a ulaşmıştır.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; üzerinde durduğumuz önemli başlıklardan biri de il ve ilçelerimizin hükümet konaklarıdır. Vatandaş odaklı hizmet anlayışı çerçevesinde kamu hizmetlerinin en iyi şekilde sunulmasını sağlayan, buldukları yörenin tarihi ve kültürel dokusuna uygun, yerel mimariyi ön plana çıkaran tarzda hükümet konaklarının inşasında yoğun bir gayret içindeyiz. 2009 yılından bu yana 21 il hükümet konağı olmak üzere toplam 266 hükümet konağı tamamlandı ve hizmete açıldı. 2023 yılı içerisinde, yıl sonuna kadar, inşallah, 20 hükümet konağı daha hizmete açılacak. Hâlihazırda yatırım programında olup inşaatı devam eden toplam hükümet konağı sayımız 87.

Sayın Başkan, sayın milletvekillerimiz; acil çağrılarının tek numara altında toplanması amacıyla hayata geçirilen 112 Acil Çağrı Merkezleri Projesi 81 ilimizde yaygınlaştırıldı. Artık, tüm illerimizde 112 acil çağrı merkezleri tüm kurumlarımızın entegrasyonu ile, yeni nesil yazılımıyla birlikte hizmet veriyor. Engelsiz 112, e-call gibi uygulamalarla sunduğumuz bu hizmetin kalitesini ve verimliliğini artırıyoruz. Son on ayda 112 acil çağrı merkezlerimize 89 milyonun üzerinde çağrı geldi.

Güvenlik yolları çalışmalarımızla 2006 yılından bugüne kadar yapılan çalışmalar kapsamında 43 ilimizde 4.435 kilometrelik güvenlik yolunun yapımı tamamlandı. Hâlihazırda devam eden ve 2024 yılında tamamlamayı hedeflediğimiz 295 kilometrelik yolla toplamda, inşallah, 4.730 kilometrelik güvenlik yolunu hizmete sunmuş olacağız.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; son olarak, bu konuşma için bana ayrılmış olan süre içerisinde sizlere İçişleri Bakanlığı bütçesiyle ilgili rakamları ve İçişleri ailesi olarak 600 bin mesai arkadaşımın yürütmekte olduğumuz faaliyetleri kısaca özetlemeye çalıştım.

Şunu bilmenizi isterim ki bizler üzerimizde taşıdığımız sorumluluğun bilincindeyiz. Tüm mesai arkadaşlarım bu bilinç ve iradeyle gece gündüz demeden kara vatan, mavi vatan ve siber vatan için çalışıyor. Sizlerin huzurunda İçişleri ailemizin her bir ferdine tekrar şükranlarımı sunuyorum.

Cumhuriyetimizin 2'nci asrında, Sayın Cumhurbaşkanımızın liderliğinde Türkiye Yüzyılı heyecanı ile huzur ve güvenliğin teminatı olan Bakanlığımız çalışmalarına vatan aşkıyla devam edecektir. Bu vesileyle, aziz vatanımız için fedayıcı eyleyen tüm şehitlerimizi rahmet, minnet ve saygıyla yâd ediyorum, makamları ali olsun. Kahraman gazilerimize sağlık ve afiyetler diliyorum.

Yüce heyetinize beni sabırla dinlediğiniz için teşekkür ediyor, 2024 yılı bütçemizin ülkemize ve milletimize tekrardan hayırlar getirmesini diliyorum, hepimizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Teşekkür ediyorum.

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) – Sayın Bakan, sunumunuz için teşekkür ediyoruz ama 50 bin insanın öldüğü ve AFAD'ın üç gün gecikmeli geldiği bir ortamda önleme dair... Bakın, 2 tane deprem raporu hazırlandı, önleme dair bir tek kalem duymadık. Fay yasasıyla ilgili ne yaptınız efendim?

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Sayın Şevkin, böyle bir hakkımız yok.

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) – Hayır, böyle olur mu? Yani 50 bin insan ölmüş, deprem bölgesinden geliyoruz ya! Böyle bir şey olabilir mi?

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Arkadaşlar, bir saniye...

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) – Bir tek kelam duymadık depreme ilişkin, bir tek kalem yok. İçim yaniyor ama! Olmaz!

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Sayın Şevkin, siz Komisyonumuza gelen bir milletvekilisiniz, usulümüzü biliyorsunuz.

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) – Tamam, benim de görevim.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Ben size söz vereceğim. Daha yeni başladık, sabah başladık.

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) – İçimiz yanıyor Sayın Bakan!

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Şimdi, hepimizin...

ORHAN SÜMER (Adana) – Deprem bölgesinden geldiği için...

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Değerli arkadaşlar...

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) – Deprem bölgesinde yaşamışız, binlerce insanı kaybetmişiz!

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Sayın Şevkin... Sayın Şevkin...

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) – Üç gün gecikmeli gelmiş AFAD ve önlemlerle ilgili bir kelam duymadık.

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) – Doğruları konuşmuyorsun! Doğru değil!

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Sayın Şevkin, bir saniye...

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) – Doğru konuşmuyorsun!

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Arkadaşlar, bir saniye...

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) – Çevre Bakanlığının görevini bize anlatmayın.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Sayın Ejder, bir saniye... Değerli arkadaşlar, bir saniye...

Sayın Ejder, Sayın Şevkin; bu doğru bir yöntem değil, biliyorsunuz bunu.

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) – Ama ne zaman doğruları yapacağız, ne zaman?

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Şimdi, sizin arkadaşınız konuşacak, bir saniye... Bakın, burada grup sözcünüz var, ona da saygısızlık yapıyorsunuz, olmaz ki ama.

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) – Ben saygısızlık yapmıyorum, ben hakkımı kullanıyorum!

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Arkadaşlar bekliyor...

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) – Lütfen, üslubunuza dikkat edin. Ben saygısızlık yapmıyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Değerli arkadaşlar, hepiniz usule dair ne yaptığımızı biliyorsunuz ve bütçenin başından beri uyguluyoruz. Lütfen, herkes kurallara uygun şekilde davranın.

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) – Ben hakkımı kullanıyorum, saygısızlık yapmıyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına...

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) – Bu kadar emek sarf ettik ya, bu kadar önerimiz sunuldu, burada bir tane şey yok!

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Sayın Evrim Karakoz.

Sayın Karakoz, süreniz yirmi dakikadır.

Buyurun, lütfen.

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) – Susalım o zaman, hiç konuşmayalım!

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Sayın Başkan, tabii, ortada çok büyük bir felaket var, milletvekillerimizin de haklı olarak çok ciddi tepkileri var, özellikle deprem bölgesi milletvekillerimizin.

EVRİM KARAKOZ (Aydın) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Konuşmama başlamadan önce sizleri, milletvekillerimizi, Bakanımızı, Bakanlık görevlilerini, basın emekçilerini ve danışmanlarımızı saygı ve sevgiyle selamlıyorum.

“İçişleri Bakanlığı” denilince ilk akla gelen vatandaşımızın ve ülkemizin güvenliği oluyor. İçişleri Bakanlığı, Türkiye Cumhuriyeti devletinin ön önemli bakanlıklarından biridir, devleti ve milleti korumak en temel görevidir ancak son altı, yedi yıldır...

(Uğultular)

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Sayın Karakoz, bir saniye...

Değerli milletvekilleri, bakan, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına sayın milletvekili görüşlerini ifade ediyor. Sayın hatibi duymakta Sayın Hükümet yetkilileri, biz Divan ve diğer milletvekillerimiz zorlanıyorlar. Lütfen, hatibin insicamını bozmayalım.

Sayın Hatip, buyurun.

İlave süre vereceğim size.

EVRİM KARAKOZ (Aydın) – Özellikle altı yedi yıldır ülkemizde mafyalaşmanın, çeteleşmenin, uyuşturucu ticaretinin, ekonomik yolsuzlukların, silahlanmanın, kadın cinayetlerinin, insan ve göçmen kaçakçılığının âdeta patlama yaptığını üzülerek gözlemlemekteyiz. Maalesef, neredeyse her gün en az 1 kadın cinayetiyle karşı karşıyız. Uyuşturucu kullanımının tarihte hiç olmadığı kadar arttığı, tabiri caizse peynir ekmek satılır gibi uyuşturucu satıldığı da üzücü bir gerçeklik. Ülkemiz uyuşturucu baronlarının ticaret ve saklanma merkezi hâline geldi, öyle ki yabancı mafya gruplarının birbirlerini öldürdükleri ülke durumuna düşürüldük. Biz uyuşturucu pisliğinin arkasındaki siyasi düzeni Meclis araştırsın dedik, önerge verdik ancak her defasında önergelerimiz kabul edilmedi. Öyle ki eski İçişleri Bakanından sonra yeni atanan İçişleri Bakanının görevlerini yerine getiriyor olması, suç ve suçluyla mücadelede ivmenin artması takdir toplayan bir mesele hâline gelmiştir. Oysa güvenlik politikaları, suç ve suçluyla mücadele bakandan bakana değişmemeli, suç ve suçluyla mücadelede kim bakan olursa olsun gram taviz verilmemelidir. Yargıda, emniyette, orduda, millî eğitimde, millî savunmada ve dış politikada uygulanan politikaların süreklilik arz etmesi, kişiden kişiye de değişiklik göstermemesi gerektiği açıktır.

Türkiye Cumhuriyeti devleti bir hukuk devletidir. Hukuk devletinde her bir vatandaş dini, milliyeti, cinsiyeti fark etmeksizin eşit hak ve hürriyetten faydalanır. Açarsak; Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı, hak arama özgürlüğünden eşit bir şekilde faydalanmalı ve bugün, İçişleri Bakanlığını konuştuğumuz için vatandaşlarımız eşit bir şekilde talebi olduğunda mülki idare amiri, polis ya da jandarma olabilmelidir ancak görüyoruz ki özellikle hak arama özgürlüğü açısından vatandaşlarımızın hak arama çabaları Anayasa’ımızda güvence altına alınmış olan gösteri ve yürüyüş hakları engellenmektedir. Daha da ilerisi, millî bayramlarımızı kutlamak, İşçi Bayramı’nı kutlamak bile vatandaşa âdeta bir lütuf gibi sunulmaktadır. Bugün emekli vatandaşlarımız Meclisin kapısına gelseler “7.500 lira emekli maaşıyla geçinemiyoruz.” diyerek Hükümeti protesto etseler hemen müdahale edilir hatta yaka paça gözaltına alınırlar. Yine, bugün ürünü para etmeyen, girdi maliyetlerini karşılamakta zorlanan çiftçilerimiz mazot ve gübre fiyatlarının yüksekliğini, verilen desteklerin yetersizliğini protesto etse hemen güvenlik güçlerinin müdahalesiyle karşılaşır. Yakın zamanda Aydın’da acı bir olay yaşandı, KYK yurdunda meydana gelen asansör felaketinde maalesef bir öğrencimiz yaşamını yitirdi. Ülkenin dört bir yanında üniversite öğrencileri arkadaşlarının bir ihmal sonucu yaşamını yitirmesine tepki göstermek amacıyla yürüyüş yapmak, seslerini duyurmak ve tepki göstermek istediler ama birçok yerde engellendiler hatta gözaltına alınanlar dahi oldu. İktidarın eleştirilmesine asla izin vermiyorsunuz, âdeta AKP’yi vatandaştan koruyorsunuz. Aslında vatandaşlarımızı AKP’nin kötü yönetiminden ve yanlışlarından korumalıyız. Vatandaşların yapılan yanlışlara tepki göstermelerine, güvenli bir şekilde protesto haklarını kullanmalarına imkân sağlamalısınız Sayın Bakan çünkü bu, onların en doğal hakkıdır.

Kaldı ki AKP iktidarında mülki idare amiri, asker ya da polis olmak isteyen vatandaşlarımız iktidarın sevdiği gruplara mensup değilse isteklerini gerçekleştirememektedirler. AKP döneminde paralel yapılanmayla Emniyet içerisinde emniyet, Jandarma içerisinde jandarma kuruldu. FETÖ'cü hain darbe girişiminden sonra AKP iktidarının ders aldığı düşünsek de gelinen noktada ders alınmadığını, İçişleri Bakanlığının personel alımlarının cemaatler ve tarikatlar arasında paylaştırıldığını gözlemliyoruz. Devlet ve cumhuriyet, bu ülkede yaşayan her bireyin devleti ve cumhuriyetidir; Anayasa'da açık bir şekilde ifade edildiği gibi, hiç kimse ayrıcalıklı değildir. Yasalar her bireye eşit uygulanmalı, hukukun uygulanmasında tam bir eşitlik sağlanmalıdır. Suçun ve suçlunun partisi, milliyeti ve benzeri özellikleri olmaz; suç suçtur, suçlu da suçludur. Basit bir şekilde ifade edersek "Gösteri yürüyüşü düzenleyenler muhalif, müdahale edelim; bizim cenahsa görmezden gelelim. Muhalif dernekleri en ince ayrıntısına kadar inceleyelim, bizimse izinsiz para toplasa dahi müdahale etmeyelim. Suçlu bizimse görmezden gelelim." tarzı bir anlayış kesinlikle ve kesinlikle kabul edilemez.

Emniyet ve Jandarmamızın büyük fedakârlıklarla çalıştığını hepimiz biliyoruz. Emniyet güçlerimizin ciddi sıkıntıları var. Örneğin, polislerimizin baskıdan, aşırı mesaiden ve mobbingden kaynaklı nedenlerden dolayı intihar ettiğini ya da mesleği bıraktığını hepimiz biliyoruz. Emniyet Genel Müdürlüğü polislerin intihar ettiği yer değil, polislerin huzurla çalıştığı bir yer olmalıdır. Cumhuriyet Halk Partisi olarak polislerin intiharlarının Mecliste araştırılması için Meclis araştırması önermeleri verdik, her defasında AKP ve MHP oylarıyla reddedildi. Ayrıca, 3600 ek göstergeden ortaokul ve lise mezunu polislerimizin yararlanamıyor oluşu da ciddi bir haksızlıktır. Aynı koşullarda aynı işi yapan polislerimizin göstergeden yararlanması konusundaki adaletsizliğin de bir an önce giderilmesi gerekmektedir.

Türkiye'de yaklaşık 220 bine yakın uzman çavuşumuz var. Uzman çavuşlarımızın en önemli sorunları da kadro. Uzman çavuşlarımızın kadroları yok, sözleşmeli bir şekilde çalışıyorlar. Örneğin, rahatsızlanan ve yıl boyu doksan günden fazla rapor alan uzman çavuşun sözleşmesi feshediliyor; özlük hakları yok, meslek güvenceleri yok. "3600 ek gösterge zammı vereceğiz." dediniz ancak ortada hiçbir gelişme yok. Uzman jandarma okullarında geçen süre niye hizmetten sayılmıyor? Uzman çavuşlara mesleki güvence ve kadroya geçiş hakkı tanınmalıdır. Uzman çavuşlarımız özlük hakları, yaşam hakları bir an önce verilmelidir.

Ben yerel yönetimlerde uzun yıllar görev almış ve sonra buraya gelmiş bir milletvekiliyim. Bilindiği üzere, yeni hükümet sistemiyle birlikte Çevre ve Şehircilik Bakanlığı bünyesinde Yerel Yönetimler Genel Müdürlüğü, İçişleri Bakanlığı bünyesinde de İller İdaresi Genel Müdürlüğü kurulmuştur. Bu durum ikiye bölünmüş bir görünüm arz etmekte, yerel yönetimler açısından yeknesaklık ortadan kalkmaktadır. 6360 sayılı Yasa'yla büyükşehir olan belediyelerde kurulan devir, tasfiye ve paylaşırma komisyonları kapanan belediye, köy, il özel idarelerinin taşınmaz, alacak ve haklarını dağıtırken iktidar ve muhalefet partisi belediyesi ayrımı yapmış, bu durumdan oluşan hukuksuzluk ve adaletsizlik bugüne dek devam etmiş ve giderilememiştir.

Bir başka sıkıntı da muhalif belediyeler üzerinde yürütülen soruşturmalardır. Muhalif belediyelerin yaptıkları tüm iş ve işlemler istisnasız bir şekilde teftişe tabi tutulmakta, muhalif belediyelere neredeyse her hafta bir denetçi, bir kontrolör, bir ön incelemeci ya da bir mülkiye müfettişi görevlendirilmektedir. Elbette bir hukuk devletinde bir iradenin her türlü iş ve işlemi denetlenmelidir ancak bu husus iktidar tarafından kötüye kullanılmaktadır. Yapılan soruşturmanın AKP'li belediyeler ile muhalif belediyelere eşit davrandığına ve objektif olduğuna inanmıyorum. Buradan Sayın Bakana soruyorum: AKP'li belediyeler hakkında kaç soruşturma açılmıştır, kaç soruşturmada soruşturma izni verilmiştir; muhalif belediyeler hakkında kaç soruşturma açılmıştır, kaçında soruşturma izni verilmiştir?

4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun uyarınca verilen soruşturma izinlerinde gözlemediğimiz başka bir hukuka aykırı husus da muhalif belediye başkanlarının neredeyse belediyede olan her şeyden sorumlu olduğu iddiası ve sorumlu tutulmasıdır. 4483 sayılı Yasa'da gerekli düzenlemeler yapılmalıdır. Örneğin, soruşturma esnasında soruşturmacılar tarafından alınan bilirkişi raporları, tanık ifadeleri ve benzeri hazırlık işlemleri soruşturma izni verilmesi ya da verilmemesi kararıyla birlikte soruşturulanlara tebliğ edilmelidir.

İktidar, kendi tabanını destekleyen dernek ve vakıflara kamudan milyarlarca lira aktardı, iktidara yakın derneklere kamu yararı statüsü verilerek vergi muafiyeti tanındı. Üniversite öğrencileri KYK yurtlarında yer bulamazken, yer bulsalar da aç kalırken ve en önemlisi can güvenlikleri yokken kamuya, devlete ait birçok taşınmaz iktidarın derneklerine ve vakıflarına verildi. İktidarı destekleyen dernekler çeşitli hibe programları ve projelerle güçlendirildi. AKP belediyeleri kendine yakın dernek ve vakıflara kirasız birçok lokal ve dernek binası tahsis etti. Kısacası, iktidar vatandaşın parasını kendi dernek ve vakıflarına dağıttı.

6 Şubat 2023 tarihinde ülke tarihinin en büyük depremlerinden biri yaşandı, yüz binlerce insanımızı kaybettik, acılarımız hâlâ taze. AFAD gibi çok önemli bir kuruluşun ehil kimselere yönetilmesi, eksikliklerinin giderilmesi büyük önem arz etmektedir. Maalesef, depremde AFAD'ın iyi yönetilemediğini, görevleriyle alakalı hazırlıklarının tam olmadığını da gözlemledik. Birazdan vekillerimiz bu konuda detaylı açıklama da yapacaklar; şu anda depremedelerin barınacak yerleri yok, depremedelerimiz sokakta. Bildiğimiz kadarıyla “Türkiye Tek Yürek” kampanyası adı altında 85, bu kampanya dışındaki diğer bağışlarla 122 milyar lira para toplandı; aradan sekiz ay geçmiş olmasına rağmen toplanan paraların akıbeti belli değil. AFAD “Hane başı ödeme, ölüm yardımı, taşınma, kira ödemesi, çadır, konteyner, gıda gibi harcamalar için 64 milyar lira harcadı.” diyor, geriye kalan 57 küsur milyar liranın durumu nedir? Bunu şimdilik biz bilmiyoruz ancak AFAD depremedeler için kullanılacağını söylüyor. Kış geldi, depremedeler hâlâ çadırlarda, konteynerlerde kalıyor. Parayı harcamak için daha ne bekliyorsunuz? AFAD yetkilileri bunun cevabını versinler.

2018'de yürürlüğe giren yasayla yabancıların Türkiye'de vatandaşlık alması için 250 bin dolar değerinde bir gayrimenkul alması gerekiyordu, 2022 yılında yapılan yeni bir düzenlemeyle gayrimenkul, pardon, Türk vatandaşlığı satın alma tutarı 400 bin dolara yükseltildi. Türkiye Cumhuriyeti devleti vatandaşlığının parayla satılıyor olması kabul edilemez bir durumdur. Seçimler yapıyor, herkes “Mülteciler oy kullandı mı, kullanmadı mı?” diye soruyor, biz de buradan Sayın Bakana soruyoruz:

Sayın Bakan, son beş yılda kaç kişi Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olmak için başvuru yaptı, kaç kişiye vatandaşlık verildi? Vatandaşlık verilenlerden kaç kişi Suriyelidir, kaç kişi Afganlıdır? Bir başka sorumuz ise son beş yılda vatandaşlık verilen kişilerden kaç seçimde ve nerede oy kullanmıştır?

Bir taraftan Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlığını Suriyelilere, Afganlılara ve Araplara satıyorsunuz, diğer taraftan Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlığı olan kendi öz evlatlarımızın, doktorlarımızın, mühendislerimizin bu ülkeden gitmesine göz yumuyorsunuz hatta “Gidiyorlarsa gitsinler.” diyorsunuz. Öyle ya nasıl olsa diğer taraftan Arapları nüfus kütüklerine kayıt ediyorsunuz. Ülkenin mülteci deposuna dönmesi, sınır güvenliğinin kalmaması da ayrı ve üzücü bir gerçeklik maalesef. Hükümetin yanlış politikaları ülkenin demografik yapısını bozmuş, her milletten kaçak göçmeni ülkeye doldürmüştür. Dolayısıyla ülkemiz Araplar için darphane, Suriyeliler için doğumhane hâline gelmiştir.

Sonuç olarak, Emniyet Genel Müdürlüğü çatısı altında görev yapan polislerimizin, tüm fertlerinin çalışma koşulları düzeltilmeli ve verilen sözler tutulmalıdır. Gecesini gündüzüne katan ve bu ülke için gövdesini siper eden uzman çavuşlarımızın hak ettikleri kadrolar verilmelidir. Uyuşturucuyla yapılan mücadele hız kesmeden ve artarak devam etmelidir; nerede bir baron, nerede bir kara para

aklayıcısı varsa hemen gereği yapılmalıdır. Kadın cinayetlerine “Dur!” demek ve daha fazla Şuleler, Özgecanlar ölmemesi için amasız fakatsız bir şekilde İstanbul Sözleşmesi geri getirilmelidir. Mülteci politikası dış devletlerin, sizin tabirinize dış güçlerin isteklerine göre değil ülkemizin menfaatlerine göre yapılmalıdır.

Bugün 100’üncü yılını kutladığımız cumhuriyeti kuran Cumhuriyet Halk Partisinin bir milletvekili olarak, Cumhuriyet Halk Partisi her zaman adalet arayanların yanında olacaktır. Bizler bütün yurttaşlarımızın kanunlar önünde eşit olmasını istiyoruz. Cumhuriyet Halk Partisi her zaman emniyet güçlerinin, çocukların, kadınların ve kimsesizlerin yanındadır ve baronların, uyuşturucu tacirlerinin, kara para aklayanların, teröristlerin ve tefecilerin her zaman karşısındadır. Cumhuriyet Halk Partisi toplumun yararına vatandaş için yapılan tüm güzel çalışmalarını her zaman desteklemiştir, bundan sonra da desteklemeye devam edecektir ancak toplumun refahına, düzenine, hak ve özgürlüklere, cumhuriyet ve hukuk ilkelerine aykırı yapılan tüm işlerin ve eylemlerin karşısında olacaktır.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Ben de Sayın Karakoz’a teşekkür ediyorum.

Şimdi de HEDEP Grubu adına Sayın Mehmet Rüştü Tiryaki.

Buyurun lütfen.

Süreniz yirmi dakikadır.

MEHMET RÜŞTÜ TİRYAKİ (Batman) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Bakan, bizlere uzun uzun güvenlik faaliyetlerini anlattınız ama anlattıklarımızın içerisinde özgürlüklere dair bir şey yoktu. Bu uzun bir tartışma konusu, özgürlük ve güvenlik tartışması uzun bir tartışma konusu dolayısıyla biz bu tartışmayı burada bitiremeyiz ama şunu söyleyebiliriz: Başka ülkelerde güvenlik sorunu yaşandığında o ülkelerin yönetimleri nasıl davranmışlar, siz nasıl davranmışsınız bir karşılaştırma yapma şansımız olur. Örneğin, bundan on bir yıl önce Norveç’te aşırı sağcı, ırkçı bir militan Norveç’in başkenti Oslo’da bir bombalı saldırı düzenlemiş, 8 kişi yaşamını yitirmişti. Yine Utøya Adası’na yönelik saldırısında da kampta olan 69 genç yaşamını yitirmişti, katil yirmi bir yıl hapis cezasına çarptırılmıştı. Cezanın ağırlığını Türkiye’yle karşılaştırmayacağım, Türkiye’de otuz yılını doldurduğu hâlde disiplin cezası gerekçe gösterilerek fazladan altı yıl yatırılanlar var. Ama Norveç bu saldırıdan sonra şöyle bir açıklama yapmıştı yani pek çok tartışma yürüdü o zaman, güvenlik önlemlerinin artırılması istendi, yasaların değiştirilmesi istendi fakat Norveç hükümeti dedi ki: “Biz demokrasimizden taviz vermeyeceğiz. Bir ırkçı saldırıyı referans alarak ülkemizi demokratik değerlerden uzaklaştırmayacağız.” Siz konuşmalarınızda sık sık “Yirmi bir yıllık AKP Hükümetimiz...” “Yirmi bir yıllık AKP Hükümetimiz...” dediğiniz için bir bütün olarak söylüyorum, yoksa sadece sizin Bakanlığınızın dönemine dair de değerlendirme yapabilirim. Peki, sizin Hükümetiniz ne yapıyor? 15 Temmuz darbe girişimine diyor ki: “Allah’ın lütfü!” “Allah’ın lütfü!” diyor ve o gün bugündür sekiz yılı aşkın bir süredir bu ülkeyi kalıcı OHAL rejimiyle yönetiyor. O OHAL döneminde çıkarılan kanun hükmünde kararnamelerin tamamı, daha sonra, neredeyse virgülüne dokunulmadan yasalaştırıldı ve OHAL döneminde yürürlüğe konulan KHK’lerin, kanun hükmünde kararnamelerin sonuçlarını günbegün yaşıyoruz. Dolayısıyla bu, bir tercih meselesi; siz, bu ülkede özgürlükleri değil güvenliği önceliyorsunuz ve güvenliği öncelerken toplumun büyük bir kesimini kendisini özgür hissedeceği bir ortamdan her geçen gün uzaklaştırıyorsunuz.

Bakın, beğenirsiniz, beğenmezsiniz; Hükümetiniz bizi beğenmek zorunda değil, bizi sevsin falan da istemiyoruz. Biz, demokratik siyaset yürüten bir siyasi partiyiz; kurulduğumuz günden beri bunu savunduk, mirasını devraldığımız siyasi partiler de bunu savundu. Ama kurulduğumuz günden bu yana

her zaman saldırılara maruz kaldık; ırkçı demeyim, bunun içerisinde ırkçı saldırılar da var ama sonuçta şiddetin tırmandırıldığı, doğrudan partimize ve mirasını devraldığımız partilere yönelik saldırılar gerçekleştirildi.

Bakın,2015 yılından 2022'ye kadar HDP il, ilçe binaları, stant, miting, eylem, etkinlik ve üyelerine en az 338 tane fiziksel saldırı gerçekleştirildi. Bu saldırıların bir kısmı yaralanmayla sonuçlandı, bir kısmı ölümlerle sonuçlandı.

ORHAN YEGİN (Ankara) – Bize de saldırılar oldu.

MEHMET RÜŞTÜ TİRYAKİ (Batman) – E, tabii ki, demek ki bakanlıklarınız yapamıyor, savunamıyor; onları eleştireceksiniz, bizi değil.

ORHAN YEGİN (Ankara) – Bizim de kayıplarımız oldu.

MEHMET RÜŞTÜ TİRYAKİ (Batman) – Onları eleştireceksiniz.

ORHAN YEGİN (Ankara) – Yani herkese oluyor.

MEHMET RÜŞTÜ TİRYAKİ (Batman) – Daha kötüsünü söylüyorsunuz: “Size şiddet uyguluyorlar, AKP'ye de uyguluyorlar.” diyorsunuz.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM – Lütfen arkadaşlar, karşılıklı laf atmayalım.

MEHMET RÜŞTÜ TİRYAKİ (Batman) – Örneğin, Bingöl Karlıova'nın Serpmekaya köyünden çıkan seçim aracı uzun namlulu silahlı saldırıya uğradı, Hamdullah Öge hayatını kaybetti. Güpegündüz İzmir il binamıza bir katil saldırı düzenledi, genç yoldaşımız Deniz Poyraz'ı katletti ve binayı ateşe vermeye çalıştı. Son olarak 9 Ekim tarihinde Yüksekova'da güvenlik görevlileri 2 milletvekilimizi darbetti, 27'nci Dönem İğdir Milletvekilimiz Habip Eksik'in bacağı 3 yerden kırıldı ve o tarihten bu yana aksayarak yürüyor, tedavi olamadı, kalıcı hasar meydana geldi.

Bakın, 2015 tarihinden bugüne partimizin tabanına, bileşenlerine, yöneticilerine yönelik saldırılarda 16 bin kişi gözaltına alındı; aralarında eş genel başkanlarımız var, milletvekillerimiz var; il, ilçe başkanlarımız var; genel merkez yöneticilerimiz var, üyelerimiz var; en az 5 bin kişi tutuklandı bu süre içerisinde. 2022 yılı içerisinde tespit edebildiğimiz kadarıyla 2.465 kişi gözaltına alındı ve bunların bir kısmı tutuklandı. Gözaltına alınan arkadaşlarımıza yöneltilen suçlamalar ise “Nevroz” gibi etkinliklere katılmaktı, basın açıklamalarına katılmaktı, protesto etkinliklerine katılmaktı; demokratik, barışçıl protesto etkinliklerine katıldıkları için binlerce arkadaşımız gözaltına alınmaya devam ediyor.

Şimdi, siz, ülkenin güvenliğine dair yapılanları uzun uzun anlattınız ama uluslararası tablo, uluslararası araştırmalar bu söylediğinizi doğrulamıyor Sayın Bakan. Bakın, bundan kısa bir süre önce, Eylül 2023'te Küresel Organize Suçlar Endeksi 2023 Raporu yayınlandı. Muhtemelen bu raporla ilgili bilginiz vardır, gerçekten bu ülkeyi onurlandıran sonuçlar var; 193 ülke arasında Türkiye en kötü 14'üncü ülkeymiş yani Türkiye, övündüğünüz yirmi bir yıllık AKP iktidarı döneminde küresel organize suç cenneti hâline getirilmiş. Batı Asya grubunda en kötü 4'üncü, 46 Asya ülkesi içinde de en kötü 6'ncı ülke durumundadır Türkiye. Ülke, âdeta bir suç ülkesi hâline getirildi. Bakın, dünyada ne kadar mafya lideri, uyuşturucu baronu varsa ülkemizde cirir atıyor, villalarda, malikânelerde krallar gibi yaşıyor. Bizler bu kişilerin ülkemizde yaşadığını ya ölünce ya da mafya içi hesaplaşmalarda öldürülünce öğreniyoruz.

Elbette biz “Bunun sorumlusu sizsiniz.” demiyoruz, “Sizin Bakanlığınız döneminde oldu.” demiyoruz Sayın Bakan ama size bu mirası bırakan selefleriniz ülkenin bütün suçlularının idolu olan o selefleriniz, hepsinin fotoğraf albümlerinin birinci sayfasında olan selefleriniz; ülkeyi, maalesef, bu hâle getirdiler. Bu konuda neler yapacağımızı hep birlikte göreceğiz. Bir süredir suç örgütlerine yönelik

operasyonlar çarşaf çarşaf yayınlanıyor ama eğer uluslararası raporlarda Türkiye'nin durumuna dair herhangi bir göstergede değişiklik olmazsa, emin olun, bütün dünya bunu sadece bir gösteriş olarak algılayacaktır. Umarım, bu ülkede yaşayan herkesi ve uluslararası kuruluşları ikna edebilirsiniz.

Şimdi, bir başka mesele şu: Uyuşturucuyla çok mücadele ettiğinizi söylüyorsunuz. Ben size bir tane örnek vereyim, biliyorsunuz, en önemlilerinden bir tanesidir bu. 3 Nisan 2020 tarihinde Kolombiya'nın Buenaventura Limanı'nda 4,9 ton kokain ele geçirilmiş, kokainin İstanbul'a gönderilmek üzereyken ele geçirildiği açıklanmıştı. İstanbul Emniyet Müdürlüğü bundan on altı ay sonra bu geminin getireceği malın alıcısı olan şirketin sahibini gözaltına aldı ama sonrasında ne olduğunu bilmiyoruz. 265 milyon dolar yani 7,5 milyar TL değerinde bir uyuşturucudan söz ediyoruz Sayın Bakan. Şimdi, Kolombiya ile Türkiye'nin arası kuş uçuşu 11.300 kilometre. Cebelitarık'tan yani Atlas Okyanusu'nun Akdeniz girişi olan Cebelitarık'tan Türkiye'nin arası da yaklaşık 4.500 kilometre. Şimdi, Sayın Bakan, bize bunu açıklarsanız çok seviniriz: Uyuşturucu tacirleri Avrupa ve Orta Doğu pazarına dağıtacakları, satacakları bu kokaini, eroini, her tür uyuşturucuyu satmak için neden Portekiz'i, İspanya'yı, Fransa'yı, İtalya'yı, Hırvatistan'ı, Arnavutluk'u, Yunanistan'ı değil de Türkiye'nin limanlarını seçiyor? Avrupa pazarına uyuşturucuyu dağıtmak için bütün bu ülkeleri geçtikten sonra, fazladan 4.500 kilometre yol yaptıktan sonra neden Türkiye'ye getiriyor uyuşturucuyu? Bir kısmının Orta Doğu pazarına satılacağı için Türkiye'ye getirildiğini biliyoruz ama Avrupa'ya satılan uyuşturucuyu da eğer Türkiye'ye getiriyor ise uyuşturucu baronları ve tacirleri demek ki Türkiye'nin limanları uyuşturucu tacirleri için mallarını ülkeye rahat sokabilecekleri liman hâline getirilmiştir. Eğer bu konuda gerekli güvenlik önlemlerinin alındığını düşünüyorsanız, gerçekliğin bunun tam aksi olduğu çok ortada.

Şimdi, şunu söyleyeyim yani diğer bakanlıkların bütçeleri görüşülürken de bunları anlattık. Biz uyuşturucuyla mücadele edilmesi gerektiğini savunuyoruz, burada herkes savunuyor. Yani bu uyuşturucu kullanımının bırakın üniversitelere, liselere, ortaokullara kadar yayıldığını bu ülkede yaşayan herkes biliyor fakat maalesef, Hükümetin anlattıkları ile bu ülkenin gerçekleri aynı değil. "Uyuşturucuyla mücadele ediyoruz." diyorsunuz. Türkiye, uyuşturucu pazarı hâline geldi, uyuşturucunun dağıtım üssü hâline geldi ve her geçen gün, maalesef, bu ülkenin çocukları, geleceğimiz, çocuklarımız uyuşturucu kullanmaya yaygın biçimde devam ediyorlar. Dolayısıyla bu konudaki çalışmalarımızın başarılı olduğunu söylemek güç.

Bakın, bizim için en önemli konulardan bir tanesi, kayyum meselesi. Şimdi, çokça söyledik ama sizinle ilk defa karşı karşıya geliyoruz Sayın Bakan. Bu, bir Anayasa suçudur, belediyelere kayyum görevlendirmeniz, Anayasa'nın 127'nci maddesine açıkça aykırıdır. Anayasa'nın 127'nci maddesi uyarınca mahallî idarelerin seçilmiş organları ancak görevleri nedeniyle haklarında bir suçlama varsa, bir iddia varsa görevlerinden uzaklaştırılabilirler ve bizim seçilmiş belediye başkanlarımızdan hiçbirisi hakkında göreviyle ilgili suçlama yoktu, tamamen görev dışındaki suçlamalar gerekçe gösterilerek belediye başkanlarımız görevlerinden uzaklaştırıldılar. Siz bu suçun ortağısınız Sayın Bakan, nedeni de şu: Göreve geldiğiniz günden beri iki aylık kayyum görevlendirmelerini uzatıyorsunuz. Ayrıca, maşallah, etrafınız kayyumlarla dolu; sadece vali kayyum olarak kalmaya devam etmediler, Bakanlıkta çok daha üst düzeylere gelmişler, ben onların ismini vermeyeyim, şu anda bu salonun içerisinde duruyorlar.

Şimdi, bu gasp meselesi o kadar ciddi ki Sayın Bakan. Bakın, hakkında hiçbir iddia olmayan, soruşturma olmayan belediye meclislerini de lağvettiniz. Yani kayyum atadığınız, görevlendirdiğiniz belediyelerde bir daha belediye meclisleri toplanmadı; ne AKP'li meclis üyelerini ne CHP'li ne İYİ Partili ne de diğer partili belediye meclis üyeleri bir daha bu görevi yerine getirmediler. Birkaç tane encümenle bu işi götürmeye çalışıyor kayyumlarınız. Dolayısıyla halkın iradesinin açıkça gasbedilmesi

anlamına geliyor. Biz buna aynı zamanda Kürt'ün seçme ve seçilme hakkının gasbedilmesi olarak bakıyoruz. Bakın, bu bir harita Sayın Bakan, görüyorsunuz; kayyum atadığımız yerler, sizden önceki İçişleri Bakanlarının ve valilerin kayyum atadıkları yerler, hepsi bir bölgede. Nasıl oluyor Sayın Bakan?

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) – Sebep?

MEHMET RÜŞTÜ TİRYAKİ (Batman) - Kürtlerin çoğunlukla yaşadığı coğrafyada, seçildikten üç ay sonra, hakkında hiçbir soruşturma olmadığı hâlde görevlerinden uzaklaştırıyorsunuz belediye başkanlarını, halkın seçme ve seçilme hakkını gasbediyorsunuz ve anayasal suç işliyorsunuz.

(Uğultular)

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Sayın Tiryaki, bir saniye.

Değerli milletvekilleri, hatip konuşuyor, sıranız geldiği zaman her birinize söz hakkı vereceğiz. Daha sabah, yeni başladık; akşam boyunca buradayız, herkese yetecek kadar zamanımız var.

Sayın Tiryaki, ilave süre vereceğim, buyurun lütfen.

MEHMET RÜŞTÜ TİRYAKİ (Batman) – Şimdi, selefimiz bunun hukuk dışı olduğunu o kadar net biçimde açıkladı ki çıktı dedi ki: “Cumhurbaşkanı bana bir emir verdi, Allah verdi iki göz -ben başımı söylemeyeyim, engelli yurttaşları rencide edecek bir kavram kullanmak istemem- ve ben de hemen ertesi gün şak diye görevden uzaklaştırdım.” Bunun bir yargısal faaliyet olmadığı, bunun bir suçlamayla ilgisi olmadığı bundan daha açık itiraf edilebilir mi? Ayrıca bu bir siyaset biçimi, AKP açısından bir siyaset biçimi. Herhangi bir AKP üyesinden bahsetmiyoruz, bundan birkaç gün önce AKP'nin MKYK üyesi çıktı, dedi ki: “Bu kentlerde seçimi ya AKP kazanacak ya da devlet oralara kayyum atayacak.” Bakın, daha ortada seçim yok, beş ay sonra olacak seçim. Kimler aday olacak, kimlerin belediye başkan aday olacağı, kimlerin belediye başkanı seçileceği belli değil.

ORHAN YEGİN (Ankara) – Kim demiş?

MEHMET RÜŞTÜ TİRYAKİ (Batman) – Miroğlu dedi, Miroğlu.

Beş buçuk ay önce... “Ya AKP kazanacak ya da devlet oralara kayyum atayacak.” dedi. Bundan büyük bir hukuksuzluk olabilir mi, hukuksuzluk bundan daha açık biçimde itiraf edilebilir mi? Edilemez ama o kadar pervasızlaştı ki AKP hükümeti bu konuda, çok açık biçimde böyle tehditler savurabiliyor. Şimdi, yine selefimizle bazen başka ülkelerle karşılaştırmak lazım, bazen haleflerle selefleri karşılaştırmak lazım. Sizin selefimizin en önemli özelliklerinden bir tanesi de yargı kararlarını tanımamasıydı yani yargı kararlarını tanımazdı. “Ben Anayasa Mahkemesi kararlarına saygı duymak zorunda mıyım?” derdi “Ben Anayasa Mahkemesi kararlarını uygulamak zorunda mıyım?” derdi. Sorun şu: Uygulamadı, yargı kararlarına saygı duymadı. “Siz yıkın, mahkeme kararı sonradan gelsin.” dedi. “Bacaklarını kırın, size biri hesap sorarsa ‘Bakan emir verdi.’ deyin.” dedi. Bütün bunlardan sonra siz ne yaptınız?

Bakın, ben sizin döneminizde bir tane örnek vereceğim. İstanbul Zeytinburnu'nda bir tane yeşil alan, buraya bir tane iş merkezi açıldı -ben ada, parsel numaralarını, hepsini biliyorum, hangi iş merkezi olduğunu da biliyorum- İstanbul Büyükşehir Belediyesi mevzuata aykırı olduğu için bununla ilgili yıkım kararı aldı fakat bu yıkım kararını ortadan kaldırmak için Çevre, Şehircilik ve İklim Bakanlığı yeni bir imar planı çıkardı. Bu imar planının iptali için İstanbul Büyükşehir Belediyesi idare mahkemesine başvurdu, idare mahkemesi bu kararın yani Çevre, Şehircilik ve İklim Bakanlığının bu kararının hukuka aykırı olduğu yönünde bir karar verdi, zabıta yıkım için oraya gittiklerinde siz ne yaptınız Sayın Bakan? Polisleri gönderdiniz, polisleri gönderdiniz ve engellediniz. Belediyenin yıkım kararını

ortadan kaldırmak için, mahkeme kararının uygulanmasını engellemek için polisleri gönderdiniz ve engellediniz. Bu şunu gösteriyor: Demek ki bazı uygulamalarınız selefinizden farklı değil, aynı şeyleri yürütmeye devam ediyorsunuz; söylediklerinizin aksine gerçeklik bu.

Şimdi, bir başka mesele de şu -yine sizi ilgilendirdiği için söyleyeceğim Sayın Bakan- bu çokça yazıldı çizildi; gazetelerin köşe yazarları da yazdı, televizyonlara da konu oldu: Cumhurbaşkanlığı Koruma Dairesinin giderleri. Elbette ki bir ülkenin Cumhurbaşkanı, güvenlik sorununun olduğu bir yerdeki Cumhurbaşkanı korunmalıdır, korunmasına özel önem gösterilmelidir, bunda herhangi bir sorun yok ama ülkemizde bunun nasıl abartıldığını, nasıl bir OHAL rejimi hâline getirildiğini herkes biliyor. Bakın, günde 3,5 milyon TL'ye yakın, dokuz ayda 800 milyon TL'den fazla para harcamışsınız sadece Cumhurbaşkanını korumak için.

Ben şöyle bir karşılaştırma yapayım, bu paranın büyüklüğünü bizi dinleyen herkes anlansın: 600 milletvekilinin maaşlarını dokuz ay topladığımızda bu paranın üçte 1'i yapmıyor yani Cumhurbaşkanının korunması için harcanan para 600 milletvekilinin dokuz aylık toplam maaşının 3 katı kadar para neredeyse; bu ne kadar korkunç bir rakam, üstelik bu ülkede milletvekillerinin maaşı bu kadar tartışılırken yapıyorsunuz bunu. Dolayısıyla İçişleri Bakanlığının harcama kalemlerinin adil, hakkaniyete uygun olmadığı çok açık. "Tüyü bitmemiş yetimin hakkı" diyerek edebiyat yapmakla olmuyor bu işler Sayın Bakan. Gerçeklik şu: Bu ülkedeki vatandaşlardan aldığımız vergileri Cumhurbaşkanının korunması için 100 milyonlarca lira harcayarak gerçekleştiriyorsunuz.

Şimdi, arkadaşlarımız, Türkiye'deki demokrasiyle ilgili pek çok şey söyleyecek ama ben iki tane şeyi çok önemsiyorum, bir tanesi şu: Bakın, demokrasinin abecesinden bahsedilecekse bu abece seçme ve seçilme hakkıdır. Demokrasiye yönelik çok eleştiri yapılabilir ama bir ülkede seçme ve seçilme hakkı tartışılmalıysa o ülkede hiçbir şekilde "Demokrasi var." diyemezsiniz. Benim biraz önce anlattığım kayıym rejimi bu ülkede seçme ve seçilme hakkının olmadığı çok açık göstergesi ama sadece bu değil, pek çok alanda hukuksuzluklar var yani gösteri yürüyüşü hakkı kullanılmıyor; aylarca, yıllarca süren toplantı ve gösteri yürüyüşü yasaklama kararları var; dünyada örneği yok yani dünyada örneği yok, açık diktatörlük olarak kabul edilen ülkelerde bile bu kadar uzun süren yasaklama yok.

Sizde bundan daha kötü bir rejim var ama ben size bir tane karşılaştırma yapayım: Şimdi, burada herkes otursa "Amerika'da şöyle antidemokratik rejim var, böyle antidemokratik rejim var." der. Bakın, 18 Ekim tarihinde Yahudiler, Amerikan Kongresini işgal ettiler Sayın Bakan, Amerikan Kongresini; protesto ettiler, İsrail'in Filistin'deki mazlum Filistin halkına yönelik zalim uygulamalarını protesto ettiler, kendi hükümetlerinin İsrail'i desteklemesini protesto ettiler ve gidip Kongre Binası'nı işgal ettiler. Ya, siz üç insanın, üç annenin çocuğunu anmak için yürüyüş yapmasına izin vermiyorsunuz. Biz, mesela, Hükûmetin politikalarını, Rojava'daki politikalarını, kuzeydoğu Suriye'deki politikalarını, Irak'taki politikalarını protesto edebilir miyiz bu ülkede? Ya, yürümeye başladığımız andan itibaren yüzlerce insana gazla, copla, su sıkılarak müdahale edilir, dağıtılır, hepsi gözaltına alınır, yıllarca ceza verirler ama başka ülkelerde kendi hükümetlerinin politikalarını bu kadar açık biçimde eleştirebiliyorlar. Siz eğer Hükûmetin politikaları doğrultusunda bir protesto etkinliği varsa ona "demokrasi" diyorsunuz ama Hükûmetin politikalarına paralel değilse, Hükûmetin politikalarına aykırı bir etkinlik gerçekleştiriliyorsa orada demokrasi bitiyor; orada düşünce, ifade özgürlüğü bitiyor; orada yasak başlıyor, orada diktatörlük başlıyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MEHMET RÜŞTÜ TİRYAKİ (Batman) – Bitireceğim.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Sayın Tiryaki, süreniz doldu, toparlamanız için iki dakika ilave süre veriyorum.

Buyurun lütfen, toparlayın.

MEHMET RÜŞTÜ TİRYAKİ (Batman) – Tamam.

Şimdi, bir tane örnekle karşılaştırma yapayım; bu cenahtakilere, muhalefet cenahındakilere, Hükümetin politikasını eleştirenlere nerede, nasıl davranıldığını göstermesi açısından önemli olduğunu düşünüyorum: Bakın, “Savaş bir halk sağlığı sorunudur.” dediği için, Hükümetinizin saldırgan iç ve dış politikalarını eleştirdiği için Türk Tabipleri Birliği yöneticilerinin başına getirmediğiniz kalmadı. Hükümetiniz TTB yöneticilerini bu açıklamaları nedeniyle tutukladı, yargıladı, görevden almak ve kayıym atamak için her şeyi yaptı. Oysa TTB, Hükümetiniz gibi samimiyetsiz bir bakışa sahip değildi, Türkiye’de neyi savundu ise dünyanın her yerinde aynı şeyi savunuyordu. İsrail’in Gazze’de insanlığı ayaklar altına alan uygulamalarına, saldırılarına karşı çıktığı gibi, İsrail Tabipler Birliğine de bir mektup gönderdi ve şunları söyledi, dedi ki: “Konumları ve aidiyetleri gözetilmeksizin ihtiyacı olan herkese tıbbi ve insani yardımın engellenmeden ulaştırılmasını savunun, talep edin. Tıbbi tarafsızlık ilkesini öne çıkarın, yerel sağlık hizmeti sunanların çatışmalardan etkilenen tüm bireylere herhangi bir ayırım gözetmeden hizmet sağlamasını teşvik edin. Çatışmanın tüm taraflarını, çatışma bölgelerinde sivil halkın ve sağlık çalışanlarının korunmasını şart koşan uluslararası insan hakları hukukuna uymaya çağırın. Uluslararası kuruluşları çatışmanın barışçıl bir çözüme ulaşması amacıyla yapılacak diyalog ve müzakerelere aracı olmaya teşvik edin.” Türk Tabipleri Birliği Türkiye’den neyi savunuyor idiyse Filistin’de İsrail’de de aynı şeyi savundu ama sizin Hükümetiniz, sizin Hükümetinizi oluşturan partiler Filistin’de savunduklarını dünyanın başka yerlerinde savunmuyorlar. (AK PARTİ milletvekillerinin laf atmaları) İşte, insanlığı savunma konusunda, insani değerleri savunma konusunda Hükümetiniz samimiyetsizdir, samimi olanlar benim saydıklarımıdır diyorum, hepimizi saygıyla selamlıyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Değerli milletvekilleri, grup adına konuşmalara devam ediyoruz.

Şimdi de...

ORHAN YEGİN (Ankara) – İsrail’in yaptığıyla Türkiye’yi bir tutuyorsun!

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Türkiye ile İsrail’i bir tutuyorsun ya, bunu şiddetle kabul etmiyoruz!

ORHAN YEGİN (Ankara) – Bu çok yanlış bir şey, çok yanlış bir kıyaslama.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Çok yanlış bir kıyaslama!

ORHAN YEGİN (Ankara) – İsrail’in yaptığıyla Türkiye’nin sınırlarını korumasının ne ilgisi var?

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Son derece yanlış bir kıyaslama!

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Değerli arkadaşlar...

MEHMET RÜŞTÜ TİRYAKİ (Batman) – Sayın Başkan... (AK PARTİ milletvekillerinin laf atmaları)

Sartre, dünyanın en büyük yazarlarından biri; Fransa, Cezayir’i işgal ettiğinde karşı çıkmıştı, herkes ona “Vatan haini.” dedi, De Gaulle çıktı dedi ki...

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Sayın Başkanım, benzetme yaptı, İsrail ile Türkiye benzetmesini kesinlikle reddediyoruz!

MEHMET RÜŞTÜ TİRYAKİ (Batman) – Mesele, başka ülkelerdeki hak ihlallerine karşı çıkmak değil. Mesele, kendi ülkeniz yaptığında, kendi yönetiminiz yaptığında nasıl davranıyorsunuz?

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Yani şu an İsrail soykırım yapıyor, İsrail soykırım yapıyor!

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Değerli arkadaşlar... Değerli arkadaşlar...
 ORHAN YEGİN (Ankara) – Türkiye işgal mi yapıyor, Fransa gibi işgal mi yapıyor?
 YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – İsrail'in ekmeğine yağ sürüyorsun!
 MEHMET RÜŞTÜ TİRYAKİ (Batman) – Biz her yerde aynı şeyi söylüyoruz!
 YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Evet, her yerde aynı şeyi söylüyorsun, doğru (!)
 ORHAN YEGİN (Ankara) – Benzetmeniz ne kadar ayıp!
 DİLÂN KUNT AYAN (Şanlıurfa) – Evet, zulüm yapıyor Rojava'da.
 (AK PARTİ ve HEDEP milletvekilleri arasında karşılıklı laf atmalar)
 BAŞKAN MEHMET MUŞ – Değerli arkadaşlar... Değerli arkadaşlar...
 Değerli arkadaşlar, böyle bağırarak birbirimizle anlaşamayız.

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI (Devam)

2.- Komisyon Başkanı Mehmet Muş'un, Batman Milletvekili Mehmet Rüştü Tiryaki'nin İçişleri Bakanlığının 2024 yılı bütçesi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Şimdi, dünkü konuşmalarda da bunu ifade ettik. Sayın Tiryaki görüşlerini ifade etti. Şimdi, bir mukayesenin, bir benzetmenin gereksiz olduğunu, yanlış olduğunu ifade ettik. Bir tarafta soykırım var, bir tarafta Türkiye'nin kendi güvenliğini sağlaması için yaptığı faaliyetleri var.

MEHMET RÜŞTÜ TİRYAKİ (Batman) – İsrail de aynı şeyleri söylüyor Başkan.

SEZAI TEMELLİ (Muş) – Soykırımla mukayese yok, çarpıtmayın lütfen.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Sayın Tiryaki...

Değerli arkadaşlar, arkadaşlarım, bir müsaade eder misiniz. Herkes kanaatini belirtti, biz de görüşlerimizi belirttik.

SEZAI TEMELLİ (Muş) – Biz soykırımla bir mukayese etmiyoruz, Söz konusu değil, lütfen bunu düzeltin.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Hayır, siz de düzeltin!

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Bir de değerli arkadaşlar...

(AK PARTİ ve HEDEP milletvekilleri arasında karşılıklı laf atmalar)

SEZAI TEMELLİ (Muş) – İsrail'in yaptığı soykırımdır ama diğer hak ihlallerine vurgu yapmamız aynı potada değerlendirilmesi anlamına gelmez.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Hayır, siz öyle değerlendiriyorsunuz.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Değerli arkadaşlar... Bir saniye...

Sayın Temelli...

MEHMET RÜŞTÜ TİRYAKİ (Batman) – Benim kurmadığım cümleleri bana addetmeyin.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Sayın Tiryaki...

Değerli arkadaşlar, bir müsaade eder misiniz.

Bakın, arkadaşlar, değerli milletvekilleri; bu şekilde gidersek...

ORHAN YEGİN (Ankara) – Kıyas yapıyorsunuz!

SEZAI TEMELLİ (Muş) – Kıyaslanacak konular var, kıyaslanmayacak konular var!

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Söz talebinizi yapın, siz görüşlerinizi belirtin.

Değerli arkadaşlar, sükûneti lütfen tesis edelim.

Burada bir açıklama da getirmek isterim. Değerli arkadaşlar, tabii, Sayın Tiryaki'nin Tabipler Birliğiyle alakalı görüşlerine ben bir yorum yapacak değilim ama şunu söylemem lazım: Değerli arkadaşlar: Türk Tabipleri Birliği, Türk Silahlı Kuvvetlerini kimyasal silah kullanmakla itham etti, suçladı. E, bunun yalan olduğunu, kocaman bir yalan olduğunu, iftira olduğunu dünyadaki herkes bilir. Türkiye'nin böyle bir silah kullanma geleneğinin veya envanterinde kimyasal silah olmadığını da herkes bilir. Dolayısıyla bunun da kayıtlara geçmesini istiyorum.

IV.- KANUN TEKLİFLERİ VE DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- 2024 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/276) ve 2022 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/274) ile Sayıştay tezkereleleri (Devam)

a) İçişleri Bakanlığı (Devam)

b) Emniyet Genel Müdürlüğü (Devam)

c) Jandarma Genel Komutanlığı (Devam)

ç) Sahil Güvenlik Komutanlığı (Devam)

d) Göç İdaresi Başkanlığı (Devam)

e) Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı (Devam)

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Sayın Çömez, süreniz yirmi dakikadır.

Buyurun lütfen.

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) – Çok teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, Sayın Başkan, sayın milletvekilleri, değerli hazırım; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Göreve geldiğiniz günden beri yaptığımız çalışmalardan dolayı ve bugün prezente ettiğiniz çalışmalardan dolayı öncelikle teşekkür ediyorum.

Bakanlığımızın özellikle spekülasyonlardan uzak, tartışmalardan uzak, sadece görev alanına odaklı olarak çalışmasından dolayı da parti olarak memnuniyet duyduğumuzu ifade etmek istiyorum.

Her ne kadar konuyla ilgili olmasa da arkadaşşıma bir cevap niteliğinde, bir hekim olarak küçük bir katkı sağlayacağım. Elinizde hiçbir bilgi ve belge olmadan siz bir kimyasal silah kullanıldı iddiasında bulunamazsınız; bu çok ağır bir suçtur. Dolayısıyla bilginiz, belgeniz varsa gerektiği şekliyle gereken makamlara müracaat edersiniz ve cevabınızı alırsınız. Bir sivil toplum örgütü üyesi olarak, bir hekim olarak kalkıp siz “Türk ordusu kimyasal silah kullanmış.” der ve Türkiye'nin itibarını ve kredisini yurt dışında ayaklar altına alırsanız biz buna itiraz ederiz, bu son derece yanlış. Hekim olarak ve sorumlu bir milletvekili olarak bunun altını çizerek sözlerime başlamak istiyorum.

Özellikle birkaç konunun altını çiziceğim Sayın Bakan. Bu çiziceğim konular belki sizin görev alanınızda ya da görev aldığımız dönemde gündeme gelmedi ama siz hep yirmi bir yıllık bir iktidardan bahsettiğiniz için ve devlet kurumlarında da devamlılık esas olduğu için bu konuları ele almamdan umuyorum rahatsız olmayacaksınız. Bir taraftan kendi tecrübelerimi paylaşacağım, bir taraftan yapıcı eleştiriler getirerek kurumlarımızın kredibilitésinin artması için de elimden geleni yapacağım. Tabii, Türkiye'de bütün kurumlar son derece kıymetli, son derece önemli ve değerli ama İçişleri Bakanlığının yeri biraz daha farklı; o sebeple, kurumlarımızın itibarını korumaya da özen göstererek bazı değerlendirmeler yapacağım ve sizden hem bazı taleplerimiz olacak hem de eleştirilerimiz olacak.

Sınır güvenliği konusunda yaptıklarınızı uzun uzun anlattınız, bunun için teşekkür ediyoruz. Belli ki özellikle doğu sınırında aldığınız ve almakta olduğunuz önemli önlemler var fakat sadece güvenlik önlemleriyle bu göç probleminin çözülemeyeceği de ortada. Özellikle dış politika konusunda Hükümetin pozisyonunun sınır güvenliği kadar önemli olduğunu ve göçle ilgili sorunların çözümü için çok değerli olduğunu vurgulamak istiyorum.

Önce doğu sınırından başlayalım. Bölgem Balıkesir; Balıkesir'in Marmara Adası ve Marmara Adası'nın kuzeyinde küçük bir belde, Saraylar beldesi. Şu anda beldenin nüfusu 3 bin ama şu anda kaçak göçmen sayısı 2 bin yani neredeyse orada yaşayan nüfus kadar Afgan ve Suriyeli göçmen var, hepsi kaçak gelmişler. Gittim, kendileriyle uzun uzun konuştum, videolar yaptım, sizi etiketleyerek size de çağrıda bulundum. Burada çok büyük bir tehlike var; bakın, küçük bir ada neredeyse işgal edilmiş durumda, cuma günü adada tatil ilan edilmiş -bunu yadırgamıyorum çünkü hafta sonları bankalar çalışmadığı için cuma günü tatil ilan etmiş iş adamları- fakat cuma günü şehre gittiğinizde -beldeye gittiğinizde- bir kadın göremiyorsunuz; niye? Çünkü belde neredeyse 2 bin mülteci -Afgan ve Pakistanlı kaçak- sahada olduğu için kadınlar güvenlik kaygısıyla sokağa çıkamıyorlar; bu, Türkiye için gerçekten bir ayıp ve utanç vesilesidir. Hatta çok önemli bilgiler verildi, bazı cinayetlerin işlendiğini, dil problemi sebebiyle oradaki jandarmanın çözemediğini arkadaşlarımız söylediler; lütfen, bu konuya eğilmenizi özellikle rica ediyorum.

Tabii, dış politikada alınmış yanlış kararların göç konusundaki sorunlara yol açtığını vurguladıktan sonra özellikle Afgan göçmenlerle ilgili birtakım değerlendirmelerde bulunacağım. Bakın, bunların geldikleri güzergâh belli Sayın Bakanım. Şu anda Uluslararası Göç Konseyine göre Türkiye'de 400 bin civarında Afgan'ın olduğu söyleniyor, gerçek rakamı bilmiyoruz, siz daha doğrusunu biliyorsunuzdur ama 500 bin civarında olduğu tahmin ediliyor. Bunların nasıl geldiği konusuna gelince: Bunlar ikiye ayrılıyorlar; önce kuzeyden Herat bölgesinden Tahran'a geliyorlar, bir kısmı da güneyden Belucistan'dan Tahran'a geliyor. Orada İranlı insan kaçakçılarıyla buluşup yine iki kola ayrılıp Tebriz ve Urmiye üzerinden Türkiye'ye giriyorlar. Benim konuştuğum çok sayıda Afgan göçmen var, söyledikleri şu: "Ya Türkiye'nin -daha doğrusu doğu sınırının- güneyindeki Aşağıtulgalı, Yukarıtulgalı oradan giriyoruz veyahut da kuzeyde Doğubayazıt'tan giriyoruz." Birçoğu sınırların olmadığını ifade ettiler, birçoğu var olan sınırların altından kazılan tünellerle geçtiklerini ifade ettiler ve sınırı geçtikten sonra da Türk kaçakçıların kendilerini alıp Anadolu'nun değişik yerlerine ulaştırdıklarını söylediler; bunlar bende kayıtlı, bilgili, nerede olduğunu da size özel olarak da anlatabileceğim enformasyonlar.

Dolayısıyla geçtiğimiz dönemde özellikle insan kaçakçıları için yaptığınız çalışmayı takdirle karşılıyoruz, ciddi operasyonlar yaptınız ama yeterli olmadığı ortada; niye yeterli değil? Bakın, geçtiğimiz haftalarda Pakistan bir açıklama yaptı ve kendi sınırları içerisindeki 1,7 milyon civarındaki göçmeni -Afgan'ı- sınır dışı edeceğini söyledi ve Türkiye maalesef bunlar için çok ciddi bir alan. Öte yandan, İran'dan gelen açıklamalar var; 5 milyon civarında Afgan'ı sınır dışı edeceklerini söylediler, bu da çok büyük bir tehlike. Doğru sınırımızdaki güvenliğin artırılması, istihbarat birimlerimizin daha ciddi, daha sorumlu bir şekilde çalışması ve ilişkilerine dikkat etmesi gerektiğini -bunun ötesinde yorum yapmak istemiyorum, kurumun saygınlığı açısından- özellikle vurgulamak istiyorum.

Şimdi, Afgan göçmenlerin gelmesinden bir süre önce Amerikan Başkanı Biden bir açıklama yaptı, dedi ki: "Afganistan'daki askerlerimizi geri çekeceğiz." Ardından Sayın Erdoğan'la bir görüşme yapıldı, bu görüşmede Türk Dışişleri Bakanlığında hiç kimse yoktu ve bir süre sonra Amerikan Dışişleri Bakanlığında bir toplantı yapıldı, toplantı kayıtları internette var ve bu toplantıda açıkça Türkiye'nin ve Katar'ın Afgan göçmenler için bir merkez olması gerektiği konusunda değerlendirmeler yapıldı. Sonra bakıyoruz, çok ciddi bir şekilde bu göçmenlerin oluk oluk Türkiye'ye geldiğini görüyoruz ve ne

yazık ki bunların önemli bir kısmı, belki de tamamı genç ve Amerikalılarla çalışmış, askerî eğitim almış Afganlar; yanlarında çocukları yok, çolukları yok, eşleri yok ve Türkiye'ye geldiler. Bunlar çok ciddi bir tehlike ve çok önemli bir risk.

Öte yandan, bunların önemli bir kısmının sahada olduğunu, yine Balıkesir'den örnek vereceğim; hayvancılıkta, tarımda, özellikle çoban olarak çalıştıklarını varsayarsak Sayın Bakanım, bunların Jandarmaya vereceği istihbarat noktasında da ciddi bir zafiyet oluşturacağını da kayda geçmek istiyorum. Bu itibarla Afgan genç ve eğitilmiş erkek göçmenler konusuna büyük bir hassasiyet gösterilmesi gerektiğini vurgulamak istiyorum.

Öte yandan, yine, Emniyet Genel Müdüremiz burada, mutlaka istatistikleriyle de teyit edecektir, ben şöyle kabaca baktım oradaki istatistiklere. Afgan göçmenlerin Türkiye'ye gelmeye başladıklarından hemen sonra Türkiye'de bir metamfetamin tüketiminin arttığına dair ciddi veriler ve ciddi belgeler var. Bunun da sebebi son derece açık çünkü Afganistan metamfetaminin hammaddesi olan efedra bitkisinin yetiştiği dünyadaki en temel ülkelerden bir tanesi. Afganistan'daki her 10 evden 1 tanesinin altında bu tür atölyeler vardır ve bu atölyelerde üretilen metamfetamin ne yazık ki bu bahsettiğim göçmenlerin sırtındaki çantalarla Türkiye'ye sokulmuş ve yavrularımız, evlatlarımız zehirlenmiştir. Balıkesir'de çok önemli sorunlarla karşı karşıyayız; küçücük çocuklarımız, 11-12 yaşında çocuklarımız okul önlerinde satılan metamfetaminlerle maalesef zehirlenmektedir. Bu konuda ciddi önlemler aldığınızı görüyoruz ama bu önlemlerin artırılması gerektiğinin de altını çizmek istiyoruz.

Tabii, mesleğim olduğu için de bir konuya dikkat çekmek istiyorum Sayın Bakan. Özellikle doğru sınırdan ithal edilen kimyasal maddelere lütfen dikkat edilsin ve o kimyasal maddelerin içerisinde metamfetamin bulunduğu, başka bir isimle Türkiye'ye sokulduğuna ve daha sonra birtakım işlemlerden geçirilerek birtakım laboratuvarlarda metamfetamin yapıldığına dair ciddi bilgiler var. Eminim bu konuda da gerekeni yapacaksınız.

Yine, güney sınırına geldiğimizde, güney sınırının da maalesef neredeyse 10 milyon civarında -siz "4 milyon" dediniz ama bununla ilgili kaygılarımı ve şüphelerimi biraz sonra söyleyeceğim- Suriyelinin yine Türkiye'ye gelmesi konusunda bir alan açtığını da biliyoruz. Özellikle mayınların kaldırılması ve güvenliğin büyük ölçüde zafiyet oluşturması sebebiyle 10 milyon civarında Suriyeli ülkemize geldi.

Şimdi, bununla ilgili siz her ne kadar "4 milyon civarında" demiş olsanız da 2022 yılının Mart ayında Sağlık Bakanının bir açıklaması oldu ve dedi ki: "Şu ana kadar 2 milyon 600 bin Suriyeliyi ameliyat ettik. 3 milyondan fazla Suriyeliye yataklı hizmet verdik ve 97 milyon Suriyeliye poliklinik hizmeti verdik." Ben hekim olarak söylüyorum, yıllarca profesyonellece hekimlik yapmış birisi olarak söylüyorum, bu rakamlar 4 milyon Suriyeliden çıkacak rakamlar değil. Dolayısıyla bunların iyice irdelenmesi gerektiğini ve özellikle göçmenler...

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Kuzey Suriye'deki...

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) – Efendim?

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Hastaneler de dâhil olabilir mi ona?

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) – İşte, onlardan bahsediyorum yani hastanelerde tedavi edilmiş Suriyelilerden bahsediyorum. Bir dinlerseniz açıklama getiriyorum size.

Bakın, bu rakamlar 4 milyon Suriyeliden çıkabilecek sağlık hizmeti değil. Ben bu konuya açıklık getirilmesi için özellikle... (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

Bir müsaade ederseniz konuşmamı tamamlayayım, ondan sonra yorumunuz, değerlendirmeniz varsa yapın.

Bu itibarla güney sınırımızın da güvenliğinin artırılması gerektiğini söylüyorum.

Yine, konuştuğum çok sayıda Suriyeli, özellikle kendi bölgemdeki Suriyeliler güney sınırından çok rahat geçtiklerini, oradaki insan kaçakçılarına 2.000-2.500 dolar verdiklerini, yarım saat içerisinde sınırı geçip başta Urfa'ya geldiklerini ve Urfa'dan da başka bölgelere gittiklerini ifade ettiler. Yine, kayıtları var, arzu ederseniz bunların hepsini size verebilirim. Arada gidip gelenlerin de olduğunu söylediler; dünyada hiçbir mülteci kendi ülkesini terk edip, başka bir ülkeye gidip tekrar giriş çıkışlar yapamaz, bu zaten mülteci de değildir. Bu itibarla bu giriş çıkışların olduğunu da vurgulamak istiyorum.

Öte yandan, Ege sahilleriyle ilgili de bir değerlendirmem olacak Sayın Bakan. Ege sahillerinin özellikleri biraz farklı. Ege sahilleri, Türkiye'ye mülteciyi kabul ettiğimiz sahiller değil, daha çok bizim sınırlarımızdan yurt dışına çıkış yapılan sahiller. Güney Ege sahilleri ne yazık ki uzunca bir süre zengin FETÖ'cülerin kaçıışı için kullanıldı hatta bunlardan biri -isim vermek istemiyordum ama- şu anda cezaevinde olan eski AKP'li bir vekilin karısı. Bunun nasıl kaçırıldığına dair kapsamlı bilgilere de sahibim, İngiltere'de kendisi ve İngiliz basında da manşet oldu. Dolayısıyla özellikle Güney Ege sahillerinde yatlarla yapılan kaçakçılığa ne olur dikkat edin ve bu yatlarla ilgili olabilecek bundan sonraki kaçışlarla ilgili önlemler alın; bu son derece önemli. Zaten sınırımızı terk etmek isteyen burada yaşayan mültecilerle ilgili botlara dair yaptığımız çalışmaları biliyoruz. Sahil Güvenliğimizin, Kıyı Emniyetimizin yoğun bir çaba içerisinde olduğunu biliyoruz. Bu konuda da ciddi bir insanlık dramı yaşanıyor, bu da son derece vahim.

Öte yandan biraz kuzeye çıktığımızda Meriç'le ilgili de yine vahim tablolarla karşılaşyoruz zaman zaman. Buradan da kaçmak isteyen çok sayıda insanın özellikle Yunan birlikleri tarafından ya taciz edildiği ya vurulduğu burada ciddi kayıpların olduğuna dair önemli bilgiler de var. Buradaki önlemlerin de artırılmasının mutlaka faydalı olacağı kanaatindeyim.

Şimdi, Sayın Bakanım, geçtiğimiz günlerde İngiltere'den bir açıklama yapıldı ve dendi ki: "Türkiye'yle ortak çalışıyoruz bir mükemmeliyet merkezi kuracağız. İngiltere'deki bazı özel bürokratların İçişleri Bakanlığıyla birlikte çalışması için bir hazırlık yaptık." Bunu İngiliz basınından öğrenmekten ben gerçekten büyük üzüntü duydum. Benim ülkemde yapılan bir çalışma ve bir anlaşmanın bizim tarafımızdan ilan edilmesi gerektiğini ben düşünüyorum. İngiltere'den bunun duyulması, İngiliz basınından takip edilmesini ben doğru bulmadım.

Öte yandan, yine İngiliz basınında göç ve sınır güvenliği konusunda Türkiye'ye yapılmış bir 3 milyon poundluk yardımdan bahsedildi. Bundan da büyük bir hicap duyduğumu... 3 milyon pound Londra'da ortalama bir evin fiyatı; Türkiye'nin böyle bir paraya ihtiyacı yok. Bunun İngiliz manşetlerinde yer almasından da büyük bir rahatsızlık duyduğumu ifade etmeliyim.

Yine mutlaka dikkatinizden kaçmamıştır ama kaçtıysa altını çizmek istiyorum: Birkaç hafta önce İngiliz İçişleri Bakanlığının resmî sitesinde Türkiye'yle ilgili bazı bilgiler güncellendi ve maalesef orada FETÖ terör örgütüyle ilgili çok çarpıcı değerlendirmeler yapıldı. Bu örgütün aslında bir terör örgütü olmadığı ve bir hizmet hareketi olduğu, dünyanın her yerinde okullarının olduğu ve iltica etmek isteyenlere kolaylık sağlanacağı, "fast track" oturum imkânı sağlanacağı şeklinde de açıklamalar yapıldı. İngiliz muhabatınızla da bu konuların konuşulması gerektiğini ve özellikle İngiltere'nin ve keza diğer Avrupa ülkelerinin FETÖ konusundaki bu yaklaşımının da bizim tarafımızdan rahatsızlıkla karşılandığının da altını çizmek istiyorum.

Vatandaşlıkla ilgili değerlendirmeler yaptınız, arkadaşlarımız bazı eleştiriler yaptılar vatandaşlık konusunda, ben de onlara katılıyorum. Bakın Sayın Bakan, dünyanın hiçbir yerinde -bir zamanlar 250 bin dolardı, şimdi 400 bin dolara çıktı- bu parayı vererek vatandaşlık dağıtılan bir ülke yok, hiçbir yerde. Biz Katarlılara "Gelin, verin 400 bin doları; karınız, çocuğunuz çocuğunuz ne varsa vatandaşlık

verelim size.” diyoruz ve çok sayıda Katarlı, vatandaş oldu ama birimiz şu salondan Katar’a gitmiş olsa ve dese ki “Ben vatandaş olmak istiyorum.” önce diyorlar ki: “Bu ülkede yirmi beş yıl yaşamış olmanız lazım, ciddi bir geliriniz olması lazım, güzel Arapça konuşmanız lazım, vergi vermeniz lazım.” Bu itibarla Avrupa ülkelerinin de örnekleri var; 400-500 bin dolarlık yapılan yatırımlar neticesinde verilen oturumlar var ama vatandaşlıklar yok. Maalesef kimi Pasifik Adalarında olduğu gibi, Okyanusta, o kimi adalarda olduğu gibi, 150 bin dolara, 200 bin dolara para vererek vatandaşlık satılan ülkelerde olduğu gibi Türkiye’de böyle şeylerin olmasını ben çok doğru bulmuyorum ve bunun ilerleyen yıllarda Türkiye için çok büyük riskler taşıyacağı kanaatindeyim.

AFAD’la ilgili -Genel Müdürümüz burada- birtakım değerlendirmeler yapacağım Sayın Bakan. Bu değerlendirmeler bizatihi kendi gözlemlerimden kaynaklanan değerlendirmeler. Hayatım boyunca sivil toplum örgütlerinde rol almaya özen gösterdim. Özellikle 22’nci Dönemde milletvekili olduğum beş yıl içerisinde çok sayıda insani faaliyete katıldım yurt içi, yurt dışı ve o dönem Meclis Başkanlığımız beni Nobel Barış Ödülü’ne aday gösterdi. Dolayısıyla konuyu yakinen bilen ve bizatihi sahada çalışmış biri olarak bir değerlendirme yapmak istiyorum. 6 Şubat depreminden sonra önce Maraş’a gittik arkadaşlarımızla, orada bir Sahra mutfağı kurduk. Ardından da İskenderun’da partimiz adına bir hastane kurduk, sahra hastanesi. O esnada bazı gözlemlerim oldu. Burayı, Sayın Bakanım, hassasiyetle takip etmenizi rica ediyorum. Bu, çok vahim bir durum; bunların her birinin teker teker bilgisi ve belgesi var bende. Bu anlatacağım tablo, bu ortaya koyacağım fotoğraf aslında bir Türkiye fotoğrafı ve bizim ne yapmamız gerektiği konusunda çok önemli bir işaret. Hatay Eğitim ve Araştırma Hastanesi... 2017 yılında bu hastanenin inşaatı bitti ve bu hastane faaliyete geçti. Bu hastanenin yapımı esnasında bir uyarı geldi, dendi ki: “Burası sulak bir araziye yapılmış ve sulak arazide olduğu için aslında suya da maruz kaldı, sel baskınına da maruz kaldı.” Bu hastanenin bir süre sonra projesi değiştirildi fakat proje değiştirilirken ne yazık ki hastanenin yanındaki enerji ünitesi ve gaz ünitesi unutuldu. Deprem gecesi, 6 Şubat gecesi hastane de büyük ölçüde etkilendi fakat şükür ki hastanede hiçbir hasar yok. Sadece hastanenin sıvalarında hasar var; kendi binasında hiçbir yıkıntı, hiçbir hasar söz konusu değil fakat maalesef unutulmuş olan bu enerji ünitesi ve gaz ünitesi yıkıldı; hastanenin yoğun bakım ünitelerine ne enerji ne gaz ne de elektrik verilemedi. Bir başka vahim skandal daha... Hastanenin içerisine merdiven yapılması unutulmuş. Şimdi, bütün bunları verdikten sonra başka bir noktaya geleceğim. O gece hastanede yatan 150 yoğun bakım hastası var. Elektrikler olmadığı için, hastanede merdiven olmadığı için, elektrik olmaması münasebetiyle hastanenin asansörleri de çalışmadığı için hiç kimse hastanenin içerisine giremedi. Hastanenin yangın merdivenleri de kilitli olduğu için hiç kimse hastaneye ulaşamadı ve yoğun bakımda 150 kişi varken maalesef buraya ne elektrik ne oksijen verilemedi. AFAD yoktu Sayın Bakanım, AFAD oraya zamanında gelmedi, ertesi gün de gelmedi; lütfen kayıtlarınıza bakın ve eğer daha fazla detaylı bilgi istiyorsanız ben bununla ilgili size daha kapsamlı bilgi de verebilirim.

Öte yandan Sahil Güvenlik Komutanımız da burada, ona da bir soru yöneltmek istiyorum. İskenderun’da, örneğin Sahil Güvenlikte kaç kişinin olduğu konusunda bilginiz vardır eminim; 6 bin kişiydi o dönemde -ben biliyorum, bana verilen rakam o- ve maalesef, Sayın Bakan, hiçbir asker, hiç kimse -ki yarım saat mesafede olan- İskenderun Deniz Üssü’nden bu hastaneye gelmedi, hastaneye girilemedi ve insanlar yavaş yavaş oksijensiz kalarak hayatlarını kaybettiler. Bu insanlar “Depremde öldü.” diye buradan alındı birkaç gün sonra ve defnedildi. AFAD maalesef kırk sekiz saat sonra gelebildi. Şimdi, orada yatan insanların yakınları şu anda vefat etmiş yakınlarını arıyorlar, birçoğu konuyu mahkemeye taşıdı; ben de konunun mahkeme boyutunu takip ediyorum. Bu, Türkiye’ye yakışmayacak bir fotoğraf. Daha da vahimi -muhtabı siz değilsiniz ama- bu konu ortaya çıkar çıkmaz hastanede kullanılan otomasyon sistemi olan FONET iptal edildi çünkü FONET’te bütün hasta kayıtları vardı ve hasta kayıtları tamamen silindi. Şu anda Sağlık Bakanlığının arşivinde olduğundan

eminim, soru önergesi verdim ama ne yazık ki cevap alamadım. Maalesef şu anlattığım tablo, AFAD’ın yetersizliği, askerî birliklerin zamanında gelmeyişi, hastane yapılıırken yapılmış o muazzam hatalar; hepsi ortaya büyük bir felaket çıkardı ve yoğun bakımda kalan 150 hastamız, devlete emanet edilmiş olan hastalarımız, bina yıkılmadığı hâlde ihmal ve aymazlık münasebetiyle hayatlarını kaybettiler. Türkiye bir deprem kuşağında, bundan sonra da bu depremler ve tabii afetler devam edecek ama bu afetlerin bir felakete dönüşmesini önlemek için AFAD’ın çok daha profesyonellece, çok daha disiplinli bir şekilde yönetilmesi şart. Ben bu konuda iyi niyetli olduğunuzdan eminim ama burada yaşanan dramların ve sıkıntıların da tarafınızdan bilinmesi gerektiğini düşünüyorum.

Öte yandan gelen yardımların dağıtılması konusunda bizzat sahada olduğum için birçok aksaklıkların yaşandığına tanık oldum. Şüphesiz, skalası bu kadar büyük bir depremde buna benzer aksaklıklar yaşanabilir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Sayın Çömez, ilave süre veriyorum iki dakika, toparlayın sözlerinizi.

Buyurun lütfen.

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) – Peki, aslında konuşacak daha çok şeyim vardı ama ben konuşma metnimi, Sayın Bakan, size daha sonra ulaştıracağım; burada çok ayrıntılı notlar da var, bu itibarla bunlara dikkat edeceğinizi tahmin ediyorum. Çalışmalarınızdan memnuniyet duyduğumu, hâlâ eksikliklerin de var olduğunu bir kez daha vurguluyorum. Parti olarak son derece iyi niyetliyiz, doğru yaptığımız bütün çalışmaların, sadece İçişleri Bakanlığının değil bütün kurumların arkasındayız, yanlış bulduğumuz her şeyi de medeni ölçülerde eleştirerek hem Türk demokrasisine katkı sağlayacağız hem de Parlamentomuza katkı sağlayacağız.

Konu biraz şahsi ama direkt demokrasiyi ilgilendirdiği için -diğer bölümleri geçiyorum, onların notlarını size takdim edeceğim- seçim gecesine dönmek istiyorum. Bana ne olur bir dakika daha verin Sayın Başkanım. seçim gecesine dönmek istiyorum; bana ne olur bir dakika daha verin Sayın Başkanım, seçim gecesine dönmek istiyorum. Seçim gecesi akşam beşten sonra yani 13 Mayıs akşamı akşam saat beşten sonra seçim yasakları başladı biliyorsunuz; o yasaklar başladıktan sonra hepimiz evlerimize döndük ve akşam saatleri hava karardıktan sonra bana ihbarlar gelmeye başladı, dediler ki: “Balıkesir’in her yerinde çok sayıda siyah Doblo araçla sahte broşürler dağıtılıyor.” Sahaya çıktım Sayın Bakanım ve sahaya çıktığımda gördüğüm şeydu: Balıkesir’in pek çok yerinde siyah Doblolarla milyonlarca sahte broşür dağıtılıyor ve ben bunları videoya aldım ve canlı yayından ilan ettim, Bakanlığa çağrı yaptım -bakın, buyurun, burada Bakanlığınıza çağrı var, Sayın Soylu’ya da çağrı yaptım- maalesef bu çağrılarımız karşılıksız kaldı ve bu ahlsız çeteler o gece sabahlara kadar ertesi gün oy verilecek sandıkların önüne sahte broşürler attılar. Dolayısıyla bunlar, Türk demokrasisi adına ayıptır, utanç vesilesidir, olmaması gereken şeylerdir.

Yine, son bir cümleyle bir şey daha söyleyeceğim, onun da belgesini size vereceğim. Az önce sosyal medya konusunda yaptığımız çalışmaları anlattınız, saygıyla karşılıyorum ama bir taraftan sosyal medyanın da bir baskı unsuru olarak kullanılmaması gerektiğini ifade edeceğim. Geçtiğimiz yıl Balıkesir Büyükşehir Belediyesi, Balıkesir’deki şebeke suyuna yüzde 60’lık bir zam yaptı. Bir vatandaşımız bu zammı Sayın Cumhurbaşkanını Balıkesir’e geldiğinde protesto edeceğini sosyal medyadan duyurdu ve ertesi gün, Sayın Cumhurbaşkanının geldiği gün bu arkadaşımızın evi Türk polisi tarafından basıldı, 20 kişi kendisini derdest etti. “Ya seni Cumhurbaşkanı gidene kadar tutuklayacağız veyahut da şehir dışına çıkaracağız.” denildi ve kendisi 20 polis eşliğinde şehir dışına çıktı. Dolayısıyla, bunlar, Türkiye için ve

Türk demokrasisi için ayıptır, yanlışır. Daha söyleyeceğim çok şey vardı; notlarımda, hazırlıklarında hepsi var, hepsini sizlere takdim edeceğim. Bu bahsettiğim spesifik konularla ilgili de bütün detayları size vermeye hazırım.

Tekrar teşekkür ediyorum. Siyasetten ve polemiklerden uzak kaldığımız için ve sadece Türkiye'nin güvenliği için bir çaba içerisinde olduğunuz için de ayrıca teşekkür ediyorum, sağ olun.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Sayın Çömez, teşekkür ediyorum.

Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Sayın Mustafa Kalaycı.

Sayın Kalaycı, buyurun.

Süreniz yirmi dakikadır.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Sayın Başkan, Sayın Bakanım, değerli milletvekilleri, Bakanlık ve kurumlarımızın değerli temsilcileri, sayın basın mensupları; hepimizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Bakanım, kapsamlı sunumunuz için teşekkür ediyorum. Terör örgütlerine, uyuşturucu tacirlerine, göçmen kaçakçılara ve organize suç örgütlerine karşı üstün görev bilinciyle, kararlılıkla ve başarıyla yürüttüğünüz Narko Güç, Kafes, Kahramanlar, Kalkan, Mercek, Sibergöz, Çember, Mengene ve Kısaç operasyonları milletimiz tarafından yakından ve takdirle takip edilmektedir. Milliyetçi Hareket Partisi olarak size ve çalışma arkadaşlarınıza teşekkür ediyor, milletimizin huzur ve güvenliği için verilen mücadelede bugüne kadar olduğu gibi, sizlerin yanınızda olduğumuzu ifade etmek istiyorum.

Ülkemizde 15 Temmuz hain işgal girişiminden sonra terörle mücadele anlayışına yeni bir istikamet kazandırılmış, yeni bir strateji uygulamaya konulmuştur. Terörü kaynağında yok etme ve savunma değil taarruz stratejileri kararlılıkla uygulanmaktadır. Türkiye yedi yıldır terör örgütü FETÖ'yle, kalıntılarıyla ve kripto damarıyla mücadele hâlinedir. 15 Temmuzun sis bulutu henüz tümüyle dağılmamıştır çünkü ihanet ve işgal planlarının merkez üssü hâlâ aktiftir, kripto damar henüz kurumamıştır. Üstelik, dost görünömlü muhasım ölkelerin Türkiye'yi kuşatma ve kundaklama girişimleri bütün alçaklığıyla devam etmektedir.

Terörle mücadele çok boyutlu bir süreçtir, karşımızda yalnız teröristler yoktur; FETÖ, DEAŞ, PKK ve türevleri kukladır; Türk milletiyle kimlerin hesabı varsa, Türkiye'nin varlığından ve egemenlik haklarından kimler rahatsızsa terörizmin baronları onlardır. Terörle mücadele Türkiye'yi zora sokmak isteyen alçakların topuyla asimetrik bir mücadeledir. Bir bakıma da terörle mücadele, Türk ve İslam düşmanlığını hücrelerine kadar sindirmiş haçlı zihniyetiyle bir mücadelenin tanımıdır. Terör örgütleri ise Türkiye üzerine hesabı olan ölkelerin çıkarına kullanılan kiralık katiller sürüsüdür. Parayı veren kim olursa olsun teröristlere ya tetiği çekmekte ya da tuzaklanmış bombayı patlattırmaktadır.

Türkiye, terörün kökünü kurutmak için kararlı bir mücadele yürütmekte, kahraman güvenlik güçlerimiz destan yazmaktadır. Terör örgütleriyle kesintisiz mücadele anlayışıyla gerçekleştirilen operasyonlarla teröre üst üste darbeler vurulmuştur, emperyalist güçler tarafından güney sınırlarımız boyunca kurulmak istenen terör devleti engellenmiştir. Türkiye'nin terörle mücadeleden geri dönüşü yoktur; küresel emperyalizmin, yeminli Türkiye düşmanlarının içimize kadar sızmış etki ajanları bunu iyi bilmelidir. Kanlı niyet ve hedeflerini, demokrasi projelerini içine istifleyen yerli ve yabancı terör muhipleri asla ve asla başaramayacaktır. Yalana ve iftiraya sarılıp ölkemize ve kahraman güvenlik güçlerimize ithamda bulunanlar, akıllarından ve ahlaklarından mahrum olmuş kötürüm ve kötü niyetlilerdir, Türk ve Kürt düşmanlarıdır.

Diğer yandan, belediye başkanlarının görevden alınması ve kayyum atanması eleştirilmektedir. Bugüne kadar uygulamaya baktığımız zaman hem FETÖ hem de PKK'ya destek verdiği için birçok partinin belediye başkanları görevden alınmış, kayyum atanmıştır. Öncelikle şunu sormak istiyorum: Terör örgütüne yardım ve yataklık yapan, milletimizin imkân ve kaynaklarını terör örgütüne aktaranları görevden almayacaksınız da ne yapacaksınız? Ne demokrasi ne özgürlük ne de insan hak ve hukuku terörün banisi ve bahanesi olamaz.

(HEDEP sıralarından gürültüler)

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Lütfen dinleyin.

Dünyanın hiçbir demokratik ülkesi buna asla göz yummaz. Kanunların açıkça suç saydığı bir fiili kasten ve taammüden işleyen kim olursa olsun bunun sonuçlarına katlanmak durumundadır. Seçilmek hiç kimseye hukuken ayrıcalık sağlamaz, hukuk karşısında herkes bir ve eşittir. Belediye imkânlarını terör örgütü lehine seferber edenlerin hukuki tedbir yoluyla görevlerinden uzaklaştırılıp yerlerine kayyum atanması çok doğru ve yerinde bir karardır.

KAMURAN TANHAN (Mardin) – Sekiz yıldır... Sekiz yıl geçti.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Dinleyin, dinleyin arkadaşlar, dinleyin...

KAMURAN TANHAN (Mardin) – İddia sahibi iddiasını ispatlamakla mükelleftir.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Devletin en önemli görevi...

(HEDEP sıralarından gürültüler)

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Değerli milletvekilleri, lütfen...

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – ...hukukun verdiği yetkiler kapsamında, başta terör örgütleri olmak üzere teröre her türlü desteği sağlayanlarla da mücadele etmektir. Terör ve terör örgütüne yardım ve yataklık ettiği iddia edilen belediye başkanları için uygulamanın ne şekilde olacağı hususu Belediyeler Kanunu'nun 45'inci maddesinde düzenlenmiş ve bu kapsamda olan belediye başkanlarının Anayasa'nın 127'nci maddesindeki "...görevleri ile ilgili bir suç sebebi ile hakkında soruşturma veya kovuşturma açılan mahalli idare organları veya bu organların üyelerini, İçişleri Bakanı, geçici bir tedbir olarak, kesin hükme kadar uzaklaştırabilir." hükmü çerçevesinde İçişleri Bakanı tarafından görevden uzaklaştırılması durumunda yerlerine belediye başkan vekili görevlendirilebileceği hüküm altına alınmıştır.

KAMURAN TANHAN (Mardin) – Ya beraat edenler... Ergani Belediye Başkanımız beraat etti.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Soruyorum: Yani belediye imkânlarının terör örgütlerine aktarılması belediye başkanlarının görevi midir?

KAMURAN TANHAN (Mardin) – Beraat etti.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Görevi, ünvanı, pozisyonu, makamı ve konumu ne olursa olsun hiç kimse suç işleme özgürlüğüne sahip olamaz.

MEHMET RÜŞTÜ TİRYAKİ (Batman) – İşte bu yok diyoruz Mustafa Bey, böyle bir iddia yok.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Söz ve eylemleriyle...

MEHMET RÜŞTÜ TİRYAKİ (Batman) – Dosyalarda böyle bir iddia yok.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Dinleyin arkadaşlar, biz sizi dinledik ya, biz sizi dinledik.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Değerli milletvekilleri...

MEHMET RÜŞTÜ TİRYAKİ (Batman) – Mustafa Bey, dosyada böyle bir iddia yok.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Nasıl yok ya?

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Sayın Kalaycı...

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Ben sana göstereyim hoca, hoca.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Sayın Kalaycı...

ÇİÇEK OTLU (İstanbul) – Sizin yanlı mahkemeleriniz beraat ettirdi.

(HEDEP sıralarından gürültüler)

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Sayın Kalaycı... Değerli arkadaşlar... Sayın Kalaycı, bir saniye, bir saniye...

(HEDEP sıralarından gürültüler)

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Değerli arkadaşlar... Sayın Tiryaki... Sayın milletvekilleri... Birazdan hepinizin söz hakkı gelecek, orada görüşlerinizi ifade edersiniz.

Lütfen, Sayın Kalaycı'yı...

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Biz saygıyla dinledik arkadaşlar yani...

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Sayın Kalaycı...

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Söyleyeceğiniz bir söz varsa konuşmanızda söylersiniz.

SEZAİ TEMELLİ (Muş) – Uyarıda bulunuyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Sayın Kalaycı, bir saniye efendim, bir saniye... Sayın Temelli... Birazdan, birazdan... Değerli arkadaşlar...

(MHP ve HEDEP milletvekilleri arasında karşılıklı laf atmalar)

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Değerli milletvekilleri... Söz sırasıyla hepinize vereceğim, orada görüşlerinizi ifade edersiniz. Olabildiğince müdahale etmemeye çalışıyorum.

(MHP ve HEDEP milletvekilleri arasında karşılıklı laf atmalar)

MUSTAFA BAKİ ERSOY (Kayseri) – Niye rahatsız oluyorsunuz?

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Sayın Ersoy... Sayın Kalaycı'nın mikrofonu açık kaldı, konuşmasına devam ediyor.

Sayın Kalaycı, ilave süre vereceğim, lütfen devam edin.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Ayrıca, söz ve eylemleriyle kuşkuya yer bırakmayacak düzeyde FETÖ ve PKK'nın emellerine hizmet ettiği belli olanların cezaevinde bulunması da demokrasi adabının bir gereği, adalet ve hukuk ölçülerinin bir gerçeğidir. (HEDEP sıralarından gürültüler)

ÇİÇEK OTLU (İstanbul) – “Aferin!” diyorsun arkadaşşıma, diyemezsin!

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Değerli milletvekilleri...

Sayın Kalaycı, bir saniye...

ÇİÇEK OTLU (İstanbul) – “Aferin.” diyemezsin!

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Sayın Milletvekili, bakın, ben bile sizi buradan duyabiliyorum; lütfen... Buranın mehabetine yakışmıyor.

ÇİÇEK OTLU (İstanbul) – Bir erkek olarak bağırmasın bir kadına!

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Sayın Milletvekili...

ÇİÇEK OTLU (İstanbul) – Bence uyarmalısınız Divan olarak. (AK PARTİ ve MHP sıralarından gürültüler)

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Bir saniye değerli arkadaşlar...

ÇİÇEK OTLU (İstanbul) – Sesini yükseltmemeli bir kadına.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Değerli arkadaşlar, bir saniye...

ÇİÇEK OTLU (İstanbul) – Size ancak böyle ses yükseliyor.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Sayın Milletvekili, burada herkes milletvekili; kadın milletvekilleri de var, erkek milletvekilleri de var.

ÇİÇEK OTLU (İstanbul) – “Aferin.” diyemez kimse!

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Kadın milletvekilinin de erkek milletvekiline sesini yükseltmesi doğru olmaz. Lütfen, birbirimize saygı çerçevesinde davranmaya itina gösterelim.

DİLÂN KUNT AYAN (Şanlıurfa) – Başkan, oradaki kasıt aslında erkek olduğu için ekstra bağırma isteği yani yoksa...

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Tamam Sayın Milletvekili, müsaade edin lütfen.

Sayın Kalaycı, buyurun

İlave süre ekleyeceğim.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Artık terörün sonuna yaklaşılmakta, huzur ve güvenlik ortamı güçlü bir şekilde tesis edilmektedir. Yurt içinde teröristlerin kaçacak ve sığınacak yeri artık kalmamıştır. Renklerle tanımlanan listelerde isimleri bulunan terör elebaşları nokta operasyonlarla imha edilmektedir. Sırada, korkudan köşe bucak saklanan Kandil’in sürüngenleri vardır, onların da döktükleri kanda boğulacağı günler yakındır. Hükûmetimizin kararlılığı; kahraman Türk Silahlı Kuvvetlerimizin, Millî İstihbarat Başkanlığımızın, Emniyet teşkilatımızın ve güvenlik korucularımızın cesaretiyle ihanetin damarları kesilmiştir. Türkiye terörün tasallutundan tümüyle mutlaka kurtulacak, teröristler ile arkaarındaki sinsi ve namert destekçileri hak ettikleri bedeli eninde sonunda ödeyeceklerdir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; kahraman yetiştirebilmek milletler için paha biçilmez bir haslettir; bu durum, aynı zamanda, sinesinden kahraman çıkaran milletlerin yaşama ve payidar olma azminin güvencesidir. Türk milleti kutlu varlığından kahraman yetiştirme konusunda üstün bir meziyet ve başarıyı haizdir. Kahraman evlatlarımız insanüstü bir gayretle bekamızın haklı ve meşru savunmasını icra ederken millet olarak dualarımız onlardır. Türk vatanının teminatları kahramanlarımızın haklarını ödememiz mümkün değildir, hepsiyle övünüyoruz.

Kahraman güvenlik güçlerimizin özlük haklarının iyileştirilmesi konusunda son iki yılda çok önemli düzenlemeler yapılmıştır. Ek gösterge düzenlemesiyle, genel anlamda 600 puanlık artış yapılmış, emniyet hizmetleri sınıfında çalışan yönetici personelin ek göstergeleri iyileştirilmiş, polislerimiz, bekçilerimiz, uzman erbaşlarımız ve uzman jandarmalarımız yıllardır umutla beklediği 3600 ek göstergeye kavuşturulmuştur. Ayrıca, Millî İstihbarat, Türk Silahlı Kuvvetleri, Emniyet, Jandarma ve Sahil Güvenlik teşkilatları emeklilerinden ek göstergeleri 3600 rakamının altında olup makam tazminatına hak kazanamamış olanlara her ay emekli aylıklarıyla birlikte 1.200 lira tutarında ilave ödeme yapılması kabul edilmiştir. Güvenlik korucularının aylık ücretlerinin asgari ücretin altına düşmesi hâlinde aradaki farkın tazminat olarak ödenmesi hükme bağlanmıştır. Bununla birlikte, kahraman güvenlik korucularımızın kendilerine özgü kanun çıkarılması, en düşük devlet memuru aylığı ve emekli ikramiyesi alabilmeleri ve harcırahlarının artırılması konusunda talepleri bulunmaktadır.

Diğer taraftan, mülki idare amirliği hizmetleri sınıfında bulunan personelin ek ödeme oranları yükseltilecek valilerimizin ve kaymaklarımızın görev aylıklarında iyileştirme yapılmıştır. Muhtarlara verilen aylık ödeneğin net tutarı, net asgari ücret tutarına yükseltilmiştir. Seçimle gelen ve emekli olan tüm belediye başkanlarının emsali belediye başkanının aldığı makam, temsil ve görev tazminatlarından faydalanması sağlanmıştır. Milliyetçi Hareket Partisi olarak bu konularda söz verdik, seçim beyannamelerimizde vadettik; Milliyetçi Hareket Partisi hiçbir vaadinin altında kalmamıştır, Cumhuriyet İttifakı hiçbir sözünü unutmamış, bir bir yerine getirmiştir, yerine getirmeye de devam edecektir. Şunu da ifade etmek istiyorum: İnşallah, kamuda birinci dereceye gelen tüm memurlara 3600 ek gösterge verilmesi de sağlanacaktır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ülkemizde huzur ve güven ortamının tesisi amacıyla suç ve suçlularla mücadelede etkin çalışmalar yürütülmektedir. Kent Güvenlik Yönetim Sistemi polis sorumluluk alanında tüm il merkezlerinde ve 922 ilçede, Jandarma sorumluluk bölgesinde 12 ilde ve 20 ilçede kurulmuştur. Sistemde kameralar, plaka tanıma ve mobil plaka tanıma sistemleri bulunmaktadır. Asayiş suçlarında aydınlatma oranı yüzde 90'ın üzerine çıkmıştır. Vatandaşımızın asayiş hizmetlerinden memnuniyet oranı 2021 yılında yüzde 73,8; 2022 yılında yüzde 75,9 olmuştur. Ülkemizde güven ve huzur ortamının sağlanması, güvenlik hizmetleri sunumunda kalite ve etkinliğin artırılması ve güvenlik birimlerinin suçun incelenmesi ve aydınlatılması kapasitesinin daha da güçlendirilmesi için yürütülen çalışmalar devam ettirilmelidir.

Devletimizin bütün kurum ve kuruluşlarınca topyekûn seferberlik ilan edilen bir konu olan uyuşturucuyla mücadelede önemli sonuçlar alınmaktadır. 81 ilde faaliyette bulunan Narkotimlerce başarıyla gerçekleştirilen operasyonlarla kaçakçılık şebekeleri çökertilmekte ve yüksek miktarda uyuşturucu madde ele geçirilmektedir. Uyuşturucuyla mücadelede operasyonların yanı sıra, uyuşturucu kullanımının engellenmesine yönelik çalışmalara da ağırlık verilmektedir. Uyuşturucuyla mücadelede şüphesiz ki en önemli hususlardan biri de ailelerin bu mücadeleye destek olması, çocuklarına sahip çıkmasıdır. Bu bakımdan vatandaşların uyuşturucuyla mücadele konusunda bilinçlendirilmesi önemlidir. Uyuşturucuyla, organize suçlarla ve kaçakçılıkla mücadele de çok boyutlu bütüncül ve etkin bir yaklaşımla devam ettirilmelidir.

Siber suçlarla, sanal güvenlik ve bireylerin sanal saldırılara karşı korunmasında bilinçlendirmeye yönelik önemli çalışmalar yürütülmüştür. Siber suçlarla mücadele son derece önemli olup etkin bir şekilde mücadele edilmektedir. Bu kapsamda operasyonlar sürdürülmeli; siber güvenlik, güvenli ve bilinçli teknoloji kullanımı, siber saldırı konularında önleyici, bilinçlendirici faaliyet, içerik ve ürünler geliştirilmelidir.

Sivil toplum sektörünün desteklenmesi, idari ve mali açıdan geliştirilmesi, kapsayıcı büyüme ve sürdürülebilir kalkınma hedeflerine ulaşmada kritik bir öneme sahiptir. Sivil toplum kuruluşlarının işleyiş ve kapasitesini güçlendirici önlemler alınması gerekmektedir. Bu kapsamda sivil toplumun güçlendirilmesine yönelik mevzuat güncellenmeli, STK'lerin kurumsal ve mali kapasiteleri ile sivil topluma hizmet sunan kurumların kurumsal kapasiteleri güçlendirilmelidir.

Nüfus ve vatandaşlık hizmetlerinin günümüz şartlarında yenilikçi ve teknolojik yöntemlerle hizmet sunması önem arz etmektedir. Kendi geliştirdiğimiz yerli ve milli Biyometrik Veri Sistemi şu anda uygulanmaktadır. Vatandaşlık başvurularının elektronik ortama aktarılmasıyla birlikte e-devlet kapısı üzerinden sunulan hizmet sayısı giderek artmış, 52'ye ulaşmıştır. Bu doğrultuda nüfus ve vatandaşlık işleri her geçen gün daha da kolaylaşmıştır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; dünyada evinden barkından kopup başka coğrafyalarda gelecek arayan göçmen sayısı 300 milyona yaklaşmıştır. Birleşmiş Milletler raporuna göre, zorla yerlerinden edilen insan sayısı dünya genelinde 110 milyona yaklaşarak rekor seviyelere ulaşmıştır. Türkiye, coğrafi konumu ve sosyoekonomik gelişmişlik düzeyi nedeniyle yoğun göç olaylarıyla karşı karşıya kalmaktadır. Ülkemiz düzensiz göçmenler için hem transit hem de hedef ülke konumundadır. Bu çerçevede ülkemizde yakalanan düzensiz göçmen sayısı 2010 yılında 33 bin iken 2019 yılında 455 bine kadar yükselmiş, sonraki yıllarda azalmış olup bu yıl on ay itibarıyla 205 bin düzeyindedir. Bu on aylık dönemde sınırlarımızdan girişi engellenen düzensiz göçmen sayısı da 194 bin civarındadır.

Türkiye, 2011 yılında Suriye’de başlayan iç savaşla zorla yerinden edilmiş bir göçmen akınıyla karşılaşmış ve dünyada en fazla sığınmacı kabul eden ülke konumuna gelmiştir. Kitlesele, düzensiz ve yasa dışı göçle birlikte demografik açıdan bir dönüşümün meydana geldiği ve bu dönüşümün de sosyal, kültürel, ekonomik, siyasi, çevresel, sağlık, istihdam gibi pek çok unsurlarla birlikte toplumsal huzur ve güven ortamına yönelik bir sorun potansiyeli taşıdığı; düzensiz kitlesele göç tehdidinin, mevcut yabancı nüfus sayısının ve belirli bölgelerde yoğunluğunun artmasının güvenlik açısından da risk oluşturduğu görülmektedir. Söz konusu risklerin dikkate alınarak millî güvenlik kapsamında göçe ilişkin politikaların daha da geliştirilmesi, izlenmesi ve bu yönde uluslararası iş birliğinin artırılması önemli ve gerekli görülmektedir. Milliyetçi Hareket Partisi olarak göç sorununun idrakindeyiz. Düzensiz göçün istila olduğunu sürekli olarak vurguladık. Anadolu coğrafyasındaki demografik gelecek ve güvenliğimizi titizlikle düşünmek, telaşa kapılmadan tedbir geliştirmek, taşkınlıklara prim vermeden de tetikte olmak durumundayız. Sınır aşan göç meselesiyle ilgili politika, hedef ve görüşlerimiz 2 cilt hâlinde 2018 yılında hazırlanmış, daha sonra da güncellenmiş ve kamuoyuyla, ilgili devlet kurumlarıyla, üniversitelerle, medyayla ve sivil toplum kuruluşlarıyla paylaşılmıştır. Ülkemiz düzensiz göçü engellemek için mücadele etmekte, göçün kaynağında durdurulması için tedbirler almaktadır. Sınır güvenlik önlemleri artırılmakta, sınır boyunca güvenlik duvarları ve güvenlik yolu aydınlatma ve algılama sistemleri ile gözlem kuleleri yapılmakta, sınır dışı ve geri gönderme kapasiteleri yükseltilmektedir. Düzensiz göçle mücadelede önemli yapılar olan geri gönderme merkezlerinin yapımı ve etkin göç yönetimi için veri altyapısının iyileştirmesine yönelik yatırımlar devam ettirilmelidir.

Ülkemizdeki düzenli göçmen sayısı -biraz önce Sayın Bakanımız da bilgi verdi- 4,6 milyon civarında olup geçici koruma altındaki Suriyelilerin sayısı 3 milyon 255 bin, ikamet izniyle ülkemizde bulunan yabancıların sayısı 1 milyon 129 bin kişi düzeyindedir. Ülkemizde bulunan sığınmacı nüfusun en temel hakkı olan kendi vatanlarında yaşamalarının sağlanması için ülkelerine dönmesi ve bu gerçekleşene kadar uluslararası düzeyde adil bir yük paylaşımının sağlanarak diğer ülkelere gönderilmesi konusunda çalışmalar devam etmektedir. Geçici koruma altındaki Suriyelilerin gönüllü geri dönüşünün desteklenmesi amacıyla AFAD koordinasyonunda yerel sivil toplum kuruluşları ve uluslararası yardım kuruluşlarıyla iş birliği içinde Suriye’nin güvenli bölgelerinde yapımı projelendirilen 100 bin briket evin çoğu tamamlanmıştır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Sayın Kalaycı, ilave üç dakika sürenizi ekleyeceğim.

Buyurun lütfen.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) - Türkiye’de geçici koruma kapsamında bulunan Suriyelilerin gönüllü, güvenli ve onurlu geri dönüş politikası kapsamında bugüne kadar yaklaşık 596 bin kişinin ülkelerine dönmesi sağlanmıştır. Türkiye’nin yarınlarda sığınmacı sorunu inşallah olmayacaktır. Bu sorun çözüm iradesiyle buluşturularak demografik istikbalimizin güvenliği sağlanacaktır. Gerginlik çıkararak düşmanlığa yatırım yapanlar art niyetlidir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ülkemiz jeolojik ve coğrafi yapısı itibarıyla tarihsel açıdan afetlerle hep iç içe olmuş bir ülkedir. Başta depremler olmak üzere sel, çığ, yangın gibi tabii afetlere sık sık maruz kalmıştır ve kalmaya da devam etmektedir. Dünyada ve ülkemizde afetlerin görülme sıklığının artmasıyla birlikte afet yönetiminin önemi daha da artmıştır. Afetlerin can kaybı yanında ekonomik kayıplarının minimize edilmesi ancak etkili bir afet yönetim sisteminin varlığıyla gerçekleşebilir. Türkiye 1999'dan beri geliştirdiği afet yönetim modeliyle afet yönetiminde dünyadaki en başarılı ülkelerden biri hâline gelmiştir. Bu kapsamda AFAD, afet yönetimini; afet öncesi risk, zarar azaltma, hazırlık, afet anı müdahale ve afet sonrası iyileştirme olarak 4 aşamada ele alan bir yaklaşımla ve küresel ölçekte bir başarıyla gerçekleştirmektedir. Bilindiği üzere, 6 Şubat 2023 Kahramanmaraş merkezli depremlerde 11 il, 124 ilçe, 6.929 mahalle ve köy etki etkilenmiştir. Depremlerde 50.738 insanımız hayatını kaybetmiş, yaralı sayısı 107 bini aşmıştır. "Asrın felaketi" olarak ifade edilen 6 Şubat depreminin üzerinden dokuz aylık bir süre geçmiştir. Devletimiz tüm kurumlarıyla deprem anından itibaren bölgede arama, kurtarma, enkaz kaldırma, geçici barınma, yeme ve giyinme gibi temel ihtiyaçları karşılama, kalıcı konutları inşa etme, ekonomik kayıpları giderme, sosyopsikolojik desteklerle depremlenmeleri rehabilite etme gibi faaliyetleri aralıksız sürdürmüştür. Depremin ilk anından itibaren geçici barınma kapsamında 645 bin kurulu çadırda 2,5 milyon afetzedemiz geçici olarak barındırılmıştır. 371 konteyner kentte 199.675 konteyner kurulumu gerçekleştirilmiş, 622 bin vatandaşımız bu konteynerlerde misafir edilmektedir. 1,3 milyon vatandaşımıza kira yardımı yapılmıştır. Ayrıca, yine, destek ödemeleri, taşınma yardımları, aile yakınlarına vefat yardımı gibi yardımlar da yapılmıştır.

Depremden etkilenen şehirlerimizin tekrar inşa ve ihyası amacıyla bütün imkânlar devrededir. 200 bin konutun yapımına başlanmıştır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Buyurun lütfen, toparlayın Sayın Kalaycı.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Toplamda yapılması planlanan 680 bin konuttan 46 bininin 2023 yılı sonuna kadar tamamlanarak hak sahiplerine teslim edilmesi planlanmıştır. Yerinde Dönüşüm Projesi'yle, kendi evini ve iş yerini yerinde yapmak isteyenlere hibe ve kredi desteği verilmektedir.

Depremzede vatandaşlarımız yalnız ve çaresiz değildir. Yaralar özenle sarılmakta, güvenli bir gelecek kurulmaktadır. Beklentisiz destek ile kesintisiz hizmet sürecektir.

Bakanlık ve kurumlarımızın 2024 yılı bütçelerinin hayırlı ve bereketli olmasını diliyorum, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Sayın Kalaycı, teşekkür ediyorum.

Şimdi de gruplar adına son söz AK PARTİ Grubundan Sayın Ejder Açıkkanı'nın.

Değerli milletvekilleri, sonrasında, Komisyon üyesi milletvekillerimize şahsı adına söz vereceğim. Yaklaşık 13.30 civarı yemek arası vereceğiz.

Sayın Açıkkanı, buyurun.

Süreniz yirmi dakikadır.

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) – Teşekkür ediyorum Başkanım.

Komisyonumuzun çok değerli üyeleri, Kıymetli Başkanım, Sayın Bakanım, Bakan Yardımcılarım, çok kıymetli bürokratlarımız; öncelikle 2024 yılı İçişleri Bakanlığı bütçemizin hayırlara vesile olmasını diliyorum.

Cumhurbaşkanımızın liderliğinde, cumhuriyetimizin 100'üncü yılında, aziz milletimizle birlikte Türkiye Yüzyılı'nı inşa etmenin azmi ve kararlılığıyla gayretlerimize devam ediyoruz. Hedefimiz, 86 milyon vatandaşımızın huzurudur, 784 bin kilometrekare her bir karış vatan toprağının güvenliğidir. Türkiye Yüzyılı'nda vizyonumuz, huzurun kalıcı hâle getirilmesi ve kökleştirilmesidir. Aziz milletimize, vatandaşlarımıza yönelik her türlü tehdidi bertaraf etmek, can ve mal güvenliğini, insan hak ve özgürlüğünü güvence altına almak temel hedefimizdir.

Terörü bitirme noktasına getirdik. Kırk yılı aşan bir süre, aziz milletimiz terör belasıyla karşı karşıya kaldı, 40 binden fazla vatan evladımız şehadet şerbeti içti. İktidarlarımız döneminde, terör örgütlerine yönelik etkin bir mücadeleyle teröristlere yönelik amansız bir mücadele verdik. Terör olaylarını ülkemizde minimize ederek gündemdeki olaylar içerisinde ilk sıralardan son sıralara indirme başarısını gösterdik. Aziz milletimiz, terörle mücadele konusunda yirmi bir yıllık iktidarlarımız döneminde başarılarımıza şahittir. Kahraman polislerimize, askerlerimize, güvenlik güçlerimize şükranlarımızı sunuyorum.

Eser ve hizmet siyasetimizi, ihya ve inşa faaliyetlerimizi her bir bölgemizde, 86 milyon vatandaşımızı ayırt etmeden, ötekileştirmeden vatanımızın her sathına yaydık ve bölgesel hiçbir ayrıma girmedik. "Oy aldık." veya "Almadık." "Bize oy verdiler." veya "Vermediler." gibi hiçbir soru işaretiyle vatandaşımızı karşı karşıya bırakmadık ve 784 bin kilometrekarelik her bir karış toprağımıza hizmetlerimizi ve yatırımlarımızı götürdük. Eğitimde, sağlıkta, sanayide, turizmde sosyal ve kültürel anlamda her bir hizmet ve yatırımlarımızı gerçekleştirme imkânını bulduk. Dün terörle anılan, terörün ve teröristin yuvası hâline getirilen terör inlerini yerle bir ettik. Bugün, ne amaçla, hangi saikle terör odaklarının birileri adına vekâletini üstlenen piyon ve maşaların yuvalandıkları bölgelerde yer altı zenginliklerimizi gün yüzüne çıkarmaya başladık. Cari açığımızın büyük bir kısmının enerji alanından geldiğini biliyoruz; petrol ve doğal gaz ithalatına bağlı olan ülkemizin bu son gelişmelerle birlikte özellikle cari açığımızı önlemeye yönelik çok ciddi kaynaklar oluşturacağını, bu bölgenin yer altı zenginliklerinin ülkemiz kaynaklarının kullanımı açısından vatandaşımızın hizmetine sunulacağını görüyoruz. Nasıl ki bu bilinçle Karadeniz'de cumhuriyet tarihimizin en büyük doğal gaz rezervlerini bulduk, nasıl ki Akdeniz'de "arayan bulur" anlayışıyla zenginlik kaynaklarımıza ulaşmaya çalışıyoruz; nasıl ki benim de ilim olan Elâzığ'da Türkiye Cumhuriyeti tarihinin en büyük bakır rezervlerini -32 milyon ton bakır rezervini- bulduk. Yine, Cudi'de, Gabar'da yer altı zenginliklerimizi bularak ve özellikle Gabar'da bugüne kadar günlük 25 bin varil üretime ulaştık ve 2024 yılı sonunda da Allah'ın izniyle 100 bin varil günlük üretime ulaşarak Türkiye'de enerji açığımızı, cari açığımızı önlemeye yönelik de ciddi adımlar atarak, buradaki yer altı zenginliklerimizi terörden arındırarak ülkemiz hizmetine sunmaya devam edeceğiz.

On yıllardır terör belasını ülkemize yaşatanlar, vatandaşlarımıza birçok acı yaşatanlar artık istedikleri gibi hareket edemiyorlar, başlarını inlerinden çıkaramıyorlar; terörün belini kırdık Allah'ın izniyle. Terörü ve teröristi etkisiz hâle getirerek terörle anılan bölgelerimizi Cilofest'lerle anılır hâle getirdik ve birileri rahatsız olmasına rağmen huzuru, güveni bu bölgelerimizde, bu illerimizde tesis ettik. 1 Ocak 2023-1 Kasım 2023 tarihi itibarıyla terör örgütlerine yönelik olarak kahramanlarımızla birlikte İHA'larımız, SİHA'larımız, İKU'larımızla göz açtırmayan operasyonları devam ettiriyoruz ve 38.933 saat uçuş gerçekleştirerek dosta güven düşmana korku vermeye devam ediyoruz. Bugüne kadar bir kısım muhalefetin kayıtsız kaldığı, görmezden geldiği, aslında terör örgütünün psikolojisini altüst eden Diyarbakır Anneleri, beşinci yılında evlat nöbetlerini tutmaya devam ediyorlar. Son beş ayda 4 terör örgütü mensubu daha teslim oldu; böylece, ailesine kavuşan sayısı 46 kişiyi bulmuş oldu.

Diyarbakır Annelerine kayıtsız kalanların; sağır, kör ve dilsiz kalanların, evlatlarına kavuşmak için yıllardır verdikleri mücadelenin altında ezilmeleri mukadderdir. Bu aziz vatanda, aziz milletimiz için onlara hizmet yarışına girenler geçmişten bu yana birçok engelle karşı karşıya kaldılar.

1960 darbesi bu aziz millete yapılmış en büyük ihanetti ve bu darbeyle 1 Başbakanını, 2 Bakanını darağacına gönderen... Bu millet, sonraki süreçlerde yaşananları da unutmadı.

MEHMET RÜŞTÜ TİRYAKİ (Batman) – Millet yapmadı ya!

SEZAI TEMELLİ (Muş) – Millet yapmadı, darbeciler gönderdi dar ağacına.

MEHMET RÜŞTÜ TİRYAKİ (Batman) – Niye millet göndersin?

ORHAN YEGİN (Ankara) – “Millet yapılanları unutmadı.” demek istedi, ben öyle anladım yani.

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) - 1971 muhtırasını, 1980 darbesini, 28 Şubat AK PARTİ Genel Başkanının girmesine engel teşkil eden çalışmaları, 27 Nisan e-bildirgesini, 367 garabetini milletimiz unutmadı. 17-25 Aralık yargı darbesi girişimi, 15 Temmuz 2016 hain FETÖ darbe girişimi hep bu aziz milletin mutluluğuna engel olma çabalarının bir ürünü olarak ortaya çıktı. FETÖ'ye karşı, DEAŞ'a karşı, sol terör örgütlerine yönelik operasyonlar etkin bir şekilde devam etmektedir. Terör faaliyetlerinin finansmanını sağlama yöntemlerini yapılan operasyonlarla çökmeye devam ediyoruz. Millî Savunma Bakanlığımız, İçişleri Bakanlığımız ve tüm Bakanlıklarımız koordineli bir şekilde çalışmaya devam ediyorlar. Liderimiz Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın ifadesiyle, son terörist etkisiz hâle getirilinceye kadar mücadelemiz devam edecektir.

Sayın Başkanım, kıymetli Komisyon üyeleri; İçişleri Bakanlığımızın uluslararası, ulusal, bölgesel ve yerel organize suç örgütlerine yönelik kararlı mücadelesi devam etmektedir. 1 Ocak-Kasım 2023 arasında organize suç örgütlerine yönelik yapılan 370 operasyonda 5.411 şüpheli gözaltına alınmıştır.

Uyuşturucuyla mücadelemiz devam etmektedir. Öncelikle, Türkiye, bir kısım hatibin ifadesiyle, uyuşturucunun yolgeçen hanı değildir. Ülkemize yönelik bu bühân aziz milletimizi incitmektedir. Uyuşturucuyla mücadele dünden bugüne en etkin bir şekilde yürütülmektedir. 2018-2023 Uyuşturucuyla Mücadele Strateji Belgesi ve Eylem Planı Sağlık Bakanlığı koordinasyonunda, 11 Bakanlığımız, Diyanet İşleri Başkanlığımız ve Yeşilay başta olmak üzere ilgili kurumlarımız tarafından katılım sağlanarak hazırlanmıştır. İllerde valiliklerimizde, kaymakamlıklarımızda ve illerin tüm dinamikleri olarak uyuşturucuyla mücadele konusunda etkin bir çalışma yürütülmektedir. İl ve ilçe bağımlılıkla mücadele koordinasyon kurulları aktif olarak görevlerini yerine getirmektedirler. Sayın Cumhurbaşkanımızın da ifade ettiği gibi, dile getirdiği gibi bu konuda devletin ve milletin el ele vererek tam bir dayanışma ve seferberlik ruhuyla hareket etmeleri gerekmektedir.

İçişleri Bakanlığımız, diğer Bakanlıklarımız gibi teknolojinin sunduğu imkânları en etkin şekilde kullanmaktadır. “Siber suçlar” ve “siber terör” gibi yeni suç başlıklarıyla mücadele etmekte ve bunu stratejik bir öncelik olarak ele almaktadır. 1 Ocak 2023-1 Kasım 2023 tarihleri arasında terör bilişim sistemleri, ödeme sistemleri, yasa dışı bahis ve çocuk istismarı konusunda 550.298 sosyal medya hesabı üzerinde çalışma yapılmıştır. Aynı dönemde, siber suçlarla mücadele kapsamında bilişim sistemlerine yönelik olarak 162 operasyon düzenlenmiş, 563 şüpheli gözaltına alınmış ve bunların 140'ı tutuklanmıştır. Siber suçlarla mücadele kapsamında bot hesaplara yönelik takipler de devam etmektedir. Son on ayda Twitter üzerinden, yeni adıyla X üzerinden 145 milyon 990 bin 300 hesaptan 12 milyar 703 milyon 86 bin 529 paylaşım yapılmıştır. Bu paylaşımın yüzde 32,3'ü bot hesaplardan yapılmıştır ve bu paylaşımın yüzde 41'inin de olumsuz ve spekülâtif olduğu tespit edilmiştir.

İçişleri Bakanlığımızın kaçakçılıkla olan mücadelesi, kaçakçılık suçlarıyla mücadelesi etkin bir şekilde devam ettirilmektedir. Kaçakçılıkla mücadele kapsamında 23.158 operasyon düzenlenmiştir, 441 kişi tutuklanmış, 723 kişi hakkında ise adli kontrol kararı verilmiştir.

Asayiş konusunda iki bin iki yüz kırk üç yıllık bir devlet geleneğine sahip dünyanın en kadim medeniyetlerinden birisiyiz. Temel hedefimiz, huzur iklimini sürekli hâle getirmek; halkımızın, vatandaşlarımızın güvenliğini tesis etmektir.

KAMURAN TANHAN (Mardin) – 17’nci sayfada şu an.

MURAT ÇAN (Samsun) – Çok komik ya!

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) – Komik olan sizsiniz çünkü siz bundan anlayamazsınız, anlayamadığınız için size komik gelebilir bu.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Değerli milletvekilleri, milletvekillerinin konuşmasına müdahale etmeyelim, lütfen, sükûnetle dinleyelim.

MEHMET RÜŞTÜ TİRYAKİ (Batman) – Bakanın konuşmasını çalmış da...

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Arkadaşlar, her hatip kendi konuşmasını kendi belirler.

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) – İki bin iki yüz kırk üç yıllık devlet geleneğimizle biz dün olduğu gibi bugün de bu ülke üzerinde emeli olanların inlerine girerek başlarını eze eze mücadelemizi vereceğiz.

Türkiye Yüzyılı vizyonumuzla yüksek teknolojiyi kullanarak suçun miktarı ve çeşitliliğine ve artışına engel olmak, suçu önleyici bir anlayışla etkin çalışmalar yapmak üzere çalışmalarımız devam ediyor.

Tabii, malumunuz olduğu üzere, 6 Şubat 2023 tarihinde Türkiye Cumhuriyeti tarihinin, belki de dünya tarihinin tanık olmadığı aynı gün içerisinde yaşanan iki büyük depremle karşı karşıya kaldık. 7,7 ve 7,6 büyüklüğündeki bu iki büyük depremde 11 ilimiz, 14 milyon insanımız olumsuz etkilendi. Bir kısım hatiplerin ifade ettiği gibi, devletimiz ilk günden beri oradaydı, sizin ifade ettiğiniz gibi “Devlet orada değildi.” değil. Askerimiz oradaydı, polisimiz oradaydı, Kızılayımız oradaydı, AFAD’ımız oradaydı, sivil toplum kuruluşlarımız deprem bölgesindeydi. On yedi gün boyunca ikinci günden itibaren ben Adıyaman’daydım ve o gün Kıymetli Komisyon Başkanım da birçok bakanımla Adıyaman’daydılar ve Adıyaman’da, depremden olumsuz etkilenen, canların yitirildiği Adıyaman’da aşkla, millete olan bir sevdıyla sadece ve sadece Allah rızası için bir çalışma yürütüldü. O gün hiçbir AK PARTİ’li siyasetçinin sosyal medya hesaplarından depremde yapmış oldukları çalışmalarını göremezsiniz ama maalesef, o gün eline telefonu alıp sosyal medyada “Acaba iktidarın hangi açığını yakalayabilirim?” diye ortaya düşenler vardı, bunu da kınıyorum. Evet, on yedi gün boyunca ben oradaydım, Bakanım çok daha fazla kaldı. Bütün köylerine, ulaşılabilir olan bütün köylerine milletvekillerimizle ulaştık, vatandaşlarımızın acılarını paylaşmaya çalıştık, sıkıntılarını hep birlikte gidermeye çalıştık ve bunun neticesindedir ki biz hiçbir oy kaygısına düşmeden, hiçbir oy hesabı yapmadan bu mücadeleyi verirken, Allah rızası için bu mücadelemizi verirken bölge insanının da sayın liderimize olan sevgisinden zerre kadar bir azalma olmamıştır. O anlamda, AK PARTİ ve AK PARTİ’ye gönül veren yol arkadaşlarımızla biz o gün deprem bölgesinde hep birlikte, AFAD’la, Kızılayla, askerimizle, polisimizle birlikte bir mücadele verdik ve bugün de o mücadeleyi orada... Bu depremden olumsuz etkilenen, bu depremden dolayı evsiz kalan, yuvasız kalan kardeşlerimize bir an önce içine girebilecekleri konutları inşa etmek için bir mücadele veriyoruz. Birçok eleştiri yapılırken bu depremden dolayı 104 milyar dolarlık bir ek yükün ülkemizin üzerine geldiğini unutmadan eleştiri yapabilmek lazım. Evet, Türkiye Cumhuriyeti, tarihinin en büyük depremiyle, depremleriyle karşı karşıya kalmıştı. İnşallah, liderimizle birlikte,

Bakanlıklarımız ve kadrolarımızla birlikte bu bölgede yaşayan, 11 ilde yaşayan 14 milyon insanımızı etkileyen bu depremin yaralarını sarmaya devam edeceğiz. Bölge insanımızla birlikteyiz, bölgede olumsuz etkilenen her bir vatandaşımızla birlikteyiz ve birlikte olmaya devam edeceğiz.

Ben, bu anlamda, 2024 yılı İçişleri Bakanlığı bütçemizin hayırlara vesile olmasını diliyorum ve Komisyonumuzu, Bakanımızı, Bakan Yardımcılarımızı, bürokratlarımızı saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Teşekkür ediyorum.

Sayın Ocaklı, buyurun lütfen.

Süreniz on dakika.

TAHSİN OCAKLI (Rize) – Sayın Başkanım, Sayın Bakan, Komisyonumuzun değerli üyeleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum. Bütçe görüşmeleri üzerinde, raporlar üzerinde söz aldım.

Şimdi, Sayın Bakanım, tabii, raporlar içinde bizi en çok yaralayan şey -diğer vekil arkadaşlarımızın da söz ettiği gibi- 400 bin dolara vatandaşlık verilmesi hâli; bu hâlin, bunun, bir defa, düzeltilmesini istiyoruz.

Yaklaşık olarak Sinan Ateş cinayeti üzerinden sekiz ay geçti ve bu cinayetle ilgili henüz daha ciddi bir aydınlanma sağlanmadı. Üstelik bu cinayetle ilgili Bakanlığımıza bağlı bazı Emniyet mensuplarının da mahkemeye sevk edildiklerini biliyoruz ve bunun basit bir suç değil, organize bir suç olduğu ortadadır. Bakanlığınızın bununla ilgili henüz ne yaptığı konusunda bilgimiz yok, bunu bilmek istiyoruz.

Ne yazık ki sokak ortasında işlenen cinayetler, mafya hesaplaşmaları, yabancı oligarkların Türkiye’yi mesken tutması, uyuşturucu kaçakçıları, yasa dışı bahis baronlarının Türkiye’de bulunması memleketimizdeki herkesi rahatsız ediyor.

Dubai’de yaşayan bir terör örgütü liderinin iddiaları -ben ona terör örgütü lideri diyorum- hâlâ ortada duran ithamları var. Bunlarla ilgili henüz daha İçişleri Bakanlığının ne yazık ki bir şeyi olmadı.

Suriyeliler ne yazık ki fabrikalarda ucuz iş gücü olarak kayıt dışı şekilde kullanılıyor. Geçen dönem İçişleri Bakanımız olan Sayın Süleyman Soylu basın önünde “Fabrikalarda Suriyeli çalıştır, sömür, sigortasını yaptırma, sonra ayak ayak üstüne at ‘Ne olacak bu Suriyelilerin hâli?’ diye şikâyet et. 1 milyon insan gidecek. Kim isyan edecek biliyor musunuz? O iş sahipleri.” demişti, böyle bir cümle kullanmıştı yani yasal olmayan bir cümle kullanmıştı. Şimdi, ben de size soruyorum: Sizden önceki İçişleri Bakanı, sığınmacıların kayıt dışı şekilde ucuz iş gücü olarak çalıştırıldığını, devletin buna göz yumduğunu ifade etti. Şimdi, aynı tavrınız sizin de devam ediyor mu? Onlar ucuz iş gücü müdür yoksa gerçekten insani bir durumdan dolayı bakılması gerekli insanlar mıdır? Kayıt dışı istihdama göz yumuyor musunuz, bunu bir Hükümet politikası olarak sürdürüyor musunuz, sorum bu.

Sayın Bakan, insanlar bellerinde silahla dolaşıyorlar ve ciddi sokak çatışmalarına tanık oluyoruz. Yakın tarihte Rize Devlet Hastanesinin içinde, acil servisinde silahlı çatışma yaşandı, bunu sokaklarda birçok yerde görüyoruz. Özellikle bunun için herhangi bir önleminiz var mı yok mu, bilmek istiyoruz?

Kamu görevlilerinin özellikle polis ve jandarma görevlilerinin işledikleri suçlarla ilgili cezasızlık uygulamalarının varlığından yana iddialar var. Bunlarla ilgili ne yapıyorsunuz? Toplumsal olaylarda, protesto gösterilerinde kolluk kuvvetlerinin orantısız güç kullanması, hak ihlali yapması ve bunlara sahip çıkılarak yaygınlaştırılması; örneğin, Cumartesi Anneleri; örneğin, asansör düşmeleri sonucu öğrencilerimizin KYK yurtlarında yaptığı protesto gösterileriyle ilgili orantısız güç kullanılması meselesinden söz ediyorum.

Yine, Sayın Süleyman Soylu'nun kendi döneminde polis memurlarına seçimlerde görevli oldukları sandıklarda seçim sonuçlarını İçişleri Bakanlığına belirtmeleriyle ilgili talimat verdiğini yani Yüksek Seçim Kurulu görevlerini üstlenen ayrı bir paralel yapı oluşturduğunu biliyoruz. Bu hususla ilgili Bakanlığınızın herhangi bir yaptırımı olacak mı, var mıdır? Seçimin güvenliği İçişleri Bakanlığında olduğu için, bu durum, bir siyasi parti lehine sonuç getireceği gerekçesiyle bir suç oluşturuyor mu? Bununla ilgili herhangi bir şey düşünüyor musunuz?

Sayın Bakan, ülkemizde şu anda yoksulluğu belli eden “askıda ekmek” kampanyaları fırınlarda devam ediyor; buna şimdi okullarımızda, üniversitemizde “simit kampanyası” olarak da başladıklarını gördük. Bazı üniversitemizde KYK yurtlarına yerleştirilemeyen öğrencilerimiz başka yerlerde yemeklerini yemek zorunda kaldıklarında yemek ücretlerinin alındığını biliyoruz. Bunlarla ilgili bir çalışmanız var mı? Bunların giderilmesi gerekiyor.

Şimdilik bütçe üzerinde bu kadar konuşacağım.

Teşekkür ediyorum, saygılarımı sunuyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Sayın Ocaklı, teşekkür ediyorum.

Sayın Çakır, sonra Sayın Sayyigüt, sonra araya gideceğiz.

Sayın Çakır, buyurun lütfen.

SAMİ ÇAKIR (Kocaeli) – Sayın Başkan, Sayın Bakanım, Bakan Yardımcılarımız, Komisyonumuzun değerli üyeleri, bürokrasimizin kıymetli çalışanları, değerli basın mensupları; sizleri saygıyla selamlıyorum.

İçişleri Bakanlığının 2022 yılı kesin hesapları ile 2024 yılı bütçesi üzerine yapacağımız görüşmelerin hayırlı uğurlu olmasını temenni ederek sözlerime başlamak istiyorum.

Verilen bütçe rakamlarının Komisyonumuzda inceden inceye değerlendirileceği bu görüşmelerde, tahsis edilen ve yapılacak harcamaların hukukun üstünlüğü, adalet ve merhamet, insan haklarına saygı, şeffaflık, hesap verilebilirlik, etik değerlere bağlılık, katılımcılık, hızlı ve kaliteli hizmet, özgürlük-güvenlik dengesi gibi temel değerler dairesinde yapılıp yapılmadığı da incelenmiş, irdelenmiş olacaktır. Dikkatle takip ettiğimiz Bakanımızın sunumundan da anlaşıldığı gibi önceki çalışmalarda bu değerlere azami derecede riayet edilmeye çalışıldığı dikkat çekmektedir.

Bütçesini ve kesin hesabını görüştüğümüz Bakanlığın, yurdun iç güvenliğini ve asayişini sağlamak, kamu düzenini korumak, illerin genel idaresini düzenlemek, mahallî idareler üzerinde merkezî idare adına vesayet makamı olarak nezarete bulunmak ve bu idarelerin gelişmelerine yardımcı olmak, halkın nüfus ve vatandaşlık işlemlerini yerine getirmek, muhtemel savaş ve tabii afetler konularında sivil savunma hizmetleri yürütmek gibi geniş bir alana yayılan ve takip, kontrol, denetleme gibi çok önemli görevleri yerine getirdiğini biliyoruz.

Bakanlık ve bağlı kurumları, iç hizmetler, mülki idare hizmetleri, nüfus ve vatandaşlık, sosyal hizmetler ve güvenlik hizmetlerini gerçekleştirirken yukarıda bahsedilen daire içerisinde hareket etme mecburiyetini göz ardı etmez, etmemelidir. Yeni sistemle birlikte Bakanlığın görev ve yetkileri arasında “Bakanlığa bağlı iç güvenlik kuruluşlarını idare etmek suretiyle ülkesi ve milleti ile bölünmez bütünlüğünü, yurdun iç güvenliğini ve asayişini, kamu düzenini ve genel ahlakı, Anayasada yazılı hak ve hürriyetleri korumak,” 1 numaralı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'yle kayıt altına alınmış bulunmaktadır. Aslında dünyanın bir keşmekeş içine sürüklendiği bugünlerde ülkelerin sınırlarını koruyup koruyamadıkları konuşulurken özellikle komşu ülkelerdeki kaos ortamının ülkemiz hudutları içine ihraç edilme çabaları meyanında sadece sınırlarımızla ilgili bir savunma mekanizması geliştirmekte kalma şansımız yeterli olmayacaktır. O bakımdan, özellikle

güvenlikle ilgili olarak uzun yıllardır mücadele edilen terör örgütleriyle her kademedeki, her aşamadaki birincil ayak olmanın gerektirdiği çalışmayı yürütmesinde ortaya konulan performansı ayrıca ve öncelikle takdir ettiğimi ifade etmek istiyorum. Sınırlarımızı, kıyı ve kara sularımızı muhafaza etmek, emniyetini sağlamak gibi çok net ifade edilebilecek bir görevi yerine getirirken dünden bugüne, bugünden yarına bu görevin gerektirdiği caydırıcılığı öne çıkararak şeffaf davranılmasının ve bilgilendirmelerin ilk elden ve kaynağından yapılmasının başarı elde etmenin yolunu açacağına inanmaktayız.

İş akışı anlamında bazı konulara başlıklar hâlinde temas etmek istiyorum:

Alınan tüm tedbirlere rağmen, kara yollarında trafik düzenini sağlamak için yapılan gerekli denetlemelere rağmen kazaların acımasız bir şekilde can almaya devam ettiği gerçeğini göz önünde tutmamız, yeni tedbir ve eylemlerin hayata geçirilmesinin önemi yanında, bir eğitim seferberliği içinde üzerine gidilmesi gereken bir husus olduğunu ifade etmek faydalı olacaktır.

Her türlü kaçakçılığın menedilmesini temin etmek için yapılan çalışmaların önemi inkâr edilemez hatta takdir de edilir. Bu manada, tedbirlerin artırılmasını önemsiyor, teknik kapasite ve kalitenin önemini vurgularken zaman zaman valilik ve kaymakamlıklar eliyle bu alandaki çalışmalar ve sonuçlarıyla ilgili toplumun bilgilendirilmesi de faydalı olacaktır.

Köşebaşı sıkıntısı olarak toplumun çok ciddi bir şekilde gündeminde yer alan uyuşturucu, hap ve benzeri suçlarla mücadelede gereken her neyse yapma kararlılığını; suç işlenmesini önlemek, suçluları takip etmek, irtibat ve desteklerini kesmek, takip ve yakalamak için gerek Bakanlık eylem ve planlarında gerekse kolluk kuvvetlerinin gayretli çalışmalarının arkasında milletin tam desteği olduğunu, tam bir seferberlik ruhuyla çalışma yapılması hususunda toplumun nezdinde bir beklenti oluştuğunu, bu beklentinin profesyonel çerçevede karşılanması gerektiğini ifade etmek ve bu hususta toplumun güveninin tam olduğunu da hatırlatmak istiyorum.

Okul önlerinde veya arkalarında; izbe, karanlık, kuytu köşelerde; park ve bahçelerde alınan ve alınacak tedbirlerin insan sağlığına ve hayatına düşman bu kafaların alternatif arayacakları, aradıkları ve bulabilecekleri gerçeğini de ihmal etmeden tüm gayret, çalışma ve hedefi, başarıyı yakalama imkânı vereceği inancı yanında; onlardan bir adım önde olmayı, öne geçmeyi başarmakla bu mücadeleden galip çıkılabilecektir. Bütün bu bahsedilen hususlarda etkin, verimli, başarılı bir sonuç elde edilmek isteniyorsa bu anlamda tüm personelin donanım, ehliyet, liyakat ve kapasiteyi sadece güvenlik alanına hapsedmeden güvenlik, özgürlük, hak, hukuk, adalet dengesini göz önünde tutarak yürütmeyi başarması gerektiğine inanmak; bunu bir tercih sebebi değil bir zorunluluk görmek, demokratik ve insan hak ve hürriyetini Anayasa'da kayıt altına almış bir ülke için güvenlik mekanizması içinde görev almış tüm ekibin gerçek şiarı olmalıdır. İnsanımızın yaşam kalitesini artırma, bu kaliteyi yakalama adına yapacağı çalışmayı sağlamak, kolaylaştırmak; özgürlük sınırlarının belirlenen kanun, örf ve âdetler çerçevesinde sağlanması için Bakanlığın çalışma performansını önemsiyor; sokakta, çarşıda, pazarda gönül rahatlığıyla gezilen bu ülkenin huzur dünyası için emek veren tüm personeli tebrik ediyor, teşekkür ediyoruz. Zaman zaman gündeme gelen talep ve özlük haklarıyla ilgili olarak Bakanlığın elinden geleni yaptığına ve yapacağına inanıyoruz.

Zor dönemlerden geçtik, zor olayları yaşadık, yaşayabiliriz. Terörün vurduğu, yordduğu bir ülkenin insanlarıyız. Verilen mücadelede el ele olabilmeyi başarabildiğimiz kadar yarına, yeni nesillere güzel bir ülke bırakmış olacağız.

15 Temmuzda geçirdiğimiz hain darbe girişiminin bize hangi dersleri vermiş olduğunu hâlâ anlamakta zorlananlar olabilir ama tarih bunu yazmakta zorlanmayacaktır. Bu anlamda, böyle bir olaydan en geniş kapsamlı dersleri çıkaracak bakanlıkların birinin de İçişleri Bakanlığı olduğunu biliyoruz. Bakanlık, vatandaşlarımızın yaşam kalitesini artırmaya yönelik çalışmaları gerçekleştirirken

teknolojinin tüm imkânlarını seferber etmenin yanında, işte, bu 15 Temmuz veya benzer girişimlere muhatap olmamak adına, gününden ve geleceğinden emin olmak vizyonunu hayatın her alanına yansıtıyor olması önemli olacaktır.

Toplumun refahını sağlamaya yönelik atılacak her adım, yapılacak her çalışma, aynı zamanda, bireyin refahına yönelik bir çalışma olarak karşımıza çıkacak; toplumun güvenliği için atılacak her adım da aynı şekilde bireyin o refahı yakalaması yönünde bir çalışmayı desteklemek olacaktır. Güvenlik ve özgürlük dengesindeki spekülatif söylemleri bertaraf edecek bilgilendirmelerin önemi ve gereği izahtan varestedir. Her eylem ve faaliyetin hukuk devleti çerçevesinde yürütüldüğü gerçeği ve imajının toplum nezdinde karşılık bulmasını sağlayacak adımların atılarak güvenin tesisi önem arz etmektedir.

Yeniden uygulamaya konulan bekçi sisteminde genel kolluk kuvvetlerinin derhâl müdahalesine imkân bulunmayan acele ve zaruri hâllerde yapılması gereken görevler yerine getirilirken sağlanacak imkânların ve desteklerin beklentileri karşılayacak şekilde giderilmesi önemlidir. İşin sadece bir kadro tahsisinden ibaret olmadığı, hedef ve amaçla ilgili olarak toplum bilinci oluşturulmasının ve toplumun bilgilendirilmesinin öneminin yanında, sağlıklı iletişimin önümüzdeki süreçte ciddi faydası görülebilecektir.

Komşu ülkelerde yaşanan sıkıntıların beraberinde getirdiği göç hareketliliğine karşı ülkemizin ve Bakanlığın aldığı ve almaya devam ettiği tedbirleri elbette takdir ediyoruz. Nüfus yoğunluğu olan illerde özellikle muhtelif bahanelerle uygun olmayan ortamlarda dolaşan, araçların önüne atlayan çocukların -son zamanlarda ciddi azalma da görülüyor- veya sigortasız çalışan, çalıştırılan insanların yarın hangi sıkıntıları önümüze getireceği insani ve vicdani olarak bizi yaralayacak hususlar olabilecektir. Biliyoruz ve inanıyoruz ki hassasiyetiniz ve tedbirleriniz kayıt dışı giriş ve çıkışları minimize etme noktasında başarılı olmuştur, olmaya da devam edecektir. Burada da zaman zaman toplumun bilgilendirilmesi yanlış yönlendirme ve yönlendirilmeleri engelleyecektir. Bu tür bilgilendirmelerde kullanılacak kamu spotları net, açık olmalı, akıllarda şüphe bırakacak hiçbir ifadeyi kapsamamalıdır.

Failli meçhullerle olan mücadelenizi tebrik ediyoruz, takdir ediyoruz. Mafya tarzı yapılanmaların üzerine hiç çekinmeden gitme mecburiyetinizi, organize suç trafiğini engelleme gayretinizi, uyuşturucu kaçakçılığı mücadelenizi, bu mücadeleyi terörle olan mücadeleden ayırmadığınızı, ayırmayacağınızı ifade etmek istiyorum. İçeride oluşabilecek terör hareketlenmelerinin dış kaynak ve destek alanlarını daraltma adına atılacak her adımın ileride çok daha büyük bir felaketi önleyeceği, engelleyeceği aşikârdır. Son zamanlarda gri listede, kırmızı listede, turuncu listede yer alan örgüt, terörist temizleme, toplama, alma performansının millet nezdinde ciddi bir olumlu karşılık bulduğunu, terörle mücadelede milletin desteğinin arkanızda olduğunu ifade etmek doğru ve faydalı olacaktır.

Siber saldırılarla mücadele azminiz ve kararlılığınız, terör örgütlerinin eylem planlama aşamasında bilgi toplama, propaganda gibi örgütlere düşük maliyetli, rahatlıkla gizlenebilen araçlarla istedikleri etkiyi yaratabilme imkânı sağlamayı engellediğinden son derece önemlidir. Tüm bu bahsedilen faaliyetlerin etkin bir şekilde yürütülebilmesi sayısal yeterliliği de gerekli kılmaktadır. Özellikle 15 Temmuz sonrası Emniyette oluşan boşluğun, kaymaların yer değişikliklerini etkilemiş olması giderilmesi gereken bir husustur. Bu da tarafınızca dikkatle takip edilen, anlattığınız bir husustur.

Velhasıl, İçişleri, insan gibi, insanın içi gibi tkr tkr işlerse, işlemeye devam ederse sağlıklı yarınlara yürümeye devam ederiz. Çalışmalarını bu minvalde yürüten sizi ve Bakanlık personelinizi tebrik ediyor, 2024 yılı bütçesinin hayırlara vesile olması dileklerle hazırunu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Sayın Çakır, teşekkür ediyorum.

Sayın Sayyığıt, buyurun lütfen.

Süreniz on dakikadır.

GÜLCAN KAÇMAZ SAYYİĞİT (Van) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Sayın Başkan, Sayın Bakan, değerli üyeler ve basın emekçileri; hepimizi saygıyla selamlıyorum.

Burada bütçesini görüştüğümüz her bakanlık toplumun geleceği açısından önemli tabii ama söz konusu İçişleri Bakanlığı olduğunda önemin derecesi biraz daha artıyor çünkü ülkenin demokrasi, özgürlük, hukuk ve insan hakları sicilini etkileyen uygulamaların merkezi durumunda bu Bakanlık.

Bu sebeple, konuşmamın esasına geçmeden önce, Kasım 2016’da Van Büyükşehir Belediyesine kayyum atanarak, tutuklanan Belediye Eş Başkanımız Sevgili Bekir Kaya ve Diyarbakır’ın hapsedilen seçilmiş iradeleri olan Selçuk Mızraklı ve Gültan Kışanak şahsında siyasi bir darbeyle rehin tutulan tüm seçilmiş arkadaşlarımızı da burada saygıyla ve sevgiyle selamlayarak başlamak istiyorum.

Değerli hazırun, Sayın Bakanın göreve gelmesinden önce ülkedeki durum hiç de iç açıcı değildi, hepimiz bunu çok iyi biliyoruz çünkü ülke dünya uyuşturucu ticaretinin merkezi hâline gelirken ülkenin yerli, yabancı mafyanın da sahasına döndüğü gerçeğini hiçbirimiz inkâr edemeyiz herhâlde. Kamuoyuna yansıyan sizlerin de kendi hesabınızdan, özellikle sizin kendi hesabınızdan yaptığınız paylaşımlarda da gördük ki ülkede çete kurulmamış tek bir şehir neredeyse kalmamış durumda. Bu mafya gruplarının polis teşkilatı içerisinde bulunan kimi üst düzey konumdaki kişilerle bağlantıları da açığa çıkmış durumda. Ne var ki bu suç organizasyonlarının bir günde oluşup palazlanmadığını siz de çok iyi biliyorsunuzdur. İçişleri Bakanlığına bağlı milyonu aşan güvenlik görevlisi varken her şehre çöreklenmiş bu mafya grupları nasıl bugüne kadar varlıklarını sürdürmüşlerdir? Bunun hem siyasal hem de hukuksal bir karşılığı olmak zorunda değil midir sizce?

Yine, KADES’ten yardım istediği hâlde korunmadığı için onlarca kadının erkekler tarafından katledildiği, Şenyasar ailesi katledilirken -ki görüntüler ortada olmasına rağmen- failerin korunduğu, kaybedilen çocuklarının akıbetini soran Cumartesi Annelerinin en temel demokratik haklarını kullanırken binlerce polis tarafından suçluymuş gibi gözaltına alındığı, polis gözetiminde olmasına rağmen parti binamızda Deniz Poyraz yoldaşımızın katledildiği, Hürmüz Diril ve Gülistan Doku’nun üzerinden yıllar geçmesine rağmen bulunmadığı; Kürt coğrafyasında bugün de çocukların zırhlı araçlar tarafından ezildiği, eylem ve etkinliklerin keyfi bir şekilde yasaklanıp kolluğun yurttaşla işkence ettiği, ülkenin başkentinde Ezidi Kürt kız çocuklarının IŞİD hücrelerinde rehin tutulduğu, Kürtlerin yaşadığı kentlerde seçme ve seçilme hakkının tanınmayarak kayyum atandığı, muhaliflere ve Kürtlere yönelik gözaltıların rutinleştiği bir dönem içerisindeyiz. Şimdi, bütün bunlar ülkeyi onlarca yıl geriye götürmekten, demokratik değerleri yok etmekten, ekonomiyi çökertmekten ve toplumu yoksullaştırmaktan başka bir işe yaramadı. Söz konusu uygulamaların tekrar edilerek sürdürülmesinin farklı bir sonucu doğurmayacağını hepimiz çok iyi biliyoruz ama özellikle Hükümetin bunu çok daha iyi bilmesi gerekiyor diye düşünüyoruz.

Sayın Başkan, değerli konuklar; Mezopotamya’nın kadim halklarından Kürtler göçmen kavimlerle ve yerleşik halklarla öz coğrafyalarını paylaşmaktan hiçbir zaman kaçınmadılar. Ne yazık ki ulus devlet mekanizmasının ivme kazanmasıyla Kürtler fiziki ve kültürel olarak bir saldırıyla karşı karşıya kalmışlardır. Bugün milyonlarca Kürtün yaşadığı ülkelerin başında Türkiye de gelmektedir. Bu ülkede yaşayan tüm halkların ve inançların partisi olarak bizler, HEDEP olarak, onlarca yıldır aynı şeyleri yapıp farklı bir sonuç bekleyen anlayışlardan tabii ki farklı düşünüyoruz. Kürt sorununu inkâr ederek, “Düşünmezsen yoktur.” yaklaşımını benimseyerek ilerlemek mümkün değildir. Eğer Kürt sorunu yoksa neden sadece Kürtlerin yaşadığı kentlerde kayyum uygulamaları günümüzde de devam ediyor? Kürt sorunu yoksa Kürtçe ana dilinde eğitim neden yok? “İnkâr dönemi bitti.” diye propaganda yapan bir iktidar bizzat kendisinin, Kürt sorununu inkâra sığınarak çözdüğünü varsayması sizce de trajik değil midir?

Şimdi, siz konuşmanızda şuna değindiniz, “Bizim artık bugün yaptığımız görev itibarıyla hiçbir köyde, hiçbir mevrada, hiçbir bölgede artık bir sorun olmamıştır ve herkes köylerine geri dönmüştür.” minvalinde bir cümle kurdunuz ama size birkaç örnek vermek istiyorum. Dersim’de bir çok yerde yasaklı köyler ve bölgeler hâlen devam ediyor. Hazıranda Şırnak, Bitlis, Diyarbakır’da yasaklamalar yapıldı. Yine, temmuzda Şırnak Uludere’de 11 bölgede yasaklama kararları alındı yani sizin ifade ettiğinizle şu an aslında bizim gördüğümüz ve yaşadığımız arasında da bir çelişki mevcuttur.

ORHAN YEGİN (Ankara) – Niçin alındı o kararlar? Operasyon yapılacaktı onun için alındı.

GÜLCAN KAÇMAZ SAYYİĞİT (Van) – Hakkâri’ye, Diyarbakır’a, Batman’a, Mardin’e, Van’a, Kars’a, diğer kentlere hukuku hiçe sayarak ve vesayet altına alarak kayyum atamak bir siyasi darbedir. Anayasa’nın ülkenin bir bölümünde, son dönemlerde de bir bütününde yok sayılması değil midir sizce Sayın AKP Grubu? Kentlerin ekonomik ve demokratik birikimine çökmektedir bu, bir halkın seçme ve seçilme hakkını tanımamaktır. Anayasal bir hak olan seçme ve seçilme hakkı, zaten hukuksal dayanağı olmayan KHK’ler de bahane edilerek, kazandığımız hâlde 6 tane belediyemiz yeni nesil kayyumlarla ele geçirildi ve yerine kayyum atanan belediye eş başkanlarından biri de benim ama sizin tüm politikalarımıza rağmen burada demokratik siyaset zemininde bu siyaseti yürüteceğimizden de tüm halkımızın emin olmasını istiyoruz. Size rağmen demokratik siyaset zemininde ısrarcıyız ve bunu sonuna kadar götüreceğiz.

Dönemin Başbakanı Binali Yıldırım -itiraf ettiği şekliyle- bizler için şunu demişti: “Onların durumu özel.” Evet, Kürtlere, Kürtlerin demokratik siyaset ısrarına karşı özel bir hukuk maalesef devrede. Bununla birlikte belediye meclislerimiz feshedildi ve her türlü denetim mekanizması da ortadan kaldırıldı. Sadece Rusya’da oligarklar oluyor diye düşünmeyin çünkü kayyumlar ve etrafındaki üç beş bürokratla toplantılar yapılıyor, tam bir oligarşik düzen kurulmuş durumda buralarda. Seçime beş ay kalırken seçim bölgem Van’da kayyumlar belediyelerin mülklerini satışa çıkarmaya başladılar, belediyeye ait yerlerin bir kısmını da başka kurumlara devrediyorlar çünkü seçimle gideceklerini çok iyi biliyorlar, raporlarına yansıyan usulsüzlükler ve yolsuzluklar da ortada; velhasıl, kayyum rejiminin savunulacak hiçbir tarafı yoktur.

Şimdi size bir şey göstereceğim ama bu defa şey yapmayın çünkü bu bir harita değil. Şimdi, biz hep bu kayyumları eleştiriyoruz ya, aslında çok maharetli oldukları bazı alanlar, bazı konular da var; o yüzden onların hakkını o alanlarda vermek gerekiyor. Size göstereceğim görüntüler, kayyumun Van’daki mimari harikaları. Bu, kayyum tarafından Van’da yapılmış bir kaldırım çalışması ve bu, son günlerde yapılan çalışmalar. Bu, yine mimari bir harika, yine bir kaldırım çalışması, seçim bölgem Van’dan bir çalışma. Yine, bir diğer mimari harika da şu, yine bir çalışma yapılıyor, araç ortada bırakılmış şekilde. Bu hâliyle gerçekten bu çevre düzenlemesi ve muhteşem mimari noktada da haklarını vermek gerekiyor diye düşünüyorum kayyumların.

İlginçtir ki kayyumların olduğu kentlerde Anayasa’nın 34’üncü maddesinde güvence altına alınan toplantı ve gösteri yürüyüşü hakkında da periyodik olarak yasaklamalarla karşı karşıyayız. Van’da 2016’dan 2022’ye kesintisiz bir şekilde keyfi yasaklar sürdü. Sayın Bakanım, şu anda sizin arkanızda oturan Sayın Vali Bilmez o zaman Van’ın valisiydi, kendisi de bu yasak kararlarının altına imza atanlardan bir tanesi. Sayın Karaloğlu da burada; buradan şunu da ifade etmek istiyorum: Sayın Karaloğlu 2011’de özellikle Van depremi başta olmak üzere, orada açığa çıkardığımız hiçbir pratiği ne ben ne de Van halkı unutmayacak, onu da size burada tekrar hatırlatalım.

İÇİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI MÜNİR KARALOĞLU – Memnuniyetlerini ifade etmişler.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli arkadaşlar, Sayın Hatip, Sayın Sayyigit, değerli bürokrat arkadaşlar; ben Sayın Bakana söz vereceğim, Sayın Bakan talep ederse burada da söz veririm ama onun haricinde kimseye söz vermeyeceğim. Burada konuyu açıklamaya ihtiyaç duyarsa Sayın Bakan girebilir, karşılıklı bir söz atışına girmeyelim müdahale etmeyelim. Bizim AK PARTİ Grubu var, Milliyetçi Hareket Partisi Grubu var, diğer gruplar var, kendi aralarında bir söz atışması yapabilirler.

Devam edin Sayın Sayyigit.

GÜLCAN KAÇMAZ SAYYİĞİT (Van) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Şimdi, Van'da 2016'dan 2022'ye kesintisiz bir keyfi yasak var; Van'a yeni gelen vali önce bunu yadırgadı ama şimdi, hafta sonu Cumartesi Annelerine İHD öncülüğünde destek eylemi yapıldığı için o da yine periyodik olarak hafta sonu iki günlük yasak kararını sürdürmeye devam etti.

Şimdi, bu yasaklarda da aslında bir çifte standart var, şu örneği vereyim: Örneğin, Kasım 2019 yılında partimizin Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele Günü etkinliğine izin verilmedi ama Van Valiliği ve AKP aynı etkinliği şehrin tam göbeğinde yapabildi yasak kararı olmasına rağmen. Bir diğer örnek: Yasak kararına rağmen Van'ın en işlek caddesinde yani Cumhuriyet Caddesi'nde Temmuz 2020 tarihinde AKP İpekyolu İlçe Gençlik Kolları Başkanlığı stant açarak çalışma yaptı ama aynı günlerde partimizin İpekyolu ilçe örgütünün yaptığı stant açma başvurusu reddedildi.

Şimdi, Sayın Bakan, biraz daha ana dilim Kürtçeyle ilgili konuşmak istiyorum. Kayyumlarınızın karakteristik bir özelliği de Kürtçe düşmanlığı, onun üzerinden bu politikaları yürütmeleriymiş.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Sayın Sayyigit, ilave bir dakika süre vereceğim.

GÜLCAN KAÇMAZ SAYYİĞİT (Van) – İki dakika Başkanım.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Bir dakika veriyorum, biliyorsunuz.

GÜLCAN KAÇMAZ SAYYİĞİT (Van) – Biri gitti çünkü.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Buyurun, toparlayın.

GÜLCAN KAÇMAZ SAYYİĞİT (Van) – Zaten OHAL'in ilanıyla 2016'dan itibaren, 1990'lı yıllarda bile kapatılmayan İstanbul Kürt Enstitüsü kapatıldı, sonra KURDİ-DER, sonra Kürtçe gazete olan Azadiya Welat, Kürtçe eğitim veren okullar ve kreşler... Kayyumlar da yine Ahmed-i Hani'nin büstünü yaktılar, Cegerxwîn'in adını kaldırdılar, Celadet Ali Bedirhan Kütüphanesini de yaktılar. Belediyelerimizin Kürtçe eğitim veren kreşleri kapatıldı, Kürtçe levhalardan bile bunu sildiler. Konya'dan, Trabzon'dan, Manisa'dan bakınca bunun insanlarda yarattığı duygusal kopuşu anlamayabilirsiniz "empati" aklınıza dahi gelmeyen bir kavram olabilir ama bir gün bununla yüzleşmek zorunda kalacaksınız çünkü bunlar AKP'nin siciline işlenen birer utanç vesikasıdır.

Sayın Bakan, Haziran 2023'te İstanbul'un Fatih ilçesinde "Çirokên Xorasanê" yani "Horasan Masalları" etkinliği yasaklandı, konuyla ilgili ben de yanıtlamanız için size bir soru önergesi vermiştim.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Sayın Sayyigit, toparlayın lütfen.

GÜLCAN KAÇMAZ SAYYİĞİT (Van) – Birkaç gün önce buna cevap vermişsiniz ve kamu düzenini bozabileceğinden huzur ve güvenlik amacıyla yasaklandığını belirtmişsiniz. Yani Allah aşkına, el insaf; bir halkın ana dili, kültürü, masalları ve şarkıları kamu düzenini nasıl bozabilir, buradan size bunu sormak istiyorum.

ORHAN YEGİN (Ankara) – Kişiler bozuyor!

GÜLCAN KAÇMAZ SAYYIĞİT (Van) – Tam da bu nedenle Kürtçenin, diğer dillerin anayasal güvenceye alınması gerekiyor. Aksi takdirde, tedbir devleti refleksiyle ne zaman, nasıl, niçin bir yasağın getirilebileceği âdeta Demokles’in kılıcı gibi sallanmaya devam edecektir.

Çözüm, gücün esaretinden kurtulup demokrasi, özgürlük, adalet ve barış ekseninde buluşmaktır. HEDEP’in bu konudaki ısrarı kimi çevreleri rahatsız edebilir ama bunun tek çıkar yol olduğu bir gün anlaşılacaktır.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Teşekkür ediyorum.

Değerli milletvekilleri, Sayın Bakanımız; 14.30’a kadar görüşmelere ara veriyorum.

Kapanma Saati: 13.26

İKİNCİ OTURUM**Açılma Saati: 14.34****BAŞKAN: Mehmet MUŞ (Samsun)****BAŞKAN VEKİLİ: İsmail Faruk AKSU (İstanbul)****SÖZCÜ: Orhan ERDEM (Konya)****KÂTİP: Nilgün ÖK (Denizli)**

BAŞKAN MEHMET MUŞ – 14’üncü Birleşimin İkinci Oturumunu açıyorum.

Grup adına konuşmalar bitmişti.

Komisyon üyesi olan milletvekillerimizle devam ediyoruz, akabinde Komisyon üyesi olmayan milletvekillerimizin söz taleplerini karşılayacağız ve on beş dakika milletvekillerinin soru sorması için bir süre tanıyacağız.

Şimdi de Sayın Cevdet Akay, buyurun.

Süreniz on dakikadır.

CEVDET AKAY (Karabük) – Sayın Başkan, Değerli Komisyon üyeleri, Sayın Bakanım, çok kıymetli bürokratlar, değerli basın mensupları; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sunumunuz için teşekkür ediyorum Sayın Bakanım. Bu sunum neticesinde de benim ifade etmek istediğim bazı konular var, o konuları sizlerle paylaşacağım.

Kurumumuzun genel bütçe büyüklüğü, içerisinde kendi merkez ve bağlı kuruluşlarla beraber 1 trilyon 275 milyar. İncelediğimiz zaman da bu bütçe büyüklüğü içerisinde de AFAD’ın önemli bir bütçeye sahip olduğunu görüyoruz, 671 milyar civarında bir bütçe; bu da kurum bütçenizin yani Bakanlık bütçenizin yüzde 52’si civarında. Bir de biliyoruz ki bu yılki genel bütçeden deprem için ayırdığımız tutar da 1 trilyon 28 milyar civarındaydı, AFAD’ın bu depremle ilgili buradan da aldığı pay 671 milyar olduğunda da bu oranın yüzde 65 gibi bir oran olduğunu görüyoruz. Yani AFAD’ın, gördüğümüz kadarıyla, bütçesi genel bütçedeki bir sürü bakanlığımızın toplam bütçelerinden üstte bir rakam, ciddi bir rakam, sorumlulukları da gerçekten çok ağır; bu nedenden dolayı AFAD kuruluşunun yaptığı hizmetler hakikaten önemli. Bu konuda geçmiş dönemde de hem benim seçim bölgem Karabük ve Batı Karadeniz Bölgesi’nde ve bazı diğer illerde de rastladığımız bazı hatalar var; tabii ki bunlar bilerek yapılan hatalar değil ama bazılarının unutkanlık olduğu söylendi, ifade edildi. Örneğin, afet sonrası turuncu koda alınan illerden sayıldığı hâlde gerekli işlemlerin yapılmadığı, yardımların yapılmadığı iller var; Karabük ili de böyle bir ildi geçtiğimiz sel felaketinde. Tabii ki Sayın Bakanımız, siz akabinde ziyaret ettiniz Karabük ilini, teşekkür ediyoruz, gerekli müdahaleleri de yaptınız, daha sonra görülen zararlar da hızlı bir şekilde giderildi. Bu yüzden de Çevre Bakanlığı ve diğer bakanlıklardan da sel felaketiyle ilgili, göçen yollarla ilgili ben ödeneklerin aktarıldığını Valilikle iş birliği içerisindeki konuşmalarımızdan gördüm fakat bu bölge sürekli sel felaketinde olduğu için önümüzdeki dönemde de kalıcı çözümler bulmak zor. Burada İRAP (İl Afet Risk Azaltma Planı) var biliyorsunuz. Bu seller olmadan önce bu planlarda önemli açıklamalarda bulunulmuş yani sel felaketinden en az zararla çıkılması için neler yapılması gerektiğiyle ilgili detaylar yazılmış. Bu tavsiyelere tam manasıyla uyulmadığı için bu afetlerden daha fazla zarar görüyoruz. Bunun sebebinin de ne olduğunu yerel yöneticilerle konuştuğumuz zaman da ödeneklerin aktarılması gerektiğini ifade ettiler. Ben burada özellikle sizlerden de istirham etmiş olacağım; AFAD’ın bu bütçe büyüklüğü içerisinde İRAP planlarının dikkate alınmasını -sadece benim

Karabük bölgesiyle ilgili de konuşmuyorum- Batı Karadeniz’de, Doğu Karadeniz’de veya diğer doğal afetleri yaşayan bölgelerde bu planlarda belirtilen noksanlıkların giderilmesi için gerekli ödeneklerin aktarılmasını buradan rica ediyoruz, ifade ediyoruz.

İşte, yine, petrolle ilgili bir rakamdan bahsettiniz; günlük üretimin 25 bin varile dayandığını, tabii ki burada üretimin sağlıklı yapılabilmesi için terörle mücadelenin de etkili olduğunu ifade ettiniz. Tabii, bu rakamların çok daha fazla artması gerekiyor sizin ifade ettiğiniz yüzde 18’lik hedefe ulaşmak için. Sayın Cumhurbaşkanımız da yüzde 19’luk bir hedef tespit etmişti, 80 bin varil civarında ve bunun artırılması gerektiğini belirmişti, 180 bin varil gibi; enerjiye çok bağımlı olduğumuz için. Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgelerinde de bu tür kaynakların çok olduğunu biliyoruz. Dolayısıyla petrol arama çalışmalarıyla ilgili de hem sizin hem Enerji Bakanlığının, MTA’nın, ilgili birimlerin koordineli bir şekilde bu rakamı yukarı çekmesi bütçemiz açısından da önemli, bunu buradan özellikle ifade etmek istedim.

Yine, kara para ve terörün finansmanı ile mücadeleyle ilgili; hakikaten Bakan olduğunuz andan itibaren bu konuyla ilgili özel operasyonlar oluyor, çok yoğun bir çalışma var, görüyoruz, bütün halkımız da bunu görüyor, hepimiz de bu operasyonları, çalışmalarını destekliyoruz. Bu operasyonlar hakikaten önemli, ben emeği geçen bütün güvenlik güçlerine bu vesileyle tekrar teşekkür ediyorum. Bu neden önemli? Çünkü gri listeden çıkmamız açısından önemli. Bu mücadele sonucunda eğer sonuç alabilirsek gri listeden çıkacağız, sonuç alamazsak kara liste önümüzde duruyor. Bunun için, Mali Eylem Görev Gücü tarafından gri listeye alındığımız bu hususun düzeltilmesi, bir an önce gri listeden çıkacak tarzda hareketlerin, operasyonların devam etmesi gerekir çünkü bu, yurt dışı kaynaklı, uluslararası piyasalardan sabit sermaye yatırımlarının girmesi açısından çok çok önemli. Bu konuyu da özel olarak dikkate almanızı rica ediyoruz. Hakikaten sadece sizinle veya Bakanlığınızla olacak da bir şey değil. Bunun hem Hazine ve Maliye Bakanlığı hem Merkez Bankası, işte MASAK, bütün kuruluşlarca koordineli bir şekilde, maliye ve para politikası açısından da desteklenmesi gerekiyor. Bu, ülkemiz için çok çok önemli bir durum. Bunun önemini buradan özellikle tekrar ifade etmek istedim.

Yine, organize suç örgütleriyle ilgili mücadelenin de yoğun bir şekilde devam etmesi gerekiyor. Son zamanlarda bazı sosyal medya fenomenlerine yapılan operasyonları görüyoruz kara para aklamayla alakalı fakat onların arkasındaki kişilere de ulaşmak lazım. Onların arkasında kimler var? Bunlar görünür yüz, bu yüzlerin kullanıldığı da aşikâr, oralara kadar bu operasyonun ulaşması ve tüm suçluların yakalanması tüm halkımızın beklentisi.

Uyuşturucuyla mücadele diğer bir konu. Gerçekten hem liselerde hem üniversitelerimizde gençlerimizin uyuşturucuyla ilgili sorunlarını görüyoruz. Bu bir bağımlılık, ülkemizin en önemli sorunlarından biri. Bu bağımlılıktan çocuklarımızı, gençlerimizi kurtarmak için hepimizin yapacağı çok şeyler var. Gerçekten sivil toplum kuruluşlarından da bu konuyla ilgili olarak yararlanılması gerekir. Sivil toplum kuruluşlarında bu konuyla ilgili gerçekten konusunda çok uzman kişiler var, onları da işin içine çekmek gerekir. Sizin İstanbul Valiliğiniz döneminde sivil toplum kuruluşlarına olan yakınlığımızı da biliyoruz. Ben de sivil toplum kuruluşlarının içerisinde gelmiş, muhtelif sivil toplum kuruluşlarında genel başkanlık yapmış ve Meclise gelmiş birisi olarak bunun önemini özellikle vurguluyorum. Bu konuda biz de bütün sivil toplum kuruluşlarını harekete geçirmek suretiyle gerekli desteği size vereceğiz. Bu konuyu da özellikle vurguladım.

Yine, dün, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının sunumunda önemli bir konu dikkatimizi çekti, bunu ben özellikle çok olumlu buldum; diri fay hatlarının sismolojik çalışmalarının yapılmasıyla ilgili bir platform. Burada da 22 üniversite var, AFAD var, işte TÜBİTAK var, yine MTA gibi kuruluşlar var. Fakat buraya sivil toplum kuruluşlarından, uzman kadrolardan da takviyelerin yapılması önemli.

Özellikle akademik camiada bu konuda uzman, deprem konusunda uzman bir sürü uzman akademisyen var. Yine bölgemizde geçmiş dönemde, çok kısa bir süre önce, iki ay önce biz bir deprem çalıştayı yapmıştık. Burada, bu deprem çalıştayında... Mesela Karabük Fay Hattı 35-40 kilometre uzunluğunda, bin yıldır yüksek dereceli bir deprem üretmemiş ama 2-3 civarında küçük depremler üretmiş potansiyel bir fay hattı olarak duruyor. Bu platform bu araştırmaları yapmak, fay hatlarını incelemek için kurulmuş bir platform. AFAD da var. Ben AFAD'ın aldığı bütçenin bir kısmının da buraya aktarılmasını istiyorum yani buradaki ödenekler oraya aktarırsa oradaki talepler, noksanlıklar da giderilmiş olur. Bunu da özellikle buradan vurgulamak istedim.

NARVAS Proje'nizi olumlu buluyoruz, 81 ile yaygınlaştırılması çok daha iyi olacaktır.

Yine önemli sorunlardan biri göç. Göçle ilgili sorun hakikaten ülkemiz için en önemli sorun. Yani nüfus artış hızına baktığımız zaman da özellikle Suriyeli göçmenlerle ilgili nüfus artış oranı yüksek olduğundan dolayı önümüzdeki on beş, yirmi yıl içerisinde demografik yapıda çok önemli değişiklikler olacak. Bütün ülke olarak bununla çok sıkı bir şekilde mücadele etmeliyiz. Bununla ilgili önlemlerimizi daha da arttırmalıyız. Buradaki uygulamada mobil bir şeyden bahsettiniz, yani yakalanan...

İÇİŞLERİ BAKANİ ALİ YERLİKAYA – Mobil göç noktası.

CEVDET AKAY (Karabük) – Evet, mobil göç noktası; burada işte yakaladığımız yabancı uyruklu kişilerin kimliğinin tespit edilmesi ve duruma göre de “deporte” edilmesi işlemleri. Tabii ki bu güzel bir uygulama ama yeterli değil, özellikle -galiba Turan Çömez Vekilim bahsetti, burada değil- İran sınırından gelen Afganlılarla ilgili olarak hakikaten bu çok çok önemli bir konu.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM – Sayın Akay, bir dakika ek süre veriyorum, buyurun.

CEVDET AKAY (Karabük) – İran sınırından giren bu kişilerin genellikle genç erkek olduğunu, silah kullanmayı bildiklerini hatta kamuoyuna yansıdığına göre de Türkçe ve İngilizce olmak üzere 2 dil bildiklerini ve bunların da ülkemizin muhtelif bölgelerine dağıldığına dair bir duyum var; bu, doğru mudur? İnşallah, doğru değildir. Tabii ki bu konuyu buradan ifade ederseniz... Bu konunun özellikle, titizlikle takip edilmesi gerçekten çok çok önemli.

Sayın Bakanım, bir de bu yakalanan göçmenlerin sınır dışı edilmesiyle ilgili olarak kamuoyuyla daha çok paylaşım yaparsanız memnun oluruz. İçeri girenlerin görüntüleri olduğu gibi yayılıyor ama siz bir taraftan ifade ediyorsunuz; yakaladıklarımız ve “deporte” ettiklerimiz var, isteğe bağlı olarak da gönderdiklerimiz var... Bunlarla ilgili kamuoyuyla paylaşım yaparsanız...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM – Buyurun.

CEVDET AKAY (Karabük) – Çünkü bu konuda genel olarak çok büyük bir huzursuzluk var ülkemizde. Bu paylaşım sizin bu konuyla ne kadar titiz bir şekilde ilgilendiğinizin göstergesi olacaktır.

Başkanım, süre yetersiz geldi ama yapacak bir şey yok.

Teşekkür ediyorum, sağ olun.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM – Teşekkür ederim.

Sayın Temelli, sözü size veriyorum.

Buyurun.

Süreniz on dakika.

SEZAİ TEMELLİ (Muş) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, Sayın Bakan, değerli hazırun; herkesi saygıyla selamlıyorum.

Konuşmanızı dikkatle dinledim, sonra tekste de baktım, cari açığı kapatmaktan petrol kaynaklarına kadar her şey var ama Sayın Bakan, hukuk devleti yok, hukuk yok, adalet yok. Oysa güvenlik hukuk devleti için çok önemli araçtır ama güvenliği amaç hâline getirip hukuk devletini arkaya koyarsanız, arabayı atların önüne koyarsanız o ülkede ne hukuk devleti gelişir ne o ülke demokratikleşir. Bakın, bunun ölçütleri çok sarıh, açık, bütün dünyadaki istatistiklerde mevcut. Uluslararası bir sürü temasınız var, zaten gittiğiniz birçok ülkede de karşılaşıyorsunuz; demokratikleşmesini tamamlamış ya da tamamlamak üzere olan ülkelerde güvenlik konseptinin ne olduğu, bunun hukuk devletiyle ilişkisinin ne olduğu, adalet mekanizmasının nasıl çalıştığı ve güvenliğin buna göre nasıl konumlandığı artık çok net. Diğeri, ister istemez bir otoriter rejim inşasına hizmet eden bir güvenlikçi anlayıştır ki bizdeki de böyle, maalesef böyle. Böyle olduğu için de biz, burada, başta sizin dile getirdiğiniz birçok sorunla uğraşmaya devam ediyoruz ve bu sorunları sizin de halletmeniz -üzülerek söyleyeyim- mümkün değil. Deyim yerindeyse zaten bir enkaz devraldınız. Bu enkazın içinde siz de boğulur gidersiniz. Neden çünkü? Güvenlikçi anlayış aynen devam ediyor. Oysa önce hukuk devleti, önce demokrasi, önce barış ve bunları sağlayacak bir güvenlikçi anlayış ya da güvenlik politikası ancak bütün sorunlarımızı çözebilir.

Mesela, geçen gün burada da tartıştığımızda -siz yoktunuz- kolluk güçlerine dair eleştiriler... Kolluk güçleri suç işler mi? İşler ama kolluk güçlerinin içinde suç işlemeyenler de vardır. Siz, kolluk güçlerinin içinde suç işleyenleri ayıklamazsanız zaten bu anlamıyla bir hukuk devletini tesis etmemiz mümkün değil. Şimdi, buradan dönüp baktığımızda, bir sepet iyi elmanın içine bir tane çürük elma koyarsanız, hepsini çürütür Sayın Bakan, bütün iyi elmalar ne yaparlarsa yapsınlar o çürümeyi engelleyemezler; o yüzden, çürük elmaları sepetten çıkarmak zorundayız. Bunun yolu da hukuktur, bunun yolu da yasalardır, yasalara uymaktır. Oysa kolluk güçleri giydikleri üniformayı kendilerine kamuflaj yaparak çoğu zaman anayasal suç işleyebiliyorlar, en temel anayasal hakların önüne geçebiliyorlar. Sorduğumuz zaman... Mesela, bir basın açıklaması yapılacak, engelleniyor, soruyoruz: "Neden engelliyorsunuz?" diyoruz. Diyorlar ki: "Kaymakamın talimatı var. Valinin talimatı var." Şimdi, kaymakam ve vali yasalara rağmen bir talimat verebilir mi? Ama bu öyle bir uygulama hâline gelmiş ki bununla sürekli karşılaşıyoruz ve en basitinden, bu suçlar neredeyse olağanlaşıyor, normalleşiyor. Olağanüstü hâl uygulamaları bizim hukuk sistemimizde neredeyse istisna olmaktan çıkmış, olağanlaşmış, normalleşmiş; şimdi, bu, en tehlikeli durumlardan biri. Dolayısıyla biz bütün bu sorunları çözmek istiyorsak hepimiz için gerekli olan hukuk ve adalet konusunda samimi olmalıyız.

Muş'tan iki örnek vereceğim. Birincisi, üzülererek, doğrudan sizinle ilgili. Muş'taki bir işkence vakasıyla ilgili biz soru sorduk -altında imzanız var ama ben sanmıyorum ki bir İçişleri Bakanı böyle yanıt versin- şöyle yanıt vermişsiniz: "Bahsi geçen jandarma müdahalesi adli makamların koordinesi ve talimatları doğrultusunda gerçekleştirilmiş." Yani bu kötü muamelenin, işkencenin koordineli bir şekilde ve talimatla yürütüldüğüne dair... Şimdi, bu kabul edilebilir bir şey değil.

İkincisi, yine Muş'ta bir dinleme meselesi yaşandı. Dinleme cihazını bir eve yerleştirmek bir suç. Şimdi, bu suçu siz gereği gibi idari soruşturmaya tabi tutup bunu yargı mekanizması karşısına götürmediğiniz sürece bu suç tekrar etmeye devam eder.

Sayın Bakan, bildiğiniz gibi, bazı vekil arkadaşlarımızın yurt dışına çıkış yasağı var. Bu yurt dışına çıkış yasağı neden var? Bir mahkeme kararı mı var? Yok. Peki, neden var? Oradaki bir memur arkadaşın ya da bir bürokratin keyfi tutumuyla var. Şimdi, bir hukuk devletinde bu olabilecek bir şey değil. Yani

neresinden tutsanız patır patır dökülen bir sistemin, bir icraatın karşılığı bu; bu, kabul edilebilir bir şey değil. Buralardan düzeltmeye başlamak lazım. Bakanlığınızda bir hukuk disiplinine ihtiyaç var, hukuk anlayışına net bir şekilde ihtiyaç olduğu çok belirgin olarak bizim karşımızda.

Bir başka konu -burada yine çok tartışılıyor, Bakanlığınız vesilesiyle bunu değerlendirelim- bu sınır güvenliği, sınır. Bizim sınırlarla ilgili hiçbir derdimiz yok, bütün ülkelerin toprak bütünlüğünün korunmasını ısrarla belirten biziz. Asla bir sınır ihlali yapmıyoruz, sınır ihlali yapan zaten iktidar. Daha geçen ay Suriye tezkeresi geçti. Biz bütün ülkelerin sınır bütünlüğünü, toprak bütünlüğünü savunuyoruz. Böyle bir derdimiz yok ama biz sınırın içiyle ilgileniyoruz, siz de sınırın içiyle ilgileniyorsunuz. Sınırın içinde demokrasi varsa, barış varsa, hukuk varsa zaten sınır güvenliği tesis edilir; öbür türlü, istediğiniz kadar beton dökün, istediğiniz kadar duvar yapın sorunu çözemezsiniz. DAİŞ meselelerini biliyoruz, Ankara'nın göbeğinde 102 arkadaşımız katledildi, o kadar sınır güvenliği vardı. O bir güvenliğe karşılık gelmiyordu; sınırdan geçip geldiler, Suruç'ta katlettiler, Ankara'da katlettiler, Sultanahmet'te katlettiler. Dolayısıyla bu "sınır güvenliği" dediğimiz mesele bizim içimizdeki bir meseledir, toplumsal barışla alakalı bir meseledir.

Sayın Bakan, şimdi çok önemli bir süreçteyiz. Neden? Yerel seçimler geliyor ve bu yerel seçimler aslında Türkiye'nin demokrasisi açısından çok çok önemli seçimler olacak. Neden biliyor musunuz? Çünkü "sınır" dediğimiz "güvenlik" dediğimiz "adalet" dediğimiz "demokrasi", "barış" dediğimiz meselelerinin orta yerinde kayyumlar oturuyor. Bir kayyum rejimiyle mi devam edeceğiz yoksa kayyum rejiminden kurtulup bu ülkede yerel demokrasiyi, demokrasiyi güçlendirecek bir hatta mı geçeceğiz? Bunun yolu da Bakanlığınızı çok ilgilendiriyor. Geçmişteki deneyimlerimiz aslında hepimiz için hazindir, utanç vericidir. Seçim güvenliğini sağlamak gibi çok önemli bir göreviniz var.

Bir başka konu, mülteciler. Mültecilere karşı bu ülkedeki ırkçı söylemi bir an önce bitirmek gerekiyor. Mülteci meselesinin çözümü mültecilere karşı nefret söylemiyle, ayrılıkçı yaklaşımla, ayrımcılıkla değil mülteci haklarının gerçek anlamda savunulmasıyla mümkün.

ORHAN YEGİN (Ankara) – 2'nci turda seçim ortaklığı yaptınız aynı nefret söylemiyle.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM – Orhan Bey, lütfen...

SEZAI TEMELLİ (Muş) – Biz kimseyle seçim ortaklığı yapmadık, HDP olarak girdik. Cumhurbaşkanlığı adaylığı konusu ayrı bir tartışma konusu, bizim öyle bir şeyimiz yok. Lütfen sözümü kesmeyin.

Cenevre Sözleşmesi var, bu çok önemli; artı, mültecilerin de hakları var, bu çok önemli. Mülteci meselesini tabii ki çözmek lazım ama mülteci meselesinin çözümü Suriye'nin demokratikleşmesiyle mümkün, Rojava'nın statüsüyle mümkün. İsteddiğimiz kadar bunları görmezden girelim, görmezden geldiğimiz sürece bu ülke bu sorunla boğuşmaya devam eder. Bu, Türkiye'deki yoksulluğun da Türkiye'deki bir sürü krizin de nedenidir. Bugün ucuz emek ya da başka nedenlerle mültecileri de tasnif etmek, yok "düzenli"ymiş yok "düzensiz"miş gibi yaklaşmak yerine, mültecilerin geri gönderilmesi sözleşmesi dediğimiz meselelerden kurtarılıp Avrupa'ya gitmek isteyenlerin de önü açılmalıdır. Bütün haklarıyla mülteciler, mültecidir. Yoksa bu tür ikinci sınıf insan muamelesi görmeyi hiçbiri hak etmiyor.

Son olarak, AFAD bütçesi yetersizdir. Evet, Bakanlığınıza bağlı ama Bakanlığınıza bağlı olmaması gerektiğini savunuyoruz. Biz bir AFAD başkanlığının kurulmasını öneriyoruz ve bütçesinin de artırılması gerekiyor. Buradaki rakam ek bütçe zamanı konuştuğumuz rakamdır. Oysa 2024 yılında, hele hele enflasyonist bir dönemde bu bütçenin yeterli olmayacağını çok iyi biliyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM – Sayın Temelli...

SEZAI TEMELLİ (Muş) – Biraz daha, araya girdi çünkü Orhan Bey.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM – O kadar değil ama verelim.

SEZAI TEMELLİ (Muş) – Bu bütçe muhakkak arttırılmalıdır.

“Çadırlar meselesi bitti.” dediniz. Telefonumuza ha bire haber geliyor. Adıyaman’da, Malatya’da, Hatay’da hâlâ çadırlar var, köyler var. Şimdi köylerin adını vermek istemiyorum, insanlar tedirgin oluyor çünkü biz köylerin adını, muhtarın adını verdiğimizde gözaltına alınıyormuş. Şimdi, böyle bir şey olmamalı.

İÇİŞLERİ BAKANI ALİ YERLİKAYA – Yapmayın ya!

SEZAI TEMELLİ (Muş) – Hayır, bu onların kaygı ve korkusu. Siz burada kabul etmeyebilirsiniz; işte, kolluk size rağmen bazı şeyler yapıyor, belki birçoğundan haberiniz yok.

Dolayısıyla çadırlar bitmiş değil; konteyner kentlerde hijyenik, sağlıklı koşullar sağlanabilmiş değil. Neden? Çünkü bu deprem meselesinin boyutu aslında buradaki bu rakamlarla filan baş edebileceğimiz bir duruma karşılık gelmiyor.

Biz 9 tane Meclis araştırması önergesi vermişiz, hepsi iktidar tarafından reddedildi.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM – Lütfen toparlayalım.

SEZAI TEMELLİ (Muş) – İlk günden başlamışız. Bu konudaki araştırmaların yapılmasını, bu konuya ciddi yaklaşılmasını, Meclisin bu konuda aslında ciddi bir konsensüsü, ortaklaşmayı hayata geçirmesini savunmuşuz ama maalesef bu mesele yine mayıs seçimlerine giderken bir seçim anlayışının, seçim yatırımının içine çekilmiş.

Şimdi, uyarımız şudur: Yerel seçimlere gidiyoruz. Bugün depremedeleri yerel seçim tartışmalarının içine çekmeden bunun bütçesini uygun bir şekilde yaratmak ve mağduriyetleri bir an önce gidermek en önemli sorumluluğunuzdur.

Teşekkür ederim.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM – Teşekkür ederim.

Sayın Aksu, buyurun.

Süreniz on dakika.

İSMAİL FARUK AKSU (İstanbul) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Başkan, Sayın Bakan, saygıdeğer Komisyon üyeleri, değerli Bakan Yardımcıları, bürokratlar, basın mensupları; sizleri saygıyla selamlıyorum.

Sayın Bakanım, kapsamlı sunumunuz için teşekkür ediyor, başarılar diliyorum.

Milletimizin huzuru ve güvenliği için gösterdiğiniz çaba, suç örgütleriyle ve terörle mücadelede sağlanan başarı için şahsınızda tüm güvenlik personelinin ve Bakanlık çalışanlarını tebrik ediyorum.

Konuşmamın başında, görevleri başında şehit edilen Emniyet, Jandarma ve Sahil Güvenlik teşkilatındaki kahraman güvenlik güçlerimize, mülki idare personelimize Allah’tan rahmet, gazilerimize şifa ve sağlıklı ömür niyaz ediyorum.

Vatanın her yerinde ve sınırlarımız dışında milletimizin huzur ve güvenliği için görev yapan, terörle mücadele eden polisimize, jandarmamıza ve tüm güvenlik güçlerimize başarılar diliyorum. Milliyetçi Hareket Partisi olarak, destan yazan bu kahramanlarımızın her daim yanlarında olduğumuzu ifade ederek onlara selamlarımızı iletiyorum.

Her bir vatandaşımızın doğumdan ölüme tüm süreçleriyle ilgili geniş bir hizmet alanına sahip olmakla birlikte, esasen, Türkiye'nin güvenlik çemberi içinde yer alması, milletimizin huzur ve güvenliğinin temin edilmesinde İçişleri Bakanlığına büyük bir sorumluluk düştüğü tartışmasızdır.

Toplumsal ihtiyaçların başında hiç kuşkusuz huzur ve güvenlik gelmektedir. Güvenliğin olmadığı bir yerde özgürlükten, demokrasiden ve insan haklarından söz etmek de mümkün değildir. Türkiye bölgesel ve uluslararası alanda artan güvenlik riskleri ve tehditleriyle karşı karşıyadır. Sınırlarımızdaki terör tehdidinin yanı sıra çatışma ve istikrarsızlık kaynaklı düzensiz göç riski, egemenlik haklarımızı ihlal girişimleri, çatışma potansiyeli taşıyan diğer bölgesel gelişmeler Türkiye'nin güvenliği için teyakkuz hâlinde olunmasını gerekli kılmaktadır.

Terör bir insanlık suçudur ve demokrasinin en büyük düşmanıdır. Terörü ve şiddeti bir yöntem olarak benimseyen ve amaçlarına ulaşmak için bunları meşru gören anlayışı devletimizin bekasına, milletimizin huzuruna, güvenliğine ve insanlığa tehdit olarak görüyoruz; millî birliğimizi, demokrasimizi ve ekonomik gelişmemizi tehdit eden terörle mücadeleyi hiçbir şartta ihmal edilmemesi gereken millî bir politika olarak değerlendiriyoruz.

Türkiye'nin uzun yıllardan bu yana başta PKK-YPG, FETÖ, DEAŞ, DHKP-C olmak üzere tüm terör örgütleriyle mücadele ettiği, bu süreçte yüzlerce vatandaşımızın hain terör eylemleri yüzünden hayatını kaybettiği tüm dünyanın malumudur. Terörizm bir taraftan Türkiye Cumhuriyeti'nin bekasını ve Türk milletinin birliğini tehdit ederken diğer yandan da Türkiye'ye yönelik düşmanlığın en etkili aracı hâline getirilmiştir.

Bu arada kayyum meselesiyle ilgili ben de birkaç şey söylemek istiyorum. Kayyum yani idari tedbir, İçişleri Bakanlığına Anayasa'nın 127'nci maddesinin verdiği bir görevdir. Görevleriyle ilgili bir suç sebebiyle hakkında soruşturma veya kovuşturma açılanlar hakkında bu idari tedbir uygulanır. Bu tedbirlerin uygulandığı yerlerdeki suç iddiaları kabul edilebilir şeyler değildir; belediye araçlarını terör eylemlerinde kullanmak, PKK'ya lojistik ve finansal destek sağlamak, öz yönetim ilan etmek gibi birçok suç bu kapsamdadır. Seçilmiş olmak kuşkusuz kimseye suç işleme özgürlüğü tanımaz. Millet teröre destek versin diye belediye başkanlarına oy vermiyor. Bu durumun demokrasiyle ilişkilendirilmesi de son derece yanlıştır, zira terör ile demokrasi taban tabana birbirine zıt şeylerdir. Yapılan yargılamaların sonucunda son iki dönemde görevden alınan belediye başkanları hakkında dokuz yüz yıldan fazla hapis cezası verilmiştir. Demek ki iddialar asılsız değil, kayyum ataması da yersiz değil.

Türkiye nerede ve kim tarafından yapılırsa yapılsın terör karşısında ilkeli bir tavır almakta ve bu konuda küresel mücadeleye destek vermektedir. Buna karşın, maruz kaldığı terör tehdidi konusunda küresel güçlerin desteğini alamamaktadır. Aksine, başta ABD'nin PKK-YPG'ye silah desteği olmak üzere, Batılı ülkelerin terörle mücadele konusundaki samimiyetsizliğini ve ikiyüzlülüğünü örnek olarak göstermek mümkündür.

Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi ve Cumhuriyet İttifakı inisiyatifiyle etkin bir icra kabiliyeti kazanan Türkiye, terörle mücadelede daha sağlam adımlarla büyük başarılar imza atmaktadır. Güvenlik güçlerimizin çok yönlü kapasitesinin artması, yerli ve millî savunma sanayisi ürünlerinin kullanılması, ilgili kurumlar arasındaki koordinasyon kapasitesinin güçlenmesi, güvenlik politikalarının ekonomik ve sosyal programlarla desteklenmesi ve siyasi kararlılık terörle mücadelede Türkiye'nin elde ettiği başarıların temel nedeni olmuştur. Milletimizin büyük takdirine mazhar olan bu mücadeleye tepki gösterenler sadece terör unsurları ve onların işbirlikçileri ile terörün doğrudan ya da dolaylı destekçileridir. Ülkemizin kalkınmasının önündeki en büyük engel olan teröre darbe vurulması ülkemizin her yerinde ticari ve sosyal hayatın gelişmesini, ekonomik ve sosyal refahın artmasını da mümkün kılmaktadır.

Kahraman güvenlik güçlerimiz tarafından neredeyse her gün birçok kentimizde çetelere, uyuşturucu tacirlerine, suç örgütlerine ve terör yapılarına yönelik operasyonlar yapılmaktadır. Etkin takip, güçlü istihbarat ve sonuç alıcı hamlelerle suç örgütlerinin amaçlarına ulaşmadan yakalanıp adalete teslim edilmesi takdire şayandır. Özellikle uyuşturucu ve madde bağımlılığıyla mücadele etkinliğinin artırılarak sürdürülmesi, önleyici tedbirlere ağırlık verilmesi, ailelerle iş birliği içinde çocuklarımızın bu tehlikeye maruz kalmasının önüne geçilmesi hayati bir konudur. Kadın ve çocuğa yönelik şiddet ve istismar vakalarını Türkiye'nin gündeminden tamamen çıkaracak tedbirler teknolojinin imkânları da kullanılarak alınmaya devam edilmeli; etkin yöntemler, caydırıcı müeyyideler uygulanmalıdır.

Diğer yandan, küresel iklim değişikliği, bölgesel istikrarsızlık, savaşlar ve az gelişmiş ülkelerdeki yoksulluk düzeylerindeki artış gibi nedenlerle düzensiz göç sorunları, refah düzeyi yüksek toplumların yanı sıra gelişmekte olan ülkelerin de önemli sorunlarından biri hâline gelmiştir. Türkiye, Suriye ve Afganistan kriziyle birlikte ortaya çıkan düzensiz göçmen ve sığınmacı akınıyla karşı karşıya kalmıştır. Bu çerçevede, Anadolu coğrafyasına mühür vuran aziz milletin varlığının demografik özelliklerinin, sosyal dokusunun ve kültürel müktesebatının korunması gerektiğine ve gelecek nesillere her anlamda güvenceye kavuşturulmuş bir vatan, bir millet, bir devlet emanet etme mecburiyetinde olduğumuza inanıyoruz.

Partimiz, Suriye'de savaşın zulmüne maruz kalan ve kimliği, aidiyeti ne olursa olsun, her insana Türkiye'nin yardım elini uzatmasını insani bir görev olarak görmekte; Suriyeli sığınmacıların gönüllü, güvenli ve onurlu bir şekilde vatanlarına kavuşturulmaları bu konudaki politikamızın esasını oluşturmaktadır. Geri dönüş için özellikle güvenli bölge stratejisi önemle korunmalı, alan genişletilmeli, Türkiye'deki geri dönmeye hazır sığınmacılara uluslararası destekle yeni alanlar açılmalıdır. Bunun yanı sıra, göç nedeniyle oluşan sağlıklı yapı ve kentleşmeden kaynaklanan güvenlik sorunları da göz ardı edilmemelidir.

Değerli milletvekilleri, iklim değişikliğinin de etkisi ile afetlerin sayısıyla birlikte tahrip gücü ve yıkıcı etkisi de artmaktadır. Türkiye, başta deprem olmak üzere, sel, çığ düşmesi, heyelan gibi afetlere sıklıkla maruz kalan bir ülkedir. 6 Şubatta yaşanan Kahramanmaraş merkezli depremler büyüklüğü, şiddeti, kapsadığı alan ve nüfus itibarıyla yıkıcı etkisi en fazla olan dünyanın sayılı depremlerinden biri olarak kayıtlara geçmiştir. Devletimiz, başta AFAD olmak üzere, bütün kurumları ve imkânlarıyla deprem anından itibaren bölgede arama kurtarma çalışmalarına başlamış, binlerce vatandaşımız enkazdan kurtarılmıştır. Ardından da beslenme ve barınma başta olmak üzere depremzede vatandaşlarımızın tüm ihtiyaçları karşılanmıştır.

Afet öncesi hazırlık, afet anı müdahale ve afet sonrası iyileştirme olarak üç aşamada ele alınan afet yönetimi AFAD idaresinde başarıyla yürütülmektedir. AFAD, her geçen gün artan kapasitesiyle artık bir marka hâline gelmiştir. Yaşadığımız afetlere seri ve profesyonel müdahalesiyle gıpta edilecek işler yapmakta, başarılar elde etmektedir. Bununla birlikte, yaşanan depremler, afet risklerine karşı dirençli yerleşim alanları ve altyapılar oluşturulmasının, aynı zamanda da eş güdüm içinde etkin müdahalenin önemini göstermiştir.

Bakanlığımızın görev alanında yer alan ve...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ – İlave bir dakika veriyorum.

Buyurun.

İSMAİL FARUK AKSU (İstanbul) – Toparlıyorum.

...başarıyla yerine getirilen hizmetlerden biri de nüfus ve vatandaşlık hizmetleridir. Odağına insanı alan nüfus ve vatandaşlık hizmetlerinde otomasyona geçilerek çok kısa sürede kimlik, pasaport temini mümkün hâle gelmiş, e-devlet kapısı üzerinden sunulan hizmet sayısı giderek artmıştır.

Sayın Bakan, değerli milletvekilleri; Milliyetçi Hareket Partisi olarak, güvenlik güçlerimizin yürüttüğü çalışmalarını desteklediğimizi, atılan adımları yerinde bulduğumuzu, terörle ve suçla mücadelenin aynı kararlılık ve inançla devam etmesi gerektiğini; devletimizin, tüm Türk milletinin başına musallat edilen terör belasından milletimizi kurtarmaya muktedir olduğuna inandığımızı bu vesileyle bir kez daha ifade etmek istiyorum. Amacımız, ülkemizin her yerinde toplumsal huzur ve güven ortamının sağlanması ve Türkiye'nin huzur ülkesi olmasıdır. Bu kapsamda, terörün dış kaynaklarıyla mücadelede...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Toparlayalım Sayın Aksu.

İSMAİL FARUK AKSU (İstanbul) – ...sınır ötesi askerî harekât dâhil gereken tüm siyasi ve askerî tedbirler tereddütsüz alınmak durumundadır. Millet olarak cumhuriyetimizin yeni yüzyılında terörü bitirmiş, bölücülüğü yenmiş olarak millî birlik ve kardeşlik bağlarını güçlendireceğimize inanıyoruz.

Son olarak başta 3600 ek gösterge olmak üzere, mali ve sosyal haklara ilişkin bazı beklentileri karşılanmış bulunan güvenlik personelinin niceliksel yeterlilikle birlikte çalışma saatlerinin kısaltılması ve çalışma şartlarının iyileştirilmesi suretiyle çalışma verimliliğinin artacağını da değerlendiriyoruz.

Bu düşüncelerle Bakanlığınız ve kurum bütçelerinin ülkemize ve milletimize hayırlı olmasını diliyorum, sizleri saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Sayın Aksu, teşekkür ediyorum.

Sayın Erdem, buyurun lütfen.

MUSTAFA ERDEM (Antalya) – Sayın Başkan, Sayın Bakanım, Sayın Bakan Yardımcılarım, saygıdeğer milletvekillerim, saygıdeğer bürokratlar, basınımızın değerli temsilcileri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle, bizim burada yaptığımız eleştiri ve değerlendirmeler sadece iktidar partisini kötüleme üzerine kurulu değil; eleştiri yapıyorsak bu eleştiriler ülkemiz ve vatandaşımızın mutluluğu, huzuru ve daha iyi yerlere gelmesi üzerine kurulu. Neden söylüyorum bunu? Sizden önceki İçişleri Bakanının problemlü üslubunu, karmaşık işlerini, hukuk tanımazlığını bilmeyen, görmeyen kalmadı. Nerede bir çete lideri var, Soylu'yla fotoğrafı var. Nerede bir mafya yapılanması var, Soylu'yla ilişkisi var. Nerede bir tarikat var, Soylu'yla bağlantısı var. Nerede bir kara paracı var, arkasında Soylu bağlantısı var.

ORHAN YEGİN (Ankara) – Nasıl bir bağlantı var?

MUSTAFA ERDEM (Antalya) – Bunları say say bitmez.

ORHAN YEGİN (Ankara) – Anlatın, herkes biliyor mu; anlatın ne ilişkisi varmış?

CAVİT ARI (Antalya) – Basında yer aldığı için söylüyor, hepsi basında çıktı.

MUSTAFA ERDEM (Antalya) – Sayın Bakanım...

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Sayın Erdem, değerli milletvekilleri; Sayın Soylu burada yok şu an, biraz şahsına gidiyor bu; bu doğru değil değerli arkadaşlar, politikada eleştirebilirsiniz.

Teşekkür ediyorum.

ORHAN YEGİN (Ankara) – Nereden kurdu bu bağlantıları? Neymiş anlatsın, söylesin madem.

MURAT ÇAN (Samsun) – Komisyon Başkanı bir zahmet gelseydi. Onu mu bekleyeceğiz bir şey söylemek için?

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Komisyon Başkanı buraya gelmiyor ki arkadaşım.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Sayın Çan, bir müsaade ederseniz...

MUSTAFA ERDEM (Antalya) – Değerli arkadaşlarım, benim bu konuştuğularım basından aldıklarım.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Sayın Başkan...

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Sayın Erdem, size ilave süre vereceğim.

Sayın Türelî, buyurun.

CAVİT ARI (Antalya) – Hepsi basında, sosyal medyada yer alan konular, yabancınız mı yani?

ORHAN YEGİN (Ankara) – Basından duyduklarınızla burada...

CAVİT ARI (Antalya) – Hiç duymadınız mı siz bunları?

MEHMET BAYKAN (Konya) – Yaz yaz koy, sonra gel burada sosyal medya...

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Sayın Türelî, buyurun.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Şimdi, Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım; sonuç itibarıyla buradaki milletvekilleri konuşmalarını kendi belirler. O kişi burada mıdır değil midir gibi, burada yok ona ilişkin bir şey söylenmez, böyle bir durum söz konusu...

ORHAN YEGİN (Ankara) – Efendim “Bunları hepiniz biliyorsunuz dedi, biz bilmiyoruz.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Hayır, ya, basın söyledi ama. Bak, dinle, söyledi o şekilde. O yüzden lütfen müdahale etmeyin. Orada zaten arkadaşımız da...

ORHAN YEGİN (Ankara) – Hepimiz biliyormuşuz. Ne biliyormuşuz?

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Arkadaşlar, milletvekilimiz eleştiri hakkını kullanacak, söyleyebilir, ona ilişkin varsa bir şey karşısında cevap da gelir. Buradaki... Yani sonuç itibarıyla milletvekilinin kendi konuşmasıdır bu, konuşmasına ilişkin birtakım eleştiriler getiriliyor burada, kendisi de basında...

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Değerli milletvekilleri...

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Yani illa burada var mıdır, yok mudur gibi bir şey yok; burada olmayan insanlar, milletvekili olmayan insanlar için de... Sonuçta memleketin her şeyi konuşuluyor, bu anlamda...

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Değerli arkadaşlar, bir saniye...

Sayın Türelî, konuşmalara ben müdahale etmiyorum, bunu herhâlde bana söylediniz.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Yani genel anlamda şey olarak söyledim, sizin buradaki Komisyon düzeniniz...

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Konuşmalara müdahale etmiyorum. Ya, şöyle, ben burada fikirlerle, Bakanlığın kurumsal politikalarıyla ilgili hiçbir şey söylemiyorum ancak şöyle bir noktaya gidiyor iş: Yani bir Bakanımız ve şu anda da bizim İçişleri Komisyonu Başkanımız yani bunlar özdeşleştiriliyor, artık biraz şahsına gidiyor bu iş politikaların ötesinde. Ben Sayın Erdem'e...

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Geçen döneme ilişkin bir eleştiri yapılıyor.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Ya, değerli arkadaşlar, geçen dönem de AK PARTİ'nin dönemi, bu dönem de AK PARTİ'nin dönemi.

Bir de değerli arkadaşlar, bu nezaket her zaman hepimizin ihtiyacı olacağı bir şey, biraz artık şahsıyla ilgili olunca uyurma ihtiyacı hissettim.

Sayın Erdem, ilave ek süre vereceğim.

Buyurun lütfen.

MUSTAFA ERDEM (Antalya) – Teşekkür ediyorum.

Sayın Bakanım, Soylu’dan görevi devralırken yaptığımız konuşmada hukukun üstünlüğünü vurgulamış, görevdeyken dönemin Adalet Bakanıyla hukuk tartışmasına girmesiyle hatırlanan selefîninizin yanında “Temel referansımız hukuk ve insan hakları.” demiştiniz. Bu tavrınızdan dolayı özellikle size teşekkür etmek istiyorum ve bu referansınızın da devam etmesini diliyorum. Durum böyle olunca vatandaşın da sizden beklentisi çok, tabii size izin verilerse çünkü geçmiş dönemde yapılanlar sadece bir İçişleri Bakanının tasarruflarından öte AKP iktidarının bir yönetme biçimiydi. Yani Sayın Bakanım, işiniz zor.

Yukarıda da söylediğim gibi, özellikle geçtiğimiz son beş yılda ülke âdeta bir mafya, uyuşturucu ve kara para cennetine döndü. Bakın, size sadece dünden bir gazete manşeti okuyorum: “Son kırk sekiz saatte 7 silahlı saldırı olayı, 6 uyuşturucu operasyonu yaşandı; bu saldırıların bazıları ölümlü, bazıları ise yaralanmalarla sonuçlandı.” Bu, sadece basına yansıyan kısmı. AKP iktidarı bu ülkeyi âdeta bir nevi Teksas’a çevirdi. Göreve geldiğinizden beri yaptığınız operasyonlarla çeteleri çökertme konusundaki kararlılığınızı tebrik ediyorum. Tabii, bu çetelere kimin yol verdiğini, arkasında kimlerin olduğunu, ellerinin nereye uzandığını da tahmin etmek zor değil. Arkadaşlar, kara para aklayan sosyal medya fenomenlerinin bile üç saatte işini çözen bir Bakan vardı. Şimdi, bana kızılıyorsunuz, beni eleştiriyorsunuz ama ne diyordu fenomen? Eski İçişleri Bakanı Süleyman Soylu’dan bir kez ricada bulunduğunu ve işinin sadece üç saat içerisinde çözüldüğünü söylüyordu. Vay bu ülkenin hâline!

ORHAN YEGİN (Ankara) – Neymiş, onu da söylemiş mi?

MUSTAFA ERDEM (Antalya) – E, biraz da siz okuyun canım.

CAVİT ARI (Antalya) – Onu da siz söyleyin.

ORHAN YEGİN (Ankara) – Siz malzemeyi topluyorsunuz, gelin iftirayı basın burada!

MUSTAFA ERDEM (Antalya) – Şimdi, Sayın Bakanım, sizinle ilgili iyi şeyleri söylüyoruz ama bu rehavete de kapılmayın. Vatandaş sizden gerçekten önemli işler bekliyor, vatandaş öyle üç beş mahalle çetesi operasyonu bu işlerin kalmamasını bekliyor; sizden önceki dönemlerde yaşananların sorumlularını ortaya çıkarmanızı ve adalete teslim etmenizi bekliyor. Gerçi ben bu konuda çaba sarf edeceğinize inanıyorum. Bakanlığınız öncesi size bile kumpas kurmaya çalışan bir yapıdan söz ediyoruz, yine, sosyal medya ekipleriyle sizi zan altında bırakmaya çalışan bir yapıdan söz ediyoruz; bunların hesabı sorulmalı Sayın Bakanım.

Sayın Bakan, değerli milletvekilleri; bu ülkede kara para aklayıcılarının, çete liderlerinin, uyuşturucu ve kokain kaçakçılarının İçişleri Bakanıyla yan yana gelebilmesi ve geçip gidebilmesi normal bir sonuç değildir. Sezgin Baran Korkmaz, Mehmet Ağar, Yalıkavak Marina, Kolombiya, Mersin uyuşturucu hattı, Thodex, 10 bin dolar alan siyasetçi; say say bitmez. Sayın Bakanım, bunların arkasındaki yapıların ortaya çıkarılmasını sizden özellikle bekliyoruz; işte, sizi o zaman tam olarak kutlayacağız, tabii bu sürede affınızı istemezlerse.

AFAD’a gelince... Arkadaşlar, bütçenin “AFAD” başlığı altında...

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Sayın Hatip, bu, AK PARTİ’nin Bakanı.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Kendilerini iktidara geldik sanıyorlar.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – AK PARTİ'nin Bakanı.

CAVİT ARI (Antalya) – Sayın Cumhurbaşkanı istiyor affı.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Canım bir şey istediği yok.

MUSTAFA ERDEM (Antalya) – Biliyorum Sayın Başkanım.

Bütçenin “AFAD” başlığı altında sayfalarca veri, stratejik plan, dilek, proje; ne ararsanız var, var da hepsi kâğıt üstünde. Geçtiğimiz yıl bu ülkede yaşanan depremlerden sonra bu yazılıp çizilenlerin bir anlamının kalmadığını hep beraber gördük. AFAD aslında depremin altında kaldı. AFAD'ın afet yönetimi konusundaki yetersizliğini acı bir şekilde hepimiz gördük, yaşadık. Özellikle felaketin ilk zamanlarında bölgede koordinasyonsuzluk nedeniyle kaos ortamı hâkimdi. Binlerce binanın enkazı altından yardım çığlıkları yükselirken maalesef ortada arama kurtarma çalışmaları yürütecek bir ekip yoktu. Kurtulan yurttaşlar ne yapacağını bilemez hâlde çaresizce sokaklarda dolaştı; ne bir toplanma alanı ne sığınacak bir yer vardı. Vatandaşla su götüremediniz ya, su!

Bakın, 23 Kasım 2022'de yani büyük depremden sadece iki buçuk ay önce Düzce'nin Gölyaka ilçesinde 5,9'luk bir deprem yaşandı. Deprem sonrası AFAD tarafından bir analiz raporu hazırlandı, basında da yer aldı. Raporla ne diyordu? Özetle: “Koordinasyon sağlanamadı, toplanma alanı yanlış seçildi, yardımlar geç geldi. Çadır takibi yapamadık, yemek dağıtımında sorunlar yaşadık; inşaat mühendisleri yerine öğretmen ve imamlardan ekip kurduk. Afet nakliye personeli ancak iki gün sonra Düzce'ye ulaşabildi, zarar tespiti konusunda yetersiz kaldı.” Bu, AFAD'ın öz eleştiri yaptığı kendi raporu. Yaşadığımız büyük deprem sonrası da aynısını yaşamadık mı değerli arkadaşlar? Bu bir itiraf değil de nedir? Ülkenin afet yönetiminden sorumlu kurumunun bu kadar yetersiz kalmasının arkasında AKP döneminde hemen her kurumda karşılaşılan liyakatsiz kadrolaşma yatıyor, maalesef bunu da hepimiz biliyoruz.

Göç İdaresi... “Göç İdaresi” denilince aklıma eski Millî Eğitim Bakanı Emrullah Efendi'nin “Şu mektepler olmasaydı ben bu Maarifi ne güzel idare ederdim.” sözü geldi. Türkiye'de de idare edilen bir göç var mı? Yok. Şu göçmenler, mülteciler olmasa vallahi siz de güzel idare edecektiniz bu süreci. Suriye göçü, AKP yönetiminin Suriye krizinden bir bölgesel hegemon olarak çıkma emelinin bir diyetidir. Yani AKP yönetimi milyonlarca insanı yerinden eden bu büyük insanlık krizinin faillerindedir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Sayın Erdem, size ilave üç dakika vereceğim.

Buyurun.

MUSTAFA ERDEM (Antalya) – İzlenen açık kapı politikası, göçün tamamen kontrolden çıkmasına neden olmuştur. Hani Esed'i devirip ihvan rejimi kurulacaktı ya, olmadı. Peki, ne kaldı geriye? Sayısı bile tam açıklanamayan milyarlarca göçmen, bozulan bir toplumsal yapı ve katlandığımız milyonlarca dolar maliyet. Türkiye'nin çıkarlarını hesap eden bir iktidar var mı? Yok. Avrupa'nın istemediği çoğu niteliksiz milyonlarca göçmeni birkaç milyar dolar karşılığında Türkiye'de tutmak taahhüt edildi ne yazık ki. Kayıt dışı ve belgesiz mültecileri de içeren -resmî olmayan tahminler daha da yüksek olmasına rağmen- resmî rakamlara göre mülteciler artık Türkiye nüfusunun yaklaşık yüzde 7'sine tekabül ediyor. Sınır kapısı diye, sınır güvenliği diye bir şey yok. Afgan'ı, Suriyelisi, Pakistanlısı elini kolunu sallaya sallaya sınırdan geçebiliyor. AKP'nin bu yanlış politikalarının bedelini yine bizim vatandaşımız ödüyor ve ödemeye devam edecek gibi gözüküyor.

Bu duygularla hepinizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Sayın Erdem, teşekkür ediyorum.

Sayın Arı, buyurun lütfen.

Süreniz on dakikadır.

CAVİT ARI (Antalya) – Sayın Bakanım, Sayın Bakan Yardımcılarımız ve değerli bürokratlar; öncelikle hoş geldiniz.

Sayın Bakanım, sizlere başarılar diliyorum. Gerçekten ülkemizin sizin başarınıza ihtiyacı olduğunu hepimiz biliyoruz. O yüzden de geçmiş süreçleri hep birlikte yaşayan birileri olarak önümüzdeki süreçte sizin başarınızın ülkemizin huzuru açısından önemli olacağını ifade etmek istiyorum.

Bu arada, genel konuşmama başlamadan önce tarafıma iletilen birkaç not var, onlarla başlamak istiyorum. Sayın Bakan, talimatlarınız olur ise Ağrı ili Doğubayazıt ilçesinde Dalbahçe, Seslitaş, Subeşiği, Yalmsaz, Güllüce, Örmeli, Karaşeyh, Sarıbüyük köylerinde uzun zamandır su sıkıntısı yaşanmakta. Bu köylerde önce sulama suyu ve son günlerde de içme suyu sıkıntısı yaşanmakta. Mevcutta su kaynağı olarak kullanılan Balık Gölü'nün kuruduğu ancak bölgede başka su kaynakları, bunun da özellikle Dalbahçe köyünün kendi içme suyu kaynağı olduğu... Vatandaşımız acilen önce içme suyu sonra da sulama suyu sorununun çözülmesini bekliyor.

Yine, son günlerde yoğun bir şekilde tarafımıza ulaşan önemli bir konu var; o da başta Maraş olmak üzere, deprem bölgelerindeki orta hasarlı yapılarla ilgili olan konu. Orta hasarlı binalarla ilgili bir yıl içerisinde güçlendirme işleminin yapılması zorunluluğu bulunduğu ancak gelinen noktada bu sürenin şu an dolmak üzere olduğu, bu nedenle de bu konuda bir önlem alınması ve orta hasarlı ağır hasarlıya geçmeden bir işlem ve önlem yapılması, alınması gerektiği konusunda vatandaşımızın çok yoğun talebi var. Bu konuda özellikle Maraş'tan gelen bu taleplerle ilgili Ali Öztunç Milletvekilimiz daha detaylı açıklamada bulunacak.

Sayın Bakan, ülkemizin en önemli konulardan biri -hep söylüyoruz- yabancı göçü. Kontrolsüz bir şekilde ülkemize giren yabancılar -başta Suriyeliler olmak üzere- ülkemizin geleceğiyle ilgili en önemli tehdidi oluşturuyor. Ekonomiyle ilgili sorunlar ve diğer konulardaki sorunlar -hep söylüyoruz- gün gelir, çözülür ancak ülkemize gelen yabancılarla oluşacak yeni süreç ülkemizi daha çözülmez sorunların içerisine sokacaktır. Ben çok iyi biliyorum ki emniyet güçlerimiz, başta jandarmamız, askerimiz sınırdan bir tane yabancıyı geçirmez. Ben de o bölgelerde askerlik yapmış birisi olarak çok iyi biliyorum. Bizim güvenlik kuvvetimiz, jandarmamız, askerimiz, polisimiz sınırdan yirmi dört saat nöbet tutar, gece sabaha kadar pusudadır, yabancıyı geçirmez, ister göçmen olsun ister terörist. Ama bizim kapılarımız açıldı sonuna kadar ve yolgeçen hanına dönen sınırlarımızla beraber bugün ülkede ne kadar yabancı var, bence kimse bilmiyor. Hatta sizin verdiğiniz sayı ile bundan daha on gün kadar önce burada Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcımızın verdiği sayılar arasında dahi farklılıklar var.

Şimdi şunu söylemek istiyorum: Bakın, toplamda 4 milyon 644 bin yabancından ve özellikle de Suriyelilerden bahsedilmekte. Hep soruyoruz: Türkiye'de doğan çocuklar bu sayıya dâhil mi, değil mi? Birinci sorun. Ve kaç Türk vatandaşı oldu yabancından ve bu yabancılardan Türk vatandaşı olanlardan kaç tanesi seçmen olarak seçmen listelerinde yer aldı? Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcımıza sordum, aradan on beş gün kadar süre geçti, hâlâ cevap yok.

Bugün, özellikle medyada da yer aldığı için bir soruyu daha sizlere sormak istiyorum: Yaklaşık 750 bin Filistinlinin başta Antalya olmak üzere Antalya ve Adana bölgesine ve özellikle de Antalya'nın Korkuteli ilçesine yani Bey Dağları'na gelmesiyle ilgili bir haber çıktı. Bu doğru mu, değil mi, size de direkt sormak istiyorum.

Ve yine bir soruyla devam etmek istiyorum: Sizden önceki Bakanın çok önemli bir projesiymiş gibi sunmaya çalıştığı yüz tanıma programı var. Bu yüz tanıma programı hukukun temel ilkelerine aykırı, özel hayatın ihlali niteliği sayılabilecek bir programdır. Bu programa siz devam ediyor musunuz, etmiyor musunuz, bunu da sormak istiyorum.

Uyuşturucuyla ilgili konuda şunu söylemek istiyorum: Bakın, ülkemizin, gençlerimizin geleceğiyle ilgili gerçekten en hayati tehlike uyuşturucu konusudur. Göreve geldikten sonra almaya çalıştığımız önlemleri takip ediyoruz. Bu önlemlerin daha da artırılarak devam etmesi gerektiğini ben de ifade etmek istiyorum.

Çok önemli bir deprem süreci yaşadık. Bu depreme daha önceki Bakanlarda da söylemiştim ama konu daha çok sizi ve AFAD'ı ilgilendirdiği için biraz daha detay konuşmak istiyorum. Sayın Bakan, deprem yaşandı ve biz ilk günlerden itibaren Cumhuriyet Halk Partili milletvekilleri ve belediyeler olarak deprem bölgesindeydik. Ben de Hatay bölgesindeydim, Hatay'ın bütün ilçelerinde. Diğer arkadaşlarımız da yine deprem bölgesindeki illere dağıldık. Şunu gördüm: İlk günden itibaren bir kargaşa, karmaşa, ne yaptığını bilemeyen bir müdahale yöntemi, daha doğrusu yapılamayan bir müdahale ortadaydı. Kimin ne yaptığı belli değildi. Şimdi bu hasarın ağır olmasının, ölüm sayısının fazla olmasının o depremle ilgili müdahaledeki gecikmelerden de kaynaklandığını buradan açıkça söylemek istiyorum. Şunu gördük: Hangi iş makinesi geldi, geliyor, gelecek. Vatandaş bir taraftan enkazın altındaki yakınının sesini dinlerken, bir taraftan da geçen iş makinesine yalvar yakar, enkazına müdahale etmesini ister vaziyetteydi. Şimdi, böyle büyük bir deprem yaşadık.

Peki, ileriye dönük olarak AFAD ne yaptı, geçmişte yapamadığıyla ilgili önümüzdeki süreçte ne yaptı; sormak istiyorum. Örneğin, bir ilde deprem olduğunda o ile en yakından, hangi ilden hangi kurtarma ekibinin, hangi iş makinesinin, hangi operatörün, gönüllünün, yardımseverin kimler olduğunu numara numara, plaka plaka, isim isim tespit ettiniz mi? Yani Allah göstermesin, bu ülkede yeniden bir deprem olduğunda yine böyle bir karmaşa yaşanacak mı yoksa bir ilde veya yanındaki diğer ilde depremler olduğunda, ilk müdahale edecek, efendim, kurtarma ekibi, araç, iş makinesi gibi veya 2'nci gün müdahale edecek, 3'üncü gün müdahale edecek gibi bir program yapabildiniz mi? Esas olan bunlardır. Çünkü deprem sonuçta bir doğa olayı ve bunu önlememiz belki çok mümkün değil ama sonuçta hasarın en aza indirilmesi doğru zamanda ve gereği gibi yardım edilmesiyle, müdahale edilmesiyle mümkün. İşte, son depremde gördüğümüz o kargaşanın, karmaşanın bundan sonraki süreçte yaşanmaması gerekmekte.

Yine, son olarak şunu söyleyeyim: Bakın, bu yardım kampanyası düzenlenmişti, siz de biraz önceki sunumunuzda söylediniz, 115 milyar yardım toplandı televizyonda.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Sayın Arı, buyurun, ilave bir dakika veriyorum

CAVİT ARI (Antalya) – Bazıları bunu şov olarak da “Yardım yapıyoruz.” dedi. İşte, zaten çoğunlukla da devletin Merkez Bankası, diğer kamu bankaları, bazı kamu kurumları yardım yaptı. Sonuçta, sizin açıkladığımız rakama göre de 87 milyar 600 milyon lira civarında bugüne kadar yapılmış yardım var. Bu yardımın, yardımı gerçekleştirmeyenlerin kim olduğu konusunda bir açıklama yapacak mısınız, kamuoyu bu konuda bilgilenecek mi?

Son sorum: 1 Ekimde gerçekleştirilen, Emniyet Genel Müdürlüğüne yapılan saldırıyla ilgili öncelikle tekraren geçmiş olsun talebimi iletiyorum. Gerçek failleri tarafınızdan tespit edildi mi edilmedi mi, onu da öğrenmek istiyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Sayın Arı, teşekkür ediyorum.

Şimdi de Komisyon üyesi milletvekillerimizden Sayın Özlale...

Sonrasında, Cumhuriyet Halk Partisinden Sayın Çan; Komisyon üyesi milletvekillerini bitirdikten sonra size döneceğiz. Sonrasında, AK PARTİ Grubuna döneceğim.

Sayın Özlale, buyurun lütfen.

Süreniz on dakikadır.

ÜMİT ÖZLALE (İzmir) – Sayın Başkan, değerli Komisyon üyeleri, Sayın Bakanım, değerli ziyaretçiler; hepimizi saygıyla selamlıyorum.

İlk önce, Sayın Bakanım, size ve ekibinize teşekkür ederiz. Geldiğiniz günden beri uyuşturucu çetelerine, organize suç örgütlerine karşı gösterdiğiniz operasyonlardan dolayı, başarılarından dolayı teşekkür eder, başarılarımızın devamını dileriz. O bakımdan, hem kendim hem de partim adına sizlere teşekkürü bir borç biliyorum.

Bununla beraber bir iki tane nokta var tabii. Sizdeki bu kararlılığı biz daha geniş platformlarda görmek istiyoruz. Mesela, dün bizim partimiz bir araştırma önergesi verdi. Bugün hepimizin, bütün partilerin, Cumhuriyet İttifakı'nın ve diğer muhalefet partilerinin, hepsinin üzerinde hassaslıkla durması gereken bir nokta var: Kara para aklama, vergi kaçakçılığı. Bütün bunlar şu anda toplumun vicdanını çok yaralıyor. Biz bir araştırma önergesi verdik ve dedik ki: Bu kara para, vergi kaçakçılığı, bütün bunlarla ilgili Meclis bir araştırma komisyonu kursun. Bakın çünkü burada çok fazla insan, çok fazla parti, çok fazla kurum zan altında kayıyor. Tekrardan reddedildi ama biz bunun çok önemli bir öneri olduğunu düşününüz.

İkinci nokta, benden önce değerli konuşmacıların da bahsettiği şeylerden bir tanesiydi Sayın Bakanım, bu vatandaşlık verilmesi. Biz her seferinde, bu ülkemizin topraklarının bu ülkenin vatandaşları tarafından, şehitler tarafından, şehitlerin kanı tarafından çizildiğini söylüyoruz. Daha sonrasında da 400 bin dolara siz Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlığı veriyorsunuz, bu anlaşılır bir şey değil. Bakın, genel seçimler sırasında bizler saha ziyaretlerindeyken başka ülkelerden “deport” edilen, başka ülkelerden atılan, orada yüz kızartıcı suç işleyen insanların Sakarya’da, Kocaeli’de bir ev karşılığında vatandaşlık alıp...

(Uğultular)

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Sayın Özlale, bir saniye...

Değerli milletvekilleri, salonda bir uğultu var, lütfen sayın hatibin konuşmasını bozacak şekilde görüşmelerimizi yapmayalım.

Sayın Özlale, buyurun.

İlave süre vereceğim size.

ÜMİT ÖZLALE (İzmir) – Teşekkürler.

Bu 400 bin dolara vatandaşlık verilmesi, toplumda toplumun vicdanını yaralayan başka bir şey çünkü bu ülkenin vatandaşlığı -bizler böyle inanıyoruz, bütün partiler böyle inanıyor- dünyanın en değerli vatandaşlığı. Bunun, herhangi bir bedeli yok bu ülkenin vatandaşı olmanın. O yüzden, bu vatandaşlık... Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olma koşullarını mutlaka gözden geçirmenizi istiyoruz parti olarak.

Bu uyuşturucuyla mücadele meselesi bence önemli. 2 tane anekdotla ben başlamak istiyorum, bir tanesi oğlumla ilgili. Geçen sene sigaraya başladığını öğrendim -17 yaşındayken- üzülüm tabii. Ondan sonra laf lafi açtı ve bana dedi ki: “Ya, baba, senin bana duacı olman lazım, en azından keyif verici madde

kullanmıyorum.” “Oğlum ne diyorsun sen!” dedim çünkü Çankaya ilçesinde oturuyoruz ve bana bir yer tarif etti, bir restoran zincirini, “Bak, bugün bu restoran zincirinin kuryeleri evlere kadar direkt olarak ot ya da uyuşturucu madde taşıyor baba.” dedi. Sizin yaptığınız bir operasyonla bu çete çöktü fakat bu anekdot geçen sene oldu ve o organize suç örgütünün lideri iki üç senedir benim 17 yaşındaki sporcu oğlumun bile radarına girmişti. Şimdi, benim oğlumun bana isimle, adresle verdiği bu kişiyi Emniyetin, İçişleri Bakanlığının bilmemesi mümkün mü? Mümkün değil. Her yere gittiğiniz zaman, konuştuğunuz zaman size verilen isimleri daha sonra sizler operasyonlarda yakaladınız. Dolayısıyla arkadaşlar, AK PARTİ’li arkadaşlar, biz bir önceki İçişleri Bakanını eleştirirken bunun gerçekten bir gerekçesi var. Yani bu ülkenin orta yerinde, başkentinde, Çankaya ilçesinde gençlere uyuşturucunun nasıl satıldığını, kimler tarafından satıldığını bizler biliyorduk; bizleri bırakın, çocuklarımız biliyordu. O yüzden size hem teşekkür ederim hem de gerçekten çok büyük bir enkazı devraldınız, umarım başarılı olursunuz.

Bir başka şey de şu: Son dönemlerde, bildiğiniz gibi, güzellik salonları üzerinden kara para aklayan çeteler türemeye başladı. Bu güzellik salonlarının dışarıdan ithal ettiği kozmetik ürünlerde de benzer bir uyuşturucu var, bunu da herkes biliyor, bunu da herkes söylüyor. Dolayısıyla bizim bildiğimizi, sokaktaki insanların konuştuğunu sizin birimlerinizin bilmemesi mümkün değil. O bakımdan, çok ağır bir yükün altına girdiniz. Bütün siyasi partilerin -bakın, burada farklı siyasi yelpazede olan bütün partilerin- üzerinde hassasiyetle durduğu şey uyuşturucuyla mücadeledir. Bu konuda bizler elimizden geleni yapmaya hazırız.

Bir başka nokta da şu: Burada 2 tane slayt göstermek istiyorum size, bunlardan bir tanesi nasıl bir enkaz devraldığınıza dair. 193 ülke arasında suç endeksi skoru en yüksek 14’üncü ülke Türkiye ve baktığımız zaman, bizden daha suçlu ülkelere baktığımızda hiç de olmak istemediğimiz ligde. Peki, nelerden bahsediyoruz? Mesela insan kaçakçılığında ilk 5 ülkeden bir tanesiyiz, eroin ticaretinde ilk 5 ülkeden bir tanesiyiz. Bu ülkede bir önceki İçişleri Bakanı “Ben yılda 5 bin uyuşturucu kaçakçısı yakaladım.” dediği zaman, bu, mücadelede başarılı olduğu anlamına gelmiyor, eğer bu ülkede 5 bin uyuşturucu taciri varsa demek ki bu ülkede ipin ucu çoktan kaçmış anlamına geliyor bu; bir de böyle düşünmek gerekiyor.

İkinci slayta geçelim, bir başka nokta da şu: Kara para aklama ve terörizmin finansmanında biz hâlâ maalesef hiç istemediğimiz ülkelerle o gri listedeyiz. Bakın, burada 23 tane ülke var, Türkiye de bir tanesi. Bizim el birliğiyle bu gri listeden nasıl çıkacağımıza kafayı yormamız gerekiyor ve 2022 tarihli raporda Türkiye de 40 tavsiyenin 12’sine uyduğu, 22’sine büyük ölçüde uyduğu, 4’üne kısmen uyduğu, 2’sinde de “uyumsuz” notuyla değerlendiriliyor. “Kırmızı uyarı” alan tavsiye başlığına dikkatinizi çekiyorum: Siyasi nüfuz sahibi kişiler. Bu bir bağımsız rapor.

Dolayısıyla, Sayın Bakanım, burada bizim önümüzde uluslararası raporlar varken, bizzat çoluğumuzun çocuğumuzun, arkadaşlarımızın bize verdiği ihbarlar varken bu konuya hiçbir partinin ve sizlerin duyarsız kalmayacağını biliyoruz. Bu uyuşturucuyla mücadele, kara para aklama, vergi kaçakçılığı; bunlar şu anda Türkiye’nin ilk başta gelmesi gereken konulardan bir tanesidir.

Şimdi, bunun dışında bu iş birliğini de gerektiriyor Sayın Bakanım, bu konuda da bizler, sizlerle beraber çalışmaya hazırız. Ama özellikle, uyuşturucu bağımlılığıyla ilgili sizin sunumunuzda eksik gördüğüm şeylerden bir tanesi: Bizler, eskiden bağımlı olan ve daha sonrasında topluma kazandırılacak olan bireylerle ilgili çok daha sıkı çalışmalar yapmalıyız. Biliyoruz ki bir kez uyuşturucu kullandığınız zaman, daha sonra tedavi edildiğinizde tekrardan başlama olasılığımız yüksek. O yüzden bizim size tavsiyemiz, diğer bakanlıklarla beraber, İŞKUR’la beraber, diğer kurumlarla beraber, geçmişte uyuşturucu kullanan kişilerin tekrar başlamaması için istihdam programları düzenleyin. Eminim, diğer bakanlıklar da bunun için mutlaka gönüllü olacaklardır.

Türkiye'nin bir başka problemi de kayıt dışı. Şimdi, bu kayıt dışılıktan biraz göçe geçmek istiyorum ben izinizle. Projeksiyonlarımız bize şunu gösteriyor: Bu doğurganlık oranlarıyla beraber 2053 yılında yani çok değil bundan otuz sene sonra Türkiye'de zamanında düzensiz göçle gelen ve burada olan 35 milyon insan olacak, 35 milyon. Biz, o zaman, bundan otuz sene sonra yani bizim çocuklarımız, yeğenlerimiz burada oturduğu zaman başka hiçbir şey konuşamıyor olacağız; bu çok önemli. Eğer biz buna hemen bir çözüm bulmazsak otuz sene içerisinde burada düzensiz göçle gelen ve hiçbir şekilde topluma uyum sağlayamamış 30-35 milyon insandan bahsedeceğiz. Bu düzensiz göç -tarihe de biraz meraklıyım- Roma İmparatorluğu'nu yıktı, koskoca Roma İmparatorluğu'nu, bizi yıkması elli seneyi almaz. O bakımdan burada problemin farkında olup bununla çok daha sıkı bir şekilde mücadele etmemiz lazım.

Ben, bu göç konusunda siyasete girmeden önce saha çalışmaları yapan bir akademisyendim. Birkaç tane anekdot anlatıp bu göçle nasıl mücadele edeceğimiz konusunda belki bir fikir vermek isterim. İnegöl'deydik, mobilyasıyla ünlü bir yer. Orada İnegöl Ticaret ve Sanayi Odası Başkanı bize dedi ki: "Allah Suriyelilerden razı olsun. Onlar sayesinde maliyetimiz düştü ama onları eşimin, kızımın dolaştığı sokaklarda görmek istemiyorum." Daha sonra Erzurum'da hayvancılıkla uğraşan bir köye gittiğimizde bize aynen şu söylenmişti: "Allah Afgan çobanlardan razı olsun, bize de çok büyük kolaylık sağlıyor. Zaten memnun kalmadığımız zaman da jandarmayı arıyoruz, sınır dışı ettiriyoruz." Benzer bir anekdotla Trakya'da karşılaştık. Kahramanmaraş'ta bir sanayi sitesinde şunu söylediler: "Türkler ücreti beğenmediği zaman direkt olarak Suriyeli çalıştırıyorum." Gelmek istediğim nokta şudur Bakanım: Sizler İçişleri Bakanlığı olarak bu düzensiz göçle mücadele ediyorsunuz, bunu görüyoruz, etmeye çalışıyorsunuz en azından, takdirle karşılıyoruz fakat kayıt dışı ekonomiyi biz kurutmadığımız sürece -ki burada Hazine ve Maliye Bakanlığıyla çok daha etkili bir şekilde çalışmalıyız- bizler düzensiz göçü engelleyemeyiz. Hepimizin, bence şapkayı önüne koyup kabul etmesi gereken bir şey var. Bu ülkede küçük ve orta ölçekli sermayeler, özellikle Anadolu'daki, çatır çatır Suriyeli ve Afganları insan haklarına da aykırı bir şekilde kullanıyor; bizim temel problemimiz bu.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Sayın Özlale, ilave süre veriyorum, buyurun lütfen.

ÜMİT ÖZLALE (İzmir) – Biz sınır güvenliği konusunda endişelerimizi dile getiriyoruz ama bence daha endişe verici bir şey daha var: Bizim Türkiye'deki işletmelerimiz kayıt dışı Suriyeli, Afganlı kullanmaya bayılıyor, istihdam etmeye bayılıyor. "Kullanma"yı müstehzi bir açıdan söyledim. O bakımdan kayıt dışı ekonomiyle mücadele etmediğimiz sürece, sizler düzensiz göçle ne kadar mücadele etmeye çalışırsanız çalışın, o mutlaka yarım kalacaktır.

Bir başka nokta da şu: Daha önce bir ara suç ekonomisini çalışmış birisi olarak ve daha önce de İstanbul'da bununla ilgili anketler yapmış birisi olarak sokak aydınlatmalarının artırıldığı yerlerde -ki burada belki belediyelerle iş birliği yapabilirsiniz- suç oranının düştüğü tespit ediliyor. İngiltere'de, Amerika'da bununla ilgili yapılan birçok deney var. Sokak aydınlanması yüksekse eğer suç oranı düşüyor. Bir başka nokta da şu: Özellikle kadın emekçilerimiz açısından söylüyorum, toplu ulaşımı siz mahallelere kadar götürebilirsanız -orada da belediyelerle çalışabilirsiniz- o zaman da suç oranları düşüyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Buyurun.

ÜMİT ÖZLALE (İzmir) – Bitiriyorum Sayın Başkan.

Dolayısıyla benim burada gelmek istediğim nokta şudur: Eğer bizler, gerçekten hepimizi kaygılandıran uyuşturucuyla mücadele, düzensiz göç, bu gibi konularla mücadele edeceksek bir, siyasetüstü bir söylem geliştirmeliyiz. Bu arada Meclis de bunun için en uygun ortam yani uyuşturucunun Türkiye için bir problem olduğunu hepimizin kabul edip -ki burada bütün partiler kabul ediyor- bununla beraber Meclis olarak size destek vermeliyiz; araştırma önermeleri...

İkincisi, sizler, diğer bakanlıklarla beraber çok daha sıkı iş birliği yapmalısınız; Hazine ve Maliye Bakanlığıyla kayıt dışılığı nasıl engelleyeceğinize dair, yerel yönetimlerle sokak aydınlatması ve mahallelerde toplu ulaşımına dair, daha sonrasında, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığıyla eskiden uyuşturucu kullanmış ve topluma kazandırmamız gereken gençlerin bir iş sahibi, meslek sahibi olmasına dair diyorum; bu 2 meselenin de bizim için siyasetüstü bir mesele olduğunu ve bütün partiler olarak da size yardıma hazır olduğumuzu belirtiyorum.

Beni dinlediğiniz için saygılarımı sunuyorum.

Teşekkürler.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Teşekkür ediyorum.

Sayın Ağbaba, buyurun lütfen.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Sayın Başkan, çok teşekkür ederim.

Sayın Bakan, öncelikle bütçenizin hayırlı olmasını diliyorum.

Tabii ki benim en çok konuşacağım, en önce konuşacağım konu: Malatya depremi, daha doğrusu bölge depremi. Malatya, depremin ilk başında yıkım az olduğu için maalesef çok gündeme gelmedi ama şimdi şehre giden herkes Malatya'nın nasıl bir yıkımla karşı karşıya kaldığını, şehir merkezinin tamamen yok olduğunu, yerle bir olduğunu; Doğanşehir ilçemiz başta olmak üzere Ören, Polat, Kurucaova, Erkenek gibi birçok beldelerimizin de yerle bir olduğunu biliyor. Maalesef depremin en başından itibaren -kısaca söyleyeyim, inşallah bir daha yaşamayız, Allah bir daha göstermesin öyle bir felaketi ama- bütün illerde olduğu gibi dört beş gün boyunca arama kurtarmanın sıkıntılı olduğunu görüyoruz. Süreç doğru yönetildi mi? Bu sürecin de çok doğru yönetildiğini söylemek mümkün değil. Deprem 6 Şubat, şimdi, Kasım ayındayız, depremden bu yana yaklaşık dokuz ay geçmiş durumda ama hâlâ bir toparlanma olmadığını söylemek isterim. Enkazlar hâlâ yerinde duruyor, hâlâ yıkılmayan yüzlerce bina var ve müthiş bir mağduriyetin olduğunu burada ifade etmek istiyorum. Yani şehir hâlâ toz bulutları altında, şehir merkezinde yaşam hâlâ başlayabilmiş değil. Diğer illerde olduğu gibi Malatya da büyük bir felaketi yaşıyor. Mutlaka siz de Malatya'ya gittiniz, gördünüz yerinde, bunu sizler de biliyorsunuz.

Şimdi, birkaç konuyu da sizin dikkatlerinize sunmak istiyorum: Hak sahipliği, daha doğrusu hak sahipsizliği meselesi. 2 kişiden 1'i maalesef hak sahibi olamıyor. Devlet vatandaşını kandırır mı? Bu dönemde maalesef kandırdığımız görüyoruz. Depremzedeleri kandırarak onların hak sahibi olması engellendi. AFAD'ın açıklamasına göre "Büyükşehir olan bir ilde afetzedenin bir ilçedeki konutu ağır hasarlı ise başka bir ilçedeki konutu hasarsız olsa dahi afetzede hak sahibi olabilmektedir." denilmekte. Peki, her 2 evi ağır hasarlı veya yıkıksa ne olacak? Evlerden 1'i için hak sahipliği veriliyor. Örneğin, eşlerden birisinin evi Malatya Battalgazi'de diğer evi Akçadağ'da olsun, her 2 ev de yıkık olsun, AFAD eşlerden sadece birisine hak sahipliği veriyor. Yani insanlar dişiyle tırnağıyla biriktirdiği parayla 1 köyde ev, 1 de şehirde ev yapmış olsa bile devlet sadece 1 ev verebiliyor, kalana da bir soğuk su iç deniliyor. Şimdi, afetzedenin aynı ilçede 1 ağır, 1 hafif hasar evi varsa hak sahibi olamıyor. Farklı ilçelerde 2 ağır hasarlı evi varsa 1 tanesi hak sahibi olabiliyor. 1 Kahramanmaraş'ta 1 Malatya'da evi olup 2'si de yıkılan depremedeye sadece 1 ev veriliyor. 11 ilin tamamı deprem bölgesi olarak geçtiği

için farklı illerdeki evleri ağır hasarlı olan kişiler hak sahibi olamıyor. Üstelik 6 Şubatta meydana gelen 2 depremin etkinlik alanı da tek olarak kabul edildiği için geceki depremde Malatya'daki evi, öğlenki depremde Hatay'daki evi yıkılan afetzede 1 ev için hak sahibi olabiliyor. Ama Marmaris'te 10 evi ya da İzmir'de 10 villası olan birinin Malatya'da depremde 1 evi varsa devlet o kişiye hak sahipliği veriyor. Bunun bir çarpık anlayışı olduğunu düşünüyorum. Afet Sebebiyle Hak Sahibi Olanların Tespiti Hakkındaki Yönetmelik baştan sona çelişkilerle dolu. İşte, bu çarpıklıklar yüzünden Malatya'da 121.907 başvurudan 69.263'ü kabul edildi yani her 2 kişiden 1'i hak sahibi olamamış durumda ve bu sistemle bir deprem yönetiminin de doğru olduğunu düşünmüyoruz.

AFAD önünde uzun kuyruklar var, hak sahipliğine itirazlar tam bir çileye dönüşmüş durumda. Malatya'da AFAD ve kaymakamlıkların önündeki kuyrukları görmeniz gerekiyor. Sınırlar gergin, işlemler uzun, personel sayısı yetersiz, evi yıkılıp AKP'yle gasbedilen depremdede bir de hak sahipliği olduğunu ispat etmek için olağanüstü bir mücadele sürdürüyor. Malatya'da 52.644 kişinin hak sahipliği kabul edilmedi, itiraz için on beş gün süre verildi ancak mekân, personel yetersizliği nedeniyle çok sayıda vatandaş mağdur olmuş durumda. Pek çok ilçede itirazlar 6 Kasım'da bitti, tüm ilçeler için süre bugün sona eriyor; bu sürenin mutlaka uzatılması gerekiyor Sayın Bakan. Tüzel kişiler hak sahibi olamıyor. AFAD, odaların, sendikaların, kooperatiflerin hak sahipliği başvurularını kabul etmiyor. Mevzuata göre tüzel kişiler hak sahibi olamıyor, birlik, oda, kooperatiflere de hak sahipliği tanınarak devletin kredi ve hibe imkânlarının da verilmesi gerekiyor.

Yine, bir sıkıntı daha var. Deprem sonrası, Malatya'da evleri ağır hasarlı, yıkık olanların eşyalarının bedellerinin ödenmesi için Maliye önünde çadırlar kuruldu. Peki, alınan başvurular ne oldu? Kocaman bir hiç. Başvurular yapıldı, insanlar sıra bekledi ama kimse para alabilmiş değil. Yakınlarını, evini, eşyalarını kaybeden depremedelerin duygularıyla oynayıp "Eşya parası ödenecek." denilerek bugüne kadar tek bir adım atılmamasını da burada, huzurlarınızda kinadığımı söylemek istiyorum. Madem ödeme yapılmıyacak insanları neden saatlerce kuyruğa girip başvuru yaptı? Depremin vurduğu vatandaşa bir tokat da sizin vurduğunuzu söylemek isterim.

Depremin üzerinden dokuz ay geçti, hâlen destek alamayan depremedeler var; 10 bin TL hane başı desteğini, 15 bin TL taşınma ve kira desteğini alamayan vatandaşlar var. Hane başı destek, taşınma yardımı, kira yardımı başvurusu için AFAD bahçesine konteynerler kurularak hizmet vermeye çalışılıyor fakat sabahın erken saatlerinde gelen vatandaşlar saatlerce kuyruk bekliyor. Uzun kuyrukların taleplerini yetiştirmeye çalışan görevliler ise iş yoğunluğundan yetiştiremiyor. Kurum aşırı yoğunluktan, vatandaşlarsa sadece kuyruk beklemekten şikâyetçi.

Orta hasarlı binalarla ilgili çok sıkıntı var. Depremin üzerinden dokuz ay geçti hâlâ orta hasarlı binaların ne olacağı tartışılıyor. Belediyelerin verdiği sınırlı sayıdaki ruhsatların da tekrar iptal edildiği konuşuluyor. Bu şartlarda orta hasarlı bina sahipleri kışı dışarıda geçirmeye devam edecekler. Dokuz ayda bir yolun alınmaması düşündürücü. Orta hasarlı binalarla ilgili 6 şubat 2024'e kadar işlem başlatmaları gerekiyor. Bir yıllık süre içerisinde orta hasarlı binaların güçlendirilme işlemi başlatılmazsa ağır hasarlı kabul edilip yıkılacak; bu konuyu dikkatlerinize sunmak istiyorum.

Aynı belirsizlik ve kaos yeniden dönüşüm için de geçerli. 750 bin TL hibeye, 750 bin TL krediye 100 metrekare evin yapılması mümkün değil. Malatya'da bir evin maliyeti en az 2,5 milyon TL civarında, bu nedenle hibe miktarı artırılmalı. Devlet yeniden dönüşüm isteyen vatandaşlarına evlerinin rezerv alanındaki gibi yapıp teslim edilmelidir.

Bir de bu depremin en başında Malatya'da büyük bir rezalet yaşandı. Önce "Binalarınız ağır hasarlı." denildi, insanlar nakliye parasına, 15 bin liraya, 20 bin liraya evdeki kapısını, penceresini sattı; sonra "Onlar az hasarlı, orta hasarlı." denildi, insanlar aynı o kapı, pencereyi şimdi 500 bin liraya,

1 milyona yapamıyor. Özellikle Bostanbaşı ve Fahri Kayahan bölgesinde, yeni konutların olduğu bölgelerde hasarlı olan ve boşaltılan evlerin kapıları, pencereleri, klozetleri, parkeleri, muslukları, banyo ve mutfak dolapları hatta elektrik tesisatına kadar hırsızlar tarafından çalınmıyor; Malatya’da büyük bir güvenlik problemi var. Sadece konutlar değil iş yerleri, siyasi partiler de hırsızların gazabına uğramaya devam ediyor. Temmuz ayı başında Memleket Partisi Malatya İl Başkanlığı binasında kullanılan çadır çalındı. Hırsız ve yağmacıların son hedefi, kent merkezinin en büyük ana caddesi olan İnönü Caddesi üzerinde bulunan, depremde az hasarlı olan Büyük Birlik Partisi İl Merkezi oldu. Hırsızların yan duvarı delerek girdikleri binada ne var ne yoksa çaldıkları belirtiliyor. Temel güvenlik tedbirlerini almak, depremezdenin malına ve canına sahip çıkmak bu kadar zor olmamalı. Bu, Malatya’da güvenlik problemi çok önemli bir konu; bunu da belirtmek istiyorum.

Yine, biliyorsunuz, depremde en çok zarar gören kesimlerin başında esnaflar geliyor. Malatya’da 27.500 iş yeri yıkık ve ağır hasarlı. Kentin normale dönmesi için acil önlemler alınması gerekiyor. Deprem sonrası geçici iş yerleri için yaklaşık 5.200 esnaf talepte bulundu, yaklaşık 3.500 esnafın geçici talebi yerine getirildi, hâlâ 1.700 esnafımız konteyneri bekliyor. Şimdiye kadar kurulan 3 bin civarı geçici iş yerinin çoğunluğu kara yolu üzerinde; elektrik, su, kanalizasyon hatları bağlanmış değil. Konteyner alan, geçici iş yerinde hizmet vermeye başlayan esnafın da problemleri bitmek bilmiyor. Esnaf ortada kalmış durumda, kiralar 4-5 katına çıktı, kiralık yer bulmak mümkün değil. Kent merkezinde ana arterler başta olmak üzere, bölgeye yerleştirilen esnaf için geçici iş yerleri altyapısının olmayışı ve plansızlık nedeniyle tercih edilmiyor. Konteynerler kurulduktan haftalar sonra elektrik çekildi. Altyapısı kurulmayan esnaf haklı olarak gitmek istemiyor, sonra “Esnaf gitmiyor.” diye eleştiriliyor. Buralara esnaf nasıl gitsin, suyu yok, tuvaleti yok. Esnafa çarşı yapıp, konteyner kurup... Esnaf temsilcilerinin fikri bile alınmıyor. Kentin ayağa kalkması esnafın ayağa kalkmasıyla birlikte olur. Ancak bu şartlarda bunun sağlanması mümkün değil.

Bir de hâlâ hem kiracılar hem de depremde evleri ağır ve orta hasarlı olan insanlar konteynere ulaşamıyor. Telefonlara bakamıyoruz Sayın Bakan, Malatya’daki herkes konteyner istiyor, günlük en az 50-100 kişiyle muhatap oluyoruz. Bu konunun da, konteyner meselesinin de çözülmesi gerekiyor.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Ağbaba, ne kadar süre vereyim? Ona göre siz...

VELİ AĞBABA (Malatya) - Başkanım, çok alacağım var sizden.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Onu diyorum işte. Tahsilatı bugün mü yaparsınız yoksa...

VELİ AĞBABA (Malatya) – Parti parti.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Parti parti, tamam, peki, buyurun.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Yine AFAD’ın boş kadroları... Depremden sonra müdahalede yetersiz kaldığını hep beraber gördük. Buradan ders almamız lazım. 2024 Yılı Performans Program’ına bakınca hiç ders almadığımızı görüyoruz. Hâlâ il afet ve acil durum müdürlüklerinin 2.247 görevli kadrosunun boş bekletildiğini görüyoruz. Bu boş olan kadroların norm kadroya oranı yüzde 27; her 4 norm kadronun 1’i boş bekletiliyor. 479 arama kurtarma teknisyeni boş kadro. Bu bütçeyi Meclisin vermesinin sebebi bunları istihdam etmek maalesef bu durum da çok doğru yönetilemiyor.

Bir başka konu, bu, depremle ilgili; dikkatlerinize umarım sunabilmişimdir. Bizim Malatya’nın kayısısı ünlü Sayın Bakan, Malatya’nın suyu ünlü; Malatya’nın yetiştirmiş olduğu siyaset adamları, ticaret adamları ünlü ama son dönemde bazı siyaset adamları da ünlü olmaya başladı.

İÇİŞLERİ BAKANI ALİ YERLİKAYA – Sizler de ünlüsünüz.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Eyvallah Sayın Bakan.

Maalesef, dünyaya, geçtiğimiz yıllarda yeni bir insan kaçırma yöntemi buldu sizin belediye başkanları.

ORHAN YEGİN (Ankara) – Onu geçen sene anlattın.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Bir daha anlatayım, Sayın Bakan o zaman yoktu, İstanbul Valisiydi.

ORHAN YEGİN (Ankara) – Bir şey bulamadın herhâlde.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Çok buldum da bir şey olmadı, onu anlatacağım. Bu arkadaş Yeşilyurt Belediye Başkanı gri pasaport yöntemiyle insan kaçırıyor. Bunu tabii, diğer belediyeler de örnek alıyor ama ilk mucit bizim belediyemiz, övünmek gibi olmasın, Malatyalı bir kardeşimiz. Hizmet pasaportuyla yurt dışına 47 insan gidiyor, kimse gelmiyor. Bununla ilgili ciddi yolsuzluk var, buradan söylüyorum, ciddi yolsuzluk var. Geçtiğimiz yıl 4 kişi tutuklandı, sonra serbest bırakıldı. Parasız bir iş yapılmadığını biliyoruz. Bizim Malatya Belediyesinde temiz bireyler yetiştirme projesiyle kaç insan gittiğini bilmiyoruz, en az 2 parti gittiğini biliyoruz ama sağ olsunlar, sizin belediyeler bunu örnek almışlar Sayın Bakan. Örneğin bir belediyemiz bir ekip gönderiyor yurt dışına mehter takımı -iki ileri bir geri- gidenler geri gelmiyor mehter takımının. Yine, önemli bir şeyi daha sağladı bir AKP'li belediye, Kandıra Belediyesi sağ olsunlar, 60 yaşındaki insanları boksör yaptılar, güreşçi yaptılar. Onları güreşçi ve boksör diye yurt dışına gönderdiler 60 yaşında, 55 yaşında sporcu yaptılar. Bu da önemli bir şey, yani önemli bir durum: onu da dikkatlerinize sunmak istiyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Sporun yaşı mı var?

VELİ AĞBABA (Malatya) - Sporun yaşı yok tabii, 60 yaşında...

Ya, çok yetenekli bir siyasi hareketle karşı karşıyayız. Yeni icatlar buluyorlar, yeni insan kaçırma şekilleri; VIP insan kaçakçılığı yapıyorlar, mehter takımını gönderiyorlar. Yani ama bunlara ne oluyor? Örneğin bu Yeşilyurt Belediyesi... Sayın Yegin soruyor: “Niye bu konuyu bir daha gündeme getiriyorsunuz?” Bunlara ne oldu biliyor musunuz? Ne oldu? Bunlara yılın belediye başkanı ödülü verildi İçişleri Bakanı tarafından, yılın belediye başkanı ödülü verildi. Hak etti mi? Vallahi hak etti. Yani dünyada kim icat edecek böyle bir insan kaçakçılığını?

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Bu konuda mı verdiler, hangi konuda verdiler?

VELİ AĞBABA (Malatya) - Belediye başarısı konusunda verdiler, bunu icat etti ya. Şimdi, bu gri pasaport ayrı bir mesele.

Özel kalem müdürüyle ilgili... Eşini özel kalem müdürü yapmış, ben bunu çok gündeme getirmiyorum eşi olduğu için. Makam odasına dünya para harcıyor, bunu da gündeme getirmiyorum ama fakir fukara devletin ismini görünce hâlâ güveniyor, bir belediyenin ismini görünce hâlâ güveniyor.

Yeşilyurt Belediyesi depreme dayanaklı konutlar yaptı, fakir fukara gitti oradan konut aldılar. Malatya Topsöğüt bölgesi var, şöyle tarif edeyim; Sivas yolunun üzerinde, şehir merkezine de yakın bir yer. Topsöğüt ve Yeşilyurt Belediyesi depreme dayanaklı konut yaptı; 6 Şubat depreminde daha insanlar tapuyu almadan, oturmadan Topsöğüt konutları ağır hasarlı oldu. Bir şey yapılacak mı? Vallahi bir şey yapılmayacak. Şimdi, buradan söyleyeyim Sayın Bakan, bu depremi yaşadık. Eğer müteahhit suçluysa cezasını çeksin, mühendis suçluysa cezasını çeksin ama örneğin Malatya Yeşilyurt'ta Bostanbaşı'nda o imar iznini veren belediye başkanları ceza çekmiyorsa daha çok bu olayları yaşamaya devam ederiz. CHP'li olsun, AK PARTİ'li olsun, MHP'li olsun, başka partili olsun, İYİ Partili olsun; kim bu yaptığı için bedelini ödemiyoorsa, sorumluluğunu yerine getirmiyorsa bunları yaşamaya daha çok devam ederiz. Bu insanlara bu Yeşilyurt'taki yıkılan konutlar için de muhtemelen bir ödül verilir. Bizim Büyükşehir Belediye Başkanı da sağ olsun, bu depremin insanların azmasından dolayı olduğunu ifade etti, sebebi

de buldu. Yani kim azmış? Bence azan biri varsa o tarım alanına 12 katlı, 15 katlı binalara ruhsat veren belediye başkanlarıdır. Topsöğüt'te belediye başkanlığı yapan o insanlar azmıştır. Yani sonuç yine insanların sırtına bindirildi.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Sayın Ağbaba...

VELİ AĞBABA (Malatya) – Hemen bitiriyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Yo, şöyle: Kongreden dolayı Sayın Ağbaba yoktu, biz onu yazdık. Şimdi ilaveten... İsterseniz hepsini bugün vereyim.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Yok, yok.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Ama cuma da Çevre ve Şehircilik Bakanı geliyor, yarın da Sağlık Bakanı var, hepsini tüketmeyelim yani.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Paylaştıralım Sayın Başkanım.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Tamam, peki, o zaman veriyorum iki dakika daha.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Tekrar söylüyorum, eğer burada bir yerel yönetici bedel ödemiyeceyse, bir yerel yönetici tutuklanmıyorsa bunun da düşünülmesi lazım. Daha çok bunu yaşamaya devam ederiz.

Deprem bölgesinde şimdi o tarım arazilerine 7 katlı ev yapılması isteniyor. Önce 5 katlı verildi, şimdi 7 kata çıkarıldı, ne olacağı belli değil. Tek sorun kat yüksekliği değil, planlamanın olmaması. Müteahhitlerin işlerine göre planlama yapılıyor, deprem güvenliği yok sayılıyor. Bu konuda da mutlaka bu ruhsatlar verilirken, imar izinleri verilirken mutlaka odaların da görüşünün alınması lazım.

Şimdi başka bir şey daha söyleyeyim: Yine, Türkiye’de olmayan bir uygulama; biliyorsunuz “yapay zekâ” diye bir şey var, artık bütün gündemimizi o meşgul edecek herhâlde, yapay zekâ. Yapay zekâyı Yeşilyurt Belediyesi nerede kullanmış? Sayın Bakan, Yeşilyurt Belediyesi yolsuzluk ve sahte belediye meclisi kararıyla gündemde; Yeşilyurt Belediyesinde yapay zekâyla sahte belediye meclisi kararı oluşturulup belediye arsalarının satıldığı ortaya çıktı, işlem yapan 4 personel açığa alındı. Belediye Başkanı Çınar bu konuyu gündeme getiren gazetecilere ve bizlere saldırıyor. Bakın, nasıl zeki bir insan ki yapay zekâyla sahte belediye meclisi kararı oluşturarak belediyenin arsaları satılıyor. Sayın Bakan, bunun dikkatle incelenmesi lazım. Yapay zekânın nerede kullanıldığını da sizin dikkatinize sunuyorum. Bu Belediye Başkanımızı ileride siyasetin önemli bir yerinde kullanabilirsiniz, yetenekli ve üretken bir arkadaşımız, onu da söyleyeyim; yapay zekâyla arsa satıyor! Belediye Başkanına bir şey olur mu? Vallahi bir şey olmaz. Aslında açığa alınması gereken bir şey bu. Yapay zekâyla bir arsa satıyorsa mutlaka onun açığa alınması lazım.

Şimdi bir de bir konu var: Biz ne zaman bir eleştiri de bulursak ya da bir yolsuzluğu açığa çıkarsak işte “Kur’an” diyorlar, “FETÖ” diyorlar, “PKK” diyorlar, “bayrak” diyorlar. Ya, bu Türk Bayrağı, bu Kur’an, dinimiz hepimizin kutsalı; kimsenin pislüğünü örtmek için bir alet değil, hepimizin kutsalı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Sayın Ağbaba, uzatayım mı?

VELİ AĞBABA (Malatya) – Yok, uzatmayın, bitiyor zaten.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Yok, uzatayım, ben hesaptan düşünüyorum zaten.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Bir dakika, hemen bitiriyorum.

Bir şey söylüyoruz Yeşilyurt Belediyesiyle ilgili, efendim, hemen “bayrak” diyorlar, “vatan” diyorlar. Ya, bunlar sizin pisliklerinizi örtmek için kullanılacak aletler değil ki, bunlar bizim hepimizin kutsalı. Ya da bir şey söyleyince “FETÖ” diyorlar, “PKK” diyorlar, bilmem ne diyorlar. Yani biraz bunların üzerine gitmek lazım.

Bir de şunu söyleyelim Sayın Bakan son olarak: Sayın Bülent Turan çok iyi bilir, biz Bülent Turan’la beraber milletvekilliğine başladık, o bana 2011-2013 yıllarında “darbeci” diye laf atıyordu. Bülent Turan’ı da biz -Grup Başkan Vekilliği yaptı- severiz. Niye “darbeci” diyordu biliyor musunuz bana? Ben bu Balyoz’da, Ergenekon’da gidiyordum, mücadele ediyordum, “Burada bir FETÖ ayağı var.” diyordum; “Bunlar darbeci.” diyordu. Şimdi, zaman bizi haklı çıkardı. O gün de çok müdahaleler vardı; polis müdahale ediyordu, Jandarma müdahale ediyordu.

Toplumsal eylemler oluyor, sağ olun, İçişleri Bakanlığının tavrı sayesinde bütün eylemler gündem oluyor, haber oluyor; sayenizde, Allah sizden razı olsun. 10 kadın geliyor, Meclisin önünde açıklama yapacak, hurra yüzlerce polis, yere yatırıyorlar, tazyikli su sıkıyorlar; sendikacılar geliyor, müdahale ediyor. 10 Ekim katliamında; gidiyoruz, 10 Ekim katliamı bizim tarihimizde yaşadığımız en acı katliamlardan biri, sanki katliamı o insanlar yapmış gibi o insanlara saldırıyorlar. Sizden rica ediyorum Sayın Bakan... Aynı şeyi Cumartesi Anneleri için de... Ben de Cumartesi Annelerinin bir çok etkinliğine gittim. Vallahi polis olmasa hiçbir şey olmayacak, gündeme de gelmeyecek, kavga da çıkmayacak. Meclisin önünde yapılan eylemlerde müdahale edilmezse kimse bir şey yapmayacak.

Ayrıca, bakın, özellikle Meclis Başkanının da milletvekillerinin hukukunu koruması gerekiyor. Milletvekillerine polisin gaz sıkması, milletvekillerine karşı kötü davranması da hepimizin, Meclisin onurunu incitir; burada dikkatinizi çekmek istiyorum. Özellikle sizin yüzünüze de söyleyeyim, hep eleştiriyoruz, yani iyi bir başlangıç yaptınız; inşallah, Soylu gibi sizin de böyle memleketle ne kadar hırsız, namussuz varsa, resminiz olmaz, inşallah olmayacaktır. Memleketle ne kadar hırsız varsa, ne kadar dolandırıcı varsa ne kadar mafya varsa, sağ olsun, Soylu’yla resim çektirip ondan sonra piyasaya çıkıyordu. Siz iyi bir başlangıç yaptınız, umarım bu başlangıcınız toplumsal eylemlerde de devam eder.

Ben bütçenizin hayırlı olmasını diliyorum, hepinize saygılar sunuyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Sayın Ağbaba, teşekkür ediyorum.

Bir günlük hesabı kapattım, vallaha on dakika verdim.

AHMET ŞIK (İstanbul) – On dokuz dakika oldu.

VELİ AĞBABA (Malatya) – On dokuz dakika mı oldu?

BAŞKAN MEHMET MUŞ – On dokuz dakika, o zaman bir dakika alacağınız var.

Evet, Sayın Aşkın Türelî...

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Yok, bir kişi daha vardı ya.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Kim var yani zorla söz veriyorum şu an.

Sayın Bakırlıoğlu var mı? Yok.

Yoksa bekleyen çok vallaha, millet el kaldırıyor.

Değerli arkadaşlar, önce Komisyon üyeleri, sonra sizlere söz vermeye başlayacağız.

Sayın Türelî, buyurun lütfen.

Süreniz on dakikadır, hazır olduğunuz zaman açacağım süreyi.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Evet, teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, Plan ve Bütçe Komisyonunun değerli üyeleri, değerli milletvekilleri, kamu kurum ve kuruluşlarımızın temsilcileri, basınımız; konuşmaya başlarken hepimizi saygıyla selamlıyorum.

Şimdi, Sayın Bakan, tabii, İçişleri Bakanlığını konuşuyoruz. İçişleri Bakanlığı, temel anlamda güvenlik politikalarından sorumlu olan bakanlık yani aslında siz de zaten öyle tanımlıyorsunuz; yaptığımız sunuşta da zaten daha çok güvenlik politikaları üzerine, o alanlardaki bir takım, işte terörden tutun, bilmem, uyuşturucuya kadar farklı farklı alanlarda neler yapılacağını, neler yaptığınızı anlattınız. Şimdi şunu söylemek lazım: Tabii ki güvenlik önemli fakat demokrasilerde özgürlük ve güvenlik arasındaki bir ikilem, bir dengenin sağlanmasına ihtiyaç var. Bakın, bugün, Sayın Bakan, demokrasileri otoriter rejimlerden, totaliter rejimlerden, diktatörlükten ayıran en büyük şey özgürlük; bu güvenlik ve özgürlük ikileminde özgürlükten yana alınan tavırdır. Bu, güvenliği ihmal edeceğimiz anlamına gelmez ama temel anlamda ikisinin arasında bir denge kurulması ve bunun özgürlükten yana olması beklenir. Her ne kadar siz güvenlik politikalarından sorumlu olsanız da ama tabii, elbette de sonuçta Kabinenin bir üyesisiniz.

Şimdi, 1 no.lu Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'ne göre, Bakanlığın görev ve yetkileri tanımlanmış, -geçmişte kanunda da vardı- orada diyor ki: "Yurdun iç güvenliği ve asayiş, kamu düzeni ve genel ahlak ve Anayasa'da yazılı hak ve hürriyetleri korumak." Yani aslında sadece güvenlik değil özgürlük, hak ve hürriyetleri korumak da sizin görev alanınız içinde tanımlanmış. Şimdi, oradan devam ettiğimiz zaman şuna geliyoruz; temel hak ve hürriyetler Anayasa'da ve özellikle sizi de ilgilendiren 25'inci madde düşünce ve kanaat hürriyeti; 26'ncı madde düşünceyi açıklama ve yayma hürriyeti; 28'inci madde basın hürriyeti ve 34'üncü madde toplantı ve gösteri yürüyüşü düzenleme hakkı. Bütün bunların hepsi aslında sizin Bakanlığınızın uygulama alanıyla da bir araya geliyor yani özet olarak sadece güvenliği sağlamak değil, Anayasa'da tanımlanmış ve teminat altına alınmış hürriyetleri de korumak ve onların hayata geçmesini sağlamak Bakanlığınızın görevleri arasında. Şimdi, tabii, Anayasa'da birtakım haklar sayılıyor ama aynı zamanda bunların kanunla sınırlanabileceği de söyleniyor ve buna bakarak da birçok uygulama yapılıyor ama şunu unutmamak gerekiyor: Anayasa'da tanımlanan hak ve hürriyetlerin kullanılmasını engelleyecek, bunların özünün ortaya çıkmasını engelleyecek şekilde sınırlamalar yapılamaz. Bu, Anayasa'nın ruhuna aykırı yani sonuç itibarıyla bir hak tanımlanıyor; o zaman alın altına da "Kanunla sınırlanabilir." deyin, onun bir süre sonra uygulanmasını, hayata geçmesini imkânsız hâle getirin. Bu da ciddi bir sıkıntı oluşturuyor. Bu, aslında bizi hukuk devleti-kanun devleti tartışmasına getiriyor. Sonuç itibarıyla dünyanın bütün ülkelerinde, diktatörlükle yönetilen ülkelerde dahi kanunlar var ama bu onların hukuk devleti olduğu anlamına gelmiyor. "Hukuk devleti" demek, belli ilkeler demek; demokrasinin ayrılmaz bir parçası ve onunla birlikte işleyiş açısından düşündüğümüzde Türkiye'nin gerçek bir demokrasiye ve hukuk devletine ihtiyacı var ve bu doğrultuda güvenlik politikalarının da bununla uyum içinde olması gerekiyor çünkü demokrasilerde eleştiri hakkı önemli. Demokrasi sadece çok siyasi partili bir düzen, belli aralıklarla sandığa gitmek, oradaki, sizi yönetecek olan insanları seçmek değil. O tabii ki var, o sonuç itibarıyla olmazsa olmaz ama onun dışında vatandaşların çok sesli... Demokrasi "çok seslilik" demek, "farklı fikirlerin ve düşüncelerin birlikte yaşaması" demek. O anlamda, eleştiri hakkı, toplumun beğenmediği uygulamaları eleştirebilme, protesto edebilme; bu doğrultuda biraz önce Anayasa'da söylediğim maddelerin içeriğinin uygulamaya, hayata geçmesini sağlama, toplantı, gösteri yürüyüşleri yapma hakkı en önemli haklar fakat o alana baktığımız zaman çok ciddi sıkıntılar görüyoruz, özellikle sizin Bakanlığınızın görev alanıyla ilgili. Tabii, aynı zamanda Anayasa madde 34 var ama 2911 sayılı Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanunu da var ama sonuç itibarıyla bu, Anayasa'da tanımlanan, teminat altına alınmış olan hürriyetlerin uygulanmasına engel olamaz, ona aykırı olamaz. Tabii, şunu söylemek lazım: Kolluk kuvvetleri aslında vatandaşlarımızın, değişik kesimlerin bu eleştiri hakkını kullanabilmesi için gerekli tedbirleri almakla sorumludur.

Şimdi, bu, toplantı ve gösteri yürüyüşleri hakkının kullanılmasında ne yazık ki çok ciddi müdahaleler var ve bunları son dönemde çok akut biçimde yaşıyoruz. Bunun bir yöntemi; valilik ve kaymakamlık gibi idari makamlar daha toplantı ve gösteri yürüyüşü yapılmadan önce gösteri yeri, zamanı konusunda ya da gösterinin yapılmaması konusunda bir kısım sınırlamalar getiriyorlar, “Hayır, yapamazsınız.” diyorlar, “Şurada yapacaksınız.” diyorlar, “Bu yerde yapamazsınız.” diyorlar falan. Bu, ciddi bir sınırlama. İkincisi, daha yaygın olan sınırlama ise müdahale; gösteri gerçekleştirilirken kolluk güçleri antidemokratik ve orantısız güç kullanarak müdahale ediyorlar. Bakın, bunun örnekleri çok. Gezi Parkı olaylarından tutun Türkiye’nin çeşitli bölgelerinde madencilik faaliyetine karşı yapılan çevreci eylemlere, sendikal hakları için mücadele eden işçilere olan müdahalelere; aynı şekilde ekonomik kriz nedeniyle geçim sıkıntısı yaşayan ve bunu protesto eden vatandaşların hepsinin aslında burada çok ciddi anlamda güvenlik kuvvetleri, kolluk kuvvetleri tarafından orantısız güce, orantısız güç kullanımına tabi olduğunu, bu şekilde bunun üzerlerinde o müdahalelerin yapıldığını görüyoruz. Cumartesi Annelerine yapılan müdahaleler, Boğaziçi Üniversitesi öğrencisi ve öğretim üyelerine yapılan müdahaleler... Yani burada güvenlik kuvvetleri, İçişleri Bakanlığı bürokrasisi şunu diyemez Sayın Bakan: Yani kanun var ya da yukarıdan bize talimat geldi, o talimatı uyguluyoruz diyemez. O zaman ne anlamı var? Yani o zaman, dediğim gibi, demokrasi olmaz bu. “Demokrasi” demek sonuç itibarıyla bunun kullanılmasının sağlanması demek.

Gene aynı şekilde şunu söylemek lazım: Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi tarafından verilmiş Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi’ne sayısız aykırılık kararları var, bunlar uygulamaya geçmiyor, hayatta uygulanmıyor. Yani ciddi anlamda baktığımız zaman ben güvenliği sağlarımız noktasındaki bir yapı bugün birçok antidemokratik uygulamayı, antidemokratik müdahaleyi bu toplumda yaşayan herkesin üzerinde yaygın bir biçimde tatbik ediyor.

Şimdi son olarak şunu söylemek isterim: Aslında hukuk devletinin en önemli unsurlarından biri de ölçülülük ilkesi yani ölçülülük, gücün sınırlı şeyi içinde kullanılması ve bunların, bu anayasal hakların kullanılmasının teminatı da sizin Bakanlığınızın en çok üzerinde duracağı konu olmalıdır diye düşünüyorum.

Bu, göç ve sığınmacılar sorunu, vatandaşlık konusu gene sizin Bakanlığınızın ilgilendiriyor. Siz biraz önce açıkladınız Sayın Bakan “4 milyon 643 bin 986 kişi” dediniz ama kamuoyunda kaçak sığınmacıların da çok olduğu ve rakamın bunun çok üstünde olduğuna ilişkin çok yaygın bir inanış var. Yani bu konuda ne düşünüyorsunuz, nedir, gerçekten böyle bir şey var mı? Çünkü sonuçta bu bir inandırıcılık sorununu ortaya çıkartıyor ve zarar veriyor. Bugün en büyük sıkıntılardan biri, devletin bir kısım organlarına, devletin kurumlarına -aynı şeyi Türkiye İstatistik Kurumunda yaşadık, Merkez Bankasında, birçok şeyde- olan inandırıcılığın azalmasının aslında sistemin işleyişine ve mevcut yöneten Hükûmete de ciddi zarar verdiğini biliyoruz. Yani bu konuya ilişkin herhangi bir çalışma var mıdır, yok mudur, yoksa hepsi bu kadardır, başka kaçak sığınmacı yok mu diyorsunuz?

Bir de tabii, bu sığınmacı, göçmen konusunda da şöyle bir şey söylemek lazım: Türkiye’de baktığımız zaman özellikle düşük teknoloji sektörlerde örneğin, tekstilde, gıdada çok ciddi anlamda bu iş gücünün kullanıldığını görüyoruz fakat bu iş gücü piyasasının işleyişini bozan bir şey çünkü çalışanların büyük bir kısmı kayıt dışı çalışıyorlar, zaten sendika mendika diye bir şey söz konusu değil, asgari ücretin altında rakamlarla çalışıyorlar. Yani, aslında iş gücü piyasasını da son derece... Zaten işsizliğin yüksek olduğu bir yerde, bir taraftan bunları da koyduğumuzda... Ki bunların hemen hemen hepsi kaçak çalışıyor. Yani, bugün gittiğimiz zaman, özellikle güney illerimizde bu konuları

arkadaşlarla da oranın yöneticileriyle de belediye başkanlarıyla da konuşuyoruz. Onların hiçbirinin kayıt içinde çalıştığını düşünmüyorum. Aslında, baktığımız zaman Türkiye'nin yapısı son derece bu açıdan sıkıntı gösteriyor.

Sayın Bakan, hâlbuki, şimdi On İkinci Kalkınma Planı geldi, orta vadeli program geldi; hepsinde şu vardı: "Yüksek katma değerli mal ve hizmet üretelim, teknoloji yoğunluğunu artıralım, yüksek teknolojiye gideceğiz, yeni teknoloji, uzaya çıkma..." İyi ama bugünkü bu göçmen politikası -ki bunun aynı zamanda teşvik edildiğini de düşünüyorum- bir anlamda insani amaçlarla gerçekleştirilen misafirperverliğin çok ötesine geçmiş durumda. Bu anlamda, bu politika da aslında bugün ciddi anlamda planda, programda söylenen hedeflerin de amaçların da çok dışında gibi gerçekleşiyor.

Bakın, Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlığı... Hani, Nasrettin Hoca'nın bir lafı vardır ya, biliyorsunuz: "Parayı veren düdüğü çalar." diye, aynı öyle bir durumda.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Sayın Türelî, ilave bir dakika veriyorum.

Buyurun lütfen.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Teşekkür ederim.

Gayrimenkul alımı önce 250 bin dolardı, şimdi 400 bin dolara çıktı, 400 bin doları veriyorlar, Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı oluyorlar; böyle bir şey olmaz, bu son derece bir utanç kaynağı. Bunun cari işlemler açığını kapatmak için kullanıldığını görüyoruz; çok ilginçtir, cari açığın finansmanında doğrudan yabancı yatırımlar vardır, doğrudan yabancı yatırımların yüzde 80'i gayrimenkul yatırımları yani böyle bir şey olabilir mi? İtibar, devletin itibarı böyle mi sağlanır? Bütün bunlara baktığımız zaman aslında bir kafa karışıklığı görüyoruz. Yapılmak istenen bir şeyler var; söylenenler, amaçlar, hedefler var ama uygulamalar bunun tam tersi yönde gelişiyor.

Aslında zaman... Biraz daha zamanımız var mı? Neyse, burada şey yapalım o zaman, sorularda birkaç hususu da tekrar belirteceğim.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Sayın Türelî, ben teşekkür ediyorum.

Değerli milletvekilleri, şimdi de AK PARTİ Grubundan Sayın Yegin'e söz vereceğiz ve sonrasında araya gireceğiz. Değerli milletvekilleri, Cumhuriyet Halk Partisinin bir programı var, 16.30'dan 18.30'a kadar ara veriyoruz.

DİLÂN KUNT AYAN (Şanlıurfa) – Konuşmasaydı onlar keşke.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Yani, o da olmuyor, gruptan rica ettiler; bazen böyle olabiliyor, dolayısıyla her partinin böyle durumları olur. Onların genel başkanlık devir teslimi var, onun için böyle bir şey yapacağız.

Sayın Yegin, buyurun lütfen.

Süreniz on dakikadır.

ORHAN YEGİN (Ankara) – Başkanım, teşekkür ediyorum.

Şimdi, Allah'a sonsuz şükürler olsun, AK PARTİ kurulduğu günden bugüne hem son dönemde Cumhur İttifakı'yla beraber ortaya koyduğumuz mücadele hem de onun öncesinde ortaya koyduğumuz mücadele Türkiye'de bütün alanlarda kendini hissettirmiş ve ülke her aşamada, her anlamda iktidardan önceki hâlin çok daha ötesine geçmiştir. Bu, işin sadece ekonomik tarafıyla ilgili değil toplumsal huzurla ilgili olarak da geçmiştir. Bu, kardeşlik hukukunun geliştirilmesiyle ilgili olarak da çok daha

ileri noktalara gelmiştir. Bu, dün sokaklarında yürünemeyen, caddelerinde gezilemeyen şehirlerde çok daha yaşanabilir hayatla karşı karşıya olma güzelliğiyle beraber de yine hakeza ortaya çıkmıştır; bu, eğitimden güvenliğe, sosyal yaşamdan ekonomiye kadar her alanda kendini ciddi anlamda hissettirmiştir.

Tabii, bu süreçler içerisinde eksik olan işler ve daha güzel yapılması gereken işler olmamış mıdır? Elbette olmuştur. Muhalefet bunları konuşsun, belki dile getirsin, bir farkındalık oluştursun diye bekliyoruz ama bizim arkadaşlarla yaşadığımız temel problem şu: Şimdi, önce bir doğru cümle kuruyorlar, cümleyi bir tarafından... Evet, o cümleye baktığımızda bir yerden bir doğruluk yakalanıyor ama o yakaladıkları doğruluğun üzerine öyle bir imaj inşa ediyorlar ki sanki bu ülkede herkesin özgürlük alanı, gösteri ve eylem hürriyeti, köyüne gitme, sokağına gitme, memleketine gitme hürriyeti, her şey ortadan kaldırılmış, perperişan bir memlekette yaşıyormuşuz gibi bir imaj çizmeye çalışıyorlar; temel problem bu.

SERHAT EREN (Diyarbakır) – Aynen öyle.

ORHAN YEGİN (Ankara) – Arkadaşlar bu problemi aşmadığı müddetçe yani ideolojik yaklaşımlarıyla Türkiye'deki meseleleri değerlendirmekten vazgeçemedikleri; takma gözlüklerle kendi memleketindeki hadiselerle, insanlara, kurumlara bakmaktan vazgeçemedikleri müddetçe baktığımız bütün fotoğraflarda çok farklı bir şey göreceksiniz, çok farklı şeyler anlatacaksınız ve bu tarafı ve bu tarafın arkasında duran siyaseti, kitleleri ve milleti ikna etmek gibi bir kabiliyeti asla elde edemeyeceksiniz, bunun altını çizmek istiyorum.

GÜLCAN KAÇMAZ SAYYİĞİT (Van) – Biz yaşadığımız şeyleri ifade ediyoruz, gözlük takmıyoruz biz.

SEZAI TEMELLİ (Muş) – Bu üslubu kabul etmiyoruz.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Ne varmış üslupta, neye itiraz ediyorsunuz?

ORHAN YEGİN (Ankara) – Şimdi, partilere yönelik saldırılardan bahsediliyor, zannediyorsunuz ki devlet öyle bir imaj...

SEZAI TEMELLİ (Muş) – Gözlük takıyormuşuz biz.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Hakaret mi ediyor, küfür mü ediyor?

ORHAN YEGİN (Ankara) – Evet, doğru, partiye bir saldırı oldu mu? Doğru, oldu. İzmir il teşkilatlarında, hiçbirimizin...

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Sayın Temelli, sözcülere söz veriyorum.

Sayın Yegin, devam edin. Sayın Kırkpınar, müsaade edin.

ORHAN YEGİN (Ankara) – ...tasvip etmediği, hepimizin kınadığı, hepimizin hüznü duyduğu, üzüntü duyduğu, hepimizi inciten bir saldırı oldu ama sanki devlet eliyle, organize bir şekilde ve yalnızca onlara saldırı varmış gibi bir söylem içerisine giriyorlar. Bir doğruyu bir yerden yakalayıp onun üzerine koca bir yanlışlık inşa ediyorlar, bu doğru bir şey değil. Siyasi partilere memleketin her zamanında, her döneminde, her yerinde saldırılar olmuştur, olacaktır. Kimi zaman kendini bilmezler saldırmıştır, kimi zaman farklı niyetlerle saldıranlar olmuştur...

ÇİÇEK OTLU (İstanbul) – Niyeyse raporlular saldırıyor bize, ne hikmetse yani hiç akıllı olan saldırmıyor.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Değerli arkadaşlar, rica ediyorum, aradan sonra devam edeceğiz.

ORHAN YEGİN (Ankara) – Kimi zaman kumpas maksadıyla, ülkede karışıklık, kaos çıkartmak maksadıyla saldıranlar olmuştur. İşte, buyurun, daha son seçimlerde bizim Adana il teşkilatımıza, farklı il teşkilatlarımıza silahlı saldırılar oldu. İşte, bizim Dicle İlçe Başkanımızı öldürdüler, şehit ettiler.

SEZAI TEMELLİ (Muş) – İyi bir şey mi bu?

ORHAN YEGİN (Ankara) – Ya, iyi bir şey olduğunu kim söylüyor? Tam olarak söylediğimiz bu işte.

SEZAI TEMELLİ (Muş) – Allah Allah, dile mi getirmeyelim?

ORHAN YEGİN (Ankara) – Aslında hepimizi ilgilendiren, aslında hepimizin canının acıdığı konuları sanki -devlet, İçişleri Bakanlığı, MİT, İstihbarat, Dışişleri, Genelkurmay- bir devlet aklı oturmuş “Ya, biz bunları nasıl şöyle...” Böyle bir mantıkla sunup buradan bir kin, buradan bir nefret, buradan bir düşmanlık, buradan bir kötülük üretmeye çalışıyor.

SEZAI TEMELLİ (Muş) – Kim böyle bir şey konuşmuş? Sayın Konuşmacı, Sayın Hatip, suçluyorsunuz. Kim böyle bir şey söyledi burada?

ORHAN YEGİN (Ankara) – Biz bunları gerçekten doğru bulmuyoruz.

Şimdi, belediyelerine soruşturma açıldığından bahsetti başka bir grup. Doğru, evet, bir doğru oradan yakaladılar ama oradan öyle bir yanlışlık inşa ediyorlar ki sanki sadece kendi belediyelerine soruşturma izni veriyormuş İçişleri Bakanlığı. Belki Sayın Bakan konuşmasının sonunda oraya da girer, belki açıklar da... Geçen gün SGK mevzuu olduğu zaman demişlerdi ya hani “SGK bugüne kadar hangi AK PARTİ’li belediyeye haciz yollamış?” Bakan, o bir tane örneğe karşılık onlarca AK PARTİ’li belediyeyi örnek saydığına mahcup olmamışlar ki bugün gelmişler İçişleri Bakanımıza “Siz sadece AK PARTİ’li belediyeleri kolluyorsunuz, onun dışındaki bütün muhalif belediyelere soruşturma izni veriyorsunuz.” diyorlar. Bakan açıkladığında belki o gün utanıp mahcup olmamışlardı. Evet, yerin dibine girmesinler ama bugün utanıp mahcup olsunlar istiyoruz, bir daha böyle şeyler yapmasınlar.

SERHAN EREN (Diyarbakır) – Daha üç gün önce Diyarbakır Bağlar Belediyesi Başkanı suçüstü yakalandı, görevden aldınız mı?

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Değerli arkadaşlar, lütfen...

ORHAN YEGİN (Ankara) – Şimdi, bir doğrudan başlayıp koca bir yalan inşa etmek, koca bir yalan inşa etmek... Toplantı, gösteri, yürüyüş konuları... Bunları duyunca zannedersiniz ki bu ülkede hiç kimse devlete, kurumlara veya başka bir şeye itirazı için sokağa çıkıp -devletten, valilikten, kaymakamlıktan, izin alınması gereken yerlerden izin alarak- hiçbir toplantı, gösteri, konser, organizasyon yapamaz; öyle bir imaj çiziliyor.

ÇİÇEK OTLU (İstanbul) – Evet öyle, evet öyle.

ORHAN YEGİN (Ankara) – Evet, engellenenler olmuştur, doğrudur. Bak, bir tane doğruyu yakalayıp o doğrunun üzerinde kocaman bir yalan inşa etmek, bir imaj ortaya koymak, bu ülkeyi dışarıda mahcup edecek bir şey inşa etmek; temel problem bu.

ÇİÇEK OTLU (İstanbul) – Yalan inşa etmiyoruz, gerçekleri söylüyoruz.

DİLÂN KUNT AYAN (Şanlıurfa) – Bunların hepsi hakikat.

ORHAN YEGİN (Ankara) – Bizim karşı çıktığımız şey bu.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Sayın Yegin, bir saniye, ilave sürece vereceğim.

ORHAN YEGİN (Ankara) – Bu ülkede kanunun, nizamın, mevzuatın uygun verdiği çerçevede ve ölçekte...

(Gürültüler)

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Değerli arkadaşlarım, lütfen...

Bakın, Sayın Yegin'den sonra Ünal Karaman Bey'e -özel bir işi var- bir beş dakika verip kapatacağım yani toplantıya ara vereceğim. Bakın, ihtiyaç duyulması hâlinde, talep etmeleri hâlinde sadece sözcülere bir izahat için söz veriyorum. Eğer müsaadeniz olursa Sayın Yegin meramını ifade etsin, sonra ihtiyaç olursa söz vereceğim.

ÇİÇEK OTLU (İstanbul) – Meram değil, sürekli “Yalan uyduruyorsunuz.” diyor.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Buyurun lütfen.

ORHAN YEGİN (Ankara) – Efendim, kanun hepimizi kapsar. Ben de bir yerden izin almadan gösteri yapmaya kalkarsam bu Bakanlık beni de engeller.

ÇİÇEK OTLU (İstanbul) – İzne gerek yok, 2911’de izne gerek yok.

ORHAN YEGİN (Ankara) – Biz de bir yerden izin almadan gösteri yapmaya kalkıp hele bir de vandallığa varmaya kalkarsak bu Bakanlık -engellenmenin ötesine de geçiyorum- bizi de durdurmak zorundadır.

ÇİÇEK OTLU (İstanbul) – Anayasa Mahkemesinin kararları var, Anayasa hak vermiş bize.

ORHAN YEGİN (Ankara) – Kimsenin sınırsız bir hürriyeti, bir özgürlüğü yok; sınırlar hepimiz için ve o sınırları korumakla mükellef olanlar da onlar. Vandallık yapanlar da yarın başına bir şey geldiği zaman... Dönüp Bakanlığa “Niye mani olmadınız? Niye bunu önlemediniz? Gücünüz var, kolluğunuz var.” demeyi biliyorsunuz başımıza bir şey geldiği zaman.

ÇİÇEK OTLU (İstanbul) – Sen yazmışsın, “Potansiyel tehdit varsa can ve mal güvenliğini koruyacağım.” diyorsun.

ORHAN YEGİN (Ankara) – Dolayısıyla yasayı, hukuku uygulamakla sorumlu olan yer orası. İzin alırsanız... Zamanında, vaktinde izinlerini, müracaatlarını yapan herkese bildiğim kadarıyla izin veriliyor, bunda bir problem yok. İşte, bir meselenin üzerine koca bir yalan inşa etmek.

Şimdi, başka bir yalan inşa etme daha: Evet, biz FATF tarafından gri listeye alınmıştık. Bu gri liste meseleleri burada konuşuldu daha önce bütçede ve üstelik kaçakçılık, uyuşturucu, kara paranın aklanması meseleleri üzerinden muhalefet imajlandırmaya çalışıldığında -Sayın Tiryaki de buradaydı, siz de buradaydınız- izah ettik, dedik ki: “Ya, burada bir kanun değişikliği yaptık, FATF burada kara para aklama merkezi olduğu için değil kara para ile ve bu tarz finansmanla mücadelede mevzuatımızdaki bazı özel tanımların bu mücadele kapsamında -Vergi Usul Kanunu’nda değil- tanımlanmış cezalar olarak kanuna dercedilmesi gerektiğiyle ilgili eksik bulguları var; bunları tamamlamamız gerektiği için 27 Temmuz 2023’e kadar bu kanunları yaptık.” Burada izah ettik. Tiryaki “Evet, doğru, yaptık.” dedi. Şimdi, bugün gene o gruptan da bu gruptan da işte, bilmem, ülke uyuşturucunun cenneti olmuş; yok, işte, gri listeden çıkartmak gerekiyormuş, bilmem ne. Yani ısrarla ülkenin imajını bozma çabaları, ısrarla “Bu ülkede her şey kötü yapıldı bugüne kadar, bundan sonra da kötü yapılmaya devam ediliyor, edilecek.” Ve bir doğru üzerinden koca bir yalan. Doğru ne? Evet, biz FATF’nin bazı yükümlülükleri yerine getirmek üzere gri listeye çektiği bir ülkeydik, bu doğru ama yanlış olan, üzerine inşa edilen kocaman yalan; bu ülkenin FATF tarafından uyuşturucuyla mücadele edilmeyen, kara para aklanan bir merkez olması değil usul cezaları veya tanımlamalarla ilgili mevzuatsal eksikliklerdi ama koca bir yalan inşa etmeye devam ediliyor.

“Kolluk güçleri suç işleyebiliyorlar...” Soruyoruz: “Neden yapıyorsunuz?” “Kaymakamın talimatı var, valinin talimatı var.” Olabilir, kamu görevlisi de hata yapar, kaymakam da hata yapar, vali de hata yapar. Hata yapanın üzerine Bakanlık gitmiyorsa sorun hesabımı kardeşim. Polis de hata yapar, polis de yolsuzluğa bulaşır, siyasetçi de yanlış yapar, öğretmen de öğrencisine zulmeder. Maalesef tarihte hastasını ameliyat ederken organını çalan doktor da duyduk, gramdan çalan fırıncı da duyduk.

Her meslekte, esnafından sanayicisine, oradan buraya herkeste işini yanlış yapan spesifik örnekler, tipler çıkar. Şimdi, ondan dolayı ne yapacağız? Bütün o meslek erbabını, bütün doktorları, bütün polisleri, bütün valileri, kaymakamları yanlış yaptı diye hepsini -yanlış yapan insanlar olarak- ortadan mı kaldıracamız? Ya, ne yapacağız? Bununla mücadele edilmiyorsa sorun, deyin ki kardeşim: “Adam yanlış yaptı, mücadele etmiyorsun.”

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Sayın Yegin, ilave bir dakika süre vereceğim, toparlayın lütfen.

ORHAN YEGİN (Ankara) – Başkanım, çok kesildiği için bir dakikadan fazla verirseniz sevinirim.

Toparlayayım, bir sürü şey var ama iki şey söyleyip bırakacağım.

Bakın, güvenlik ve özgürlük dengesi, yıllardır bunu söyledik. Biz özgürlüğü güvenliğe feda edemeyiz, yıllarca böyle siyaset yaptık, aynı siyaset üslubumuzla devam ediyoruz ama birilerinin de özgürlüğü marjinalleştirerek, hukuku marjinalleştirerek bu ülkede kaos oluşturmasına, güvenliği bozmasına müsaade etmeyeceğiz Allah’ın izniyle. (HEDEP sıralarından gürültüler) Kim olursa olsun etmeyecek, bugünkü de etmeyecek, çünkü de etmedi, ondan önceki de etmedi, ondan önceki de etmedi, bugünden sonrası da etmeyecek; bu bizim ana politikamızdır.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Lütfen...

ORHAN YEGİN (Ankara) – Başkanım, bitiriyorum, son cümle.

Önceki bakanlıkların bütçelerinde de geldiniz gittiniz “Soylu” dediniz, bugünkü Bakanlığın bütçesinde de durmadan “Soylu” diyorsunuz. Evet, Soylu fitnenin sadece asayiş yönüne değil ideolojik yönüne de baskı yapmış bir adamdı, üzerine gitmiş bir adamdı. Canınızı o kadar acıtmış ki hâlâ unutmadınız, unutamayacaksınız.

Saygılar sunuyorum. (HEDEP sıralarından gürültüler)

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Değerli milletvekilleri, bir saniye... Değerli milletvekilleri, Sayın Karaman’a haksızlık oluyor ama.

Değerli arkadaşlar, 18.30’dan sonra gelin, sabaha kadar beraberiz;- , problem yok. Sayın Karaman’ın özel bir ricası var; bakın, ona beş dakika söz vereceğim ve araya gireceğiz. Sizden rica ediyorum, 18.30’da herkesi bekliyorum burada, herkes aynı yerinde otursun, devam edeceğiz.

Sayın Karaman, buyurun lütfen.

Süreniz beş dakika.

ÜNAL KARAMAN (Konya) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Değerli Komisyon üyeleri, Sayın Bakanım, bürokrasimizin değerli temsilcileri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Türkiye, bir yandan sayısız ve uyuğu bilinmeyen kaçak göçmenlerin yarattığı örtülü bir istila riski yaşarken diğer yandan bu unsurların ülkemiz içerisinde örgütlenme faaliyetleriyle karşı karşıyadır. 515 Haşimi çetesi ve 505 Şabanî çetesi başta olmak üzere irili ufaklı birçok örgüt artık açık ve alenidir. Ülkemizde Arap ırkçılığı yapan bu çeteler buldukları mahallelerde âdeta terör estirmektedirler. Türk ve Türkiye düşmanı olan bu çeteler Konya, Mersin, Adana, Gaziantep, Sakarya gibi illerimizde yoğun bir şekilde faaliyet yürütmekte, âdeta Türk devleti ve milletine meydan okuma hadsizliğine düşmektedirler. Bu yapılanmalar haydutça eylemlerle kutsallarımıza saldırmakta, milletimizin can, ırz ve namus güvenliğini tehdit etme cesaretini kendilerinde bulmaktadırlar. Türk milletine kin ve düşmanlık besleyenler bu cesareti kimden almaktadır? Sırtlarını kim sıvazlamakta, hamiliklerini kim üstlenmektedir? Emniyet güçlerimiz tarafından bu yapılara yönelik reaktif operasyonlar yapılmış

olsa da son darbe vurulmamıştır. Varlıklarını örtülü bir şekilde sürdürdükleri, kaynak ve tabanlarını genişlettikleri bilinmektedir. Gün geçtikçe farklı illerimize yayılan Suriye ve Irak'tan getirilen silahlarla pozlar verip sosyal medyada paylaşan bu yapılar, Suriye sınırında askerlerimizin devriyesini videoya almakta, vatan evlatlarını teröriste açık hedef hâline getirmektedir. Bu yapılar emperyalizmin Anadolu'daki yeni lejyonerleri midir? Şu an için çete olarak tanımlanan bu hainler, suç işlemek amacıyla bir araya gelen basit bir suç örgütü değildir çünkü bunlar yalnızca toplumsal değil, millî güvenlik sorunudur.

Yabancı istihbarat servislerinin etkili bir aparatı olarak kullanılabilir marjinal yapıların, insan kaynağı hâline gelebilecek bu kaçakların ülkemizde geçirdikleri fazladan her gün Türk milleti çıkarı için bir tehlikedir. Ulusal çıkar bir devletin öz varlığını korumasıdır yani kimliğine, toprağına, diline ve egemenliğine sahip çıkmasıdır. Ulusal çıkarımız, sığınmacılar ve kaçak göçmenler üzerinden yürütülen stratejik göç mühendisliğiyle tehdit edilmektedir. Dünün kriz olarak yorumlanan durumu bugün açık bir tehdit hâline almıştır. Etkin bir mücadele yürütülmediği takdirde yakın gelecekte maalesef ki terör durumuna ulaşma riski taşımaktadır.

Kıymetli milletvekilleri, bu çerçevede değerlendirilmesi gereken bir diğer konu maalesef ki ülkemizde uyuşturucu kaçakçılığının ve kullanımının artışıdır. Yakın zamanda büyük uyuşturucu operasyonlarına imza atan Sayın Bakanımıza, Emniyet ve Jandarma birimlerimize buradan teşekkür ediyorum. Ancak yakalanan miktarların çokluğu dahi ne büyük bir problemle karşı karşıya olduğumuzu açıkça göstermektedir. Afganların geçiş garantili yolculuğuyla uyuşturucunun ülkemizde yoğun bir şekilde yayılması eş zamanlıdır. En büyük üretim merkezi Afganistan olan metamfetamin Türkiye'de okul önlerinde satılır hâle gelmiştir. 2010 yılında yakalanan metamfetamin miktarı 126 kilogram iken, 2022 yılında bu rakam 16.210 kilografa çıkmıştır. Bu miktarın sadece yakalananlar olduğu düşünüldüğünde tehlikenin boyutları, Türk çocuklarının nasıl bir bataklığa sürüklendiği daha net anlaşılacaktır. Bu zehrin kaynağı nedir? Elini kolunu sallayarak sınırlarımızdan geçen Afganların sırt çantalarında neler vardır? Sınır dışı edildikten sonra tekrar Türkiye'ye giren Afganların kim olduğu ve sayısı ile ilgili bir istatistik çalışması yapılmış mıdır? Bu uyuşturucu paraları nereye gitmektedir? Türk çocuklarının zehirlendiği paralar ülkemizde vatandaşlık garantili mülke mi dönüşmektedir? Bugün Suriyeliler üzerinden gerçekleşen örgütlenme faaliyetlerinin yarın Afganlar ve diğer gruplar arasında gerçekleşmeyeceğinin bir garantisi var mıdır? Yakın gelecekte kendilerini bekleyen tehlikenin farkında olan Türk milleti bu soruların cevabını merak etmektedir.

Ülkemizin âdeta demografisini değiştiren, parkları, bahçeleri, caddeleri, sokakları güvensiz hâle getiren, Türk milletinin yarınlarını zehirleyen, açıkça kin ve düşmanlık besleyen bu vatansız kaçıklara karşı ivedilikle harekete geçilmesi çağrımı yineliyor, buradan hepinizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Teşekkür ediyorum.

Değerli milletvekilleri, görüşmelere 18.30'a kadar ara veriyorum.

Kapanma Saati: 16.36

ÜÇÜNCÜ OTURUM**Açılma Saati: 18.35****BAŞKAN: Mehmet MUŞ (Samsun)****BAŞKAN VEKİLİ: İsmail Faruk AKSU (İstanbul)****SÖZCÜ: Orhan ERDEM (Konya)****KÂTİP: Nilgün ÖK (Denizli)**

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Değerli milletvekilleri, 14'üncü Birleşimin Üçüncü Oturumunu açıyorum.

Şimdi kaldığımız yerden devam edeceğiz. Öncelikle Komisyon üyelerimizin söz taleplerini karşılamaya devam edeceğim.

Sayın Güneş, buyurun lütfen.

Süreniz on dakikadır.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Sayın Temelli'nin söz hakkı vardı.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Pardon, özür diliyorum, bir saniye.

Sayın Temelli, buyurun lütfen, iki dakika süre veriyorum.

III.- AÇIKLAMALAR(Devam)

2.- Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin, Ankara Milletvekili Orhan Yegin'in İçişleri Bakanlığının 2024 yılı bütçesi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

SEZAI TEMELLİ (Muş) – Teşekkür ederim.

Hemen, kısaca... Tabii, bu ülkede her şey o kadar hızlı geliyor ki siyaset gündemlere yetişemiyor. Ara vermeden önce söz alsaydım şunu söyleyecektim: Aysel Tuğluk gözaltına alındı fakat şimdi bırakılmış. Fakat, buradaki acayiplik şu: Aysel Tuğluk Başkanımız cezaevinden Adli Tıp Kurumunun ileri derecede demans raporu nedeniyle tahliye edilmişti, hastalığı çok kritik bir aşamadaydı; streten uzak kalması gerekirken evi basılıyor, kolluk güçlerince gözaltına alınıyor. Hâlbuki, davet edilse gidecek, ifade neyse veremeyecek çünkü hastalığı gerçekten ileri düzeyde, ifadesi avukatları tarafından verilirdi. Allah'tan bırakılmış, umarım kalıcı bir tahribat olmamıştır.

İkincisi, biz anayasalı bir devlet olmak istemiyoruz, anayasal devlet olmak istiyoruz. Biraz önce Yargıtayın Anayasa Mahkemesi üyeleri hakkında suç duyurusunda bulunduğu gibi bir garabetle karşılaştık. Bir anayasal devlette, bir hukuk devletinde olmayacak şeylerle karşı karşıya kalmanın da üzüntüsü.

Üçüncüsü, kayyumlar meselesi; bizim kayyum atanan belediye eş başkanlarımızın görevleriyle, görev süreleriyle ilgili hiçbir soruşturma yokken, biraz önce konuşmasını yapan hatip soruşturma meselesini gündeme getirdi. Oysa, kayyumlarla ilgili o kadar çok soruşturma var ki en son Diyarbakır Bağlar Belediyesi kayyumuyla ilgili soruşturma ortada.

Son olarak, biz sözümüzü hakikatin üzerine kuruyoruz ve onun üzerine hiçbir şekilde bir yalan inşa etme, çarpıtma diye bir derdimiz yok, bizim sözümüz güçlü.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SEZAI TEMELLİ (Muş) – Biz acze düşmüş bir siyaset değiliz. Evet, ideolojimiz var, ideoloji iyi bir şeydir, insana uygun bir şeydir. Kaldı ki bunu dile getiren hatip de aslında belli bir ideolojinin burada temsilcisi. Ama bizi suçlarken şunu ihmal etmemeli -Sayın Başkan, siz de ara ara bize Anayasa'yı okuyorsunuz ama- mesela Anayasa 34'ü okumak gerek, 2911'e 3'ü okumak gerek; ne de izin alınır ne de izin alınmaz, bunun kararı nasıl verilir, nasıl verilmez orada çok açıktır. Yasa koyucu Anayasa'ya uygun olarak 2911'i hayata geçirmiştir. Şimdi bunlardan bir haber olup gelip burada bize ithamda bulunmak, âdeta bizi "Yalan söylüyor." diye suçlamak her şeyden önce yakışık bir üslup değildir, bunu da belirtmek istiyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Teşekkür ediyorum.

IV.- KANUN TEKLİFLERİ VE DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- 2024 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/276) ve 2022 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/274) ile Sayıştay tezkereleri (Devam)

a) İçişleri Bakanlığı (Devam)

b) Emniyet Genel Müdürlüğü (Devam)

c) Jandarma Genel Komutanlığı (Devam)

ç) Sahil Güvenlik Komutanlığı (Devam)

d) Göç İdaresi Başkanlığı (Devam)

e) Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı (Devam)

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Değerli milletvekilleri, şimdi de Komisyon üyelerimizin söz taleplerini karşıladıktan sonra diğer milletvekillerimize söz vereceğim. Öncelikli olarak Komisyon üyelerinin sözlerinden sonra grubu bulunmayan siyasi parti temsilcileri -epeydir bekliyorlar onlar- ve diğer milletvekilleri şeklinde devam edeceğiz.

Sayın Güneş, buyurun, süreniz on dakikadır.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Sayın Başkan, sırayı söylemeniz de hazırlansak.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Komisyon üyeleri bitsin, okuyacağım.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Çok değerli Başkanım, çok değerli Bakanımız, milletvekillerimiz, Bakan Yardımcılarımız, çok değerli kurum amirlerimiz ve çalışanlarımız ve değerli basın mensuplarımız; ben de hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Özellikle, hür bir şekilde, özgür ve bağımsız bir şekilde bu ülkede yaşamamıza vesile olan başta şehitlerimize Cenab-ı Allah'tan rahmet diliyorum. Tüm şehit ailelerimizi, gazilerimizi ve bu uğurda canla başla çalışan Emniyet güçlerimizi ve Silahlı Kuvvetlerimizi buradan selamlıyorum.

Değerli Bakanım, tabii ki bizden önceki konuşmacılar güvenlik politikaları uyguladığımız yönünde bazı söylemlerde bulundu. Ben sadece şunu hatırlatmak istiyorum: Daha önceki yıllarda, ben de 90'lı yıllarda Mardin Dargeçit'te çalıştım, ondan sonra Elâzığ'da askerliğimi ifa ettim. O dönemlerdeki Türkiye'ye baktığımız zaman gerçekten de Sivas'ın doğusundaki illerde, özellikle işte Mardin'dir, Şırnak'tır, Hakkâri'dir, pek çok güneydoğu ve doğu illerinde bir yerden bir yere askerî konvoyla gittiğimiz günleri hatırlıyorum. Ve özellikle gece belli bir saatten sonra sokağa çıkılmadığı günleri biz hatırlıyoruz. Tabii ki o dönemleri hatırlayınca "O dönemlerden bu dönemlere nasıl geldik?" dersiniz, işte Sayın Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan liderliğindeki kararlı ve istikrarlı terörle

mücadele sayesinde geldik. Bugün, işte, geçtiğimiz günlerde Sayın Kılıçdaroğlu da şunu ifade etti: “Benden önceki dönemde Sivas’ın ötesine geçemiyorduk.” dedi ve bizim, bu, emniyet güçlerimizin, Bakanlarımızın kararlı mücadelesi, Hükümetimizin kararlı mücadelesi neticesinde Sayın Kılıçdaroğlu da daha önce gidemediği o Hakkâri’ye, Van’a ve diğer şehirlere de gider oldu, bu önemli bir şey. “Burada ne var?” dersiniz işte burada, terörle mücadele var ve bugün terörle mücadele sayesinde çok önemli kazanımlar elde edildi.

Diğer taraftan, tabii ki çetelerden falan bahsedildi, mafyadan bahsedildi, bilmem nelerden bahsedildi. Ben size bir hatırlatmada bulunayım arkadaşlar: Daha önce, 90’lı yılların sonuna doğru Uşak Cezaevinde Nuriş çetesi yatmaktaydı. Bu Nuriş çetesi cezaevinde yatıyordu, akşamları çıkıyordu, gidiyordu, bir gazonada içiyordu, yiyordu, rahatına bakıyordu, gece gelip otel gibi kullanıyordu. Sadece bunlarla da kalmıyordu, Nuriş’in adamları şehirdeki tüm esnafları haraca bağlıyordu, isterseniz vermeyin. Aynı zamanda orada, cezaevinde kalan kişileri de haraca bağlıyordu ve onlardan birkaç kişiyi de öldürdüğünü biz o günlerde gördük. Devletin varlığını hissettirmesinin, emniyetin, can güvenliğinin ne kadar önemli olduğunu, biz o günlere bakınca ne kadar yol katettiğimizi bugün gerçekten de çok iyi anlıyoruz.

Bugün, elhamdülillah hem emniyet güçlerimizin hem de tüm memurlarımızın vatandaşımıza karşı olan muamelesi oldukça değişmiştir. Eskiden polisimizin vatandaşlarımıza karşı davranışıyla şimdiki davranışı arasında dağlar kadar fark var. Burada ne değişmiştir arkadaşlar, kanunlar mı değişmiştir? Hayır, kanunlar değişmemiştir, esas bakış değişmiştir. Burada biz şunu getirdik, dedik ki arkadaşlar: Devletin esas görevi nedir? Vatandaşına hizmet etmek, vatandaşının huzurunu sağlamak, güvenliği sağlamak. Bu minvalde çok önemli kazanımlar sağladık.

Diğer taraftan, tabii ki özellikle bizim Bakanlarımızın... Hükümetlerimizde devamlılık vardır, tüm bakanlar bizim bakanlarımızdır ve dolayısıyla da taş üstüne taş koyandan Allah razı olsun. Şimdi, geçmiş dönemde sanki öyle bir algı yaratıldı ki bu Bakanımızdan önceki Bakanımız sanki terörle mücadele etmiyormuş gibi, eroin kaçakçılığıyla mücadele etmiyormuş gibi, uyuşturucuyla mücadele etmiyormuş gibi, sanki mafyanın yanındaymış gibi bir algı oluşturunuz, bu son derece yanlıştır. Ve pek çok uygulama, diyelim ki uyuşturucu maddeyle mücadelede En İyi Narkotik Polisi Anne, Narkorehber, Narkonokta, Narkotir gibi pek çok uygulamalar Süleyman Soylu Bakanımız döneminde hayata geçmiştir. Onun üzerine Sayın Bakanımız da ilaveler yapmıştır.

Diğer taraftan, biz siyaset yapıyoruz, diyelim ki bir yere gidiyoruz, hiç tanımadığımız insanlar yanımıza geliyor ki “Sizinle resim çektirelim...” Arkadaşlar, GBT mi yaptıracağız biz bunlara? Önce GBT yaptıralım, sonra mı resim çektirelim diyeceğiz? Ve dolayısıyla da...

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Arkadaş, o resimler makamında çekilmiş resimler ya.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Gelebilir kardeşim yani bilemiyorsun...

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Ben giremem o makama ya!

CAVİT ARI (Antalya) – Seninle çekilebilir de yani kimle çekildiğini biliyordur.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Ve neticede... Münferit olaylar olabilir, tamam, bu yönden birilerini yıpratmaya, birilerinin emeklerine halel getirmeye hiçbirimizin hakkı yoktur.

Diğer taraftan, tabii ki AFAD 2009 yılında, bizim dönemimizde tekrar yapılandırılmış. Pek çok depremler yaşadık; Van depremi olsun, İzmir depremi olsun ve gerçekten de bu çağın en büyük depremini, Maraş depremini yaşadık. Bu depremin büyüklüğü oldukça çok fazla. İşte, 11 şehrimizi, aşağı yukarı 13 milyon vatandaşımızı ilgilendiren; 800 binden fazla bağımsız binanın yıkıldığı, 50 binden fazla kardeşimizin canını kaybettiği, 100 binden fazla kardeşimizin yaralandığı bir olayı

yaşadık. Buna gerçekten de müdahale etmek kolay değil. Ama geçtiğimiz dönemlerde Almanya’da bir sel felaketi oldu, Almanya’nın, o kadar güçlü olmasına rağmen bununla mücadelede bizim kadar etkili olmadığını gördük. Burada hatalarımız olabilir mi? Olabilir. Eksiklerimiz olabilir mi? Olabilir ama bu yönde emek sarf eden, çaba sarf eden arkadaşlarımızın da gayretlerini takdir etmek lazım. Yani eksiklerimiz olabilir ama...

CAVİT ARI (Antalya) – Sayın Soylu varken burada fazla milletvekili arkadaşlar oluyordu; bu sene yok vallahi. Tribünler dolu oluyordu Sayın Soylu buradayken.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Bugün arkadaşlar, yani 6 Şubatta deprem olmuş, biz aşağı yukarı 28 Şubatta evlerimizin temelini atmışız ve dolayısıyla 200 bin konutu bu dönemde biz inşallah bitireceğiz.

CAVİT ARI (Antalya) – Niye bu Bakanımız buradayken AK PARTİ’li ve MHP’li milletvekilleri yok? Sayın Bakana karşı ayıp ediyorsunuz.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Bu tabii ki, Sayın Bakanım, Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğümüzün tekrar yapılandırılmış olması, pek çok hizmetleri buradan veriyor olmamız gerçekten de vatandaşın çok büyük işine yaramaktadır.

Diğer taraftan, 112 acil hizmetlerinin tek elde toplanmış olması da vatandaşımızı son derece memnun etmiştir diye ben düşünüyorum.

Diğer bir konu da bu, tabii ki, vatandaşlarımızın e-devletten çeşitli bilgilere kolay sürede ulaşabiliyor olmuş olması büyük bir kolaylık diye düşünüyorum.

CAVİT ARI (Antalya) – İsmail Bey, onlar artık teknolojinin gelişmesiyle alakalı olan şeyler, dünyada teknoloji gelişti.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Şimdi, teknolojinin gelişmesi... Kardeşim, teknoloji geliyor da...

Ben, size şunu söyleyeyim, mesela, diyelim ki...

CAVİT ARI (Antalya) – Teknoloji geliştikçe bunlar olacak; gayet normal şeyler.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Tamam, bize öyle de o fakat size öyle değil.

Bugün arkadaşlar, diyelim ki işte, bu afetleri önleme anlamında, kentsel dönüşümü sağlama anlamında Hükümetimiz Genel Kuruldan dün kanun çıkardı, bu neticede hem Hükümetimizi bağlıyor hem de belediyelerimizi bağlıyor. O zaman sormak lazım: Diyelim ki İstanbul Büyükşehir Belediyesi şimdiye kadar depreme dayanıksız binaların dönüşümüyle ilgili verdiği vaatlerden kaçınıp yaptı arkadaşlar? Bu bize gelince var, size gelince yok.

CAVİT ARI (Antalya) – Siz İstanbul’da kaç tane toplanma merkezine AVM yaptınız, kaç tane rezidans diktiniz? Toplanma merkezi bırakmadınız İstanbul’da.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Biz toplanma merkezini de yapıyoruz.

Dolayısıyla arkadaşlar, neticede şu var arkadaşlar...

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Antalya ve Uşak, İstanbul’u konuşuyorsunuz.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Neticede şu var arkadaşlar: Biz diyelim ki “Ülkemizi acil afetlere karşı nasıl dirençli hâle getirebiliriz?” bunu yapıyoruz.

CAVİT ARI (Antalya) – Her tarafa AVM diktiniz, toplanma merkezi kalmadı İstanbul’da. İktidar gücüyle yaptınız bunların hepsini.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Diğer taraftan da emniyet güçlerimizle güvenliği sağlıyoruz.

Bir konuşmacımız da şunu ifade etti: “Ya, kardeşim, siz Türkiye’nin içine bakın. Ya, sizin Türkiye’nin sınırları dışında ne işiniz var, oralarla niye ilgileniyorsunuz?” dedi. O zaman sormak lazım: Ya, bilmem kaç bin kilometre uzaktan gelip de Amerika’nın buraya bu kadar silahı getirmesinde ne işi var arkadaşlar? Onu konuşmak lazım esas.

MEHMET RÜŞTÜ TİRYAKİ (Batman) – Yani aynı şeyi mi yapıyorsunuz? “Amerika ne yapıyorsa biz de aynı şeyi yapıyoruz.” öyle mi?

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Hayır, hayır. Dolayısıyla...

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Değerli arkadaşlar...

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Şimdi bakın, arkadaşlar, biz ülkemizin geleceğini düşünmek zorundayız. Ülkenin güvenliği sadece bu sınırlar içinde değildir arkadaşlar, ileriye dönük tehdit olabilecek tehditleri algılayıp ona karşı önlem almak da bizim görevimiz. Dolayısıyla bizim terörle mücadelemizin her geçen gün artması, diyelim ki yurt dışında etkimizin artması bazılarını rahatsız edebilir arkadaşlar. Bu bizi ilgilendirmez. Bu rahatsız olanlarla beraber rahatsız olanlar da olabilir, bu da bizi ilgilendirmez arkadaşlar.

ÇİÇEK OTLU (İstanbul) – Sizi zaten hiçbir şey ilgilendirmiyor ki.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Dolayısıyla bizim temel hedefimiz 85 milyon kardeşimizin mutluluğu ve geleceği diyorum.

Sayın Bakanım, özverili çalışmalarınızdan dolayı başta zatialinize, Bakan Yardımcılarımıza...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

CAVİT ARI (Antalya) – Önceki Bakanı daha çok övdünüz.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Sayın Güneş, toparlayın, bir dakika veriyorum.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – ...ve tüm ekip arkadaşlarınıza canıgönülden başarılar diliyorum, Allah yolunuzu açık etsin diyorum.

Allah’a emanet olun.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Sayın Güneş, teşekkür ediyorum.

Değerli milletvekilleri, gördüğünüz üzere, bizim yaklaşık herhâlde bu 6’ncı veya 7’nci bütçemiz, hiçbir bütçede bu kadar yoğun bir ilgi ve alakayla devam etmediğimiz için muhtemelen yeni bir güne gireceğiz. Eğer satışlarla beraber, müdahalelerle beraber devam edersek burada kalma süremiz uzayacak. Müsaade ederseniz sizlerin de söz hakkı gelince kanaatlerinizi belirtirsiniz.

Bir de sizlerden özel ricam, değerli milletvekilleri, İç Tüzük 69 komisyonlarda çalışmıyor, sadece istisnai durumlarda parti sözcülerine söz veriyorum. Dolayısıyla onlar gerekli gördüğü hâllerde müdahale ediyorlar. Bunu da sizden özellikle istirham ediyorum.

Bir de hem milletvekillerimizin hem de bürokrat arkadaşlarımızın kendi aralarındaki konuşmaları bazen salonun incicimini bozabiliyor. Milletvekillerinin dokunulmazlığı var, bir şey yapamıyoruz ama bürokratlara bir şey yapabiliriz, onlara “Salonun dışına çıkın.” diyebiliriz. Dolayısıyla sükûneti tesis edersek değerli arkadaşlar, daha verimli bir çalışma yaparız.

Komisyon üyelerinden son söz Sayın Yaşar Kırkpınar’ın, sonra Komisyon üyesi olmayan milletvekillerine geçeceğiz, sizlere söz vermeye başlayacağız.

Sayın Kırkpınar, on dakikanız var.

Buyurun.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Çok saygıdeğer Bakanım, çok kıymetli Bakan Yardımcılarımız, çok değerli bürokratlarımız, kıymetli AFAD Başkanımız, Emniyet Genel Müdürümüz ve Değerli Arif Paşam, çok kıymetli basın mensupları, değerli milletvekillerim; ben de hepinizi saygıyla sevgiyle selamlıyorum.

Sayın Bakanım, 2024 yılı bütçenizin hayırlı ve bereketli olmasını temenni ediyorum.

Şimdi, tabii, gerek öğleden önceki gerekse öğleden sonraki konuşmalardan birkaç hususa değinmek istiyorum özellikle muhalefetten gelen eleştirilerle ilgili.

Tabii, değerli arkadaşlar, çok zor bir coğrafyada yaşıyoruz, gerçekten jeopolitik ve jeostratejik açıdan diğer ülkelerle benzer olmayan bir coğrafyada yaşıyoruz. Yaşamış olduğumuz coğrafyada tarihî ve kültürel sorumluluklarımız var, elbette bunları da taşıyoruz, taşımak zorundayız; öyle gözüktüyor ki kıyamete kadar da bu sorumluluğumuzu devlet olarak taşıyacağız. Tabii, yaşamış olduğumuz bölge düzensiz göçün olduğu, özellikle savaşların yaşandığı, yine, enerji merkezlerinin var olduğu, terör örgütlerinin vekâlet savaşlarını yürüttüğü, yine, beşerî ve fiziki sermayenin de en hareketli olduğu bir alan. Dolayısıyla güvenlik politikalarıyla ilgili, güvenlik politikalarına ayırmış olduğumuz bütçelerle ilgili bazı çok ciddi eleştiriler oluyor. Tabii, yaşamış olduğumuz coğrafyanın gereği olarak mutlaka hem güvenlik politikalarına hem millî savunma bütçelerine ciddi anlamda ayırmamız gereken bir miktar olduğunu ifade etmek istiyorum. Aslında bunun az olduğunu... Bütçe olanaklarımız keşke biraz fazla olsa da millî savunma bütçemize biraz daha bütçe ayırabilmiş olsak.

Yine, teröre karşı mücadele anlamında, terörle mücadele noktasında gerçekten yirmi bir yılda -arkadaşlar da değindi- Türkiye'nin nereden nereye geldiğini burada defalarca anlatmaya hiç gerek yok çünkü buradaki herkes bunu yaşayarak gördü. Ayrıca burada "savaş bütçesi" benzeri cümleler kullanıldı ve kullanılıyor. Bunu kabul etmemizin mümkün olmadığını ifade etmek istiyorum. Biz burada terörle mücadele ediyoruz; başta PKK olmak üzere FETÖ, DEAŞ ve onlarca terör örgütüyle mücadele ediyoruz. Tabii ki bizim buraya ayıracağımız bütçe ve uygulamış olduğumuz güvenlik politikaları burada hiçbir şekilde yadırganmamalı çünkü yaşamış olduğumuz bölgede Irak, Suriye, Libya, Filistin, Afganistan gibi ülkelerin bugün millî savunma politikaları olmuş olsaydı; güvenliğe, savunmaya ciddi proje ayırmış olsalardı bugün o devletlerin varlıkları devam ediyordu, güvenlikleriyle ilgili herhangi bir sıkıntı yoktu. Bizim bu bütçeleri ayırmamız sadece barış için ve kendi ülke güvenliğimiz için, bölge ülkelerinin güvenliği için.

Yine, savaş olmayan kıtalara ve bölgelere bakıyoruz, buralarda refahın ve huzurun olduğunu görüyoruz, zenginliğin olduğunu görüyoruz ama bizim ülkemiz on binlerce kilometre öteden gelen büyük devletlerin, süper güçlerin vekâlet savaşlarını, ticaret savaşlarını yürüttüğü alan oluyor. Buradaki güçlü bir Türkiye'nin, güçlü bir Suriye'nin veyahut da bölgedeki başka güçlü bir devletin varlığı burayı savaş alanı ilan edecek veya etmiş olan bu büyük devletleri mutlaka caydıracaktır. Burada, Türkiye'nin varlığı ve Türkiye'nin gücü gerçekten çok büyük geri dönüşümleri oluyor. Bugün, İsrail'in terör devleti hâline gelmiş olması ve bölgede bir terör estiriyor olması da yine bölge ülkelerinin özellikle millî savunma açısından zayıf olduklarının bir neticesi olarak göz önünde bulunuyor, bunların hepsine özellikle dikkat etmekte fayda var.

Yine, tabii, konuşmamın başında ben, Sayın Bakanım, kahraman güvenlik görevlilerimizin, mülki idare amirlerimizin... Görevleri başında şehit olan tüm güvenlik görevlilerimize Allah'tan rahmet, gazilerimize de yine acil şifalar diliyorum. Büyüyen ve güçlü Türkiye'nin 2053 ve 2071 vizyonunu destekleyici faaliyetlerimiz ve çalışmalarımızdan ötürü sizi ve ekibinizi milletimiz adına kutluyorum. Dünyanın çoğu da yakın çevremizde yaşanan siyasi, ekonomik, sosyal ve askerî krizlerle boğuştuğu bir dönemden geçiyor, Türkiye'nin böyle bir zeminde asli hedeflerinden kopmadan kalkınmasını sürdürmesi çok önemli bir başarı. Ülkemiz ve milletimizi bir gün dünyada hak ettiği seviyeye çıkarmayı

hayal ederek çıktığımız bu kutlu yolda vesayetle kavgamızı da darbe teşebbüslerine direnişimizi de yedi düvele karşı verdiğimiz mücadeleyi de hep aynı gayretle yürüttük. Terörle mücadelede özellikle doğu ve güneydoğuda günlük hayatın seyrine olumlu şekilde yansıyan bir başarının söz konusu olduğunu belirtmek istiyorum. Birilerinin çizmeye çalıştığı o karanlık tablonun doğru olmadığını Sayın Bakanımız ve ekibinin yaptığı çalışmalardan görmek elbette mümkün. Valilerimizin, kaymakamlarımızın yapmış olduğu toplantılar, ev ziyaretleri ve çalışmalar bölge halkı tarafından takdirle karşılanıyor. PKK terör örgütünü nasıl sınırlarımız içerisinde bitirme noktasına getirdiysek, nasıl sınırlarımız dışında peşini bırakmıyorsak örgütün siyasi uzantılarını ve onlarla aynı çuvala girenleri de milletimize ifşa etmeye devam edeceğiz.

Bizler, birliği tarihin her noktasında defalarca ispat etmiş bir milletin evlatlarıyız; birbirimize omuz vermiş, zor zamanlardan geçmiş ve geleceğe hep gönlümüzün bütün güzelliğiyle bakmış güzel bir milletin evlatlarıyız. Cumhuriyetimizin ilk yüzyılının en kritik demokrasi ve kalkınma atılımını her türlü siyasi, sosyal sınıflamaların ötesine geçen bir ortak akılla, ortak iradeyle, ortak vicdanla gerçekleştirdik. Aşkla çalışarak, millî iradeyi güçlendirerek vesayeti bu ülkede yirmi bir yılda adım adım geriletmeyi başardık. Demokrasiyi kökleştirerek darbelere zemin hazırlayan şartları yine birer birer ortadan kaldırdık, güvenliği sağlayarak insanımızın bugününü huzurla yaşamasını, geleceğine de umutla bakmasını temin ettik.

Sayın Bakanım, Türkiye Yüzyılı vizyonunun öncelikli hedeflerinden birinin de ülkede huzurun kökleşmesi olduğunu bir kez daha huzurlarımızda ifade etmek isterim. Bunun için de insan hak ve özgürlükleriyle, can ve mal güvenliğinin her türlü fiili ve potansiyel tehdiye karşı güvence altına alınmasına verdiğiniz öneme özellikle dikkat çekmek istiyorum. Biz, ülkemizi bugünlere her karış toprağına dokunan, her ferdine ulaşan eser ve hizmetlerimizle getirdik. Ülkemizin tamamını kalkındırarak, zenginleştirerek, büyüterek Türkiye'nin dünyanın en gelişmiş ilk 10 ülkesi arasındaki yerini alması için mücadele ettik, mücadelemize de devam ediyoruz. Türkiye'yi demokrasi ve kalkınma rayından çıkartıp yeniden eski günlerine döndürmek için pek çok deneme yapıldı, hamdolsun birliğimize, beraberliğimize, kardeşliğimize sıkı sıkıya sarılarak bu alçak gayretlerin hepsini de boşa çıkarmayı başardık. Dünyanın en etkin afet yönetim kurumu olan AFAD'ı kurarak arama kurtarmada zararların telafisine kadar her konuda vatandaşlarımızın yanında olduk.

Düzensiz göçle etkin mücadele için 18 bin kişi kapasiteli 30 geri gönderme merkezi kurduk, Suriye'de oluşturduğumuz güvenli bölgelere gönüllü dönüş yapılmasını da bu sayede temin ettik. Yine, afet yönetiminden eğitim ve yardım faaliyetlerine kadar geniş bir alanda sivil toplum kuruluşlarımızın sayısını...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Sayın Kırkpınar, bir dakika ilave süre vereceğim, uzatmayacağım.

Buyurun lütfen.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Teşekkür ediyorum Başkanım.

...70 binlerden 120 binlere kadar yükselttik; kurumsal kapasitelerimizi genişleterek, maddi destek vererek etkinliklerini de bu sayede artırmış olduk.

Maziden atıye kurduğumuz köprüyü ne kadar sağlam tutarsak Türkiye Yüzyılı vizyonumuzu hayata geçirme azmimiz de o kadar güçlü olacaktır. Evet, bizler bu gayretle yirmi bir yıldan beri çalıştığımız gibi, inşallah bundan sonraki süreçlerde de birlik ve beraberlik içerisinde ülkemizi büyültmeye ve hedeflerimize ulaşmaya çalışacağız.

Sayın Bakanım, 2024 yılı bütçesinin her kuruluşunun vatanımıza, milletimize ve ülkemize hayırlar getirmesini temenni ediyor, heyeti saygıyla sevgiyle selamlıyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Teşekkür ediyorum.

Değerli milletvekilleri, şimdi de Komisyon üyesi olmayan milletvekillerinin söz taleplerini karşılayacağım.

Değerli milletvekilleri, süreniz beş dakikadır. Cümlelerinizi çok böyle bitiremezseniz ilave en fazla bir dakika vereceğim, sonrasında kesinlikle süre uzatmayacağım. Bütün milletvekillerimiz lütfen buna uysunlar çünkü çok fazla milletvekilimizin söz talebi var, onların da hakkı var çünkü herkes bekliyor.

Şimdi ben milletvekillerimizin isimlerini okuyayım, ona göre hazırlık yapсын arkadaşlarımız: Ali Öztunç; sonra Mustafa Yeneroğlu DEVA Partisinden, İdris Şahin yine DEVA Partisinden; Sayın İlhami Özcan Aygun, Sayın Ömer Fethi Gürer, Cumhuriyet Halk Partisinden; Sayın Ahmet Şık Türkiye İşçi Partisinden; Sayın Halil Öztürk, Sayın Ömer Karakaş, Sayın Dilan Kunt Ayan, Sayın Çiçek Otlu...

HALİL ÖZTÜRK (Kırıkkale) – Partiler arası bir dolaşım olsaydı.

DİLÂN KUNT AYAN (Şanlıurfa) – Cinsiyet eşitliğine uymamışsınız.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Şöyle yapıyoruz Halil Bey, şimdi grup adına bütün partiler konuştuğu için bunlar grubu olmayan siyasi partiler.

HALİL ÖZTÜRK (Kırıkkale) – DEVA Partisinden 2 kişi konuşup sonra...

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Onlar 2 kişi var zaten. Dolayısıyla onları burada bekletmenin bir manası yok, söz haklarını veriyoruz ve onlara göre programlar yapıyorlar.

MEHMET RÜŞTÜ TİRYAKİ (Batman) – Halil Bey yeni gelmiş belli.

İDRİS ŞAHİN (Ankara) – Hiç konuşma imkânı bulmadıysan hiç sorun değil.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Değerli arkadaşlar, değerli arkadaşlarım...

İDRİS ŞAHİN (Ankara) – Mustafa Yeneroğlu'yla ikimiz seni aramıza alırız, hiç sıkıntı yok yani.

DİLÂN KUNT AYAN (Şanlıurfa) – Başkan, cinsiyet eşitliğine uyalım.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Değerli arkadaşlarım, adaletli davrandığımızıza emin olabilirsiniz.

Sayın Öztunç, buyurun.

Süreniz beş dakikadır.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Evet, teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Plan Bütçe Komisyonuna bu dönem ilk gelişim, sizin de Başkanlığınızın hayırlı uğurlu olsun.

Sayın Bakanım, sabah sunumunuzu dinledim. Size iki teşekkürüm var. Birincisi, salona gelir gelmez iktidar-muhalefet demeden bütün milletvekilleriyle tokalaştığımız için size teşekkür ediyorum çünkü biz buna pek alışkın değiliz. Geçtiğimiz dönem Sayın Bakan geldiği zaman sadece iktidar partisinin milletvekillerine “Merhaba.” der, selamlarır ama muhalefete hiçbir şekilde selam vermezdi; gün gergin başlardı, gergin geçerci, gergin biterdi. Siz konuşmanızda parmak sallamadığınız için size teşekkür ediyorum, had bildirmeye kalkmadığınız için size teşekkür ediyorum.

İkinci teşekkürüm: Son zamanlarda uyuşturucu kaçakçılarıyla yaptığımız mücadele, mafyayla yaptığımız mücadele, terörle yaptığımız mücadeleden dolayı size, teşkilatınıza, bütün Bakanlık personellerinize teşekkür ediyoruz, emeğinize sağlık; böyle devam edin, biz sizin yanınızda olmaya

devam ederiz, sizi desteklemeye devam ederiz. Aslında olması gereken buydu, doğrusu bu. Yani İçişleri Bakanı böyle olur zaten, böyle olmalıydı ama tabii o kadar kötü örnekler görünce özlemişiz, bu nedenle teşekkür ediyorum.

Birkaç teknik konu söyleyeceğim. Birincisi Sayın Bakanım, uzman çavuşlarla ilgili bir sorun var: Yedi yıl görev yaptıktan sonra uzman çavuşların belediyelere zabıta olarak başlayabilme hakkı. Gerçekten buradaki bütün milletvekillerine, iktidar-muhalefet fark etmez herkese çok ciddi bu konuda baskılar geliyor, talepler geliyor. Şöyle bir şey yapamaz mıyız bir kanun değişikliğiyle: Emniyet Genel Müdürlüğü polis memuru alıyor, polis alıyor; yedi yıldan sonra görev yapmış olan uzman çavuşlar zaten bunlar zinde oluyorlar, zaten silah tutmayı biliyor, işte yani meslekle ilgili pek çok konuda hâkim insanlar; uzman çavuşlar, eğer teşkilata, Emniyet teşkilatına personel alınacaksa öncelik bunlara verilirse belediyeler de en azından bu yükten ya da kamu bu yükten kurtulmuş olur diye düşünüyorum.

Bir başka önerimiz, bazı polisler şehit sayılmıyorlar; örneğin, benim Ekinözü’nde bir hemşehrim -Allah rahmet eylesin, bana göre şehit ama devlete göre şehit değil- izinli olduğu gün nişanlısıyla düğün hazırlığı için alışverişe gidiyor, bir hırsızlık vakasına denk geliyor -polise eğitim alırken “Denk gelirse yirmi dört saat müdahale et, izinli de olsan, çalışmıyor da olsan müdahale et.” diye talimat verilmiş- müdahale ediyor, hırsız çekiyor bıçağı vuruyor, adamcağız şehit oldu ama şehit sayılmadı, şehit sayılmıyor, bunu düzeltmek gerekiyor. Evet, görevi başında değildi o anda ama buna polis okulunda eğitim verilirken “Kardeşim, sen polis memurusun, yirmi dört saat görev yaparsın; denk gelirse, bir şey görürsen...” Ne yapacaktı yani bir terör olayını gördüğü zaman “Hayır, ben şu anda görevde değilim.” mi diyecek? Mecbur müdahale etmek zorunda, bunu da düzeltmek gerekiyor.

Size bir soru sormak istiyorum, ardından milletvekili olduğum için deprem bölgesine ilişkin birkaç öneride bulunacağım. Efendim, bu İstanbul’da büyükşehir belediye başkanlığı seçiminde ilk tur ile 2’nci tur arasında, vali olduğunuz için kayyumdunuz. Hep merak ediyorum...

İÇİŞLERİ BAKANI ALİ YERLİKAYA – Vekâleten.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Vekâleten; kayyum yanlış oldu, vekâleten siz bakmıştınız. O gün Atatürk posterinin yani devletimizin kurucusu, hepimizin önderi olan Gazi Mustafa Kemal Atatürk’ün posterinin indiriliş görüntüsü var, fotoğrafları var. Bu sizin bilginiz dâhilinde miydi yoksa sizin haberiniz yok muydu?

İÇİŞLERİ BAKANI ALİ YERLİKAYA – Onunla ilgili basına vermiş olduğumuz açıklamayı biliyorsunuz değil mi?

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Bilmiyorum, o yüzden sordum.

İÇİŞLERİ BAKANI ALİ YERLİKAYA – Vereyim ben size.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Tamam, olur Sayın Bakanım.

İÇİŞLERİ BAKANI ALİ YERLİKAYA – Özel eşyayla ilgili bir tasarruf vardı, o alındı yani kendi kişisel eşyası, talep gelince verildi; biz de tekraren Atatürk resmini geri oraya astık. Basın açıklamasını size vereyim.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Tamam, peki.

İÇİŞLERİ BAKANI ALİ YERLİKAYA – Yani görüldüğü gibi kesinlikle değil.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Tamam, ben de öyle olduğunu umuyorum çünkü size yakıştıramamıştık onu. Daha sonra sizi tanıyınca da bunu böyle yapmayacağınızı düşündüm.

Efendim, Kahramanmaraş çok büyük acı yaşıyor, yaşamaya devam ediyor. Maalesef, yüzyılın depremi, evet, doğru, öyle bir şey olmadı bugüne kadar, ciddi sorunlar yaşıyoruz ama geldiğimiz noktada... Depremi ilk gecesi Sayın Jandarma Genel Komutanıyla birlikte Elbistan'daydık, Sayın Mahir Ünal vardı, ben vardım; çok büyük sorunlar vardı, AFAD yoktu, kimse yoktu. Hadi, ilk gün bir şok, ikinci gün de yoktu, üçüncü gün de yoktu, maalesef büyük bir sıkıntı vardı. Üstelik AFAD devletten, vatandaştan aldığı vergiyi bu gün için alıyordu, bu gün yapmak için yapıyordu ama yoktu, olmadı. O günkü hatadan ders çıkartmak gerekir mi? Evet, çıkartmak gerekir. Bugün yapılıyor mu acaba, AFAD belirli bölgelere çadır stokları yapıyor mu? AFAD Kahramanmaraş'ta bina yaparken "Burası fay hattının üzeri, yapmayın." diye o zaman ben açıklama yapmıştım, dinlememişlerdi; ilk yıkılan yer AFAD'ın merkezi oldu, ilk yıkılan yer AFAD merkezi oldu. Bugün geldiğimiz noktada çok büyük bir sorun var Sayın Bakanım Kahramanmaraş'ta, diğer deprem şehirlerinde de...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Son sözlerim, bitiriyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Sayın Öztunç, toparlayın lütfen.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Orta hasarlı binalar var, bunlara doğru düzgün bir hasar tespiti yapılamadı. İlk geldiklerinde gece yarısı el fenerleriyle baktılar "Burası orta hasar, burası az hasar, burası ağır hasar." Dediler, gittiler. Orta hasarlı binalara ilişkin maalesef hâlâ sorun devam ediyor. Daha önce 10 kat, 12 kat izni veren belediye şimdi "Burası orta hasarlı, biz buraya 2 kata bile izin vermeyiz, yıkacağız bunları." diyor. Orta hasarlı binaların ki çoğunluğu az hasarlı aslında, doğru denetim yapılmadığı için, doğru tespit yapılmadığı için orta hasarlı görünüyor. Sizden ricamız -çok büyük bir mağduriyet var, on binlerce insan bu işten rahatsız- İçişleri Bakanlığı olarak gerekli talimatı verirseniz, yeniden bir hasar tespitinin Malatya'da yapıldığı gibi Kahramanmaraş'ta da yapılmasını istiyoruz. Bu, vatandaşlarımızı rahatlatacaktır, hemşehrilerimizin bu sorununun giderilmesine sebep olacaktır.

Sayın Başkanım, teşekkür ediyorum anlayışınız için.

Sayın Bakanım, tekrar hayırlı uğurlu olsun.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Sayın Öztunç, teşekkür ediyorum.

Sayın Mustafa Yeneroğlu, buyurun lütfen.

Süreniz beş dakikadır.

MUSTAFA YENEROĞLU (İstanbul) – Teşekkür ediyorum.

Çok Saygıdeğer Başkan, Saygıdeğer İçişleri Bakanımız, çok değerli milletvekilleri, kıymetli bürokratlar ve sayın basın mensupları; hepinizi saygıyla muhabbetle selamlıyorum.

İçişleri Bakanlığının 2024 bütçesinin hayırlı olmasını diliyor, emeği geçen herkese teşekkür ediyorum.

Sayın Bakan, bütçeye girmeden önce birkaç hatırlatmada bulunmak istiyorum. Bu sabah buraya gelmeden önce, arkadaşlarım size iki ay önce yönelttiğim 3 soru önergesiyle ilgili cevabı getirdiler, yanımda da getirdim. İnanın okurken sizin adınıza gerçekten üzülüm. Neden mi? Çünkü cevaplar içerikten yoksun, maalesef aşırı derecede ciddiyetsiz ve üzümlük belirtiyorum, bu sebepten dolayı da saygısızca. Ben sizin okuyup okumadığınızı da bilmiyorum, o sebepten dolayı da şahsınıza yönelik de bir şey söylemekten inanın imtina ediyorum. Ancak ciddiyetsiz çünkü sorulara hiç cevap yok. Hâlbuki ben polemik yapmak için o soruları sormuyorum. Denetim benim ve buradaki tüm milletvekili arkadaşlarımızın anayasal sorumluluğu, bunun gereğini yerine getiriyoruz. Saygısız çünkü muhatabına

değer vermediğini gösteriyor. Bakın, bu tarz iletişim zamanla mütekabiliyete yol açıyor ve her işimizi niteliksiz kılıyor. Vatandaşlarımızın bir kısmı da siyasetin böyle olmak zorunda olduğunu düşünüyor ve kimse birbirini dinlemiyor ve herkes birbirine bağırıyor. Böyle bir iletişim tarzı ülkemiz ve milletimiz için hayırlar getirmez. Bunları niye söylüyorsunuz biliyor musunuz? Çünkü size bu tutumu gerçekten yakıştıramıyorum. Örneğin selefimize bu serzeniş dolu cümleleri kurmazdım çünkü maalesef o kendisine, aksini çok iyi bilmesine rağmen, her türlü saygısızlığı geçmişte yakıştırdı. Siz, farklı bir duruş sergileyebilirsiniz. Bu sebeple istirham ediyorum, nasıl kendi görevinizi ciddiye alıyorsanız ve biz de size saygı gösteriyorsak siz de milletvekilinin görevini ciddiye alın ve lütfen bizlere saygı gösterin.

Mesela, özelde bir şey söyleyeceğim; sabah yine, sağ olun, Ali Bey teşekkür etti, bizlere selam verdiniz, el verdiniz ama yüzümüze bakmadınız; ben isterdim ki yüzümüze bakın. Ben böyle yapmanızı isterdim çünkü içimden en azından bu geliyordu, bunu da özellikle belirtiyim; Ali Bey'in sözü üzerine belki biraz garipsebileceksiniz ama samimiyetimden dolayı bunu ifade ediyorum.

İÇİŞLERİ BAKANİ ALİ YERLİKAYA – Deminden beri canıgönülden dinliyorum ve 6x9 haftalık resim gibi cepheden bakıyorum size.

MUSTAFA YENEROĞLU (İstanbul) – Şimdi, şimdi bakıyorsunuz, doğru, şimdi bakıyorsunuz.

İÇİŞLERİ BAKANİ ALİ YERLİKAYA – Yahu yapma, etme!

MUSTAFA YENEROĞLU (İstanbul) – Sizin vaktiniz çok ama benim vaktim yok.

İÇİŞLERİ BAKANİ ALİ YERLİKAYA – Seri bir şekilde herkesle selamlaştık, “Günaydın.” dedik, herkese de gönülden selam verdim ben.

MUSTAFA YENEROĞLU (İstanbul) – Yok, sabah öyle yapmadınız, şimdi bu şekilde farklı.

Şimdi, bütçeye gelince, asıl mesele bütçe. Biliyorsunuz, Hukukun Üstünlüğü Endeksi'nde 140 ülke arasında Türkiye 117'nci sırada. Temel haklar sıralamasında 142 ülkeden 133'üncü sırada. Bu, aynı zamanda İçişleri Bakanlığının da karnesi. Böyle bir karne gerçekliği karşısında vizyon belgesinin hedefi olarak ifade ettiğiniz huzuru nasıl sağlayabiliriz?

Sayın Bakan, demokratik hukuk devletinde güvenliğin temel gayesi özgürlüktür. Güvenlik olmadan özgürlük olmaz. Özgürlüğe hizmet etmeyen güvenlik de huzur getirmez. Ancak konuşmanızın hiçbir yerinde bu temel gaye maalesef geçmedi. Bir kere dahi özgürlükleri koruma yükümlülüğünden bahsetmediniz. Bu çerçevede, örneğin AK PARTİ iktidarlarının ilk yıllarına bakarsanız hatta 2016'ya kadarki metinlere bakarsanız siz de ne demek istediğimi daha iyi anlayacaksınız diye düşünüyorum.

Bakın, ileri demokrasilerde içişleri bakanı aynı zamanda anayasa bakanı olarak anılır. Bizde bu maalesef kimsenin aklına gelmez. İleri demokrasilerde içişleri bakanları temel hak ve özgürlükleri korumada baş sorumludur. Çünkü güvenlik araçtır, asıl amaç temel hak ve özgürlüklerimizin korunmasıdır, aksi takdirde anayasal devlet iddiasının kıırtısı bile kalmaz; gidişatımız zaten biliyorsunuz hayra alamet değil.

Mesela, sizin göreviniz toplantı ve gösteri hakkını korumaktır, Anayasa'yı ve Anayasa Mahkemesinin açık ve net hak ihlali kararını yok saymak değildir. Mesela, sizin göreviniz işkence ve kötü muameleyi kesinkes tarihin çöplüğüne gömmektir ama 2022 rakamlarına baktığımız zaman son yirmi yılın en yüksek rakamlarıyla maalesef karşı karşıyayız.

Diğer bir konu, aşırı kontrolsüz silahlanma. Bireysel silahlanma her geçen gün artıyor, ruhsatsız silahlar olağanlaştı. Umut Vakfının Şiddet Raporu'na göre 2022 yılında medyaya yansıyan 3.368 ateşli silah kullanılan olayda...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Sayın Yeneroğlu...

MUSTAFA YENEROĞLU (İstanbul) – Ama bir dakika da Sayın Bakan benim vaktimi aldı.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Şöyle, bu toparlamak için, yetiştiremeyenlere bir alışkanlık hâline geldiğini görüyorum.

Buyurun.

MUSTAFA YENEROĞLU (İstanbul) – Yok, estağfurullah yani Sayın Bakanın o kısmını da -bir dakika- dikkate alırsanız memnun olurum, sağ olun.

Şimdi, asıl önemli olan burada şu, bakın: Her 100 vakanın sadece 4'ünde ruhsatlı tabanca kullanılıyor. Ülkede tahminen 10 silahtan 9'u ruhsatsız. Sayılar gerçekten çok vahim. Ancak bütçede ruhsatsız bireysel silahlanma sorunuyla mücadeleyle ilişkin somut hedefler yok.

Acil diğer bir sorun uyuşturucu belası. Uyuşturucu belasıyla ilgili bakın, Uluslararası Organize Suç İnisyatifi'nin Küresel Organize Suç Endeksi 2023 Raporu'nda Türkiye 193 ülke arasında dünyada 14'üncü, 51 Asya ülkesi arasında 6'ncı, Avrupa'da ise 1'inci. Ülkemizin eroin ticareti noktasında nasıl bir noktaya geldiğini biliyorsunuz. Burada, raporda asıl şu cümle çok önemli ve gerçekten ürkütücü...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MUSTAFA YENEROĞLU (İstanbul) – “Mafya tarzı grupların Hükümet ve diğer siyasetçilerle yakın bağlantılar geliştirdikleri ve bu sayede eylemleri nedeniyle gözden düşene kadar kolluk kuvvetleri ya da yargı sisteminden muaf oldukları izlenmektedir.” diyor.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Sayın Yeneroğlu, teşekkür ediyorum.

MUSTAFA YENEROĞLU (İstanbul) – Bir cümle kaldı.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Bekliyorlar, Sayın Yeneroğlu, arkadaşlarımız bekliyor. Selamlamanızı yapın, bitirin.

MUSTAFA YENEROĞLU (İstanbul) – Şimdi aynı duruma düşmeyelim, bari bir selam verelim.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Selamlamanızı yapın, buyurun lütfen.

MUSTAFA YENEROĞLU (İstanbul) – Yani çok başlıklar var eklenecek ama maalesef şu anda ona vaktimiz yok. Ben hepinizi tekrar saygıyla, muhabbetle selamlıyorum.

İÇİŞLERİ BAKANI ALİ YERLİKAYA – Özellikle bakıyorum.

MUSTAFA YENEROĞLU (İstanbul) – Estağfurullah, sağ olun. Ben samimiyetimden dolayı söyledim Sayın Bakanım.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Sayın Yeneroğlu, teşekkür ediyorum.

Sayın Şahin...

Buyurun.

Süreniz beş dakika.

İDRİS ŞAHİN (Ankara) - Sayın Başkan, değerli Komisyon üyelerimiz, Kıymetli Bakanımız, değerli bürokratlarımız; ben de 2024 yılı İçişleri Bakanlığı bütçesinin hayırlı olmasını diliyorum. Emeği geçen tüm bürokrat arkadaşlarımıza da teşekkür ediyoruz.

Şimdi, Sayın Bakan, yıllarca Mecliste bulunduk ama ilk defa Plan Bütçede bir toplantıya katılıyorum. Sabah geldiğimde de sunumunuzu baştan sona takip ettim ve sunumunuz üzerinden bir kısım değerlendirmeler yapmayı uygun buluyorum.

Türkiye Yüzyılı Vizyon Belgesi'nin 16 başlığından birinin "huzur" olmasını son derece önemli ve değerli buluyoruz. Gerçekten son derece kıymetli bir kavram ancak bunun içeriğini doldurmak gibi bir yükümlülüğümüzün olduğunu hatırlatmak istiyorum. "Hedef de huzurun kökleştirilmesidir." diyorsunuz konuşmanızda; bunun için de insan hak ve özgürlüklerinin, can ve mal güvenliğinin her türlü fiilî ve potansiyel tehlikeye karşı güvence altına alınmasını şarta bağlıyorsunuz ve bunun teminatı olarak da kendinizi, İçişleri Bakanlığınızı gösteriyorsunuz, aynı zamanda iktidarı. Ama Sayın Başkan, Sayın Bakanım "Bunun teminatı biziz." diyorsunuz ve işin öznesinde de yürütmeyi alıyorsunuz. Oysa bu işin öznesi hukuk olmalı, İçişleri Bakanlığında olmazsa olmaz kavramımız "hukuk güvenliği" olmalı. Öyle güzel bir başlangıç yaptınız ki devir teslimde; kullandığınız cümleler Türkiye'de herkesi heyecanlandırdı ve istedik ve arzu ettik ki tekrar Türkiye'de hukuka dönüşün gerçekleşebileceğine dair kuvvetli emareler görelim ama bugün yine büyük bir hayal kırıklığıyla karşı karşıyayız.

Sizi dinledim, bir kısım notlar aldım ve bu notlar çerçevesi içerisinde konuşmamı yürütmek istiyordum. Biraz önce Yargıtay 3. Ceza Dairesinin vermiş olduğu bir kararla karşılaştık. Anayasa'nın 153'üncü maddesi son derece açık ve net bir şekilde Anayasa Mahkemesinin kararlarının herkesi bağlayacağını, yasama, yürütme, yargı, kim olursa olsun bağlayacağını emretmesine rağmen artık kurumlar arasında kavga başlıyor; Yargıtay, Anayasa Mahkemesi üyelerine had bildiriyor, bugün geldiğimiz nokta itibarıyla yasamaya yol gösteriyor. Bu, Türkiye Büyük Millet Meclisinin itibarını zedeleyen bir davranıştır. Dolayısıyla biz, sizin bütçenizi de değerlendirirken Hükümetin tamamını bir değerlendiriyoruz çünkü 2017'den bu yana artık bakanlıklar ferdi olarak değerlendirilemez, sistem değişmiştir. Bu sistemde tek yetkili, icra organının yegâne sahibi Sayın Erdoğan'ın kendisidir, Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminde. O yüzden, bir ve bütün olarak değerlendirdiğimizde bu gelişmeleri son derece sıkıntılı görüyoruz. Dolayısıyla size çok önemli vazifeler düştüğünü özellikle buradan bir sefer daha ifade etmek istiyorum.

İnsan hak ve özgürlüklerinin de can ve mal güvenliğinin de yegâne teminatı hukuktur. İktidarınızda bunu idrak edemediğiniz için huzur ve güveni sağlamakta, özellikle özgürlük-güvenlik denkleminde güvenliği önceleyen bir anlayış uzunca süredir ülkemizde büyük bir baskı iklimi oluşturdu. Elbette ki güvenliğin olmadığı yerde özgürlük olmaz ama bireyin hak ve özgürlüklerini yaşatmak da hepimizin ana gayesi olmalı ve bu doğrultuda da hareket etmemiz lazım.

Şimdi, bir kısım sayılar vermişsiniz. Biz iktidarların devamlılığına inanıyoruz, hele hele yirmi bir yıldır iktidarda hiçbir değişiklik yok, hep aynı. Önceki İçişleri Bakanı, şimdiki İçişleri Bakanı diye bu ayrımı biz yaparsak haksızlık etmiş oluruz çünkü o dönemin en önemli bürokratlarından biriydiniz siz de özellikle göçle alakalı hem Gaziantep'te hem İstanbul'da. Şimdi, bu çalışmanın içeriğindeki bir kısım notlara bakıyorum, sanki yeniden başlamış gibi bir algı yerleştirilmeye çalışılıyor İçişleri Bakanlığına. Oysa yirmi bir yıllık AK PARTİ iktidarını bir bütün olarak değerlendirdiğimizde bir önceki Bakanımızın burada bir kısım açıklamaları var Mecliste ve kamuoyunda. Önceki Bakan terörist sayısını 100'ün altına düşürdüğünü, daha önceki aşamalarda yine 86'ya ve 77'ye düşüğünü ifade etmişti. Oysa bugün yazılı olarak bütçenizde çok net bir şekilde ifade ettiniz "Son on ay içerisinde gerçekleştirilen operasyonlarda 84'ü ölü, 525'i sağ; 721 terörist etkisiz hâle getirildi." diyorsunuz. Şimdi biz kime güveneceğiz Sayın Bakanım? Size mi inanacağız, sizden önceki Bakanınızın kamuoyuna yansıyan ifadelerine mi? Çünkü biz sizi bir bütün olarak görüyoruz, ayrı ayrı görmüyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Sayın Şahin, süreniz doldu. İlavde bir dakika vereceğim, toparlayın lütfen.

İDRİS ŞAHİN (Ankara) – Sayın Başkan, evet, biz kürsüyü biraz özlemişiz, müsaade ederseniz bir dakikada toparlayayım.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Buyurun lütfen.

İDRİS ŞAHİN (Ankara) – Biz devletin devamlılığını düşünerek özellikle devletin güven vermesini ve inandırıcı olmasını istiyoruz. Verdiğiniz bilgilerin sahici olmasını ve İçişleri Bakanlığının kimseyi aldatma gibi bir lüksünün olmaması gerektiğini özellikle ifade etmek istiyoruz.

Bu hususlarla, terörle mücadele ve diğer hususlarla birlikte ülkemizin en önemli sorunlarından birinin de göç meselesi olduğunu... Yine, orada düzensiz göçmenlerin kayıt altında olanlarının adedini bize bildiriyorsunuz. Bir tarafta batıda Bulgaristan’la, Yunanistan’la yapmış olduğunuz güvenlik iş birliği protokolünü ifade ediyorsunuz. Biz ise diyoruz ki: Biz sizin batı sınırlarımızı korumanızı değil, doğuda ve güneyde kevgire dönmüş sınırlarımızı korumanızı... Oradan gelen ve kayıt altına alınmayan düzensiz göçmen sayısının ne olduğunu bu millet öğrenmek istiyor çünkü bu iş bir devlet sorunu hâline geldi, ülkenin güvenlik sorunu hâline geldi. Ulusal bir güvenlik sorunumuzun bu Millî Güvenlik Kurulunda ele alınması ve devletin aciliyet kesmeden mücadeleyi iktidarıyla muhalefetiyle, devletin tüm kurumlarıyla yerine getirmesi gerekiyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Sayın Şahin, teşekkürlerinizi sunun. Teşekkür ediyorum, sağ olun. Sesiniz gayet gür.

İDRİS ŞAHİN (Ankara) – Sayın Başkan, ben de size çok teşekkür ediyorum. Ben de sizin adaletinize güveniyorum, her ne kadar partiniz “adalet” kavramından biraz uzaklaşmış olsa da şu anki yönetim tarzınıza da burada bizi uygun bir şekilde dinleyen...

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Sayın Şahin, sizin bıraktığınız yerde, hiç değişmedi.

İDRİS ŞAHİN (Ankara) – Biz bıraktıktan sonraki aşamalarda çok şeyin değiştiğini görüyoruz.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Sizin bıraktığınız yerde, hiç değişmedi.

İDRİS ŞAHİN (Ankara) – O nedenle, bir an önce hukuka dönmesi gerekliliğini, iktidarımızın, devletimizin en büyük önceliğinin hukuk olması gerekliliğini ifade ediyor, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Sağ olun.

Şimdi de Tekirdağ Milletvekili Sayın İlhami Özcan Aygun konuşacak.

Sayın Aygun, buyurun lütfen.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Teşekkür ederim Başkanım.

Sayın Bakanım, Sayın Başkanım, değerli milletvekillerim, değerli bürokratlar; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Bakanım bize yabancı değil. Sayın Bakanımız, 3 Ağustos 2012-19 Şubat 2015 arasında Tekirdağ’da bizim Valimizdi, beraber görev yaptık. Ben kendilerine şükranlarımı sunuyorum, teşekkür ediyorum.

Sayın Valim, Tekirdağ’ı benden daha iyi tanıyorsunuz, her yeri karış karış gezdiniz. Fazla anlatmaya gerek yok Tekirdağ’ı. “Sayın Valim” diyorum çünkü yakın çalışma arkadaşlarınızla beraberdik.

Kurtuluş Savaşı'mızın önderi ve cumhuriyetimizin kurucusu Mustafa Kemal Atatürk hepimizin sahip çıkması, minnet duyması gereken önderimizdir. Bu konuda son dönemde sosyal medyadaki mesajlarınız vatandaşlarımız ve bizler açısından takdire şayandır Sayın Bakanım. Ben burada size teşekkür ediyorum. Bu konuda daha önce Tekirdağ'da rastladığımız gibi Atatürk büstlerine saldırılar, zarar verme çabaları konusu olursa yine aynı hassasiyeti göstereceğinize inanıyorum.

Ülkemiz son dönemde uyuşturucu çetelerinin, mafyaların koridoru, cirit attığı bir noktaya gelmiştir. Son dönemde çetelerle mücadelenizi biliyoruz, uyuşturucu çeteleri konusunda daha çok hassasiyet göstermenizi sizden rica ediyorum.

Yine, ilimiz Tekirdağ'da artan uyuşturucu kullanımı ülkemizin en büyük yarasıdır. Buradan ben İl Emniyet Müdürümüze, İl Jandarma teşkilatımıza ve oradaki personele teşekkür ediyorum. Orada iyi bir çalışma yürütüyorlar ama sizlerden destek bekliyoruz, ülkemizin bu sorununu ve ilimizin bu sorununu en kısa zamanda bitirmemiz gerekiyor.

Sayın Bakanım, Tekirdağ'da -sizlerin de belki bilginiz vardır- Emniyet ve Jandarma teşkilatında kadro eksikliğimiz var; Çorlu'muzda şu anda ve merkezde Malkara'da gereken atamaların yapılmasını bekliyoruz. Yine, merkezde ve ilçelerimizde, Marmaris'teki hükümet konağıyla beraber ve karakollarımızın inşaatlarıyla ilgili sizlerden ödenek bekliyoruz ve bakımlarının yapılması gerekiyor.

Yine, son dönemde bizi rahatsız eden bir konu var Sayın Bakanım. Maalesef ülkemiz göçmen deposu oldu. Bununla ilgili, demografik yapımızı tehdit eden, ülkemizin iç barışını ve bekasını riske atan bu gelişmeye karşı kökten önlemleri almak zorundayız. Sabah konuşmanızda rakamlar verdiniz, toplam 4 milyon 643 bin 986 düzenli göçmen olduğunu ifade ettiniz ancak Suriyeli sayısı 3 milyon 254 bin civarında. Bunun içerisinde kayıt dışı Afgan, Pakistanlı, İranlı, Afrika kökenli yaklaşık 10 milyon göçmenin olduğunu biliyoruz. Siz kayıtlı rakamları verdiniz, peki kayıt dışı olanlar ne kadar Sayın Bakanım, buradan soruyorum. Eski Bakana bakarsak o zamanlar sayıları hep düşük gösteriyordu -az önce Sayın İdris Şahin'in dediği gibi- ayakkabı numarasına kadar teröristler biliniyordu ama maalesef o zaman da rakamlar saklandı, birçok olaya bu göçmenlerin karıştığını biliyoruz. Bu konuda sizden destek bekliyoruz. Bakınız, iş yeri açıyorlar "Buralara Türkler giremez, Türkler çalışamaz." dediklerini sizler de duyuyorsunuz, bizler de duyuyoruz. Arapça tabelalar tüm Türkiye'de yer aldı. Bizzat, 2019'da, İstanbul 2'nci seçimlerinde Çemberlitaş'a gittiğimde bir Suriyeli vatandaşın iş yerine girdim, utandım. Suyu açmıştım, suyu içtim, içeri girdiğimde verdiğim 50 lirayı ışığın altına koydu acaba bu para sahte mi diye, bir Türk vatandaşı olarak orada utandım. İnşallah, bunlara gerekli cevabı veririz diyorum.

Yine, bakınız, bir yakınım İzmir'de İngiliz bir kişinin işlettiği bir otele gidiyor -2 Türk- "Buraya Türkleri almıyoruz." diyerek, kapıdan çeviriyorlar. Ondan sonra, bu 2 vatandaşımız bilinçli, polise haber veriyorlar, polisle beraber o İngiliz vatandaşının işlettiği otele giriyorlar. Artık kendi topraklarımızda dahi bizi insan yerine koymuyorlar. Sayın Bakanım, Fethiye'de, Didim'de birçok yabancı yurttaş sadece kendi ülke vatandaşından oluşan siteler, bölgeler oluşturdu. Bu vahim durumu değiştirecek önlemler almayı düşünüyor musunuz? Vatandaşımızın kendini değerli ve bu ülkenin gerçek vatandaşı olduğunu hissettirecek misiniz? Birçok alanda Türk vatandaşımız iş bulamaz hâle geldi; kaçak Afganlar, Pakistanlılar ucuz iş gücü olarak çalıştırılıyor ama en önemlisi Türkiye'de çobanlar Afgan ve bunların uyuşturucuyuyla ilgili, satışlarla ilgili, taşımayla ilgili bağlantılı olduğunu düşünüyoruz. Sizden ricamız, bu konuya ağırlık verip kanayan yaramızı çözenizi bekliyoruz.

Yine, Urfa'da gördük, İstanbul'da gördük, sığınmacılar Türkiye'de iş yeri açıyor ama ne fatura kesiyor ne vergi veriyor. Haksız rekabet bizim vatandaşımızı aç bırakıyor, esnafımız kan ağlıyor diyorum. Birçok emlak mafyasının da... Satış yapılan konutlar sonucunda bakıyorsunuz, 9 kişiye birden vatandaşlık oluşuyor yani bu nasıl oluyor merak ediyorum. 1 kişiye vatandaşlık veriliyor, onunla beraber tüm aileye mi vatandaşlık veriliyor? Bu konuda sizlerden açıklama bekliyoruz.

Yine, bakınız, bir sorunu çözmemiz gerekiyor. Türk pasaportunu Atatürk'ün kurduğu cumhuriyete yakışır bir itibara kavuşturmamız gerekiyor. Vatandaşlık sorununa bir an evvel son vermelisiniz çünkü satışlar sebebiyle Türk vatandaşı olan birçok vatandaş var.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Sayın Aygun, toparlayın lütfen.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Toparlayacağız Başkanım.

Geçtiğimiz günlerde Kuveytli yazar Abdülaziz'in Atatürk'e ve Türk vatandaşlığına hakaretinden dolayı İçişleri Bakanı suç duyurusunda bulundu. Size de ağza alınmayacak küfürler etti. Bu konuda ne yapmayı düşünüyorsunuz Sayın Bakanım diye size soruyorum buradan. Ben, bir Türk vatandaşı olarak, İçişleri Bakanına ve devletime, değerlerime saygısızlık yapan, küfreden kim olursa olsun sonuna kadar onun karşısındayım, onun karşısında ne gerekiyorsa varız diyorum. Bu açıdan size görev düşüyor Sayın Bakanım.

Yine, bakınız, deprem sürecinde bağış kampanyalarında 122 milyar 180 milyon lira para toplandığını söylüyorsunuz. Henüz ödenmeyen 57 milyar lira civarında para var, bunu ne zaman depremedelere ödemeyi düşünüyorsunuz; takvim var mı, ödemeyi nasıl yapacaksınız? Yine, Türkiye Tek Yürek kampanyasında para toplandı. O akşam ekranlarda herkes söyledi şunu ödeyeceğim, bunu ödeyeceğim ama toplanmayan paralarla ilgili bir çalışmanız var mı, o taahhüt edenler hakkında ne yapacaksınız diye soruyorum

Sayın Bakanım, ben de Hatay depremine ilk giden arkadaşlarımdanım, Gökan Zeybek, Ali Şeker, ben ve Barış Aydın oradaydık, AFAD'ı göremedik; AFAD üçüncü gün oradaydı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Teşekkür ediyorum.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Bitiriyorum Başkanım.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Sayın Aygun, teşekkür ediyorum.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Başkanım, çok önemli bir konu aslında; bitiriyorum bir dakika daha verirseniz.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Teşekkür ediyorum Sayın Aygun.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – AFAD'ı göremedik ve en önemlisi de AFAD gibi bir kurumun üç gün içerisinde hâlâ daha... Teknoloji yılında, Uzay Çağı'nda olduğumuz söylendi; Ay'a gidiyorduk, sert iniş yapacaktık 2023'te ama Hatay'da üç gün sonrası, dördüncü gün dahi...

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Sayın Aygun, teşekkür ediyorum.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Ama isimleri, adresleri helvacı kâğıdına, defterlere, kâğıtlara yazıldı. Kimin şikâyeti varsa helvacı kâğıdına not edilmesi benim ülkeme artık yakışmıyor diyorum.

AFAD'ın o dördüncü, beşinci gün oraya sistemini kurması gerekiyor diyor, teşekkür ediyorum.

Bütçeniz hayırlı olsun Sayın Bakanım.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Teşekkürler, sağ olun.

Değerli milletvekilleri, şimdi de Sayın Ömer Fethi Gürer’e söz vereceğim.

Sayın Gürer, buyurun lütfen.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Teşekkürler Başkan.

Sayın Bakan, işiniz oldukça zor. Yirmi yıllık Adalet ve Kalkınma Partisi iktidarları döneminde bu ülkede uygulanan ekonomik politika insanları canından bezdirdiği için önemli ölçüde psikolojik sorun yaşıyorlar, bu nedenle de çoğu hap kullanmak durumunda kalıyor. Onun için araba kırmızı ışıkta durdu mu arkadan kornayı basıyor, olmadı, eline sopayı alıp koşuyor. Böyle şartların olduğu bir ülkede bakanlık yapmanın ne kadar zor olduğunu da kabul etmek lazım.

Ben size uyuşturucuyla ilgili birkaç örnek vereceğim. Anne beni arıyor “Oğlumu polise şikâyet ettim; evden aldılar, götürdüler, ifadesini aldılar, sonra geri bıraktılar. Ben şimdi evde değilim, komşuya sığındım. Beni sığınma evine yerleştirir misin?” diyor. Çünkü o çocuk tespit edildikten sonra yapacak bir işlem yok, ya savcıdan dönüyor ya karakoldan dönüyor, aileler dahi muzdarip.

Bunun yanı sıra, başka bir örnekte de yine anne arıyor “Benim kızım çakmak gazını uyuşturucu olarak kullanıyor.” diyor yani o bildiğiniz uyuşturucunun dışında, okullarda çocuklar artık “bonzai” dışı, çakmak gazını bile uyuşturucu olarak kullanıyorlar ve bu da 30 yaşından sonra beyni tahrip eden bir olay.

Şimdi, siz burada bildirinizde, konuşmanızda on ayda uyuşturucuyla mücadelede 197.354 operasyon düzenlendiğini, 23.973 satıcının tutuklandığını, 8.969 şahıs hakkında da adli kontrol kararı verildiğini söylüyorsunuz. Demek ki siz Bakan olmadan bunlar da aramızdalar, bunların tutuklanması doğru bir davranış biçimi ama benim bir önerim var: Uyuşturucuyla mücadele yalnızca polis, jandarma eliyle adam toplamakla olmuyor, bu uyuşturucuya bağımlı hâle gelenlerin tedavisi gerekiyor, bunun için de ben size bir kaynak söyleyeceğim şimdi.

Bakınız, 2023 yılının ilk dokuz ayında alkollü içkilere ÖTV olarak 47 milyar 172 milyon 691 bin lira para alınmış. Tütün mamullerinden elde edilen ÖTV’de 120 milyar 179 milyon, şans oyunları vergisi de 15 milyar 672 milyon. Bakan Bey’e sordum “Bunlar ne oluyor? Bunlar memur maaşı oluyor mu?” dedim “Evet.” dedi yani Cumhurbaşkanı da bakanı da milletvekili de Diyanet’de imam da bizim tütün, alkol kullanan, şans oyunu oynayanlardan gelen paralarla maaş alıyor. Öyle olunca, bazıları bunu bilse belki de kabul etmezler. Gelin, bu ayrı bir hesapta toplansın, alkolle veya uyuşturucuyla ilgili bağımlılığı olanların tedavisinde kullanılsın. Yakalanmak yetmiyor, bu çocuklar toplum içinde gezerken bakıyorsunuz, psikopat gibi bakıyorlar. Bir sürü gencecik, pırl pırl gencimiz var, bunların tedavi edilmesi lazım. Yalnızca yakalamak işin çözümü değil. Belediyeler dâhil tüm kamu kuruluşlarının bu anlamda yaratacağı bir iş birliğiyle ailenin eğitimi, okuldaki düzenleme ve soruna bakış yeni baştan ele alınmalı.

Bakın, okulun kapısına polis koyuyorsunuz, torbacıyı kovalıyor sözde ama -bunu çocuklar ifade ediyor- okulun içinde, tuvaletin kapısı açık, öğrenci uyuşturucu kullanıyor, öğretmen dahi müdahale edemiyor, herkes çekiniyor, korkuyor. Bu toplumsal birliktelikle mücadele edilecek bir alana dönüştü. Artık köydeki 10 yaşındaki çocuklar kullanıyor. Acıdır, geçen gittim, bir yerde söylediler, inanmadım; bir köyde 8 kadın madde bağımlısı olmuş. Yani bununla ilgili kalıcı çözümün hepimizin ortak sorumluluğu olduğunu düşünüyorum. Bu konuda verdiğiniz mücadeleyi de desteklediğimizi ifade etmek istiyorum.

Bu silah olayı... Şimdi, bu ülkede ruhsatlı silah furyası esti bir ara, her önüne gelene ruhsat verdiniz. Güvenlik kuvvetleri varken, jandarması, polisi varken niye bu kadar ruhsatlı silah herkese verildi. O yetmedi, silahsız bir yığın insan da ruhsatsız tabanca taşıyor, ateşli silah taşıyor. Soruyorum, bize yazılı olarak bildirirseniz memnun olurum: Örneğin, ne kadar ruhsatsız silah yakaladınız on ayda? Acaba bunların mevcutta ruhsat verilenlerin sayısına oranı ne? Bunları da bilelim. Düğüne gidiyor adam, ateş ediyor, yanındaki insanı öldürüyor; anlamsızca biçimde kullanılan bir olay. Bugün mermi de ucuz değil ama bazı adamların gelir düzeyi demek ki dengeli, onu bunu vurup duruyorlar.

Niğde Bor'da Göç İdaresinin bir geri dönüşüm merkezi yapıldı. Burada kaç kişi barındı, ne kadar para harcandı onları bilmiyorum ama...

Şimdi, bakıyorum, 1 Suriyeli erkek önde, arkada 5 kadın, arkada 17 çocuk. Şimdi, siz rakam veriyorsunuz, diyorsunuz ki: Suriyelilerin sayısı şu... Hayır, Suriyelilerin sayısı o değil çünkü Türkiye'de doğanlar Türk vatandaşı oldu. Milli Eğitim Bakanlığına ben bir soru önergesi verdim, okul çağında 1 milyon 200 bin mülteci ve göçle gelen çocuk olduğunu söylüyor; bu çocuklar Türk vatandaşı. Şimdi, o gelenleri biz ne yapacağız? Türk vatandaşı sayılıp da Suriyelilerin sayısını da...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Sayın Gürer, süreniz doldu.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Son bir dakikada toparlıyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Buyurun.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Uzman er, erbaş ile polis ve Emniyet çalışanlarının özlük haklarını da biz her bütçede dile getiriyoruz. Bu arkadaşlarımızın çalışma koşulları, gelir gider dengeleri, onlara sağlanacak katkının artırılmasının da ihtiyaç olduğunu düşünüyorum.

Ayrıca, Niğde'de deprem nedeniyle mağdur olanlar sorunlarıyla ilgilenilmediğini sürekli bize ifade ediyorlar; bu konuda gittikleri yerden de sonuç alamıyorlar. Niğde'de depremden mağdur olan bin bağımsız bölümdaki yurttaşın durumlarının da ne olduğunu bize ayrıca yazılı olarak bildirirseniz memnun oluruz diyoruz.

Bütçeniz hayırlı olsun.

Bir de -sabah da söyledim- ilk defa bir İçişleri Bakanlığı bütçesinde -yedi yıldır ben bütçeye katılırım- kavgasız, dövüşsüz, bağırışsız çağırışsız bir iş gördük; buna da teşekkür ediyoruz.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – CHP Grubuna teşekkür ediyoruz.

Değerli milletvekilleri, şimdi de Türkiye İşçi Partisi Milletvekili Sayın Ahmet Şık.

Sayın Şık, buyurun.

Süreniz beş dakikadır.

AHMET ŞİK (İstanbul) – Ben de teşekkürle devam edeyim madem çünkü son yılların en sakin ve nezaketli geçen bir İçişleri Bakanlığı Bütçe Komisyonu görüşmesine tanık oluyoruz. Selefinizle aranızdaki niteliksel uçurumun kanıtı olan bu tutum nedeniyle de yeni Bakanımıza teşekkür etmek istiyorum. Bu nitelik farkından ötürü geçmiş yıllarda kendisine sorduğumuz ancak yanıt vermek yerine demagoji yapmayı seçen selefiniz Süleyman Soylu'yla aynı tutumu takınmayacağınızı umut ederek birkaç hatırlatmada bulunmak istiyorum.

Konu, İçişleri Bakanı olmanız ve çetelere, mafyaya dönük bir mücadele yürüttüğünüz için hem sizi hem de birtakım suç iddiaları barındırdığı için yargıyı ilgilendiriyor. İtirafçı olana dek resmî koruma kararı sizden önceki İçişleri Bakanı tarafından uzatılan organize suç örgütü lideri Sedat Peker yakın geçmişte bazı ifşa, itiraf ve iddialarda bulundu. Suç duyurusu niteliğindeki bu ifşalar Bakanlığımı

yürüttüğünüz siyasal iktidarı ve selefiniz olan Süleyman Soylu'yu yakından ilgilendiriyordu. Peker'in iddiaları rüşvet, yolsuzluk, görevi kötüye kullanma, uyuşturucu ticareti, suikast girişimi, yasa dışı silah dağıtımı, mafyadan para alan siyasetçiler, dolandırıcılık ve kara para aklama gibi yüzlerce suç içeriyordu. Yüzlerce iddia, ifşa ve itirafa rağmen yargının soruşturma açtığı tek konu AKP döneminde işlenmemiş bir suç olan Kıbrıslı Gazeteci Kutlu Adalı suikastının dosyasının raftan indirilmesi oldu, geriye kalan yüzlerce suç iddiasıyla ilgilenecek mesleki ve etik kurallara ve cesarete sahip bir savcı maalesef çıkmadı. Konu çeteleşme olunca ve sizin birkaç aylık performansınıza bakarak konuyla siz de ilgilenecek misiniz gerçekten merak ediyorum.

Peker'in iddia ve itiraflarına ilişkin gazeteci meslektaşlarımla bir kitap kaleme almıştık. Selefiniz olan Bakan kendi ayak izlerini takip edeceğinden olsa gerek o iddialara dair herhangi bir girişimde bulunmamıştı. Göreve başladığınızdan bu yana mafya ve çetelerle mücadele eden sizin "Duvar" isimli kitabımızda konu edinilen ülkeye çöken çeteyle de mücadele edeceğinizi umarak kitabı size takdim ediyorum.

Birkaç soru yönelterek konuşmamı bitireceğim. Süleyman Soylu'nun 15 Temmuz gecesi TRT binasının önünde kuzeni Sadık Soylu'nun cep telefonu ile konuşarak yanına çağırdığı, uyuşturucu ticareti ve mafya faaliyetleriyle bilinen ve ancak sizin göreve gelmenizden ardından tutuklanabilen Ayhan Bora Kaplan'ın Süleyman Soylu gibi İçişleri Bakanlığı koltuğunda oturan birisiyle arasında ne tür bir ilişki olduğunu öğrenebilecek miyiz? Bir İçişleri Bakanının mücadele etmesi gereken bir mafya lideriyle nereden, nasıl ve niçin tanıştığı bir yana, böylesine bir ilişki içinde olması suç değil midir?

Sinan Ateş'in katledilmesiyle ilgili soruşturmada azmettiricileri öğrenebilecek miyiz?

Polat çiftinin -son günlerin en popüler konusu- kara para akladığı iddiaları çok yaygın ama o aklanana kara paraların içerisinde bazı siyasetçilerin de adının geçtiğine dair birtakım iddialar kulağımıza geliyor. Bu konuda bir çalışma yapıyor musunuz?

Geçmişte Cumhurbaşkanının makamında da dertleri dinlenen ve failleri bulma sözü verilen Cumartesi Anneleri en üst derece yargı makamı olan Anayasa Mahkemesinin kararına rağmen her hafta hukuksuzca gözaltına alınıyor. Soylu döneminden kalan bir hukuksuzlukta ısrar edilecek mi?

Bugünkü gelişmeye ilişkin de birkaç kelam etmek istiyorum. Yargıdaki rüşvet çetelerinin, Sinan Ateş suikastının, AYM kararını uygulamayanların izini sürdüğümüzde oklar her seferinde aynı yapıya işaret ediyor. Öyle ki bu klik bugün Yargıtay 3. Ceza Dairesinin verdiği bir karar üzerinden siyasi baskıyla Anayasa Mahkemesini âdeta kapattırdı. Geçmiş tecrübelerimizden yola çıkarak sorarsak ikinci bir devlet yapılanmasıyla mı karşı karşıyayız ve bu kliğe dönük bir soruşturma olacak mı?

Teşekkür ederim dinlediğiniz için.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Sayın Şık, teşekkür ediyorum.

Değerli milletvekilleri, şimdi Milliyetçi Hareket Partisinden Sayın Halil Öztürk.

Buyurun lütfen.

HALİL ÖZTÜRK (Kırıkkale) – Sayın Başkanım, Sayın Bakanım, Plan ve Bütçe Komisyonunun değerli üyeleri, kıymetli bürokratlar, basınımızın güzide temsilcileri; öncelikle 2024 yılı bütçesinin hayırlara vesile olmasını diliyor, bütçenin yapım sürecinde emeği geçen bütün arkadaşlara teşekkür ediyorum.

Sayın Bakanım, CHP ve diğer muhalefet partileri, Millet İttifakı'nın tamamı bir teşekkür ve takdir içerisinde, demek ki doğru yoldasınız; biz de ayrıca takdir ediyoruz çalışmalarınızdan dolayı.

CAVİT ARI (Antalya) – Demek ki doğru iş yapana teşekkür edilebiliyor yani.

HALİL ÖZTÜRK (Kırıkkale) – Evet, ne güzel, demokrasi adına gerçekten sevindirici, biz mutlu olduk yani. Sataşmak için söylemedim ben ya, gerçekten tebrik etmek için söyledim yani.

Saygıdeğer milletvekilleri, İçişleri Bakanlığımız özellikle son yıllardaki etkin ve kararlı çalışmalarıyla vatandaşımızın ve her kesimin takdirini toplamış durumdadır. Zira terörle mücadele, huzurun ve asayişin sağlanması, güvenliğin en üst düzeyde tutulması, kaçakçılık ve uyuşturucuyla mücadele gibi alanlarda yürütülen çalışmalar hepimizi gururlandırmaktadır. Yine, Millî Savunma Bakanlığı MİT iş birliğiyle koordineli şekilde hem sınırlarımız içinde hem de sınırlarımızın ötesinde yapılan operasyonlar da bizleri mutlu etmektedir.

Değerli milletvekilleri, Milliyetçi Hareket Partisi olarak terörle mücadelede asayişin sağlanması ve güvenliğin temin edilmesi noktasındaki hassasiyet en üst düzeydedir, bu herkesin malumdur. Zira güvenlik olmadan demokrasi ne var olabilir ne de yaşayabilir, ancak huzurlu bir ülkede demokrasi tam anlamıyla, kurumlarıyla varlığını sürdürebilir. Allah'a şükür, hızlı ve emin adımlarla gelişen ve büyüyen savunma sanayimiz sayesinde kendi teknolojik gücümüz ve yetişmiş kadrolarımızla hain terör örgütlerinin ve teröristlerin başına balyoz gibi inmekteyiz. Ant olsun onlara göz açtırmayacağız, inlerini başlarına yıkıp alayını orada yok edeceğiz.

Saygıdeğer milletvekilleri, Türk ve Türkiye Yüzyılı'nın inşası için tüm gayretimizle çalıştığımız şu günlerde Türkiye Cumhuriyeti olarak artık terör sorununu tamamen ortadan kaldırmamız gerektiğine inanıyoruz. Bunu gerçekleştirecek irade de kararlılık da feraset de çözüm de şüphesiz Cumhuriyet İttifakı'ndadır. Düünden bugüne verdiğimiz terörle mücadele Cumhuriyet İttifakı'nın ortaya koyduğu kararlı iradeyle sürmektedir. Her alanda kendi öz kaynaklarıyla gelişmeye gayret gösteren ülkemizin terörle mücadeledeki başarısında şüphesiz bu gerçeklik büyük bir önemi haizdir.

Değerli milletvekilleri, terörle mücadele dağda ve meskün mahalde olduğu kadar şüphesiz her alanda da yürütülmelidir. Terörü ekonomik açıdan besleyen kaynakları da kurtarmak gerekmektedir. Uyuşturucudan silaha, çeşitli gıdalardan akaryakıtı kadar yayılan kaçakçılık ağını tam anlamıyla bitirmek zorunludur. Ekonomik ağı dağılan ve çözülen örgütün daha fazla tutunabilmesi bildiğiniz üzere mümkün olmayacaktır ve çözümler sert bir şekilde başlayacaktır. İçişleri Bakanlığı bu noktada üzerine düşen sorumluluğu gerek jandarmasıyla gerekse polisiyle hakkıyla yerine getirmektedir. Sayın Bakanım suç örgütlerine, çetelere, terör örgütlerine ve uyuşturucu kaçakçılara göz açtırmamaktadır; Cumhuriyet İttifakı'nın bu noktadaki kararlılığını baronların tepesine inerek göstermektedir. Tam bu noktada, Sayın Bakanımızı ve bütün kadrosunu bu etkin ve kararlı mücadelesi sebebiyle tekrardan kutlamak istiyorum. Ülkemiz son yıllarda artan göç dalgasıyla da karşı karşıyadır. Bu noktada, İçişleri Bakanlığı göçmen kaçakçılığı ve kaçak yollarla ülkeye giren sığınmacıların tekrar ülkelerine dönüşü noktasında etkili ve verimli bir çalışma da ortaya koymaktadır, buna da tanız.

Sayın Bakanım, son olarak konuşmamın bu bölümünde... Seçim bölgem Kırıkkale'nin de yaklaşık 150 kişilik bir polis memuru ihtiyacı vardır. Bu hem görev yapan polislerimizin bir nebze olsun rahatlaması hem de huzurun ve güvenin sağlanması açısından bizim için önemlidir. Bu konuda bu sorunu giderirseniz ayrıca müteşekkîr kalacağız.

Yine, bir diğer nokta da Sulakyurt ilçemizde Sulakyurt Kaymakamlığı hizmet binasının yenilenmesi işidir. Yaklaşık elli yıllık hükümet konağı şu an itibarıyla ciddi bir deprem tehdidi altındadır. Tabii, depreme ayrılan bütçeyi de biliyorum ancak...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Sayın Öztürk, lütfen toparlayalım.

HALİL ÖZTÜRK (Kırıkkale) – Bağlıyorum Başkanım, teşekkür ederim.

Bina hasarlıdır, ciddi manada tamirat ve tadilatla da toparlanacak bir durumda değildir. Yaklaşık elli yılı buldu hükümet konağı. Buranın ihalesi de yapılmıştı ama 19 Şubatta ihalesi vardı -yapılacaktı daha doğrusu- bütün projeler tamamlandı, malum deprem sebebiyle iptal edildi. 2024 yılı bütçesinde bu konuya da bir kaynak ayırırsanız ayrıca müteşekkiri olacağımızı bildiriyor; yine, 2024 yılı İçişleri Bakanlığı bütçesinin hem ülkemize hem de İçişleri Bakanlığına hayırlar getirmesini diliyor; yine, emeği geçen bütün arkadaşlara teşekkür ediyor, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Teşekkür ediyorum.

Değerli milletvekilleri, şimdi de Sayın Ömer Karakaş.

Sayın Karakaş, buyurun lütfen.

ÖMER KARAKAŞ (Aydın) – Teşekkür ediyorum.

Sayın Başkan, Sayın Bakanım, Değerli Komisyon üyesi arkadaşlarım, ve bürokrat arkadaşlarımız; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Şu ana kadar yapılan konuşmalara baktığımda, arkadaşların büyük çoğunluğu mafya, çete, uyuşturucu ve mülteciler konusunda çok değerli konuşmalar yaptılar. Ancak olaya sebep sonuç ilişkisinden baktığımızda bunların hepsi birer sonuçtur. Resme büyük açıdan bakıp bunun sebebine bakmak lazım. Özellikle, mülteci meselesi açısından sebep, biraz geniş düşündüğümüzde, Büyük Orta Doğu Projesi'dir. Nedir Büyük Orta Doğu Projesi? Güneyinin Irak, kuzeyinin Türkiye, doğusunun İran, batısınmsa Suriye olduğu bu bölgelerde özerk bölgeler oluşturarak, oluşacak ilk etapta kukla bir kürdistan, sonrasında büyük İsrail hayalidir. Peki, bunu yapabilmek için ne yapmaları lazım? Bu ülkelerde hedefledikleri bölgelerin özerk hâle gelebilmesi için bölünmesi lazım. Peki, bu nasıl olacaktır? Bu, iki yolla olur: Ya savaşla ya da iç savaşla; çevremizde gördüğümüz gibi. Şimdi Türkiye gerçekten bir ateş çemberinin içerisinde. Şimdi, Irak'ta özerk bir bölge oluşturmuş durumdadır, Suriye'de bunu yapmaya çalışıyorlar, arkasından Türkiye ve İran devam edecektir, yani hedeflenen o, başarıp başaramamak ayrı bir konu. Dolayısıyla peki, Türkiye'de bunu savaşla yapamayacaklarına göre -ki geçmişte atalarımız bunun olmayacağını defalarca ispatlamıştır- o zaman hedef nedir? Hedef iç savaşla başarabilmektir. Bununla ilgili emperyalist güçler geçmişten bugüne ülkemizde birçok plan kurguladılar. Geçmişte, işte, bir sağ-sol çatışması başlattılar, olmadı; Alevi-Sünni çatışması başlatmak istediler, olmadı; yıllardır bir Kürt-Türk çatışması başlatmak istiyorlar, olmuyor, olmaz da çünkü bin yıldır bir arada yaşadığımız, aynı tarihi, aynı kültürü, aynı kaderi paylaştığımız, etle tırnak gibi olduğumuz bizim kardeşlerimiz. O zaman ne yapmak lazım? O zaman, ülkedeki demografik yapıyı değiştirmek gerekiyor. Nasıl değiştirmek gerekiyor? İşte, bugünün 8-10 milyon mülteci ki bizim yaptırdığımız simülasyonlara göre 2053 yılında 35 milyona tekabül ediyor, bu şu demektir: Yarın bizim çocuklarımız, bizim torunlarımız bir de bunlarla uğraşacak. Ha, Türk milletinin zorda kaldığı zaman başaramayacağı hiçbir şey yoktur ancak yarın torunlarımızı Anadolu'yu yeniden fethetmek zorunda bırakmamamız lazım. İşte bunun için özellikle mültecilere verilen vatandaşlık konusu önemlidir Sayın Bakanım. O yüzden de vatandaşlık demek, bir ülkenin tapusuna ortak etmek demektir. Benim atalarımın kanlarıyla, canlarıyla bize emanet ettiği bu vatanın tapusuna biz kimseyi ortak etmek istemiyoruz. Evet, bunlar bizim Müslüman kardeşlerimiz, aşımızı, işimizi paylaşabiliriz ama tapuya ortak etmek asla olmamalıdır.

Şimdi, bunların dışında bir de önemli bir konuyu sizinle paylaşmak istiyorum. Özellikle son dönemde millî bayramlarımızla ilgili bir itibarsızlaştırma durumu söz konusu. Şöyle ki: Maalesef, bu millî bayramlara katılım valilerin keyfiyetine kalmış durumda. Gidiyorsunuz, 19 Mayıs törenleri var, vali bayrama gelmiyor. Niye? İşte, çelengi burada gençlik spor il müdürü koyuyor. Kardeşim, devleti temsilen en yetkili kişi validir, çelengi vali koysun, gençlik spor il müdürü de ayrıca koysun

veya bir ilde kurtuluş töreni oluyor, belediye çelenk koyacak, vali koymayacak, vali törene katılmasın veya çelenk törenden sonra konulsun; e, o zaman bu kurtuluş töreninin ruhuna aykırı. Biz bu ülkeyi, bu Millî Mücadele’yi birlik, beraberlik içerisinde yaptık. O bakımdan, şimdi vali törene katılmazsa milletvekili geliyor, vali yok, vali yardımcısı geliyor; böyle bir keyfiyet olmaz. Bir vali bir ildeki devletin temsilcisidir, kaymakamsa o ilçedeki temsilcisidir. Valinin olmadığı yerde program olmaz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Sayın Karakaş, toparlayın lütfen, bir dakika sürenize ekleyeceğim.

Buyurun lütfen.

ÖMER KARAKAŞ (Aydın) – Teşekkür ediyorum.

O yüzden, sizden özellikle istediğimiz, millî bayramlarımızın tekrar itibarlı hâle gelip katılımın üst seviyede olabilmesi açısından valilerimizin keyfiyetine son verip bu bayramlara valilerimizin katılımını, gerekirse orada çelenk koymasını sağlamamız lazımdır çünkü bu bayramlar bizim atalarımızın bu ülkeyi bize emanet ederken çok önemli aşamalarda oluşturduğu, bize emanet ettiği bayramlardır.

Sözü çok da uzatmak istemiyorum. Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Teşekkür ediyorum.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Protokol listesinin de gözden geçirilmesi gerekiyor.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Sayın Karakaş, teşekkür ediyorum.

Değerli milletvekilleri, şimdi de HEDEP Grubundan Sayın Dilan Kunt Ayan.

Buyurun lütfen.

Süreniz beş dakikadır.

DİLÂN KUNT AYAN (Şanlıurfa) – Teşekkürler Başkan.

Sayın Başkan, Sayın Bakan, Değerli Komisyon üyeleri ve kıymetli basın emekçileri; toplum güvenliğinden ve asayişinden sorumlu olan Bakanlık, toplum üzerindeki baskıyı düşünce ve ifadeleri engelleyen, toplantıyı ve gösteriyi yasaklayan, sürekli OHAL rejimini uygulayan bir düzen biçimine dönüştürmüş durumda. Bu düzen biçimi olarak da selefimiz olan Soylu, döneminde Türkiye’yi âdeta bir polis devletine çevirmiş durumdaydı. Bunun en büyük sebebinin şu olduğunu çok iyi bir şekilde biliyoruz: Bakın, Türkiye’de siyaset üretememenin gerekçesi olarak, her türlü gösteri, yürüyüşe yasaklamalar koyarak, bu kişileri gözaltına alarak, tutuklayarak yapıldığı bir gerçek.

On yılda Bakanlığımız bütçesini 35 katına çıkardı fakat bu bütçeyi neye kullandı? Baskılara, insanların hak arayışını engellemeye ve buna müdahale etme yöntemlerine dair kullandı. Fakat biz şunu ısrarla savunuyoruz: Eğer bir siyaset yapıyorsak asli amacımız buna ilişkin çözüm bulmak. Bakın, bir kitap bastırmışsınız. Ne diyorsunuz? “Türkiye’nin Huzuru.” Elbette ki Türkiye’nin huzuru, elbette ki Türkiye’nin barışı fakat bu nereden geçer? Şunu net ifade edebiliriz grubumuz adına: Kürt sorununun demokratik yollarla çözümünden geçer.

Şimdi, ben size şöyle bir örnek vereceğim Sayın Bakan bu şiddet çetelenizle de ilgili olarak: Bölgede, Van başta olmak üzere -ki bürokrat kürsülerinde bunun mimarlarından birisi var, Van Kayyumu Mehmet Emin Bilmez bunu çok iyi bilir- yedi yıl boyunca ısrarlı bir şekilde eylem, etkinlik yasakları konuldu. Bakın, Sayın Bakan, 8 Martı kutlamak istediğinde, kadınlar sokağa indiğinde net bir şekilde “Hayır, yapamazsınız.” “Neden?” “Valiliğin yasaklama kararı var.” 25 Kasım Kadına Yönelik Şiddete Karşı Uluslararası Mücadele Günü; bununla ilgili eylem, etkinlik yapmak isteniyor “Hayır, yapamazsınız.” “Neden?” “Valilik yasağı var.” Şimdi, bir kadın şiddete maruz kaldığı için ve buna karşı

bir ulusal mücadele gününde bunu protesto etmek için ne gibi bir valilik yasaklaması olabilir? Nasıl olur da bir barışçıl eylem bu şekilde yasaklamalarla karşı karşıya kalabilir? Biz bunun hiçbir zemininin olmadığını bir kez daha buradan ifade edelim.

Yine, şunu net bir şekilde ifade edelim: Sadece bu yasaklamalar değil, sadece bu eylem, etkinlik yasaklarını ortaya koyanlar değil... Aynı zamanda -ki biz Bakanlığınızın bundan habersiz olduğunu asla ve asla düşünmüyoruz- bu eylemlere gelen, en demokratik hakkını arayan, demokratik hakkını kullanmak için sokaklara inen kişilere karşı, halklara karşı bir de bir müdahale yöntemi var ve bu müdahale yöntemi de işkenceyle, kötü muameleyle hâlen en üst seviyeden devam ediyor. Ben sizin en şanslı Bakanlardan birisi olduğunuzu düşünüyorum çünkü gerçekten de bir enkazı devraldınız. Çok rahat bir şekilde, iki tane, üç tane demokratik hamleyle bile bunu çok rahat bir şekilde işletebilirsiniz fakat bunu sadece çetelere yaptığınız operasyonlarla değil aynı şekilde, kadınların hakkını gasbeden, yine emekçinin hakkını gasbeden, bunlara karşı en üst perdeden şiddet uygulayanlara karşı da yaparak çok rahat bir şekilde bu enkazı kaldırdılabileceğinize inanıyoruz.

Yine, Sayın Bakan, şunu ifade edelim: Cumartesi Annelerinden de bahsetmek istiyoruz. Dokuz yüz yetmiş bir haftadır direnen Cumartesi Anneleri; 12 Eylül darbesinden bugüne kadar ve aynı zamanda 90'larda yaşanan faili meçhullere karşı yakınları için hakikat ve adalet arayan Cumartesi Anneleri dokuz yüz yetmiş bir haftadır dünyaya örnek olmuş bir insan hakları mücadelesi veriyor, Cumartesi Anneleri yirmi sekiz yıldır gözaltında kaybedilenlerin akıbetini soruyor. Fakat ne olduysa 700'üncü haftada, 700'üncü hafta buluşmasında yine selefimiz Soylu'nun açıklamasıyla bu etkinlik gözaltılarla sonuçlanıyor. Şu görüntüyü size göstermek istiyorum. Burada bu anneler hakikat arayışında olan anneler ve aileler, yakınlarını kaybeden insanlar bunlar. Bu insanların Galatasaray Meydanı'na gelip bu haklarını aramasının meşru, doğal, demokratik toplumda ne gibi bir tehlikesi olabilir? Fakat 700'üncü haftadan sonra selefimizin açıklamasıyla birlikte her cumartesi günü böylesi bir baskıyla karşılaşıyorlar; biz bunu kabul etmediğimizi bir kez daha buradan ifade edelim.

Yine, Sayın Bakan, şu görüntüyü de gösterelim. Bu, Cumartesi Annelerinin etkinliğine katılan bir kadın yoldaşımız ve kelepçe hem ters kelepçe hem de 6-7 tane kelepçenin üst üste konularak alıkonulan bir kişi; bunun kabul edilebilir hiçbir yanı yok. PYSK'yi hepimiz çok iyi biliyoruz; gözaltında kelepçenin hangi yönlerle, nasıl yöntemlerle takılacağını hepimiz çok iyi biliyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM – Süreniz bitti. Bir dakika veriyorum, tamamlayalım.

DİLÂN KUNT AYAN (Şanlıurfa) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Şimdi, bu görüntüler aslında bize şunu gösteriyor... Ki ben Bakanlığınızın bundan habersiz olduğunu, bu gözaltı işlemleri sırasında bu kişilere kolluğun bu yönlü müdahalelerinin bilginiz dışında olduğunu asla ve asla düşünmüyorum; tam tersine, Bakanlıktan aldığı güçle net bir şekilde bunu işletiyorlar. Yine, yakın tarihte Urfa'da yaşanan bir protesto eyleminde kafalarına vurula vurula insanlar gözaltına alındılar, kafalarına vurula vurula ve Cumartesi Anneleri ellerini direkt kaldırarak zaten bu şeye geliyorlar, ellerinde kırmızı gülle geliyorlar. Bu kişilere bu yönlü yapılan işkenceyi, bu yönlü gözaltındaki durumu kabul etmediğimizi -ve Bakanlığınızın bundan habersiz olduğunu da düşünmüyoruz- bunu bir kez daha buradan ifade ediyoruz, Cumartesi Annelerinin bu anlamdaki direnişini de tekrardan selamlıyoruz.

Teşekkür ederim.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM – Teşekkür ederim.

Sayın Çiçek Otlı.

Süreniz beş dakika, buyurun.

ÇİÇEK OTLU (İstanbul) – Sayın Başkan, Sayın Bakan, Komisyon üyeleri ve basın emekçileri; iyi akşamlar.

Şimdi, bu bütçeye baktığımızda “Türkiye vizyonu” deniyor. Bu Türkiye vizyonunda en bariz şekilde -görmediğimiz şey- bu topluluktaki gibi, kadınların olmadığını görüyoruz; aynı zamanda, Kürtlerin haklarının olmadığını görüyoruz; aynı zamanda, demokratik Alevi hareketinin haklarının olmadığını görüyoruz; ekolojinin olmadığını görüyoruz. Yani bu bütçede en bariz şekilde deniliyor ki: “Can ve mal güvenliğini koruyacağız, potansiyel tehdit olan herkesten herkesi koruyacağız.” Ama bu bütçede görmediğimiz şey... Uzun zamandır, AKP iktidarının yirmi bir yıllık iktidarında kadınlara ölüm kusan bütçe bu raporda da var. Bu bir yıl içerisinde on bir ayda 400 kadın arkadaşımız erkek şiddeti tarafından katledilmiş. Hem de nasıl? Silahlı bir şekilde katledilmiş durumda. Kadın kıyımı yaşıyor bu coğrafyada ve İçişleri Bakanının, kadınlara yönelik şiddet uygulayan erkekleri “potansiyel tehdit” olarak görmediğini bu raporda bir kere daha görmüş oluyoruz kadınlar olarak. Bunu en bariz şekilde nerede görüyoruz? Gülistan Doku’yu dört yıl arıyoruz, dört yıldır hâlen bulunamadı ve açık soruşturma yapılamadı. “Zainal” denilen kişi hiçbir şekilde, hiçbir koşulda, hiçbir soruşturmaya tabi tutulmadı. Bunun gibi, Kürt illerinde -ya da bizim için, “kürdistan” dediğimde kıyamet kopuyor, orada- üniformayı üstüne geçirmiş bir sürü kişi kadınlarımıza şiddet uyguluyor, kadınlarımızın intihar etmesine neden oluyor ve yargınızın cezasızlık politikasıyla da serbest bırakılıyor.

Geçen yıl Kadına Yönelik Şiddete Karşı Uluslararası Mücadele Günü’nde İstanbul’da, Diyarbakır’da, İzmir’de, bütün her yerde sokağa çıktık ve sokağa çıktığımızda da tek bir şeyle karşılaştık, polisin şiddetiyle. “Kadına yönelik şiddete hayır!” diyenlere devletin polisi şiddet uyguladı, Taksim’de Dilbent Türker’in bacağına kırdı, bizleri ters kelepçeyle gözaltına aldı. Görüyoruz ki polis gaz bombasıyla baş edemediği koşullarda ya da tazyikli suyla baş edemediği koşullarda ters kelepçe bulmuş, bildiğiniz seyyar Filistin askısı gibi; ya omzunuz çıkıyor ya da kasınız kopuyor yani polisin işkencesine baktığımızda bunu görebiliyoruz. Ya da Semra Güzel Vekilimizin başını eğmeye çalıştı polisler, bir vekilin başını eğmeye çalıştılar, kadınlara “Susun!” diyorlar; Ebru Yiğit’e Emniyette çıplak arama yaptılar. Ya da daha geçen yıl 21 Martta Lice’de Yusuf’u, 14 yaşında bir çocuğu polisler işkence yaparak, ellerini, ayaklarını bağlayarak bir dereye attı ve bulunmasaydı şu anda hayatta değildi; sadece 5 polis gözaltına alındı, tutuklandı ve serbest bırakıldı.

Demek ki İçişleri Bakanı kadınları ve Kürt ulusunu, işçileri, emekçileri savunmakla görevlidir. Bizim baktığımızda bu bütçede görmediğimiz şey politik özgürlüklerle ilgilidir. Politik özgürlüğü savunanları AKP iktidarı istemiyor. İşçi sınıfının hakkını savunanları AKP iktidarı istemiyor. “Kadına yönelik şiddete hayır!” diyenleri, gerçek eşitliği ve özgürlüğü savunanları AKP iktidarı istemiyor. Kürt ulusunun ana dilinde konuşma hakkını isteyenleri ya da hapishanelerdeki tecridin kaldırılmasını isteyenleri AKP iktidarı istemiyor. Türkiye vizyonu olarak gördüğü, kendisi bakımından huzur olarak gördüğü tek bir şey var; o da ona itaat edecek, susacak bir toplum.

Söz, eylem, örgütlenme özgürlüğü için sokağa çıkmışsanız mutlaka karşınızda polisleri görüyorsunuz. Ben vekil olduğumdan bu yana gittiğim bütün eylemlerde polis barikat kuruyor, kalkanlarla bize müdahale ediyor ve söz hakkımızı ya da eylem, örgütlenme hakkımızı engelliyor; demek ki bu ülkede özgürlük yok. Bu bütçede de özgürlük yok, sadece AKP iktidarının huzurunu isteyenlere ve AKP yanlılarına karşı itiraz etmeyenlere yönelik huzur olduğunu görüyoruz.

O yüzden, bizler de diyoruz ki: Eşitliğin ve özgürlüğün olmadığı, kadına yönelik şiddetin yoğunlaştığı bu ülkede -ya da Kürt ulusunu inkâr edenlere karşı- eşitlik ve özgürlük yoksa kesinlikle huzur yoktur.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM – Lütfen toparlayalım.

ÇİÇEK OTLU (İstanbul) – Bir cümleyle bitirmek istiyorum. Uyuşturucuyla ilgili deniliyor ki: “Sınırlarda kuş uçurtmuyoruz.” Evet, görüyoruz, Afganistan’da, İran’da ya da Mersin Limanı’ndaki deniz sınırlarında kuşlar uçmuyor ama iyi uyuşturucu baronlarımın, uyuşturucu paketlerinin nasıl uçtuğunu, bu ülkeye geldiğini görüyoruz. O yüzden, bu bütçeye itiraz ediyoruz.

İyi akşamlar.

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALAR(Devam)

3.- *Oturum Başkanı Orhan Erdem’in, İstanbul Milletvekili Çiçek Otlu’nun İçişleri Bakanlığının 2024 yılı bütçesi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması*

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM – Sayın Otlu, konuşmanızın -bitimini bekledim, kesmedim- içindeki ifadelerinizden biz defalarca uyarıyoruz, tekrar hatırlatıyoruz. Anayasa’nın 3’üncü maddesinde devletin ülkesi ve milletiyle bölünmez bir bütün olduğu belirtilmektedir. Sayın milletvekillerinden yapacakları değerlendirmelerde Anayasa’nın bu hükmü doğrultusunda gerekli hassasiyeti göstermelerini rica ediyoruz, tekrar hatırlatıyoruz.

DİLÂN KUNT AYAN (Şanlıurfa) – Sayın Başkan, biz de size AİHM’in...

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM – Yine “Kanun önünde eşitlik” madde 10 “Herkes, dil, ırk, renk, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi inanç, din, mezhep ve benzeri sebeplerle ayırım gözetilmeksizin kanun önünde eşittir.” Lütfen bunu defalarca tekrarlatmayalım.

DİLÂN KUNT AYAN (Şanlıurfa) – Başkanım, AİHM’in Baydemir kararı var, biz de size bunu hatırlatalım lütfen.

SEZAI TEMELLİ (Muş) – Sayın Başkan, kayıtlara geçsin diye bir dakikalık söz istiyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Buyurun.

III.- AÇIKLAMALAR (Devam)

3.- *Muş Milletvekili Sezai Temelli’nin, Oturum Başkanı Orhan Erdem’in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması*

SEZAI TEMELLİ (Muş) – Evet, Sayın Başkan, Anayasa 3’ü hatırlatmak giderek bir âdet hâline dönüşüyor. Meclisin geçmiş dönem tutanaklarına hatta meraklısı için yüz üç yıllık tutanaklarına bakılabilir. Bir coğrafi tanımlamayı burada başka amaçlarla bizi suçlayıcı bir şeye dönüştürmenizi kabul etmiyoruz. Eğer Anayasa’ya bu kadar bağlıysanız -ki böyle olmak zorunda- bugünkü Yargıtay kararının aslında nasıl bir utanç kararı olduğu da ortada, biz özellikle Anayasa 90’ın okunmasını rica ediyoruz burada.

Teşekkür ederim.

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALAR(Devam)

4.- *Komisyon Başkanı Mehmet Muş’un, Muş Milletvekili Sezai Temelli’nin yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması*

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Değerli milletvekilleri...

Sayın Temelli, tutanaklarla alakalı bir konudan bahsettiniz, bundan mütevellit daha önce hiçbir dönemde Plan ve Bütçe Komisyonunda bu tip siyasi tartışmalar olmuyordu, oluyordu ama bu kadar olmuyordu. Ben burada üyelik de yaptım, Bakan olarak da geldim fakat özellikle bu yılki görüşmelerde az önce Sayın Erdem’in ve bazen de benim müdahale etmek durumunda kaldığımız ifadeler özellikle

yapılıyor ve bütçelerin görüşmesiyle alakalı aslında katkı sunmuyor. Bunun bilinçli bir tercih olduğunu düşünüyorum ve bunların tutanaklara geçirilip sonrada tutanaklar üzerinden az önce de söylediniz “Tutanaklarda var, geçmişte kullanıldı.” gibi ifadeler ortaya çıkıyor. Dolayısıyla bu, yapıldığı her an aynı şekilde buradan da bizim bu gerekli hatırlatmaları yapmamız gerekecek. Dolayısıyla bunu ben de tekrar sizlere hatırlatmak isterim.

IV.- KANUN TEKLİFLERİ VE DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- 2024 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/276) ve 2022 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/274) ile Sayıştay tezkereleri (Devam)

a) İçişleri Bakanlığı (Devam)

b) Emniyet Genel Müdürlüğü (Devam)

c) Jandarma Genel Komutanlığı (Devam)

ç) Sahil Güvenlik Komutanlığı (Devam)

d) Göç İdaresi Başkanlığı (Devam)

e) Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı (Devam)

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Herhâlde sizin olağanüstü grup toplantınız...

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Evet, 20.30’da...

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Değerli milletvekilleri, müsaadeniz olursa şöyle bir şey yapacağız: Şimdi, değerli milletvekilleri, burada Cumhuriyet Halk Partisi milletvekillerinden birkaç arkadaşımız bekliyor, onların söz talebini karşılayacağız, onlar ayrılacaklar.

Sayın Yaşar Tüzün burada mı?

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Yok. Orhan Bey var.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Sayın Mustafa Sarıgül?

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Yok. Olmayanları okuyorsunuz.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Sayın Kadim Durmaz?

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Yok.

CAVİT ARI (Antalya) – Gruba gitti hepsi.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Bir daha geri dönmeyeceğim, biliyorsunuz; karar gereği geri dönemiyorum.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Şimdi şöyle, Sayın Başkan, olmayanlardan gitmeyin, tersten sona doğru...

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Hayır, ben bir alttan bir üstten gidiyorum.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Tamam, üstten gidin, lütfen burada olanlara verin.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – O zaman sıradan gidersem problem yok ki.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Hayır, hayır vakit kaybetmeyelim. Lütfen oradan...

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Hayır, sıradan gidersem o zaman en son CHP’ye gelir.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Hayır, onun için demiyorum, Cumhuriyet Halk Partisi içinde olanlara göre gidin, kendi aramızda olan kişilere göre. Konuştum ben...

SİBEL SUİÇMEZ (Trabzon) – Sayın Bakanım, kendi aramızda...

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Evet, Sibel Suiçmez burada.

Sibel Hanım, orada yer var mı? Olmazsa bizim tarafa alalım Sibel Hanım?

SİBEL SUİÇMEZ (Trabzon) – Fark etmez, söz her yere uçar.

İÇİŞLERİ BAKANİ ALİ YERLİKAYA – Sayın Başkan, bir ara ihtiyaç...

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Sayın Bakanım, bu konuşmadan sonra versem olur mu?

İÇİŞLERİ BAKAN ALİ YERLİKAYA – Tamam, olur.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Sibel Hanım'ın konuşmasından sonra beş dakika ara vereceğim.

Sayın Suiçmez, buyurun.

SİBEL SUİÇMEZ (Trabzon) – Teşekkürler Sayın Başkanım, şahsınızda tüm katılımcıları saygılarımla selamlıyorum.

Sözlerime başlarken suçla ve terörle mücadele esnasında hayatını kaybeden şehitlerimizi, yaralanan gazilerimizi bir kez daha şükranla ve saygıyla anıyorum.

Sayın Bakanım, Fethi Vekilim size dedi ki: “İşiniz çok zor.” Ben tam tersini düşünüyorum. O kadar kötü bir önceki dönem İçişleri Bakanlığı pratiği yaşadık ki sizin bundan sonra yapacağınız en ufak olumlu bir davranış fazlasıyla yansıyacaktır. O yüzden işinizin çok zor olmadığını düşünüyorum. Devlet insanı gibi davranıldığında, Cumhuriyet Bayramı'nda Atatürk'ten bahsedildiğinde “Bacaklarını kırın, ben sorumluyum.” denilmediğinde “Evleri yıkın, hukuk arkadan gelir.” denilmediğinde, mafya ve çete üzerine samimiyetle gidildiğinde bütün kamuoyu ve siyasilere sizin arkanızda olacaktır. Bugün pratikte yaşadığımız da budur.

Sayın Bakanım, ben aslında bir sürü kısa kısa notlar almıştım, mesela Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanunu'yla ilgili. Onu biraz yanlış algıyorsunuz. Orada korunması gereken o toplantı ve yürüyüşü yapanlar ama tam tersi bir şekilde oradaki katılımcılar darbediliyor ve engelleniyor.

Deprem süresinde AFAD'ın durumunu arkadaşlarımız anlatmıştır. Mafya, çeteleşme, hukuk devletinden uzaklaşma, kaymakamlık ve valilik eliyle yasaklanan etkinlikler ve o süreçte barışçıl amaçla sokağa çıkanlar üzerinde uygulanan vahşi çalışmalar, yurt dışına çıkışlarda idare tarafından konulan tahditler, milletvekillerimizin bile pasaportlarına tahdit konulmuş. Bu kabul edilebilir bir şey değil Sayın Bakanım. Elbette ülkede tüm dünyada aslında güvenlik ve özgürlük arasındaki denge maalesef son zamanlarda güvenlik yönünde bozulmuş durumda ama biz sizden bunu özgürlükler lehine düzeltmenizi talep ediyoruz.

Temel hak ve özgürlükler konusunda aykırı davranışları, kurumunuzda suç işleyenleri, Bakanlığınızda suç işleyenleri lütfen korumayınız. Bu koruma ve cezazırlık politikası sayesinde devletin tüm kurumları zan altında kalıyor. Bırakın eğer bir suç varsa cezasını görür, zaten suçsuzsa beraat eder.

Kadın kıyımı konusunda yapmanız gereken çok şeyler var. Uyuşturucu zaten sizin kapsamınız altında. Ben bunlardan biraz daha...

Bir de tabii, barikat kurma konusunda güvenlik kuvvetlerinin marifetini de tebrik etmek isterim. Çok iyi bir şekilde o işi hallediyorlar. Buna da artık bir son verin. Bu ülke barikatlar ülkesi olmamalıdır diye düşünüyorum.

ÖMER KARAKAŞ (Aydın) – Tarikat.

SİBEL SUİÇMEZ (Trabzon) – Barikat, tarikat değil.

ABDURRAHMAN TUTDERE (Adıyaman) – Barikatlar ülkesi.

SİBEL SUİÇMEZ (Trabzon) – Barikatlar ülkesi olmasın.

Sayın Bakanım, bunlardan bahsedecektim ama hiçbir şeyden bahsetmeme kararı aldım çünkü bugün bu ülkede yargı darbesi yapılmıştır. Biz burada ne konuşuyoruz, biz burada da birbirimize ne anlatıyoruz? Fatih Sultan Mehmet dedi ki: “Adaleti öldürürseniz devlet ölmüştür.” Bugün yargı eliyle devlet ölmüştür. Herkes düşünsün, bir Anayasa’mız var, bir Anayasa Mahkememiz var ve Yargıtay bugün “Anayasa Mahkemesi kararı karar değildir, bu kararı verenler hakkında ben suç duyurusunda bulunuyorum.” diyor. Bir de bize de emir veriyor “Şimdi Can Atalay kararını kesinleştirip bu kararı Meclise yolluyorum ve onun da milletvekilliğini düşürün.” diye söyleyebiliyor. Biz burada neyin bütçesini konuşuyoruz? Bizim gerçekten bu ülke halkı adına utanmamız gerekiyor. Bu ülkede hiçbir vatandaşın hukuk güvenliği kalmamıştır. Siz bizler kadar bilirsiniz, bir piramit vardır, bu ülkede hukukun piramidi ters yüz edilmiş durumda.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Sayın Suiçmez, toparlayın sözlerinizi.

SİBEL SUİÇMEZ (Trabzon) – Hangi kapıdan kim çıkacak, hangi karar çıkacak belli değil. Bu hepimizin sorunudur. Bizim Meclis olarak yapmamız gereken Anayasa Mahkemesine sahip çıkmaktır. Şimdi, bu akşam gidip yastığa başımızı koyup uyumayalım. Devleti ne hâle getirdik bunu hep birlikte düşünelim. Gerçekten bugün bir yargı darbesi yapılmıştır ve bizatihi Yargıtay kendisi suç işlemiştir. O yüzden burada yapacağımız hiçbir konuşmanın bundan sonra anlamı yoktur.

Hepinizi sevgi ve saygılarımla selamlıyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Sayın Suiçmez, teşekkür ediyorum.

Sayın Orhan Sümer, buyurun.

ORHAN SÜMER (Adana) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Pardon, özür diliyorum.

Sayın Sümer, beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 20.16

DÖRDÜNCÜ OTURUM**Açılma Saati: 20.24****BAŞKAN: Mehmet MUŞ (Samsun)****BAŞKAN VEKİLİ: İsmail Faruk AKSU (İstanbul)****SÖZCÜ: Orhan ERDEM (Konya)****KÂTİP: Nilgün ÖK (Denizli)**

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Değerli milletvekilleri, 14'üncü Birleşimin Dördüncü Oturumunu açıyorum.

Sayın Sümer, sizde kalmıştık.

Buyurun lütfen.

Süreniz beş dakikadır.

ORHAN SÜMER (Adana) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Bakan, Plan ve Bütçe Komisyonunun değerli üyeleri, İçişleri Bakanlığının değerli bürokratları; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Bakan, başta, kumar, mafyavari örgütlenmeler, yasa dışı bahisle mücadele ve uyuşturucu operasyonlarında Bakanlığınızın gösterdiği mücadeleyi takdir ediyor; sokakların çetelerden, illegal örgütlenmeden ve uyuşturucudan temizlenmesi konusunda atacağınız her adımı da ilgiyle izliyoruz.

Sayın Bakan, özellikle, memleketim Adana'yla ilgili... Uyuşturucu suçlarında Türkiye'de maalesef 8'inci sırada, uyuşturucu kullanımı 13-14'lü yaşlarda hatta birçok mahallede de ciddi anlamda çatışmalar oluyor. Cezaevine giren hükümlü sayısı Türkiye'de 6'ncı sırada, Suriyelilerin en yoğun olduğu iller sıralamasında da 5'inci sırada. Tüm bunlar birleşince, ne yazık ki her geçen gün adli vakalar artış gösteriyor. Adana Emniyet Müdürlüğümüzün düzenlediği operasyonları da dikkatle takip ediyoruz ancak özellikle uyuşturucu çetelerine yapılacak operasyonların daha geniş kapsamlı ve sonuca odaklı olması gerektiğine inanıyoruz. Torbacıları tutuklayarak değil, bataklığı kurutarak sonuç almanın daha doğru olacağını hepimiz biliyoruz; bu konuda daha hassasiyetle davranacağınıza inanıyoruz. Ayrıca, son dönemde Adana'da maalesef, cinayet, kurşunlanma olayları ve sokak hesaplaşmalarında ciddi artış var, ruhsatsız silah bulundurmada da patlama var. Suriyelilerin karıştığı suçlarda da maalesef ciddi artış var.

Ayrıca, on beş gün önce ben ovaya narenciye üreticilerinin sıkıntılarını dinlemeye gittiğimde çiftçilerimizden de birçok şikâyet oldu. Alın teriyle ürettikleri ürünleri daha hasat etmeden, maalesef, bazı bölgelerde, ciddi anlamda, ürün hasadına başlamadan bazı gruplar tarafından hasatlarının gece yarılarında hiçbir şey sormadan toplanıp götürüldüğünü özellikle söylediler. Hatta birkaç bahçeye de gittim, yeni diktikleri ağaçları bile kökünden söküp götürdüklerini ve çiftçiler, bugüne kadar da hiçbir şeye cevap alamadıklarını söylediler. Ayrıca, ovada ciddi anlamda da çökme olaylarıyla ilgili sıkıntılar var.

Ayrıca, bazı sorularım olacak Sayın Bakanımıza:

Sosyal Güvenlik Kurumunda başlatılan 1 milyar TL'lik usulsüzlükle ilgili soruşturmanın Invadet isimli şirkete yönelik olduğu ortaya çıkmıştı. Konuyla ilgili Bakanlığın yürüttüğü soruşturma hangi aşamadır?

Ayrıca, Türkiye tarihinin en büyük dolandırıcılık iddiasıyla karşılaşmış kripto para borsası Thodex'in sahibi Faruk Fatih Özer milyonlarca dolarla ortadan kayboldu, daha sonra yakalandı. Birçok mağdur var, bu konuyla ilgili son durum nedir?

Emniyet Genel Müdürlüğündeki üst düzey bazı polis memurunun FETÖ iddiasıyla yargılanan birkaç isimle üst mahkemede devreye girdiği, hakkında ceza istenen dosyadan iş insanının ceza almadan kurtulduğu, bir polis memurunun karşılık olarak da Çayyolu'nda bir iş insanının sahip olduğu bir evi değerinin yaklaşık üçte 1'i fiyatına devraldığı iddiaları; ayrıca, Ankara Emniyet Müdürlüğünde üst düzey görev yapan bir polis müdürünün makam ve mevkisini kullanarak Çankaya bölgesindeki bir gece kulübünü yakını üzerine aldığı iddiaları var; bu konuyla ilgili soruşturma var mıdır veya soruşturma hangi aşamadır?

Ayrıca, Adana'daki gerçekten tüm sorunlarımıza ciddi anlamda -tüm kesimlerin, siyasi ayırım yapmadan- cevap verdiği için de buradan Bakan Yardımcımız Mehmet Sağlam'a teşekkür ederim.

Bütçenizin hayırlı uğurlu olmasına dilerim.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Teşekkür ediyorum.

Şimdi de Samsun Milletvekili Sayın Murat Çan.

Sayın Çan, buyurun lütfen.

Süreniz beş dakikadır.

MURAT ÇAN (Samsun) – Sayın Bakan, değerli Bakanlık bürokratlarımız, sevgili komutanlarım; ben de sizlere hoş geldiniz diyorum. Başkanım, sizleri ve hazırını saygıyla selamlıyorum.

İçişleri Bakanlığı cumhuriyetin ilk yıllarından itibaren çok önemli sorumluluklar üstlenmiştir. Cumhuriyetin temel felsefesi olan ulus bilincinin teşekkül etmesinde en önemli sorumluluğu üstlenmiş ve bu sorumluluğunu da başarıyla yerine getirmiştir cumhuriyetimizin ilk yıllarında ancak son yıllarda düzensiz göç, düzenli göç ve Hükümetin politikalarıyla nüfusun derişik hâlâ gelmesiyle yaşanan sorunlar ulus bilincinin -az önce değişik partilerden arkadaşlarım dile getirdi- aynı felsefeyle geleceğe taşınmasında birtakım endişelere sebebiyet vermesine neden olmuştur. Tabii, sorumluluklar -nüfustan trafiğe, terörden asayaşe, uyuşturucudan sınır güvenliğine birçok alanda- toplumun huzuru için, refahı için ve birliği için devam etmekte. Son yıllardaki göç konusuna birazdan daha detaylı değineceğim. Bu arada, hem bakanlarımızdan hem de Bakanlık personelinden vatan savunmasında kaybettiğimiz personelimizi rahmet, minnet ve şükranla anıyorum.

Tabii, personelimizin, çalışan personelimizin çok sayıda sorunu var özellikle Çevik Kuvvet ve Trafikte çalışan arkadaşların çalışma süreleri ve koşulları ciddi problem. Koşullar böyle problemlili olunca karşılığını da maaşla, ödeneklerle alamayınca sosyal yaşamlarında da zorluklar yaşıyorlar personeliniz. Bunu, son beş aydır aşırı seyahat yapmış olan birisi olarak polis kontrollerinde mutlaka duruyorum ve o tükenmişliği kendilerinin yüzlerinde de okumakta çok zorlanmıyorum bir hekim olarak.

Evet, Sayın Bakan, beş aydır bu görevi ifa ediyorsunuz, çok sayıda arkadaşımız sizleri bir önceki Bakanla değişik kriterler açısından değerlendirmelere tabi tuttu ve sizlere teşekkür eden çok arkadaşımız oldu. Biz bu konuda birazcık daha ihtiyatlı olacağız, sizin deyiminizle gölge gibi takip edeceğiz sizleri bir İçişleri Komisyonu üyesi olarak. Mesela, sormak isterim: Bir önceki Bakanın KİM uygulaması, "Siz yakın, biz kanunu çıkartırız." uygulamaları ya da Sezgin Baran Korkmaz gibi örneklerde gördüğümüz Nüfus ve Vatandaşlık Hizmetleri Genel Müdürlüğünü nüfuz ve yandaş hizmetleri genel müdürlüğü gibi çalıştırmasına dair geriye dönük herhangi bir araştırma yapacak mısınız? 10 bin dolar maaş alan milletvekiliyle ilgili -geçmiş dönem milletvekili belki, biz bilmiyoruz- bir araştırma yapacak mısınız?

Bir önceki Bakanın uyuşturucu çeteleriyle, suç örgütü liderleriyle çektiği fotoğraflarla ilgili bir çalışmanız olacak mı? Buralarda samimiyet ve somut çıktılar gördüğümüzde biz de tabii sizlere bir cumhuriyet vatandaşı olarak teşekkürü bir borç bileceğiz ama bu süre içerisinde gölge gibi sizi takip etmeye devam edeceğiz. Bu arada, sizin beş aylık performansınızı ve sizden önceki beş aylık, altı aylık -yani ilk dokuz, on ayı bahsettiniz- suç örgütlerine yönelik yapılan operasyonları her iki çalışma dönemi açısından anlatabilir misiniz? Bu çok kıymetli olacaktır çünkü yoğun bir çalışma temposu içine girdiğinizi biliyorum. Bu arada, Bakanlığımıza yapılan bombalı eylem için tekrar geçmiş olsun diyorum, ziyaretinize de gelmiştik. Evet, yine, zehir tacirlerine yönelik yapılan operasyonları sizden önceki dönemle kıyaslayarak bizlere anlatabilir misiniz? 23.973 tutuklu şahıstan, zehir tacirleriyle ilgili ya da bu operasyonlarda tutuklu şahıstan bahsedildi; bunlar kaç kez serbest bırakıldı, tekrar tutuklanan kaç kişi vardır? Bunu da size sormayı bir görev kabul ediyorum. Belediye yargılamalarından bahsedildi. Siz göreve geldikten sonra kaç tane belediye başkanını görevden aldınız? Önceki dönemle kıyasladığımızda anlamlı bir farklılık görüyor musunuz? Çünkü “Hukuku işleteceğim.” cümlesini sizden duymuş bir vatandaş olarak söylüyorum. Gri pasaport var... Samsun’un Yakakent ilçesi bu konuda sabıkalı. Doğu ve batı sınırlarımızda 341 elektro-optik kuleden bahsettiniz, güney sınırımız nasıl takip ediliyor, bu konuda daha detaylı...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Sayın Çan, ilave bir dakika veriyorum, toparlayın lütfen.

MURAT ÇAN (Samsun) – Bir dakikadan fazla isteyeceğim çünkü bir mektup var, gazi sayılmayan gazilerle ilgili, çok önemli, onlardan bahsetmemiz gerekiyor.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Keşke onu önce okusaydınız Sayın Çan.

MURAT ÇAN (Samsun) – Ama çok önemli, gündem var.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Her şey önemli.

MURAT ÇAN (Samsun) – Zamanımdan çalışıyorsunuz...

Göç İdaresi bütçeniz 21 milyar, bununla Göç İdaresini nasıl yönetmeyi düşünüyorsunuz? Göç idaresi bakanlığı ya da başka isimler altında yeni bir kurumsal yapı ihtiyacı var mıdır? Mobil göç noktalarında kontroller neye göre yapılıyor? Bu konuda muhtarlar ya da STK’lerden destek alınabilir mi? Sayın Komisyon Başkanımızın da benim de seçim bölgem olan Samsun’un İlkadım ilçesinde, en az 6-7 tane mahallede nüfusun demografik yapısı yüzde 60’larla düzensiz göç olan yapıdan oluşmakta. Bu arada, dış göç demişken Filistin’den bir 750 bin kadar, maalesef orada soykırıma uğrayan Filistin’den 750 bin...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Sayın Çan, Samsun’dan dolayı bir dakika daha veriyorum. Bak, hiç kimseye ek süre vermedim, ona göre. Aynı seçim bölgemiz.

MURAT ÇAN (Samsun) – 06 BOP 719 plakalı araç size bir şey anlatıyor mu? Bunu söylemek istiyorum.

Gazi sayılmayan gaziler; bunlar, bütün, belki birçok milletvekili arkadaşımızı ziyaret ettiler, özette şunu söylüyorlar: “Bizler 15 Temmuz gazisi değiliz belki ancak mutlaka ve mutlaka yaralandık, gazi sayılmıyoruz, işte, yüzde 40’lık uzuv kaybına maruz kalmadığımız için hem özlük haklarımızdan hem de ileride bir devlet töreninden bile muaf tutulacağız. Bu konuda devletin kollarına sığınmıyoruz, insafına

sığınıyoruz.” Hatta Binali Yıldırım başta olmak üzere birçok yetkili, dönemin yetkilileri kendilerine bu sözleri bir propaganda malzemesi olarak vermişler ama karşılığını alamamışlar. Bu konuda eğer yanıt verirsiniz çok teşekkür ederim.

Çalışmalarınızda başarılar dilerim.

Çok sağ olun.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Sayın Çan, teşekkür ediyorum.

Sayın Tutdere, buyurun lütfen.

Süreniz beş dakikadır.

ABDURRAHMAN TUTDERE (Adıyaman) – Sayın Başkan, Sayın Bakan; hepinize iyi akşamlar diliyorum.

6 Şubat'ta büyük bir deprem yaşadık, bu depremi yaşayan kentlerden bir tanesi de seçim bölgesi olan Adıyaman'dı. Tabii, deprem sonrasında karşılaştığımız tablodan kısaca söz etmek istiyorum: Deprem sonrası kurumlarımızın ne kadar hazırlıksız olduğunu yaşayarak gördük. Adıyaman 700 bin nüfuslu bir kentti, hiçbir haber bülteninde bile ismi geçmedi deprem sonrasında ve bir kent unutuldu Sayın Bakan. Özellikle liyakatsiz kadrolar, burada, bir kentte binlerce insanın can vermesine sebebiyet verdiler. Burada aslında hepimizin şunu görmesi gerekiyor: Hazırlıksız olduğumuzu ortaya çıkarmıştı bu 6 Şubat depremi. Adıyaman'da aynen tablo şuydu: Vali, Emniyet, bütün kurumlar çaresiz bir şekilde bekliyorduk, hiçbir şey yapamıyorduk; sebebi çünkü bir hazırlığımız yoktu, bir el fenerine, bir jeneratöre ulaşamıyorduk insanlarımız ve hiçbir koordinasyonu yapamıyorduk çünkü bütün yollar kapanmıştı, elektrik yoktu ve vatandaşlarımız çaresiz bir şekilde arama kurtarmayı bekliyorlardı. Ancak ortada AFAD yoktu, arama kurtarma yoktu; arama kurtarma geciktiği için de yurttaşlarımız gözlerimizin önünde tabir yerindeyse inleye inleye can verdiler. Sayın Bakan, kurtarılacak pozisyonda olan, benim gözümle gördüğüm yüzlerce insan kurtarılmadı; bir kısmı donarak vefat etti, bir kısmı da öldü, şehit oldu. Bunları niye söylüyorum? Türkiye, Anadolu beşik gibi sallanıyor Sayın Bakan. Bundan sonraki depremlere hazırlık konusunda bu ülkenin bütün insanların, Hükümetinin gerçekten tedbir alması lazım. Aslında Türkiye'nin en büyük sorunu, güvenlik sorunu depremdir. Bakınız, bu 6 Şubat depreminde Kurtuluş Savaşı'ndan çok daha fazla şehit verdik, insan kaynağımızı yitirdik, maddi manevi olarak ülkemiz büyük kayıplar yaşadı. Dolayısıyla burada herkesin gerçekten şapka önüne koyması lazım ve hazırlık yapması lazım, burada da hazırlık yapacak bakanlıkların başında, özellikle AFAD'ın başında olan Bakan olarak sizler geliyorsunuz. Umarım bu konuda gerekli hassasiyeti gösterir ve gerekli çalışmalarını bir an evvel başlatırsınız.

Sayın Bakan, 6 Şubat depreminden sonra kurulan Meclis araştırması komisyonu -deprem komisyonu- bir rapor hazırladı. Burada, sizin Bakanlığınıza ilişkin de yapılacak işler 83 başlık altında tek tek sıralanmış. Sizin Bakanlığınızın ve ekibinizin bu konuda hassasiyet göstermesini ve bu konudaki yasal çalışmalarını da yapmasını biz bekliyoruz.

Sayın Bakan, yine deprem bölgeleriyle ilgili şu anda en büyük tehlikelerden bir tanesi de asbest sorunu. Siz Adıyaman'daki ziyaretinizde açıklamıştınız, bu ağır hasarlı binaların yıkım çalışmalarını yapan müteahhitler -açıkça söyleyeyim- talimatlarınıza uymuyorlar; bunlar demiri çıkarıyorlar, enkazları yerinde ayrıştırıyorlar, ortalık toz duman ve deprem bölgesinde depremden sağ kurtulan vatandaşlar toz yutuyorlar, asbest yutuyorlar; önümüzdeki süreçte, bölgenin en büyük tehlikesi kanser riskiyle herkes karşı karşıya kalacak. Bu konuda da Bakanlığınızı ve sizleri daha duyarlı olmaya davet ediyorum Sayın Bakan.

Sayın Bakan, bunun dışında, yine deprem bölgelerinde en büyük sorunlardan bir tanesi de kırsala dağıtılan konteynerlerin yalıtımsız olması yani halk arasında “Çin konteyneri” olarak tabir edilen konteynerler dağıtıldı; bunlarda yalıtım yok, soba kurma imkânı yok. Dolayısıyla zaman zaman 1 metreyi aşan kar yağışının olduğu bölgelerde, eksi 20 derece soğuğun olduğu yerlerde bu konteynerlerde vatandaşların barınma sorununun çözülmesi mümkün değildir. Bakanlığınızın kış gelmeden bu konuda adım atmasını bekliyoruz, gerekirse bu konteynerlerin yenileriyle değiştirilmesini bekliyoruz.

Sayın Bakan, bunun dışında, deprem bölgelerinde kiracıların bir sorunu var. Sayın Bakanım, sizden önceki Bakan da açıklamıştı “Biz kiracıları da mağdur etmeyeceğiz.” demişti. Bugün, deprem illerinde, valilikler kira desteği alan afetzedelere konteyner vermiyorlar, sebebi de şu: “Siz yurttaş olarak kira desteği tercihinizi yapmışsınız, biz artık konteyner vermeyeceğiz.” diyorlar. Bu, gerçekten çok büyük mağduriyetlere sebebiyet veren bir uygulama çünkü şartlar değişti. Deprem sonrası can havliyle kendisini başka şehirlere atan vatandaş için o zaman kira desteği daha anlamlıydı ancak şu anda memleketine dönmüş; Malatya’ya dönmüş, Adıyaman’a dönmüş. Bu insanların kendi yurtlarında, kendi şehirlerinde barınma sorunlarının çözülmesi gerekiyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Sayın Tutdere, ilave bir dakika veriyorum.

Buyurun, toparlayın lütfen.

ABDURRAHMAN TUTDERE (Adıyaman) – Bakanlığınızın bu kiracılarla ilgili bir adım atması gerekiyor. Bu mevcut durum uygulamada hem valilikleri sıkıntıya sokuyor hem de vatandaşlar mağdur.

Sayın Bakan, bu kiracıların durumunun yeniden gözden geçirilmesi, kira desteğinden vazgeçen kiracıların da konteynerlere yerleştirilmesi gerekiyor. Aksi takdirde bu kış gerçekten bölgede çok zor geçecek ve mağduriyetler artacak.

Bunun dışında, kira destekleri de gerçekten çok komik duruma düşmüş durumda yani kiracı için 3 bin lira, ev sahibi için 5 bin liralık kira desteği artık bahşişe dönmüş durumda; bölgede kiralalar çok yüksek, siz de takdir edersiniz ki ülkemiz yüksek bir enflasyonla boğuşuyor. Dolayısıyla kira desteklerinin de artırılması mağduriyeti giderecektir. Ben, bu konuda Bakanlığınızdan duyarlılık bekliyorum, çalışma bekliyorum; yapmış olduğunuz çalışmalar için de sizlere teşekkür ediyorum.

Bütçenizin hayırlı uğurlu olmasını diliyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Sayın Tutdere, teşekkür ediyorum

Sayın Osmanağaoğlu, buyurun lütfen.

Süreniz beş dakikadır.

TAMER OSMANAĞAOĞLU (İzmir) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Sayın Bakanım, değerli milletvekilleri, İçişleri Bakanlığınızın kıymetli bürokratları, kıymetli Bakan Yardımcılarım, Emniyet Genel Müdürüm, Sahil Güvenlik Komutanım, Jandarma Genel Komutanım, Afet Başkanım, kıymetli basın mensupları; hepinizi muhabbetle selamlıyorum.

Sözlerimin başında, mukaddesatımızı korumak, toprağımızı savunmak, vatanımıza sahip çıkmak ve milletimizin huzur içinde yaşamasını temin etmek için şehadete erişen kahramanlarımızı rahmet ve minnetle anıyorum. Uzaklarda Türk ve Türkiye Yüzyılı’nın tohumlarını eken, insanlığın huzuru için fedakârca görev icra eden, havada, karada ve denizde sınırlarımızı korumak için canını ortaya koyarak mücadele eden kahramanlarımızı da saygıyla anıyorum.

2016 yılında gerçekleştirilen FETÖ'cü işgal girişimine rağmen devlet mekanizmasının aksamadan işlemeye devam ettiği, FETÖ, PKK, DHKP-C ve türevi olan terör örgütü üyelerinin doğrudan hedefi hâline gelmesine rağmen bütün gayretlerine şahitlik ettiğimiz İçişleri Bakanlığımız ve bağlı kurumlarının Türk ve Türkiye Yüzyılı 2024 yılı bütçesinin hayırlara vesile olmasını diliyorum.

Hiç şüphe yok ki tüm dünya yaşanan sosyal buhranların pençesinde kıvranmakta, devlet kültürü olmayan milletler ibretlik bir çamurun içinde yalpalamaktadır. Ne var ki jeopolitik, jeoekonomik ve jeostratejik önemini gün geçtikçe artıran Türkiye de dozu artan bu kuşatmayla sınanmaktadır. Elbette bu kuşatmanın iç güvenlik açısından doğurduğu tehditleri de hatırı sayılır bir düzeydedir, bir şekilde şiddetini artırmıştır fakat tüm bunlara rağmen üç tarafı denizlerle çevrili ülkemizin sahillerinde Türk'ün varlığını gösteren, mavi vatanı uç sınırlarında aşılmaz yapan Sahil Güvenlik teşkilatımıza da teşekkür etmek isterim.

Suç örgütlerine göz açtırmayan, vatandaşımızın hakkını gasbetmeye çalışanlara sokakları dar eden, huzur ve güven ortamını tehdit etme çreti gösteren çetelere göz açtırmayan, terör örgütlerinin korkulu rüyası hâline gelen Emniyet Genel Müdürlüğüne, polis teşkilatımıza ve Jandarma teşkilatımıza da şükranlarımı sunmak istiyorum.

Sayın Bakanım, bir vesileyle, Narkogüç operasyonlarıyla zehir tacirlerine adım attırmayan güvenlik görevlilerimizi ve tabii, Bakanlığımızın yetkililerini de tebrik ediyorum. Uyuşturucu kullanımının tüm dünyada artıyor olması, temininin kolaylaşıyor olması, yaygınlaşması ve kullanım yaşının tüm dünyada gittikçe düşmesi elbette istikbalimizin teminatı olan evlatlarımızın geleceği açısından büyük bir tehdit oluşturmaktadır. Elbette bu mücadelede yalnız değilsiniz, bundan sonra da yalnız olmayacaksınız. Bu minvalde, Ülkü Ocakları Eğitim ve Kültür Vakfı Genel Merkezi koordinasyonunda tüm il ve ilçelerimizde yıllardır gerçekleştirilen “uyuşturucuyla mücadele” temalı sosyal faaliyetlerle üzerine titrediğimiz Türk gençliği için her zaman yanınızda olduğumuzu da bilmenizi isterim.

İzmir'de gerçekleştirilen onlarca operasyonla zehir tacirlerine karşı takdiri hak eden bir mücadele sergilemeye devam ediliyor. Aynı zamanda, Toplum Destekli Polislik Şube Müdürlüğümüz tarafından gerçekleştirilen faaliyetler de büyük takdir topluyor. “Kadife eldiven içerisinde çelik yumruk” tabirini İzmir'de ve tabii ki yurdumuzun dört bir yanında uygulamaya geçiren Emniyet mensuplarına da selamlarımızı gönderiyorum.

Ayrıca, şunu ifade etmem gerekir ki Türk ve Türkiye Yüzyılı'nın arifesinde tüm dünyaya umut olan gelişmelerin yaşandığı ülkemizde millî birliğimizi ve bölünmez bütünlüğümüzü tehdit eden mahfillere karşı mücadele azmimiz her şeyden önemlidir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Osmanoglu, buyurun lütfen.

Bir dakika daha ek süre veriyorum.

TAMER OSMANAĞAOĞLU (İzmir) – Vicdan sahibi her kişiyi dehşete düşüren görüntülere şahitlik ettiğimiz bir coğrafyada insanlık için, demokrasi için, gelecek için âdeta bir vahayı andıran ülkemizin, devleti ve milletiyle birlikte sergileyeceği irade hiç şüphe yok ki en değerli mücevherlerden bile daha kıymetlidir.

Liderimiz Sayın Devlet Bahçeli Bey'in ifade ettikleri gibi, bizim, çetelere, suç örgütlerine, satılmış aydınlara, kiralık kalemlere, kursağından geçen bir lokmayı bu ülkeye borçlu olup da ihanet eden şeref yoksunlarına asla tavizimiz olmayacaktır. Biz varlığımızı milletimizin uğruna adadık.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Toparlayın lütfen Sayın Osmanağaoğlu.

TAMER OSMANAĞAOLU (İzmir) – Bir doğru imanın bin eğriyi düzeltereğine inandık. Devir artık Türk devridir. Dolayısıyla Milliyetçi Hareket Partisi olarak devletimizin sonuna kadar yanındayız. Verilen mücadeleleri itibarsızlaştırmaya çalışıp fitne ve nifak tohumları ekenlerin, kutuplaşma ekip rant biçeceklerini sananların sonuna kadar karşındayız.

Sayın Bakanım, İzmir’deki hükümet konaklarımızın yenilenmesiyle ilgili ödeneğin tahsis edilmesinden dolayı teşekkür ediyorum. Diğer yandan, İl Emniyet Müdürlüğümüzün binasının yenilenmesiyle ilgili sürecin hızlandırılması için girişimlerinizin olduğunu da biliyorum. Bu sebeple de sizlere ayrıyeten teşekkür ediyorum.

Türk ve Türkiye Yüzyılı’nın bütçesi Türk milletine hayırlı olsun dileklerimi ileterek bütçemizin hayırlı uğurlu olmasını diliyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Teşekkür ediyorum.

Değerli milletvekilleri, Komisyon üyesi olmayan milletvekillerimizle devam ediyoruz.

Sayın Mehmet Başkan, buyurun lütfen.

Süreniz beş dakikadır.

MEHMET BAYKAN (Konya) – Sayın Başkanım, Kıymetli Bakanım, değerli bürokrat arkadaşlar; İçişleri Bakanlığının ülkemizin huzurunu sağlama, dirlik ve düzeninin tesis edilmesindeki eşsiz uğraşları sanırım bu ülkenin tüm kesimleri tarafından takdirle karşılanmaktadır. Ancak, ülkemizin bir adım daha öteye gitmesini istemeyen, her fırsatta “eleştiri” adı altında kendi ülkesini karalayan ve dahası siyaset yaptığını sanarak uydurma, mesnetsiz, haberleri araştırmadan, bilmeden, sadece kulaktan dolma haberleri kullanmak, bunları siyaset malzemesi yapmak ve yaymak son zamanlarda çok sık karşılaştığımız durumlardan biridir. Aslında benim İçişleri Bakanlığı bütçesi üzerine bir konuşma niyetim ve talebim olmayacaktı ancak bugün öğle saatlerinde bütçe vesilesiyle salona geldiğimde birtakım ifadelerin “Sosyal medyadan duyduk.” işte “Yazıldı, duymadınız mı? Konuşuluyor.” şeklinde olması sebebiyle odama geçerek bir çalışma yaptım ve son zamanlarda, yakın süre içerisinde yalan olduğu ortaya çıkan, gerçeğe uygun olmayan haberlerin nasıl kullanıldığı üstüne örnekler vermek için bu söz hakkını kullanmak istedim.

PKK, FETÖ ve marjinal gruplar ve kendini bilmez, sözüm ona bir takım sosyal medyanın klavye şövalyeleri ülkemiz aleyhinde yoğun şekilde kara propaganda faaliyet yürütürken, dezenformasyon ve manipülasyon taktiklerini de kullanarak ülkemizin her cepheden yıpratılmasını amaçlamaktadır. Bu örgüt, yapı ve kişiler kendisine has rutin bir gündeme sahip olmakla birlikte dünyadaki ve ülkemizdeki gelişmelerden de etkilenmekte ve faaliyetleri buna göre şekillendirmekte. Medya, sosyal medya takibi yapılan PKK, FETÖ ve müzahir yapıların öne çıkan gündem ve faaliyetleri tamamen ülkemizi karalama, küçük düşürme, itibarını zedelemeye yöneliktir. Ancak daha üzücü olan şudur ki yüce Parlamento çatısı altında bu tür olaylara bakışa ve bu tarz saldırının yayılmasına bilmeden de olsa katkı sağlanmakta. Bakınız, bu kişi ve yapıların son günlerde ülkemizle ilgili olarak ortaya attığı iftiralardan bircağını sizinle paylaşmak ve nasıl bir gaflet içinde olduklarını aktarmak istiyorum.

Örnek 1: İsrail’in Gazze’de Türkiye’ye ait Kızılay depolarını ve AFAD binasını bombaladığı iddia edildi. Oysaki İsrail bombardımanında ağır hasar alan iddiaya konu bina Filistin Kızılayına ait insani yardım deposudur, Türk Kızılay ve AFAD’ın Gazze’de binası yoktur.

Örnek 2: Sağlık Bakanlığının Suriyeli sığınmacılara 4.600 TL ek ödeme yaptığı iddia edildi. İddia asılsızdır. İddiaya konu olan, bir iletişim uygulamasında paylaşılan mesaj bir oltalama, dolandırıcılık girişimidir. Ancak ne yazık ki yine bu oltalamaya yüce Meclis çatısı altında da itibar edildiğini görmüş durumdayız.

Örnek 3: Filistin’de yaşanan olaylar nedeniyle Cumhuriyet Bayramı kutlamalarının iptal edildiği iddia edildi. Herhangi bir iptalin söz konusu olmadığı, zaten cumhuriyetin 100’üncü yılının yurt genelinde ve yurt dışında çeşitli etkinliklerle kutlanması ve ülkemizdeki yaşanan bayram havasıyla herhangi bir açıklamaya dahi gerek bırakmamıştır.

Diğer bir örnek: Eskişehir’in Sivrihisar ilçesindeki düğünde sadece Kürtçe şarkı söylenmesi nedeniyle düğüne katılan 20’den fazla kişinin gözaltına alındığı iddia edildi. Olayla ilgili yapılan tüm işlemlerin iddia edilen aksine, şarkı söylenmesi nedeniyle değil, silahlı terör örgütü propagandası yapmak suçunun teşkil etmesi nedeniyle gerçekleştiği anlaşıldı.

Bir örnek daha: Savaştan kaçan 500 bin Filistinlinin Türkiye’ye alınmasının söz konusu olduğu, konuyla ilgili hazırlıklar yapıldığı iddia edildi; biraz önce bununla ilgili bir soru da soruldu. Herhangi bir kurumda böyle bir hazırlık söz konusu olmayıp iddialar tamamen asılsızdır.

İsrail Başbakanının adını anmak istemiyorum, 2 milyar dolar karşılığında 1 milyon Filistinlinin Türk vatandaşı olması konusunda Cumhurbaşkanı Erdoğan’la görüşerek anlaşma sağladığı iddia edildi. Aslı astarı yok.

Yine, Dışişleri Bakanımız Hakan Fidan’ın Amerika Dışişleri Bakanıyla gerçekleştirdiği görüşmede Filistinli mültecilerin Türkiye’ye gelmesi konusunda anlaşıldığı iddia edildi. Yine bununla alakalı da herhangi bir işlem, iş ve niyet olmadığı ortadadır.

Sayın Bakanım, bütün bunlar kamu düzenini ve kamu güvenliğini tehlikeye düşüren söylemler olarak mutlaka Bakanlığımızın ilgili birimlerinin takibi ve dikkati altındadır.

Tamamlarken ifade etmek istediğimiz bir konu, bu ülkede insanlar sık sık telefon dolandırıcılığıyla -maalesef koca koca insanlar, bilim insanları, kamuda görev yapanlar ya da çok varlığı olan insanlar- muhatap olmaktadır maalesef. Bu noktada, gerçek ya da tüzel kişilerin sık sık hat değiştirmesinin belli kriterlere bağlanmasının güvenlik sağlama adına katkısı olacaktır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Baykan, toparlayınız lütfen.

MEHMET BAYKAN (Konya) – Toparlıyorum efendim.

Sözlerimin hemen sonunda, 6 Şubatta meydana gelen depremlerde, içinden geldiğim Hatay Amatör Spor Kulüpleri Federasyonunun kıymetli Başkanı Mehmet Öztürk ve eşinin vefatı olayını yaşadık. Türkiye’nin tüm amatör spor kulüpleri, amatör sporcuları harçlıklarından ya da aile bütçelerinden artırdıklarıyla Hatay’da bir konteyner mahallesi kurulması konusunda katkı sağladılar ve Hatay Valiliğimizle koordine içerisinde 100’e yakın konteyner teslim edildi.

Bu bütçe vesilesiyle, vefat eden tüm vatandaşlarımızı ve özellikle Hatay Amatör Spor Kulüpleri Federasyon Başkanımızı ve eşini anmak istedim.

Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Teşekkür ediyorum.

Sayın Tipioğlu, buyurun lütfen.

VEYSAL TİPİOĞLU (Kocaeli) – Sayın Başkanım, çok teşekkür ediyorum.

Sayın Bakanım, saygıdeğer milletvekilleri, Sayın Bakan Yardımcılarım, Emniyet Genel Müdürüm, Jandarma Genel Komutanım, Sahil Güvenlik Komutanım, AFAD Başkanım, birlikte mesai yaptığımız, mensubu olmaktan da onur duyduğum İçişleri Bakanlığının çok değerli mensupları, bürokratları, basınımızın güzide temsilcileri; sizleri saygıyla selamlıyorum.

İçişleri Bakanlığı, ülkemizin iç güvenliğini sağlama, kamu düzenini koruma, vatandaşlarımızın güvenliğini sağlama görevi taşıyan hayati bir kurumdur. Bu nedenle, Bakanlığımızın bütçesi bütün vatandaşlarımız için büyük önem arz etmektedir. Sayın Bakanım, inşallah, cumhuriyetimizin 100'üncü yılında, özellikle Türkiye Yüzyılı vizyonuyla, güven ve istikrardan vazgeçmeden İçişleri Bakanlığının başarılarına yeni başarılar ekleyeceksiniz.

Ülkemiz için, aziz milletimiz için şehadet şerbeti içen, kanlarıyla şanlı bayrağımızı bayrak yapan, canlarıyla toprağımızı aziz vatan toprağı yapan bütün şehitlerimizi rahmetle, gazilerimizi minnetle anıyorum. Ayrıca, vatanımızın dört bir yanında, sınırlarımızın içinde ve dışında terör örgütlerine karşı, bütün suç mahfillerine karşı üstün bir vazife anlayışıyla görev yapan, bir anlamda ülkemizi koruyan, kollayan kahraman güvenlik güçlerimize üstün başarılar diliyorum, Allah ayaklarına taş değdirmesin diyorum.

Sayın Bakanım, değerli milletvekilleri; bizler ülke olarak çok zor bir coğrafyada yaşıyoruz. Jeopolitik ve jeostratejik açıdan coğrafyamızın önemi çok büyüktür. Sayın Cumhurbaşkanımızın da ifadesiyle, Türkiye'nin tarihi ve coğrafi olarak zayıf olma şansı bulunmamaktadır. Güçlü bir duruş sergileyemsek bizi bu coğrafyada bir gün bile barındırmazlar. Ülkemiz, üç tarafı denizlerle çevrili, dört tarafı düşmanlarla çevrili bir konumdadır; o yüzden, çok güçlü, iri ve diri olma mecburiyetindeyiz, bir ve beraber olma mecburiyetindeyiz. Çok iyi bilmeliyiz ki bizler bu bölgede, ülkemizde Alevi'siyle Sünni'siyle, Kürt'üyle Türk'üyle, Laz'ıyla Çerkez'yle; velhasıl bütün dinî ve etnik yapılarımızla bu ay yıldızlı bayrağımızın gölgesinde inşallah kıyamete kadar hep birlikte bir ve beraber olarak yaşayacağız. Anayasa'mızda olduğu gibi, Türkiye Cumhuriyeti devletinin kuruluş felsefesinde olduğu gibi, Türkiye Cumhuriyeti devletine vatandaşlık bağıyla bağlı olan herkes, etnik kökeni, milliyeti, mezhebi ne olursa olsun bu ülkenin birinci sınıf vatandaşıdır. Ancak şartımız, bu ülkenin bölünmez bütünlüğüne, kanunlarına saygılı olmaktır. Bütün dünyada olduğu gibi, bütün dünya devletlerinde olduğu gibi her devletin kendi vatandaşlarını, milletini ve kendi geleceğini korumak gibi bir hakkının olduğunu da unutmamak lazım.

Şimdi, burada çok saygıdeğer milletvekilleri, uyuşturucuyla ilgili -hakkı olarak- ülkemizdeki durumla ilgili konuşmalar yaptılar. Ben içinden gelen bir kardeşiniz olarak, uyuşturucu... Türkiye Cumhuriyeti devleti önce transit güzergâhta bulunan bir ülkeydi ama son dönemde hedef ülke durumuna düştük. Ama takdir edilmesi gereken bir hadise var ki bu hadise, uyuşturucuyla mücadele sadece kamu gücüyle, kolluk gücüyle, güvenlik kuvvetleriyle yapılacak bir mücadele değildir; uyuşturucuyla mücadele toplumun bütün katmanlarının, devletin bütün katmanlarının el birliğiyle yapması gereken bir çalışmadır. Özellikle, yakalamaya yönelik "torbacı" dediğimize ya da transit geçişe yönelik çok üstün bir vazife anlayışıyla çalışan Emniyet teşkilatı, Jandarma teşkilatı, Sahil Güvenlik, Gümrük Muhafaza var; çok ciddi yakalanmalar yapıyor ancak bunun bir de diğer bir boyutu var, önleyici olarak tedbirlerin alınması gerekiyor. İçişleri Bakanlığımızın geçmişte uygulamaya koyduğu "En İyi Narkotik Polisi; Anne" uygulaması var; bu uygulamanın devam etmesi gerekiyor. Bizim toplumumuzda, biz biliyoruz ki Sayın Bakanım, bütün iyi alışkanlıklar da kötü alışkanlıklar da arkadaşla başlıyor ve bütün kötü alışkanlıkları, iyi alışkanlıkları da ilk öğrenen annedir, dolayısıyla annelerin eğitimine, önleme noktasında ağırlık vermemiz gerektiğini bir kez daha ifade ediyorum ve bu "En İyi Narkotik Polisi; Anne" uygulamasının desteklenerek devam etmesi gerektiğini düşünüyorum.

Sayın Bakanım, Sayın Başkanım; özellikle terörle mücadelede Türkiye, bulunduğu konum gereği bütün terör örgütlerinin hedefi durumdadır. Özellikle bölücü bölgeci terör örgütlerinin; Marksist, Leninist ideolojiye inanan terör örgütlerinin, dinî motifli fundamentalist terör örgütlerinin ortak amacı kandır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Tipioğlu, toparlayın lütfen.

VEYSAL TİPİOĞLU (Kocaeli) - Toparlıyorum Sayın Başkanım.

Ben bu vesileyle de bu uğurda çalışan bütün arkadaşlarıma başarılar diliyorum ve suçun, dünyanın hiçbir sisteminde, hiçbir zaman diliminde sıfır olduğu ne bir ülke var ne bir zaman dilimi var. Dolayısıyla suç fitridir, Rabb'im bizleri yaratırken insanların mayasına bunu da koymuştur. Esas olan, suçun kamu vicdanını rahatsız edecek boyuta gelmemesidir. Bizim ülkemizde, Allah'a şükür, kamu vicdanını rahatsız edecek boyuta gelmeden müdahale edilebiliyor. Ben bu uğurda çalışan, gece gündüz gayret eden, mesai mefhumu demeden çalışan bütün güvenlik kuvvetlerimize huzurlarınızda teşekkür ediyorum, şükranlarımı ifade ediyorum.

Tekrar, sizleri burada ağırlamaktan dolayı memnun olduğumuzu ifade ediyor, hoş geldiniz diyorum.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

Sayın Rıdvan Uz, buyurun.

Süreniz beş dakikadır.

RİDVAN UZ (Çanakkale) - Sayın Bakanım, Kıymetli Bakan Yardımcıları, Sayın Başkanım; benim konuşmam da bütçe üzerineydi ama değerli konuşmacıların, öncelikle Millet İttifakı'nın bugünkü nezaketinden bahsetmelerine teşekkür ediyorum. Nezaketimiz zafiyetimizden değil asaletimizden, onu da belirtelim.

Yine, bir konuşmacı arkadaşımız bugün iftiralarından bahsetti. Eğer bu doğruysa yani sadece AK PARTİ değil biz de kendimizi bugün yakalım yani son dakika, az önce Cumhur İttifakı'nın 6 ortağından biri, HÜDA PAR'ın Genel Başkan Yardımcısı bir açıklama yaptı ve bir "tweet" attı, "İki gün önce Kocaeli Limanı'ndan kalkan -geminin ismini de veriyor- "Kimyasal Konteyner" adında gemi İsrail Tel Aviv'e kimyasal yakıt ve İsrail'de siyonizme hizmet olarak yola çıkmıştır, İki gün sonra saat on buçukta limana teslim edilecektir." ve ekliyor: "Filistin'e insani yardım filosu göndermeyi talep ederken siyonistlere yakıtın gitmesi ve ateşi körüklemesini asla kabul etmiyoruz ve iktidarımız, ortağımız AK PARTİ'ye soruyoruz." Ve devam ediyor: "İktidar ortağından konuyu aydınlatmasını bekliyoruz, nasıl olur da siyonist rejime ticaret yaparak meşru olmayan bir işe kalkışılar ve hizmet ederler." Eğer bu doğruysa, ciddi anlamda her birimiz ağızımızdan Gazze'yi Filistin'i düşürmediğimiz bir noktada, hakikaten yani ne denir ki... Bütün AK PARTİ'liler, bütün milletvekilleri o Kocaeli Limanı'na gitmeli; kendini mi yakıyor, denize mi bırakıyor... Bunu açıklamak mecburiyetindediniz bu necip millete, bu son derece vahim bir olaydır. Bunu belirterek sözlerime başlamak istiyorum.

Esas bugünkü konuşacağım konu göçle ilgiliydi. Sabahtan beri tabii ki çok değerli, kıymetli çalışmalar yapılıyor Sayın Bakanımız ve Bakanlık mensupları. Uyuşturucuyla mücadele ediliyor ama eğer biz bataklığı kurutmazsak bu uyuşturucuyu ne kadar yakalarsak yakalayalım bunun sonu gelmeyecek. Bunun sebebi de göç, bunun sebebi de kaçak geçişler. Bu da nereden başlıyor? Sayın Cumhurbaşkanı "Suriye meselesi bizim iç meselemizdir." dediğinde başlamıştı. "Şam'da Emevi

Camisi'nde namaz kılacağız.” dediğinizde başladı ama apar topar Süleyman Şah Türbesi'ni sırtımıza alarak, kaçarak dönüştüğü bir sürece başlayan... Sonuçta ne olduğunu söyleyelim: Dünyanın en büyük göç dalgasını Türkiye kabul etmek zorunda kaldı yani henek ülke Türkiye hâline geldik.

AK PARTİ'nin ihvancı ve yanlış Suriye politikası sonucunda beş şey ortaya çıktı: Bir; Türkiye dünyada en fazla sığınmacı barındıran ülke konumuna geldi yani bugün Türk millî kimliği varoluşsal bir demografik tehditle karşı karşıya. İki; güneyde Amerika Birleşik Devletleri ve Rusya gibi devletlerle komşu olduk. Üç; emperyalist güçler bugün Suriye'nin kuzeyinde 100 bin kişilik bir terör ordusu kurdu. Dört; Suriye'nin kuzeyinde bir terör devletinin demografik altyapısı göz göre göre inşa edildi. Beş; bütün millî güvenlik risklerinin ötesinde Türkiye sığınmacılara 100 milyar dolardan fazla para ödedi. Yani Türkiye'nin maruz kaldığı büyük kitlesel göç ülkemizin bugününü ve istikbalini tehdit eden ve karşı karşıya olduğumuz büyük millî güvenlik sorunudur.

Somut bir şekilde ifade etmek gerekirse Birleşmiş Milletlerin tanıdığı 193 ülke var, bu 193 ülkenin 98'inin nüfusundan daha fazla göç almış durumdayız, bunun yanı sıra, kaçaklar da buna ilave edilebilir. Ancak turpun büyüğü heybede. Birleşmiş Milletler raporuna göre, önümüzdeki yirmi beş yılda tam 218 milyon kişinin iklim ve siyasi kriz göçünden bahsediyoruz ve bunun 110 milyonu Türkiye'ye rotasını çevirmiş durumda yani Türkiye nüfusunun yaklaşık 1,5 katı büyüklüğündeki kitle sınırlarımıza dayanacak. Türkiye Cumhuriyeti'nin temel harcı olan Türk millî kimliği işte bu demografik risk ve tehditlerin kuşatması altındadır.

Her işte aklınız başınıza sonradan geliyor. Biz Türk milliyetçileri olarak açılım sürecinde sizleri uyarıştık, dinlemediniz; bedelini henek operasyonlarında 793 şehit vererek ödedik. Yine, FETÖ konusunda sizi uyardık, dinlemediniz; bedelini 15 Temmuz gecesi Türk milletinin başına atılan bombalarla ödedik.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Sayın Uz, toparlayın lütfen.

RIDVAN UZ (Çanakkale) – Efendim, Samsun gibi Çanakkale de kıymetli efendim.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Vallahi, Samsun ayrı, Samsun ayrı.

RIDVAN UZ (Çanakkale) – Çanakkale geçilmez, biliyorsunuz efendim. O yüzden iki dakika ek süre istiyorum. Bakan Yardımcımız da Çanakkaleli olunca efendim...

BAŞKAN MEHMET MUŞ – O Bakanlıkta.

Buyurun lütfen.

RIDVAN UZ (Çanakkale) – Etnik kimlikler ve mezhepler üzerinden ayrıştırılmış, kutuplaştırılmış bir coğrafyada, dört bir yanımızın kanlı savaşlar ve çatışmalarla kuşatıldığı Orta Doğu'da en önemli dayanağımız olan Türk millî kimliğini ve Atatürk'ün kurduğu Türkiye Cumhuriyeti devletinin temel ilkelerini daima muhafaza ve müdafaa etmek mecburiyetindeyiz. Bunun için de sebep olduğumuz kitlesel göç kriziyle birlikte Türkiye'nin ve Türk milletinin başına açtığımız gailelerin bertaraf edilmesi gerekmektedir. Türk milletinin varlığını ve birliğini ilanihaye devam ettirmesi ve Türk milletinin evlatlarının bugün ve istikbalde huzur ve refah içinde yaşamasının temin edilebilmesi için bir seçenek değil, bu bir zorunluluktur.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Teşekkür ediyorum Sayın Uz.

Sayın Serhat Eren; sonrasında Sayın Resul Kurt, Sayın Gülüstan Kılıç Koçyiğit, Sayın Kamuran Tanhan, Sayın Yüksel Arslan ve Sayın Celal Fırat şeklinde devam edeceğiz.

Buyurun lütfen.

SERHAT EREN (Diyarbakır) - Sayın Bakan, Değerli Komisyon üyeleri; bölgemizdeki pek çok kentte zırhlı araçlar sokaklarda cirit atıyor. Şehir merkezlerinde herhangi bir çatışma olmamasına rağmen zırhlı araçlar insanların yaşam alanlarında, sokaklarında, şehir merkezlerinde cirit atıyor. Polis gücü baskısı oluşturulmak için özellikle dolaştırılıyor, âdetâ halka karşı gösteri yapılıyor. Size sormak istiyorum Sayın Bakan: Şehir merkezlerinde, sokaklarda, insanların yaşam alanlarında zırhlı araçların ne işi var? Bu zırhlı araçlar gençlerimizin, çocuklarımızın ölümüne neden oldu, olmaya da devam ediyor. Bakın, 2008-2022 yılları arasında yaşanan 92 kazada en az 25 çocuk olmak üzere 58 kişi hayatını kaybetti; en az 27 çocuk olmak üzere 165 kişi yaralandı.

Bakın, 2019'da Diyarbakır'da zırhlı aracın çarptığı Efe Tektekin, 5 yaşındaydı, zırhlı araç tarafından öldürüldü; sanığı yargılandı, beraat etti. Ne acı ki aynı zamanda, Efe Tektekin'in dedesi de zırhlı araç tarafından öldürüldü Sayın Bakan.

Bakın, 2019 yılında Diyarbakır'da zırhlı aracın çarptığı Cihan Can, gencecik bir delikanlıydı, inşaat mühendisiydi; sanığı yargılandı, 21 bin 200 TL para cezasına hükmedildi. Yine, Şırnak'ta zırhlı aracın çarptığı Mırac Miroğlu, henüz 7 yaşındaydı, bisikletiyle fırına ekmek almak için gitmişti, zırhlı araç tarafından öldürüldü Sayın Bakan. Yine, Cizre'de zırhlı aracın çarptığı 23 yaşındaki Abdulgaffar Dayan derslane öğrencisiydi, dershaneye giderken zırhlı araç tarafından katledildi. Ne oldu biliyor musunuz? Orada insanlar bu duruma tepki gösterince polis memuru ne dedi biliyor musunuz? "Abartmayın canım!" E, tabii, ölen bir Kürt, ne olmuş yani? Bir Kürt ölmüş, neyi abartıyorsunuz? Tam da bunu gösterme haddini ve cüretini göstermişti.

MUSTAFA BAKİ ERSOY (Kayseri) – Ne alakası var!

ORHAN YEGİN (Ankara) – Bu şık bir şey değil ama.

SEZAI TEMELLİ (Muş) – Söylenen şeyi aktarıyor, uydurmuyor ki.

SERHAT EREN (Diyarbakır) – Aynen bu yaşandı.

Bakın, geçtiğimiz haziran ayında Yüksekova'da zırhlı aracın çarptığı 5 yaşındaki Erdem Aşkan yaşamını yitirdi. Sayın Başkan, siz hiç Eskişehir'de, Aydın'da, Manisa'da, Ankara'da zırhlı aracın çarptığı insan duyduunuz mu? Allah korusun, duymayın, biz de duymayalım. Anlatacak onlarca hikâye var, zamanım yetmiyor ama, anlatamıyorum. Bunlar basit kazalar değil Sayın Bakan, bunlar cinayettir. Peki, bu cinayetler soruşturuluyor mu? Hayır, Bakanlığınız soruşturma izni vermiyor. Bakın, derslane öğrencisi Abdulgaffar Dayan 23 yaşındaydı, Bakanlığınız soruşturma izni vermedi, bununla ilgili tek bir soruşturma yürütülmedi. Bakın, bu kazalarla ilgili, bu ölüm olaylarıyla ilgili bazen soruşturma izinleri verilmiyor, soruşturma izinleri verilenlerle ilgili de yargı ya beraat kararı veriyor ya da para cezaları vererek erteliyor Sayın Başkan, Sayın Bakan. Bu ölümlere neden olan polisler zırhlı araçların başına geçerek ölüm saçmaya devam ediyor. Zırhlı araçlarla çocuklarımızı öldürenler cezasızlık zırhıyla korunmaya devam ediliyorlar.

Bakın, Sayın Bakan, 1990'larda faili meçhul cinayetlerin sembolü olan beyaz Torosların yerini ne aldı biliyor musunuz? Zırhlı araçlar almaya başladı. "Ne de olsa bir şey olmaz." diyor güvenlik görevlileri, her gün yeni ölümlere yol açıyorlar. Bakın, Efe'nin dosyasında polis memuru ne diyordu biliyor musunuz? "Biz devletin adına görev yapıyoruz, önce kendi güvenliğimizi alırız." dedi. Kendi güvenlikleri nedir Sayın Bakan? 7 yaşında fırına ekmek almaya giden bir çocuk mu güvenlik sorunu? Yine, evinin önünde bilye oynayan çocuğa karşı gösterilen mesele midir güvenlik meseli, güvenlik önlemi? Sayın Bakan, bu ibareler, bu ifadeler şunu gösteriyor: Devlet adına mı öldürülüyor bu Kürt çocukları? Bu ifadeler bu anlama geliyor.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Ayıp ama ya!

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Ayıp bir şey ya! Böyle bir şey olabilir mi?

SERHAT EREN (Diyarbakır) – Sayın Bakan, Kürtlerin yaşadığı coğrafyada insanların temel yaşam alanlarından, mahallelerinden, sokaklarından zırhlı araçları çekin.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ORHAN YEGİN (Ankara) – Sayın Temelli, tam da bahsettiğimiz şey bu. Siz de ona müsaade ettiğiniz müddetçe siz de onu istiyorsunuz demektir.

ÖMER ÖCALAN (Şanlıurfa) – Bu kadar çocuğun zırhlı araçla ezilmesi normal mi?

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Sayın Eren, sözlerinizi toparlayın.

Buyurun.

SERHAT EREN (Diyarbakır) – Sayın Bakan, bakın, savaşı, silahı hatırlatan, çocuklarımızı öldüren, halkımızın günlük yaşamının üzerinde daimî bir baskıya ve politik travmaya sebep olan zırhlı araçları sokaklarımızdan çekin; bu suçları işleyenleri görevden alın, yargılayın, cezalandırın; bütçenizi zırhlı araçlar için değil, savaş için değil, ölüm için değil çocukların yaşamına ve geleceğine ayırın.

Teşekkür ederim Sayın Başkan.

ORHAN YEGİN (Ankara) – Beyefendi, siz nasıl rahatsız olmuyorsunuz?

İDRİS ŞAHİN (Ankara) – Orhancığım, rahatsız olmadığımızı nereden biliyorsun? Ama biz zamanı geldiği zaman konuşmayı tercih ediyoruz.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Değerli milletvekilleri, saat şu an itibarıyla dokuz buçuğa geliyor.

ORHAN YEGİN (Ankara) – Sezai Bey, çok yanlış yerden, çok yanlış şekilde...

SEZAI TEMELLİ (Muş) – Var olan vakaları...

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Sayın Yegin, Sayın Temelli; müsaade eder misiniz lütfen.

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALAR(Devam)

5.- Komisyon Başkanı Mehmet Muş'un, Diyarbakır Milletvekili Serhat Eren'in İçişleri Bakanlığının 2024 yılı bütçesi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Değerli milletvekilleri, bakın, ben dikkatle dinledim, burada vatandaşın can ve mal güvenliğini sağlamak için yürütülen faaliyetlerde kaza oluyorsa buna ihtimam, olabildiğince hassasiyet gösterilmesi gerekiyor, o güvenlik personeli buna dikkat ediyor.

ORHAN YEGİN (Ankara) – Kasten yapanın da canı cehenneme ya! Devlet niye yapsın böyle bir şeyi?

ÖMER ÖCALAN (Şanlıurfa) – Yargılanmıyor, yargılama izni verilmiyor.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Sayın Yegin, bir saniye... Müsaade edin değerli arkadaşlarım. Ömer Bey, müsaade edin.

Hiç kimse bir kazayı, bir çocuğun ölümünü tasvip edemez, bundan üzüntü duymamamız mümkün değil ancak değerli arkadaşlarım, bakın “Devlet adına mı bu çocuklar öldürülüyor?” dediğimiz zaman, o zaman bu kadar bütçenin...

YILMAZ HUN (İğdır) – Sayın Başkan, yanlış anladınız; onun için yanlış değerlendiriyorsunuz.

DİLÂN KUNT AYAN (Şanlıurfa) – Yanlış anladığınız için yanlış değerlendiriyorsunuz.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Değerli arkadaşlar, müsaade edin. Değerli arkadaşlarım, müsaade eder misiniz.

Bakın, değerli arkadaşlar, şu an buradaki İçişleri Bakanlığı bizim iç güvenliğimizi sağlamakla sorumlu Bakanlık.

Anayasa'nın en temel amir hükmü şunu emreder: Devletin vatandaşların can ve mal güvenliğini korumasını emreder. Ülke sınırları içerisinde bu amir hüküm gereği tüm kamu görevlileri ve devletin ilgili birimleri hareket eder. Devletin amacı öldürmek değil yaşatmaktır. Dolayısıyla değerli arkadaşlar “Devlet adına mı öldürülüyor?” ifadesini lütfen bir daha kullanmayın, bunun size faydası yok.

SERHAT EREN (Diyarbakır) – Sayın Başkan, polis memurunun söylediğini yorumluyoruz.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Sayın milletvekili, o konuşmadan, o ifadeden böyle bir şey çıkarılamaz.

Bakın -rakamları yanlış ifade etmeyeyim ama- İçişleri Bakanlığı ailesi ağırlıklı kolluk gücü olmak üzere 600 bin kişilik büyük bir aile. Şimdi, bir polis ifadesinden de o çıkmaz, ben öyle bir çıkarımda da bulunamadım, öyle bir şey de anlamadım sizin anladığınız gibi. Değerli arkadaşlar, bir ifadeden yola çıkarak “Devlet adına öldürülüyor.” demek çok yanlış.

SERHAT EREN (Diyarbakır) – Sayın Başkan, Roboski’de 34 kişi ölürken 13’ü çocuğu, unutmayın.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Değerli arkadaşlarım, yanlış, bunu ifade etmek isterim. Değerli arkadaşlar, yanlış, devlet öldürmek için değil yaşatmak için var; hepimiz için var, sizler için, bizler için, hepimiz için.

Sayın Temelli, uzatmayalım, buyurun, toparlayın lütfen.

III.- AÇIKLAMALAR (Devam)

4.- Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin, Komisyon Başkanı Mehmet Muş'un Diyarbakır Milletvekili Serhat Eren'in İçişleri Bakanlığının bütçesi üzerindeki konuşmasıyla ilgili yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

SEZAI TEMELLİ (Muş) – Burada bir durum tespiti yapıldı. Ortada bir güvenlik açığı var, bir ihmalkârlık var, ironik bir şekilde konu gündeme getirildi ve bir yanlış anlaşılardan dolayı bu tartışma sürüyor yoksa burada ne İçişleri Bakanlığını ne de şu anda devleti toptan suçlayan bir tanım yoktu ama ironik bir şekilde bir şeye vurgu yapıldı Sayın Başkan. Bakın, bu vakalara neden olanlar hakkında soruşturma açılmadığı için, yargılama tam anlamıyla yapılmadığı için bir ironide bulunduk ve bu kıymetli bir şeydir, değerli bir şeydir ama bunun çarpıtılmasını da kabul etmiyoruz.

(Gürültüler)

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Değerli arkadaşlarım, bakın, hep böyle, birlikte konuşursak işin içinden çıkamıyoruz.

IV.- KANUN TEKLİFLERİ VE DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- 2024 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/276) ve 2022 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/274) ile Sayıştay tezkereleri (Devam)

a) İçişleri Bakanlığı (Devam)

b) Emniyet Genel Müdürlüğü (Devam)

c) Jandarma Genel Komutanlığı (Devam)

ç) Sahil Güvenlik Komutanlığı (Devam)

d) Göç İdaresi Başkanlığı (Devam)

e) Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı (Devam)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Kurt, size söz vereceğim. Sonrasında Sayın Gülüstan Kılıç Koçyiğit, Sayın Kamuran Tanhan, Sayın Yüksel Arslan, Sayın Celal Fırat, Sayın Ömer Faruk Gergerlioğlu, Sayın Ömer Öcalan şeklinde devam ediyoruz yani herkes bilsin sıralamamızı.

Sayın Kurt, buyurun lütfen.

RESUL KURT (Adıyaman) – Sayın Başkanım, Komisyonumuzun kıymetli milletvekilleri, saygıdeğer milletvekili arkadaşlarım, Sayın Bakanım, Bakan Yardımcılarımız, İçişleri Bakanlığımızın kıymetli bürokratları, basın mensupları, değerli hazırım; herkesi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Bakanım, şahsınıza da olmak üzere, tüm mesai arkadaşlarınıza başta seçim bölgem, memleketim Adıyaman olmak üzere deprem bölgesine yapmış olduğunuz katkı ve destekler için, cansiparane faaliyet gösteren AFAD personeli için teşekkür ediyorum.

AFAD Başkanlığı için 671 milyar liralık bir bütçe öngörülüyor, 671 milyar 561 milyon lira deprem ödeneği öngörülüyor. Tabii, bu depremin etkilerini 2024'te, 2025'te de göreceğiz, bütçemizde bu anlamda da ileriye dönük olarak her zaman bu kapsamda ödenek yer alacak.

Deprem dünya tarihinde ilk defa büyük bir etki gösteren, aynı anda 11 ilimizde ağır hasara sebebiyet veren; 11 il, 124 ilçe, 6.929 köy ve mahallede, 120 bin kilometrekarelik bir alanda 14 milyon vatandaşımızın etkilendiği; ayrıca, genel hayata etkili afet bölgesi kapsamında da 7 ilin, 55 ilçenin, 4.017 köy ve mahallemizin etkilendiği büyük bir deprem, büyük bir afet; onun için biz buna “asrın felaketi” diyoruz. Asrın felaketinde mevcut cari koşullar günümüzdeki bir ilde, bir ilçede meydana gelen depremdaki etkiler kapsamında ölçülemez. AFAD'ın cansiparane çalışmalarına, mülki idare amirlerimizin, kıymetli Jandarmamızın, polisimizin, askerimizin faaliyetlerine -iki ay deprem bölgesinde gece gündüz kaldım- ben şahidim. Onun için, öyle boğazda oturup, sağda solda oturup, sıcak yatağında yatıp “Deprem bölgesi şöyleydi, böyleydi.” demek hiç kimsenin haddine düşmez. Hangi partili olursa olsun; CHP'li de olabilir, HDP'li de olabilir, başka partili de olabilir, hangi partili olursa olsun o enkazın altında yatan insanlarımıza yardım etmek herkesin görevi. Deprem bölgesinde Hatay'ın -bakın, Hatay CHP'li bir belediye- su isale hatlarını, şehir şebekesini kim tamir etmiştir? Konya Belediyesi. Türkiye'nin en büyük kurumlarından biri İSKİ; İSKİ personeli, araç parkı, teknik elemanı nerede? Adıyaman'da 1 tane İSKİ personeli görmedim, Adıyaman'da 1 tane İBB personeli görmedim, Ankara Belediyesi görmedim. Nerede? Erzurum Büyükşehir Belediyesi Adıyaman'da faaliyette bulundu, Diyarbakır Büyükşehir Belediyesi Adıyaman'da faaliyette bulundu.

(Uğultular)

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Sayın milletvekilleri, hatibi dinleyelim lütfen.

RESUL KURT (Adıyaman) – Değerli arkadaşlar, 371 konteyner kent, 199.675 kurulu konteyner var. Bir konteyneri alıp toprağın üzerine koymuyorsunuz; değerli arkadaşlar, konteynerin altyapısını yapıyorsunuz. Benim seçim bölgem Adıyaman'da İzmir Büyükşehir Belediyesi konteyner yaptı, Allah razı olsun, 100-200 kadar konteyner yaptı. Kim ne yaptıysa Allah razı olsun. Altyapı çalışmıyor, elektrik çalışmıyor, su çalışmıyor; dolayısıyla sadece konteyner koyup iki tane kablo bağlamak o şehre konteyner yaptığımız anlamına gelmiyor. Altyapı nasıl yapılır, su tesisatı nasıl yapılır, pis su gideri nasıl yapılır, etrafında güvenlik çemberi nasıl oluşturulur, bunların hepsini yapmanız gerekir. Şimdi, bu konteyner kentlerimizde 622.085 vatandaşımız barınmıyor, hiçbir ayrımcılık yok “Hangi partiye oy

verdiniz?" diye sormuyoruz, hak sahibi olan her vatandaşımız konteynerlerde kalabiliyor. Hak sahibi olup da çadırda kalan tek bir yurttaşımız yok, hak sahibi olup da konteynerde kalamayan bir tek vatandaşımız yok; 340.952 hanemiz 9 milyar 267 milyon kira yardımı almıştır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Sayın Kurt, teşekkür ediyorum, toparlayın sözlerinizi.

RESUL KURT (Adıyaman) – Son olarak, bir cevap verme hakkım olduğunu düşünüyorum. Birincisi, devlet görevlilerini itham etmek çok yanlış. Yirmi yıldan fazla bir zamandır tanıyorum Münir Karaloğlu Valimi, İçişleri Bakanlığında efsane bir validir, görev yaptığı her yerde de el üstünde tutulur, kıymetli bir valimizdir. Bir valiyi, bir bakan yardımcısını hedef göstermek, bir bürokrati hedef göstermek çok yanlıştır. Sezai Hocam, orada, onun da öğrencileri vali, kaymakam; dolayısıyla herkes hiçbir parti ayrımı olmaksızın görevini yapıyor. Bu anlamda kınıyorum ve Diyarbakır Annelerini niye dile getirmiyorsunuz? Diyarbakır Anneleri Kürt değil mi? Diyarbakır Anneleri evlatlarına kavuşmak için yıllardır mücadele veriyor, onları niye ağızlarınıza almıyorsunuz?

Bu vesileyle, kıymetli hazırunu saygıyla selamlar, hürmetlerimi sunarım.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Teşekkür ediyorum.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Sayın Başkan...

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Bana müsaade edin Sayın Türel.

DİLAN KUNTAYAN (Şanlıurfa) – Biz hakaret etmedik, sayın hatip “Yaptıklarınızı unutmayacağız” dedi. Bizim söylediğimiz mi, sizin söylediğiniz mi...

RESUL KURT (Adıyaman) – Diyarbakır Annelerine...

SEZAI TEMELLİ (Muş) – Eleştiri yaptık, itham yok.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Sayın Kurt...

Değerli arkadaşlarım, bir müsaade edin.

RESUL KURT (Adıyaman) – Kıymetli Milletvekili, “Diyarbakır Annelerini de hatırlayın.” dedim, kötü bir şey söylemedim.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Sayın Kurt...

RESUL KURT (Adıyaman) – Ben de iyi bir şey söyledim yani.

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI (Devam)

6.- Komisyon Başkanı Mehmet Muş'un, Adıyaman Milletvekili Resul Kurt'un, İçişleri Bakanlığının 2024 yılı bütçesi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Değerli arkadaşlar, herkesin görüşlerini, kanaatlerini, fikirlerini olabildiğince burada ifade etmesine imkân tanıyorum. Yalnız, değerli milletvekilleri, bir şeyi ifade etmem gerekir: Parlamento'nun, milletvekillerinin iki temel fonksiyonu vardır, geçenlerde de bunu hatırlattım: Bir, yasama faaliyetleri vardır; iki, denetim faaliyetleri vardır. Dolayısıyla bakanlıklar buraya geldiği zaman, Genel Kurulda yasama faaliyetlerini burada sürdürdükleri kadar bir de denetim faaliyetlerini yaparlar, burada sorarlar “Bu niye eksik? Bu nasıl oldu?” diye, hükümet de bunun cevabını verir, der ki: “Öyle değil.” veya düzeltir veya izahat yapar veya açıklama yapar. Dolayısıyla milletvekillerinin bu görevini ifa etmesi bir itham şeklinde algılanmamalı, herhangi bir bürokratımızı hedef gösterme veya hedef alma şeklinde algılanmamalı. Burada milletvekillerinin kanaatlerini, görüşlerini belirterek denetim yetkilerini kullandıklarını belirtmek isterim. Benim de Komisyon Başkanı olarak burada milletvekillerinin bu hakkını kullanmasını temin etmek görevim.

GÜLCAN KAÇMAZ SAYYİĞİT (Van) – Teşekkür ederiz Sayın Başkan.

DİLÂN KUNT AYAN (Şanlıurfa) – Teşekkürler.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Sayın Türelî, uzatmadan, buyurun.

RAHMÎ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

MUSTAFA YENEROĞLU (İstanbul) – Hukuk devleti zaten devlet eylemlerinin sorgulanabileceği manasına gelir, hukuk devletinin anlamı budur zaten. Aksi takdirde hukuk devletinin mantığı olmaz.

RESUL KURT (Adıyaman) – Şahsi olmaz, hiç kimseyi isim vererek itham edemezsiniz.

DİLÂN KUNT AYAN (Şanlıurfa) – Biz de herkesi söylemiyoruz ki, hukuka aykırı olan işlemlerini söylüyoruz.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Sayın Kurt, ben açıklama yaptım, meramınız açıklandı.

Teşekkür ediyorum.

DİLÂN KUNT AYAN (Şanlıurfa) – Biz haddimizi biliriz, haddini aşana da haddini bildiririz. Lütfen, sınırı aşmayalım.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Değerli arkadaşlar, bakın, Sayın Türelî'nin mikrofonunu açtım.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Bir kadın milletvekiline böyle nezaket dışı bir...

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Sayın Kırkpınar...

RESUL KURT (Adıyaman) – Ben buradayım, haddimi bildirecek delikanlı varsa buyursun, gelsin. Çok ayıp!

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Değerli arkadaşlarım...

DİLÂN KUNT AYAN (Şanlıurfa) – Bunun kadınlıkla alakası yok ki. Bakın, şahsi olarak... Biz de diyoruz ki: Biz haddimizi biliriz, biz öyle yapmayız.

RESUL KURT (Adıyaman) – Biz de haddimizi biliriz.

DİLÂN KUNT AYAN (Şanlıurfa) – Ama haddini aşarsa da haddini bildiririz. Bunun kadınlıkla hiçbir alakası yok.

RESUL KURT (Adıyaman) – Biz de haddini bildiririz.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Değerli arkadaşlarım, herkes biliyorsa bir sorun yok.

DİLÂN KUNT AYAN (Şanlıurfa) – “Biz haddimizi biliriz.” diyorum ya, daha ne diyebilirim?

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Yanlış anlaşıldı, ses yanlış geldi.

DİLÂN KUNT AYAN (Şanlıurfa) – Tamam, peki.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Değerli arkadaşlar, sayın milletvekilleri, değerli seçilmiş milletvekilleri, halktan rey olarak gelen milletvekillerimiz; burası birbirimize had bildirme yeri değil.

DİLÂN KUNT AYAN (Şanlıurfa) – Onu söyledik zaten.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Biz nezaket sahibi insanlarız. Nezaket dâhilinde hareket edelim. Çıkışta birbirimizin yüzüne bakacağız.

DİLÂN KUNT AYAN (Şanlıurfa) – Onu söyledik zaten Başkan, onu ifade ettik zaten.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Bakın, Sayın Türelî'nin bir söz talebi oldu. Lütfen...

Buyurun.

III.- AÇIKLAMALAR (Devam)

5.- İzmir Milletvekili Rahmi Aşkın Türelî'nin, Komisyon Başkanı Mehmet Muş'un Adıyaman Milletvekili Resul Kurt'un İçişleri Bakanlığının bütçesi üzerindeki konuşmasıyla ilgili yaptığı açıklamasındaki ve Adıyaman Milletvekili Resul Kurt'un İçişleri Bakanlığı bütçesi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Şimdi siz de ifade ettiniz, ben de daha öncesinde ifade ettim bu konuyu; biz yasamayız, yürütme bu tarafta. Yürütmenin iktidar grubu içinden çıkmış olması onların da eleştiri yapmayacağı; yasamanın denetim görevini, denetim fonksiyonunu kullanmayacağı anlamına gelmiyor; onu da söyledik. Konuşurken de sizle karşılıklı olarak, dedik ki: “Biz buraya konuşuyoruz, siz de buraya konuşun, yanlışları söyleyin.” Yani neyi saklıyoruz ki, görmüyor mu herkes? Basında çıkmıyor mu bunlar? Bütün Türkiye'nin gözü önünde oluyor her şey. Yani siz savunduğunuz zaman sanıyor musunuz ki bir şey yok ortada? Varsa sıkıntılar, sorunlar, onlar açık ve net ortada, herkes biliyor, istediğiniz kadar savunun. Onun için, lütfen, o görevi yapalım kuvvetler ayrılığı içinde. Geçmişte de vardı aynı, parlamenter sistemde de gene Parlamentoda çoğunlukta olan parti içinden doğuyordu, o zaman da gene benzer şeyleri konuşuyorduk yani yapmamız gereken bu. Konuşalım, siz de getirin, biz de getirelim eleştirileri; savunmaya gerek yok, Sayın Bakan zaten cevap verecek yürütme adına.

Bakın, Sayın Kurt da söyledi, Cumhuriyet Halk Partisi olarak depremin olduğu andan itibaren milletvekillerimizin hepsi deprem bölgesindeydi. Bakın, söylediğiniz için söylüyorum, ben buna cevap vermek istemezdim ama İstanbul Büyükşehir Belediyesi bütün kadrolarıyla, araçlarıyla, ekipmanıyla Hatay'daydı sonuna kadar; Kahramanmaraş'taydı Ankara Büyükşehir Belediyesi; İzmir, Mersin, Adana, bütün belediyelerimiz oradaydı. Genel Başkanımız hemen deprem bölgesine gitti, günlerce orada oldu, bütün milletvekillerimiz orada oldu arkadaşlar, sonuç itibarıyla bu ulusal bir felaketti. Ama orada şunu gördük: Gecikmeler oldu, iki gün doğru dürüst müdahale edilmedi bu konuya; bunu bilmiyor muyuz, konuşulmadı mı bunlar? Yani o yüzden, AFAD'ın düzgün çalışmasına ihtiyaç var. Yaşanan başarısızlıklar, yanlışlıklar, organizasyon sisteminde...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Sayın Türelî, toparlayalım lütfen.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Toparlayacağım.

Sonuç itibarıyla, kendi içinde bu ülkede insanların canlarına mal oldu yani bu açıdan bunları söylüyoruz. Şunu tekrar söyleyeyim: İnanın, sonuçta ciddi bir felaket bu, ulusal bir felaket; hepimiz -diğer bütün partiler de- oradaydık. Bunun için “Neredeydiniz?” falan diye sormayın, oradaydık, isterseniz gidin konuşun, sorun bakalım Hatay'da var mıydı yok muydu belediyelerimiz; Kahramanmaraş'ta, Adıyaman'da, Osmaniye'de, her tarafta...

Teşekkür ederim.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Teşekkür ediyorum.

IV.- KANUN TEKLİFLERİ VE DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- 2024 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/276) ve 2022 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/274) ile Sayıştay tezkereleri (Devam)

a) İçişleri Bakanlığı (Devam)

b) Emniyet Genel Müdürlüğü (Devam)

c) Jandarma Genel Komutanlığı (Devam)

ç) *Sahil Güvenlik Komutanlığı (Devam)*

d) *Göç İdaresi Başkanlığı (Devam)*

e) *Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı (Devam)*

BAŞKAN MEHMET MUŞ – “Sayın Gülüstan Kılıç Koçyiğit yok.” dediniz Sayın Temelli.

Sayın Kamuran Tanhan, buyurun.

KAMURAN TANHAN (Mardin) - Teşekkür ediyorum.

Sayın Başkan, aslında bizim söyleyeceğimiz, kuracağımız sözü sizin söylemeniz çok daha yerinde oldu çünkü gerçekten anlamından kopuşlar, sapmalar meydana geliyor. Bugün, burada, evet, Sayın İçişleri Bakanı burada, İçişleriyle ilgili sorunlarımızı, bize aktarılan sorunları elbette ki soracağız çünkü makam orası; her zaman da kendisini görebilme ya da randevu alma durumumuz söz konusu olmadığı için, yılda bir kere de olsa, Plan ve Bütçe Komisyonunda kendisine soruyoruz. Dolayısıyla kamu adına hizmet yapan kişilerin yanlışlıklarını, eksikliklerini veya kanuna aykırılıklarını hatırlatmamız bizim görevimiz çünkü biz bunun için seçim bölgelerimizde seçildik ve buraya geldik. Dolayısıyla “Bir kişi görevle ilgili bir suç yapıyorsa neden soruşturma izni vermiyorsun?” dememiz doğal.

Mesela, ben Mardin Milletvekiliyim, Mardin kayyumu Mustafa Yaman cumhuriyet tarihinin en büyük yolsuzluğunu yaptı. 22 Kasım 2016 tarihinde kayyum atandığında belediye kasasında 50 trilyon para vardı, bugün Mardin Büyükşehir Belediyesi borçlar yüzünden su taşıyamıyor vatandaşlarına, DEDAŞ’a olan borçlarından dolayı. Dolayısıyla “Bu kişi hakkında yaklaşık altı-yedi yıl geçmesine rağmen, soruşturma olmasına rağmen, soruşturma izni neden verilmiyor? Bu soruşturma neden sağlıklı yürütülmüyor?” dememiz elbette ki farklı bir durum değildir. Dolayısıyla aynı durum korucular için, kolluk görevlileri için, valiler için, kaymakamlar için, herkes için geçerli. Mesela korucular; köy koruculuğu 1985 yılında kuruldu, bugüne kadar yaklaşık 75 bin köy korucusu olduğu söyleniyor. Kırk yıllık bir kara delik, kırk yıllık. Bölgede yaşanan tüm hak ihlallerinde bir nevi korucular, askerler, polisler, kamu görevlileri, memurlar, zabıt kâtipleri ve diğer kamu görevlileri; korucular da bunların başında geliyor.

Şimdi, korucularla ilgili İnsan Hakları Derneğinin verilerine göre, otuz sekiz yılda insan öldürmeden işkenceye, kaçırmadan gasba, silah kaçakçılığından dolandırıcılığa; tecavüz, köy yakma, köy boşaltma, uyuşturucu madde kaçakçılığına kadar işledikleri suçlar bakımından 1985’ten bugüne kadar bir suç şebekesine dönüşmüş durumda. Bugüne kadar ya da Sayın Bakanın açıklamış olduğu perspektifte köy korucularıyla ilgili herhangi bir durum var mı? Yok. Peki, bu vatandaş, bu köy korucusu bir suç işlediğinde, biz “Neden bir adil yargılama yapılmıyor?” dediğimizde, suç mu işlemiş oluyoruz ya da günah mı olacak? Hayır, elbette ki hayır. Dolayısıyla korucuların en çok kirli işlere girdiği yerlerden birisi de Mardin’dir.

Korucular, farklı tarihlerde devletin verdiği silahlarla farklı toplumsal kesimlerden insanları kaçırmıştır. 18 Kasım 2008 tarihinde Midyat Gelinkaya köyünde Mehmet ve -ki bu 9 yaşında- İzzettin Ersoy -13 yaşında- korucular tarafından kaçırıldı, cesetleri bir kuyuda bulundu. Ancak olayın üstüne gidilmedi çünkü failler korucuydu, takipsizlik kararıyla kapatıldı olayın üstü.

Şimdi, bunu söylememiz bir kamu görevlisini veya devleti zarara mı uğratar ya da devleti küçük mü düşürür? Hayır, aksine, burada görevini yapmayan kamu görevlileri var; idari anlamda, yetki anlamında. Eğer bu 2 çocuğun -biri 9, diğeri 13 yaşında- soruşturmasının üzeri kapatılmışsa aslında bu, devletin, yetkililerinin hicap duyması gereken bir durumdur. Aksine, sorduğumuzda: “Bunlar Kürt olduğu için mi acaba öyle oldu?” Soru soruyoruz sadece ya, farklı bir şey demiyoruz, bunlar sabit olaylar.

Yine, 28 Kasım 2008 tarihinde Mardin'in Midyat ilçesi Barıştepe köyündeki Mor Yakup Kilisesi'ne giden 43 yaşındaki Rahip Edip Daniel Savcı kaçırılıyor, daha sonra tehdit ediliyor ve 300 bin euro fidye isteniyor. Savcılık burada araştırma yapıyor; nihayet, bu olaya karışan kişilerin Şırnak İdil ilçesinde Karalar köyü nüfusuna kayıtlı, gönüllü köy korucuları H. E.'nin elebaşı olduğu 7 kişilik bir çete ortaya çıkıyor. Dolayısıyla bunlar kamu görevlileri eliyle yapılan hukuka aykırılıklardır.

Yine, gazeteci Burcu Karakaş, Bilgi Edinme Hakkı Kanunu kapsamında vatandaşlık hakkını kullandığını belirterek İçişleri Bakanlığı ve valiliklere koruculuk sistemi hakkında, köy korucuları hakkında çeşitli sorular yöneliyor; sorduğu soruların çoğuna hizmete özel ve açıklanması yasak olduğu gerekçesiyle cevap alamıyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Toparlayın lütfen.

KAMURAN TANHAN (Mardin) – Teşekkür ederim Başkan.

Yine, bu suç örgütü hakkında araştırma önermeleri veriliyor, reddediliyor; yazılı ve sözlü soru önermelerinde bugüne kadar cevaplanan bir durum söz konusu değil.

Bir diğer husus da partimize seçim dönemlerinde ve seçimden sonra yapılan hukuka aykırılıklar. Sayın Başkan, 2023 tarihindeki seçimde HDP'ye, neredeyse bölgedeki kayyum, vali, kaymakam, emniyet müdürü, korucuların tamamı sanki iktidar partisinin mensubuymuş gibi, iktidar partisinin birer temsilcisi ve il başkanı, ilçe başkanımıymış gibi hareket ettiler. Bakın, sadece dün -basına yansıdığı için söylüyorum- Van'ın Edremit ilçesinde Belediye Başkanı muhtarları topluyor "HEDEP'e oy verilmeyecek. Nasıl biz HEDEP'e oy çıkarmayız?" gibi bir plan dâhilinde tehditler savuruyor. Köy korucularının, valilerin, kaymakamların, Emniyet müdürlerinin ne yazık ki, ne yazık ki Kürt illerinde bu uygulamalara karıştığını hepimiz biliyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Sayın Tanhan, teşekkür ediyorum.

Süreniz doldu, sağ olun.

KAMURAN TANHAN (Mardin) – Ben teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Sayın Yüksel Arslan, İYİ Parti Grubundan.

Yüksel Bey, buyurun.

YÜKSEL ARSLAN (Ankara) – Sayın Başkan, Sayın Bakan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Bugün, en fazla, eski Bakan Süleyman Soylu Bey acımasızca günah keçisi yapıldı. Vicdanım el vermedi, biraz araştırma yaptım, niye bu kadar saldırılıyor? Terörle mücadelede -Allah var- çok emeği var. En fazla saldırının nedeni terörle mücadele etmesinden dolayı. Üstelik, yeni Bakanımızdan önceki on aya baktım, bu operasyonlar bu dönemde yapılandıktan 2,5-3 misli fazla olmuş. Bu demek değil ki bunun her uygulamasına katılıyorum, yanlış uygulamaları da vardı, tasvip etmediğimiz.

İçişleri Bakanlığının uğradığı tahribatı ortadan kaldırmak gibi önemli bir misyonu vardır. İçişleri Bakanı en önemli ve en stratejik bakanlarımızın başında gelmektedir. Bu tahribatın en önemli göstergesi Sinan Ateş cinayetinde karşımıza çıktı. Tutuklanan polis memurları ve dosyada aktif olarak görev almış bir komiserin tutuklanması insan kaynağının ve beşerî sermayenin geldiği son noktayı ortaya koyuyor.

Türk devlet geleneğinin geçmişte ağırlığı vardı; devletin polisi, kaymakamı, valisi vakarı ve ağırlığıyla bu geleneği taşırdı ve devletin ciddiyetini herkes görürdü. Daha dün yaşanan hadisede Yusufeli Kaymakamının temsil ettiği Türk devletini düşürdüğü durum içler acısı. Siyasilerin taleplerini

karşılımadığı için sürgün edilen idareciler, memurlar bir belediye başkanı veya bir ilçe başkanının şikâyetiyle hiçbir dönem beklemeden, zaman beklemeden sık sık yer değiştiriliyor. AKP sözcüleri zaman zaman hep tek parti dönemine atıfta bulunurlar ama gerçekten altmış yıl önceki uygulamalar ile bugünü kıyaslarsak o günü bile aratan durumlar yaşamaktayız. İl başkanları, ilçe başkanları, kaymakamlar, valiler bazı bölgelerde il ve ilçe başkanlarından daha hızlı siyasetçiler.

Özellikle, 15 Temmuz sonrası organize suç örgütü, mafya yapılanmaları ve çeteler kamuoyunun gündeminden hiç düşmüyor. Son zamanlarda ciddi operasyonlara imza attıkları için Sayın Bakanımıza herkes teşekkür etti, ben de çok teşekkür ediyorum. Ancak, mafya ve organize suç örgütlerinin siyaset, bürokrasi, iş dünyası ve basın ayakları da ortaya çıkarılmalı. Cesur olun, bu konuda attığınız, atacağınız her olumlu adımda bizler de sizlerin arkasında olacağız.

AKP iktidarı boyunca gördüğümüz dikkat çekici bir hususu da paylaşmak istiyorum. “Çözüm süreci” adı altında yürütülen ihanet projesi sonucunda PKK şehirlerimize yığınak yaptı, sonucunda terör tırmandı ve çok acı şeyler yaşadık. İhmal ve gaflet, terörü bu noktaya getirdi. Aynı senaryo mafya ve organize suç örgütleriyle de yaşandı. Bazı siyasilerin bu yapılarla içli dışlı olması mafyayı güçlendirdi ve palazlandırdı. Çözüm sürecinden sonra kaç ilimizde sözde kurtarılmış bölge ilan edildi? Sebebi; Dolmabahçe mutabakatıdır, Oslo’dur, bölücübaşının mektuplarının okutulmasıdır, kahraman ilan edilmesidir. O günlerde bir Başbakan Yardımcısının bir açıklaması var, onu okumak istiyorum, Sayın Bülent Arınç’ın: “‘Sayın Öcalan’ demeyi suç olmaktan çıkardık. PKK’nın kendine ait bayrağını elinde taşımak, Öcalan posterlerini taşımak suç olmaktan çıktı. Hatta Türkiye’nin sistemi böyle olmalıdır. Türkiye’de şunlar şunlar şunlar, eyaletler, demokratik özerklikler, bunların hiçbirisi artık suç değil. Geçmişte bu suçlamalardan cezaevinde yatanların hepsi çıktı. Düşüncelerini ve fikirlerini açıklamaktan dolayı, bunu basın-yayın yoluyla yapmaktan dolayı kim varsa cezalarını erteledik, artık bundan dolayı da kimseye dava açılmıyor.” Yani bu anlayışla terör nasıl önlenecik? Terörü bir taraftan öveceksin, her türlü argümanı kullanacaksın. Kuşa “Kürt kuşu” coğrafyaya “Kürt ağacı” Yani panzerlerin çarptığı çocuk... “Niye Denizli’de çarpmıyor?” diyor çünkü panzerleri orada taşıyorlar; askerın, polisın mücadelesini engelliyorlar. Ne demek?

SEZAI TEMELLİ (Muş) – Yok böyle bir şey, taşıyan filan yok.

SERHAT EREN (Diyarbakır) – 5 yaşındaki çocuğun ölümünü nasıl izah ediyorsun?

YÜKSEL ARSLAN (Ankara) - Her bölgede yani pazarda meyve satar gibi her konuşmada ırk meselesi, mezhep meselesi... Bunu devletin yüksek makamlarındakiler de yapıyor.

SERHAT EREN (Diyarbakır) – 5 yaşındaki çocuğun ölümünü böyle mi izah ediyorsun? Yazıklar olsun!

YÜKSEL ARSLAN (Ankara) - Yani rencide oluyoruz. Türkiye Büyük Millet Meclisinde kürsü dokunulmazlığı var diye bu kadar saldırganlık yapılamaz. Çok ayıp!

SEZAI TEMELLİ (Muş) – Haberin yok senin hiçbir şeyden çıkmış konuşuyorsun.

SERHAT EREN (Diyarbakır) – Bilyeyle oynuyor, bilyeyle!

SEZAI TEMELLİ (Muş) – “Ekmek almaya gidiyor.” diyorum, ne taşı?

DİLAN KUNT AYAN (Şanlıurfa) – Ne alakası var kürsü dokunulmazlığımızla?

YÜKSEL ARSLAN (Ankara) - Siz cevap vermeyin.

SERHAT EREN (Diyarbakır) – Çocukların ölümünü de meşrulaştırıyor.

YÜKSEL ARSLAN (Ankara) - Gazi Meclisin açıldığı gün Kayseri'den Ankara'ya elini kolunu sallayarak gelen teröristlerin devletin ve milletin kalbini hedef aldığı ihmal, denetimsizlik ve zafiyet işleri bu noktaya getirdi. Yani bu zafiyetle ilgili olanlar hakkında herhalde soruşturma açılmıştır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Lütfen toparlayın sözlerinizi.

Buyurun.

YÜKSEL ARSLAN (Ankara) – Şimdi, polislerimiz çok zor şartlarda, bekçiler çok zor şartlarda görev yapıyor. Özellikle bekçiler dikkatimi çekiyor, havalar soğudu, onlara araç temin edelim Sayın Bakanım yani tabii bu karar sizin. Polislerimizin de bu mesaiyle ilgili çok aşırı yorgun olmaları bazen stresleri artırıyor, saldırgan oluyor. Çok konuşacağım şey vardı. Bütçenin hayırlı olmasını diliyorum memleketimize, Bakanlığımıza.

Hayırlı akşamlar.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

Şimdi de Sayın Celal Fırat.

Buyurun lütfen.

CELAL FIRAT (İstanbul) - Sayın Başkan, Değerli Komisyon üyeleri; mezarlıklar ve inanç merkezlerine yönelik saldırılar, Alevilere dönük şiddet ve ayrımcılıkla ilgili kısaca birkaç kelam söylemek istiyorum. 1998 yılında kabul edilen Uluslararası Ceza Mahkemesinin 8'inci maddesi insan onuruna yönelik savaş suçları kapsamında ölüye saygıyı da kapsıyor. Uluslararası Mezopotamya Adalet Gözlemevinin Türkiye'de Kürtlere ait mezarlıklara, cenazelere yönelik 2015'ten bu yana yapılan saldırılara dair hazırladığı raporda; 18 mezarlığın polis ve askerler tarafından tamamen yıkıldığı tespit edilmiştir. Raporda en az 1.644 mezarın da tamamen yok edildiği, 2.926 mezarın ise tahrip edildiği bilgisi yer almıştır. Sayın Başkan, bir insan vefat ettikten sonra suçu ne olursa olsun artık o, hesabını Allah'a verir, bize düşen de ailesine taziyede bulunmak olmalıdır. O anlamda bu uygulamanın artık son bulmasını arzuluyoruz.

İçişleri Bakanlığımızın çok büyük bir bütçeye sahip olduğunu hepimiz görüyoruz; personel sayısı giderek, katlanarak artmaktadır. Bu kadar büyümenin yanında da maalesef sorunlarımız azalmıyor, tam tersine arttığını hepimiz görüyoruz. Sabahtan beri bu tartışmalar yürütülüyor. Bakanlık bütçesi ve personeli açıkça Alevilerin aleyhine de kullanılıyor. İçişleri Bakanlığı bize yönelik olan saldırılarda, nefret suçlarında görevini yapmıyor, her türlü ayrımcılığa da uğruyoruz. Kısaca bunlara da değinmek istiyorum. Her gün cemevi yöneticilerimiz, başkanlarımız gözaltına alınıyor. Pir Sultan Abdal Kültür Derneği Genel Başkanı...

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Nerede oluyor bunlar kardeş?

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Nerede oluyor?

CELAL FIRAT (İstanbul) – Müsaade ederseniz anlatırım efendim. Bir hafta öncesine bakarsanız Sayın Başkan...

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Başka ülkede yaşıyorsunuz galiba.

YÜKSEL ARSLAN (Ankara) – Terör örgütüne cemevini teslim ettiniz.

CELAL FIRAT (İstanbul) – Ya, ne alakası var!

YÜKSEL ARSLAN (Ankara) - Ya, ne bu ırkçılık, bölücülük, mezhepçilik!

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Allah aşkına nerede oluyor bunlar ya!

SEZAI TEMELLİ (Muş) – Dinleyin lütfen.

CELAL FIRAT (İstanbul) – Ankara Mamak'ta... Kendinizi ifade ediyorsunuz.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Hayal dünyasında yaşıyorsunuz.

ORHAN YEGİN (Ankara) – Bunlar olsun istiyorsunuz ama olmayacak.

SEZAI TEMELLİ (Muş) – Sayın Başkan, böyle bir şey olabilir mi ya! Ya, bir tahammül! Bu nedir ya!

(Gürültüler)

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Bir saniye, ben duymadım...

DİLÂN KUNT AYAN (Şanlıurfa) – Tahammüllü olun biraz ya!

CELAL FIRAT (İstanbul) – ÇEDES Projesi'ne karşı bildiri dağıtan Laik ve Bilimsel Eğitim Platformu üyeleri gözaltına alınıyor.

DİLÂN KUNT AYAN (Şanlıurfa) – Ne konuşacağımıza siz karar veremezsiniz.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Değerli milletvekilleri...

CELAL FIRAT (İstanbul) - Kötü muameleye maruz kalıyor.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Sayın Fırat, bir saniye.

SEZAI TEMELLİ (Muş) – Ya, bir tahammül, oradan geliyor yetmiyor, buradan geliyor.

DİLÂN KUNT AYAN (Şanlıurfa) – Bir sağdan, bir soldan...

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Değerli arkadaşlarım, bakın, 4 konuşmacımız daha var. Şeyden sonra ben tutanaklara da bakacağım yani burada kaba ve yaralayıcı ifadelerden kaçınalım.

ÖMER ÖCALAN (Şanlıurfa) – Cemevini bile terörle ilişkilendirdi ya! Nasıl bir hareket, nasıl bir yaklaşım!

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli arkadaşlar, Sayın Fırat, siz de meramınızı izah edin, açıklayın ancak ayrımcılık, ırkçılık vesaire falan konularına lütfen dikkat edelim. Böyle bir şeye ilk başta biz müsaade etmeyiz.

Buyurun lütfen.

SERHAT EREN (Diyarbakır) – Sayın Başkanım, cemevi için “terörist” diyor, cemevi için; siz bizim arkadaşlarımıza uyarıda bulunuyorsunuz.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Kimse demedi, kim dedi?

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Kim dedi, kim dedi?

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Bir saniye...

Ben duymadım arkadaşlar, kim dedi?

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Kim dedi onu?

SERHAT EREN (Diyarbakır) – “Cemevi teröristlere teslim edildi.” deniliyor, siz bizim arkadaşlarımızı uyarıyorsunuz.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Sayın Eren, bir saniye...

SEZAI TEMELLİ (Muş) – Diyene söylemiyorsunuz, bize söylüyorsunuz!

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Kim dedi, kim?

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Değerli milletvekilleri...

SERHAT EREN (Diyarbakır) – “Cemevini teröristlere teslim etmişsiniz.” diyorlar, siz bizim arkadaşımızı uyarıyorsunuz.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Sayın Eren, konuyu bir anlayayım.

Sayın Fırat, devam edin lütfen, bir anlayayım konuyu.

ORHAN YEGİN (Ankara) – Hangi partinin temsilcisi söyledi? Ortaya laf söylüyorsun, ben üzerime alınıyorum kardeşim, bizden öyle bir şey söylenmedi.

DİLÂN KUNT AYAN (Şanlıurfa) – Bir dinleseniz, tahammül etseniz hepsini anlayacaksınız ama tahammül etmiyorsunuz.

MEHMET BAYKAN (Konya) – İYİ Partinin temsilcisi söyledi.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Değerli arkadaşlar...

Sayın Fırat, devam edin, ilave süre vereceğim.

Devam edin lütfen.

CELAL FIRAT (İstanbul) – Pir Sultan Abdal Genel Başkanıyla -hatta yanımda gözaltına alınmıştı-bununla ilgili ben söz söyledim, tutanaklara da bakılabilir. 2022 yılında torba yasayla cemevlerini Kültür Bakanlığına bağlayan fakat ibadethane statüsü tanımayan düzenlemeye karşı basın açıklaması yapmak isteyen Alevi kurumlarımızın yöneticilerine, yurttaşlarımıza Meclis önünde yoğun bir şekilde tepki konuldu, şiddete maruz kaldı, yaralanmalar oldu, hatta benim de dalağım patladı, ben de buradaydım.

Maalesef cemevlerimize baskılar, saldırılar her geçen gün artıyor. Geçen yıl Ankara’da 4 tane cemevimize saldırı yapıldı. Çağdaş Can Bardakçı, Baver Gül beraat ederken tutuklu tek sanık Ahmet Ozan Karaca’nın salıverilmesine, sanık hakkında da inanç, düşünce ve kanaat hürriyetlerinin kullanılmasını engelleme, halkı kin ve düşmanlığa tahrik veya aşağılama suçlarından hüküm kurulmasına yer olmadığına karar verildi çünkü “Cemevleri Alevilerin ibadethanesi değildir.” denildi; mahkemede avukatı bu savunmayı yaptı Sayın Başkan.

MEHMET BAYKAN (Konya) – Avukatın yaptığı savunma, sanki Cumhurbaşkanı yapıyor ya! Başı başka, sonu başka ya!

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Sayın Baykan, bir bitirmesine müsaade edelim.

Buyurun lütfen.

CELAL FIRAT (İstanbul) – Cemevlerinde yapılan cenaze törenleri politik gösterilerek maalesef tepkiler dillendiriliyor. Özellikle kentlerdeki birçok cemevimizin olduğu arsalar kamuya ait olduğu için davalar açılıyor, cemevi yöneticilerimiz şu an mahkemelerde yargılanıyorlar -Alevi Kültür Dernekleri, Sultangazi Pir Sultan Abdal Cemevi, Düzgün Baba Cemevi gibi- tahliye davaları şu an yoğun bir çerçevede devam ediyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Sayın Fırat, iki dakika süre ekleyeceğim.

Buyurun.

CELAL FIRAT (İstanbul) – Cemevlerinin hiçbir ticari faaliyeti olmamasına rağmen buraya elektrik faturaları ticarethane statüsünde kesiliyordu şimdiye kadar, şimdi ise mesken olarak değerlendirilmekte ve diğer inançların, ibadethanelerin yararlandığı imkânlardan cemevleri yararlanamamaktadır.

Anmalar... Kısaca belirtmek gerekir ki cumhuriyet tarihinde bize karşı yapılan katliamları anmak için yan yana geldiğimizde maalesef bunlara engel olunuyor, polis ablukasıyla karşı karşıya kalıyoruz. Sivas Madımak katliamının davasına, cemevinin bahçesinde polis kurşunuyla öldürülen Uğur Kurt ve benzeri davalara katılıma ve açıklamaya yönelik kolluk kuvvetlerinin tutumu bizi tam anlamıyla şiddete maruz bırakıyor.

Yine, aynı şekilde, 30 Temmuz 2022’de 4 cemevine yapılan saldırıları da yoğun bir çerçevede dillendirmek gerekiyor. Alevilere yönelik, coğrafi anlamda da köylerimize maalesef hizmet götürülüyor, yollarımız toz toprak. Aynı şekilde, Sayın Bakanım, bir önergemiz olmuştu bir ay önce, köydeki yollarımızla ilgili, Alevi köyleriyle ilgili. Ben Malatya Pütürgeliyim, Hüsüküşağılıyım; 62 tane köy var, bütün köylerimizle dostluklarımız var, kirveliklerimiz var. 62 köyün içinde 3 tane köyün dışında hepsinin yolları asfaltsız Sayın Başkan, hep beraber gidebiliriz. Bakanlık “Bizim bünyemizin altında bu hizmet olmadığından dolayı bu soru önergenizi kabul etmiyoruz.” diye bize geri cevap vermiş, oysaki belediyeler İçişleri Bakanlığına bağlı. Lütfen artık bu ayrımcılıklardan Türkiye’yi arındıralım, yan yana gelelim, oturup muhabbet edelim. Yunus Emre der ya “Bizim dinimiz sevgidir, başka dine inanmayız.” Bu coğrafyayı sevgiyle donattıralım.

Hepinize teşekkür ediyorum.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Sen başka illerdeki cemevlerini de ziyaret et, Alevi vatandaşlarımızı da ziyaret et bakalım.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Sayın Güneş, Sayın Güneş...

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Başka illerdeki Alevileri ziyaret et, cemevlerini de ziyaret et, sizin dünyanız çok farklı.

CELAL FIRAT (İstanbul) – Ben Federasyon Başkanım.

DİLÂN KUNT AYAN (Şanlıurfa) – Federasyon Başkanı kendisi...

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Değerli arkadaşlar, değerli arkadaşlar...

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Dünyadan haberi yok onun.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Sayın Güneş...

DİLÂN KUNT AYAN (Şanlıurfa) – Federasyon Başkanı kendisi, nasıl yok?

(AK PARTİ ve HEDEP sıraları arasında karşılıklı laf atmalar)

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Değerli arkadaşlar, değerli milletvekilleri...

Değerli milletvekilleri, bakın, 3 milletvekilimizin daha konuşması kaldı.

Değerli arkadaşlarım, bakın, Anayasa’nın...

DİLÂN KUNT AYAN (Şanlıurfa) – Başkanım, AKP Grubunu uyarın; onlar bizim ne konuşacağımıza karar veriyorlar sabahtan beri.

ORHAN YEGİN (Ankara) – Ne konuşacağımıza karar vermiyoruz; yanlış cümle söylüyorsunuz, itiraz ediyoruz.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Sayın Yegin... Sayın Ayan...

DİLÂN KUNT AYAN (Şanlıurfa) – Tamam, size gelince sıra itirazınızı yapın, siz Bakan mısınız? Bakan Bey buradalar, ona saygınız olsun.

KAMURAN TANHAN (Mardin) – Bakan cevaplıyor ama Orhan Bey.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Değerli arkadaşlar...

ORHAN YEGİN (Ankara) – Bakan Bey’in kendisi cevapları verir...

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Değerli arkadaşlarım, bakın...

KAMURAN TANHAN (Mardin) – Siz Bakan Yardımcısıydınız, anlıyoruz ama sizin Bakan Yardımcılığımız eskide kaldı.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Sayın Tanhan...

Değerli milletvekilleri, hepimiz birbirimize cevap verirsek işin içinden çıkamayız. Burada soruları...

DİLÂN KUNT AYAN (Şanlıurfa) – Başkanım, müdahale ediyorlar ama.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Ben de müdahale etmeye çalışıyorum, görüyorsunuz değil mi değerli arkadaşlar?

(AK PARTİ ve HEDEP sıraları arasında karşılıklı laf atmalar)

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Sayın Kırkpınar... Sayın Temelli...

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI (Devam)

7.- Komisyon Başkanı Mehmet Muş'un, İstanbul Milletvekili Celal Fırat'ın İçişleri Bakanlığının 2024 yılı bütçesi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Şimdi, değerli arkadaşlarım, bakın, Anayasa'nın 10'uncu maddesi "Herkes, dil, ırk, renk, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi inanç, din, mezhep ve benzeri sebeplerle ayırım gözetilmeksizin kanun önünde eşittir." der. Yine Anayasa'nın 24'üncü maddesi, "Din ve vicdan hürriyeti" kısmında "Herkes, vicdan, dinî inanç ve kanaat hürriyetine sahiptir." der. Dolayısıyla burada dile getirdiğiniz bazı saldırılarla alakalı güvenlik güçleri, devletin ilgili birimleri ne gerekiyorsa onu yapacaklardır. Bu ülkenin her bir ferdi bizim canımız. Dolayısıyla, bunların arasında farklı bir gözle bakmamız söz konusu olamaz.

"Bazı köylerin yolları eksik." dediniz. Ben Samsun'dan seçildim, Samsun'da da gittiğimiz bazı köylerin yolları yok; başka bir ile gidin, orada da bazı köylerin yolları yok. Dolayısıyla bunları kademe kademe tamamlıyoruz, biraz daha zamana ihtiyacımız var. Değerli arkadaşlar, bunu sağladığımız müddetçe çok daha mutlu bir ülke oluruz.

IV.- KANUN TEKLİFLERİ VE DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- 2024 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/276) ve 2022 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/274) ile Sayıştay tezkereleri (Devam)

a) İçişleri Bakanlığı (Devam)

b) Emniyet Genel Müdürlüğü (Devam)

c) Jandarma Genel Komutanlığı (Devam)

ç) Sahil Güvenlik Komutanlığı (Devam)

d) Göç İdaresi Başkanlığı (Devam)

e) Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı (Devam)

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Sayın Ömer Faruk Gergerlioğlu'na söz veriyorum.

Sayın Gergerlioğlu, süreniz beş dakikadır.

Buyurun lütfen.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakana soruyorum: Biz kendilerine soru önergeleri yolluyoruz, belediyelerin hizmetleriyle ilgili sorular soruyoruz “Konu bizimle ilgili değil.” diyorlar. Peki, kiminle ilgili? Hani, kayyum atandığı zaman belediyeler İçişleri Bakanlığıyla ilgili oluyor ama belediyelerin hizmetlerini sorduğumuzda “Bizimle ilgili değil.” diyor. Yani bunu anlamak mümkün değil, bir aydınlatmasını istiyoruz kendisinden.

Yine, bakın, elimde, birçok soru önergesiyle sordum; Sayın Bakan, beni dinlerseniz çok sevinirim, lütfen. Size soruyorum ama bakın, bir milletvekili olarak size soruyorum: Bakın, birçok polis şiddeti var ve ölen insanlar var. Hatay’da, Ahmet Güreşçi isimli bir kişinin, jandarmanın gözaltısından sonra, sapasağlam gözaltısından sonra gözaltı merkezinden cenazesi çıktı. Ben size bununla ilgili soru önergesi sordum, cevaplamadınız. Birçok başka ölüm var, şiddet olayları var ve cevapsız kalıyor. Ben size de biraz sonra vereceğim bu önergeleri, lütfen biraz dikkat edelim; millet adına soruyorum ben bu soruları.

Yine, bakın, ben evinden polis darbıyla alınan bir milletvekiliyim, kulağımızı tırmalıyor değil mi bu cümle? Ankara TEM’de Abdulkadir Türkyılmaz isimli bir polis beni evimden darbederek cezaevine götürdü. Biz kendisi hakkında soru önergesi verdik ve Soylu döneminde bunun üstü örtüldü. Umarım sizin döneminizde TEM’deki bu polis memuru Abdulkadir Türkyılmaz hakkında bir soruşturma başlatırsınız; video kayıtlarıyla, görüntülerle her şey sabittir; soru önergemde de size sormuştum.

Yine, bakın, birçok kişiye tahditle pasaport vermiyorsunuz; buna milletvekilleri de dâhil olmaya başladı. Soru önergeleriyle soruyorum. Bakın, onlardan birisi Hasan Candan isimli bir vatandaşın çocuğu Zehra Candan; en fazla dört yıllık bir ömrü olduğu söylenen bir kız çocuğu, 15 yaşında ve tahdit var, yurt dışına çıkamıyor. Yani bu çocuk öldüğü zaman vebal sizindir Sayın Bakan. Bakın, bugün de görüştüm babayla, gözyaşları içinde tahdidin kalkmadığını söylüyor; yani bunları anlamak mümkün değil.

Yine, bakın, size bazı sorular soracağım; siz istihbarattan da sormuşsunuz sanırım, 32 milyona gece kulübü alan bir Emniyet müdürü hakkında: 12 üst düzey Emniyet görevlisini açığa aldınız, bu kişilerden birisi mi acaba bu bahsedilen, 32 milyona gece kulübü alan kişi?

Ayrıca, ben size açıkça şunu da sormak isterim: Eski döneminizde selefimiz tarafından mobbinge uğradığınızı biliyoruz; koruma verme yetkinizi, harcama yapma yetkinizi elinizden alan bir Bakan olduğunu biliyoruz ve Bakan olmadan önce de hakkınızda bir FETÖ soruşturması hazırlandığına dair önemli bilgiler vardı. Tolga Şardan bu bilgileri vermişti ve Soylu bu bilgileri yalanlamıştı ve tehdit etmişti. Ben size soruyorum: Hakkınızda bir FETÖ soruşturması hazırlığı var mıydı Sayın Bakan?

Yine, Bülent Arınç da... Siz bence doğru bir iş yaptınız, yargı kararına rağmen Soylu’nun iade etmediği birçok polisin iadesini sağladınız, demek bazı şeyler olabiliyormuş. Pasaportlar konusunda da bu tavrımızı sürdürmenizi isteriz. Anayasa Mahkemesinin kararı da var, yıllarca insanlar mağdur edildi ve Anayasa Mahkemesi de en sonunda karar verdi ama işte “bekleme süresi” falan denilerek insanlar hâlâ bekletiliyor, bu olacak bir iş değil.

Uyuşturucu meselesi... Vekili olduğum ilde 2020’de bir gümrük müdürü uyuşturucu yakalamıştı, 540 kilo kokain yakalamıştı, terfi edeceğine tenzilirütbeyle sürgün edilmişti. Bu konu varken torbacı yakalayarak uyuşturucuyla mücadele edilebileceğine inanıyor musunuz?

Sinan Ateş cinayetinde on-on bir aydır iddianame hazırlanmıyor ve hâlen sürüncemede bırakılıyor bu konu. Hatta eski MHP Milletvekili Olcay Kılavuz’un evinde katile yardım eden kişinin bulunması sonrasında tutanağın kaybolduğu şeklinde bilgiler yansımıştı ve daha sonra tutanak aniden ortaya çıktı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Gergerlioğlu, bir saniye, ilave bir dakika vereceğim. Lütfen, toparlayın.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Sayın Bakan, şu kişiye bakabilir misiniz? Sayın Bakan, Kocaeli Geri Gönderme Merkezinde, İran’dan Türkiye’ye gelen bir Kürt gazeteci Zanyar Aziznejad. Bu kişi İran’a gönderilirse idam cezasıyla öldürülebilir. Bunun büyük vebali vardır, bu iadenin durdurulması gerektiğini söylüyorum, bir hayatı kurtaralım.

Son olarak da bugün Yargıtay 3. Dairesi bir karar verdi ve Anayasa Mahkemesi üyeleri hakkında bir suç duyurusunda bulundu. Ben buradan ironik olarak bir çağrıda bulunuyorum: Bakın, benim kararında Anayasa Mahkemesinin üyelerinden şu anda olumlu karar vermeyen İrfan Fidan da olumlu karar vermişti, oy birliğiyle ben Anayasa Mahkemesinden ihlal kararı almıştım. Madem Anayasa Mahkemesinin ihlal kararlarını beğenmiyor Yargıtay, İrfan Fidan hakkında da bir suç duyurusunda bulunsun diye bir teklifte bulunuyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Toparlayın lütfen.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Yani “Şimdi Anayasa Mahkemesi yanlış karar verdi de öncesinde değil mi?” diye soruyorum ve onlara böyle ironik bir çağrı yapıyorum. Yargıtayın Anayasa Mahkemesini âdeta fiilen kapatan bu kararını da kınıyorum, olacak bir iş değil. Ülkeyi ayağa kaldıracak bir karardır bu, hukuk devletinin bittiğini göstermektedir. Anayasa Mahkemesinin kapatılması çağrılarını karşısında bu Yargıtayın son kararını kınıyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Sayın Gergerlioğlu, teşekkür ediyorum.

Sayın Ömer Öcalan ve sonrasında Sayın Ahmet Erbaş’a geleceğim.

Sayın Ömer Öcalan, buyurun, lütfen.

ÖMER ÖCALAN (Şanlıurfa) – Sayın Bakan, merhabalar, hoş geldiniz.

Ben öncelikle bir konudan başlamak istiyorum, sonra kimi değerlendirmeler yapacağız, zaten beş dakika gibi kısa bir süre. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

Rozet yok, evet.

Şunu söyleyeyim Sayın Bakan: Ben bir milletvekiliyim, Ömer Öcalan, Urfa Vekiliyim, beş yıldır pasaportumda idari tahdit var. Geçen sene Gaziantep 4. İdare Mahkemesi bir karar verdi. Bu karar bir milletvekili olmama rağmen bu tahdidi kaldırdı. Bu kararı ben aldım, sizin bünyenizde bulunan Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğüne dilekçeyle birlikte teslim ettim. Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü bize bir dönüş bile yapmadı. Şimdi, hukukta bu kararı uygulamamak ne demektir? “Mış” gibi bile yapmıyor “münafıklık” demektir “hukukta münafıklık” demektir. Şimdi, sizin mahkemenizin verdiği kararı sizin bünyenizdeki bir birim uygulamıyor. Ne yapabiliriz? Şu an siz bu ülkenin İçişleri Bakanısınız ve buna benzer onlarca dosya vardır. Bugün de görüldüğü gibi, maalesef, Anayasa Mahkemesi burada boşluğa düşürüldü, Can Atalay meselesinde.

Lakin, bu vekillerin pasaport tahdidile ilgili bir şey yapmayı düşünüyor musunuz? Şimdi, adaletten bahsediyorsunuz, güzel şeylerden bahsediyorsunuz; biz milletvekili olmamıza rağmen katıldığımız birçok etkinliklerde darbediliyoruz Sayın Bakan. Yani ben, Halfeti’de, Göklü’de bir anmada darbedildim, ben karakola kadar götürüldüm. Artık bu ülkenin mahkemesine dava açmaktan bile vazgeçtim. Zaten, mahkeme uygulanmıyor, bir ayrımcılığa maruz kalıyoruz. Bakınız, öyle bir kurumu temsil ediyorsunuz ki bu ülkede... Şimdi bazı arkadaşların zoruna gidebilir, rahatsız da olabilirler, kayyumların yüzde yüzünün tamamı yaşadığımız bölgede atanıyor. Coğrafi olarak “kürdistan” diyoruz, Başkan bize Anayasa’nın bilmem kaçınıcı maddesini okuyor. Bu kürdistan meselesi. Binali Yıldırım söyleyince

sorun olmuyor; Cumhurbaşkanı söyleyince sorun olmuyor, bundan yüzyıllar önce söylenince de sorun olmuyor, biz söyleyince Anayasa'nın 3'üncü maddesi, ülkenin bölünmez bütünlüğü vesaire vesaire. Biz bunu kabul etmiyoruz; coğrafi bir bölgedir, Kürtler yaşıyor ve tarihsel bir sorundur. Ben bu sorunun burada çözüleceğini de düşünmüyorum, sadece birbirine laf atmak veya da Anayasa'nın ilgili maddesi okunarak geçiliyor. Kürdistan coğrafyasında insanların seçme ve seçilme hakkı elinden alındı Başkan.

MUSTAFA BAKİ ERSOY (Kayseri) – Öyle bir yer yok.

ÖMER ÖCALAN (Şanlıurfa) – Anayasa orada ihlal edildi, Anayasa'nın 3'üncü maddesini ben burada ihlal etmiyorum. 2016'dan şimdiye kadar milyonlarca insanın seçme ve seçilme hakkı elinden alındı, belediye eş başkanlarımız tutuklandı, yanınızda bulunan kimi bürokratlar kayyum olarak atandı. Kayyumluk, o mekân bu ülkenin bir yüz karasıdır, utanılacak bir meselesidir. Bir insan seçimle oraya geliyor, milyonlarca insanın oyunu alıyor ama oraya merkezî Hükümet ya da Cumhurbaşkanlığı, İçişleri Bakanlığı tarafından kayyum atanıyor ve bunu da alkışlamamızı mı bekliyorsunuz? Yanılıyorsunuz Sayın Bakan. Kayyumlarla, yetki gasbıyla, hak gasbıyla bu meseleler çözülmez. Bakınız, bu ülkede insanlar bir basın açıklamasına katılınca bile gözaltına alınıyor. İnsanlar ailesinde tutuklanan bireyler olunca, birileri olunca cezaevine gidip para yatırdığı için sabahın köründe polisler evlere baskın yapıyor, insanları gözaltına alıyorlar; ailesinden birilerine 200 lira, 300 lira, 400 lira harçlık yatırdıkları için. Bu hukuksuzluklar sizin İçişleri Bakanı olduğunuz bir ülkede yaşanıyor ve bunu da farklı şekilde yorumluyor; “terörle mücadele.” Kusura bakmayın, bu ülkede terörist olmak kıl payıdır; bir an, bir gece kapınızı çalabilir. Siz de biliyorsunuz, bünyenizde bulunan polis teşkilatında cemaate üye kaç bin tane polis vardı ya da Jandarmada ya da kollukta kaç bin tane bu örgütün üyesi vardı? Kimse kusura bakmasın, bu ülkede yaşadığınız müddetçe terör ve terörist olmak arasında... Bir ince sırat köprüsü gibidir, kıl payıdır, bir gün sizlere de bir soruşturma açılabilir. Bunların politik yaklaşım olduğunu biz biliyoruz, bizim de partimiz üzerinde kapatma davaları var, hâlen de devam etmektedir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Toparlayın lütfen.

ÖMER ÖCALAN (Şanlıurfa) – Biz bu yöntemlerin, bu yaklaşımların bu ülkenin devasa sorunlarına, problemlerine çözüm getirmeyeceğini düşünüyoruz ve bir an önce, özellikle bu çatı altında görev alan milletvekillerinin pasaportundaki utanç vesikasını kaldırmanız lazım. Bunlar mahkeme kararıyla alınan kararlar değildir. Bir bürokrat, keyfi öyle istemiş, beyefendinin keyfi öyle istemiş, pasaportumuza tahdit koymuş; milletvekillerinin pasaportuna tahdit koymuş ki milyonlarca insanın da pasaportuna tahdit koymuş. Meclis Başkanına söylendi, Bülent Bey burada, kendileri bilir, sizler biliyorsunuz, ilgili bakanlıklar biliyor; bununla ilgili bir adım atılmayacak mı, bunun için de bir emir, talimat gerekiyor? Maalesef, ben iki bakanlık arasında bir ayırım yapmıyorum, bir danışıklı dövüş olduğunu da düşünüyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÖMER ÖCALAN (Şanlıurfa) – Sizden öncesini farklı, sizden sonrasını da pırpuk görmediğimi de belirtmek istiyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Teşekkür ediyorum.

Şimdi, değerli milletvekilleri, burada, elimizdeki... Ben nihayetinde bu Anayasa'yı ve buradaki yazan İç Tüzük'ü uygulamak zorundayım.

KAMURAN TANHAN (Mardin) – Başkanım ama Anayasa Mahkemesi Anayasa'yı ilga etti.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Değerli milletvekilleri, ama bakın, şimdi, müsaade eder misiniz.

KAMURAN TANHAN (Mardin) – Edeceğim ama referans almayın lütfen. Anayasa Mahkemesini...

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Mahkeme ayrı bir şey, Anayasa ayrı bir şey...

KAMURAN TANHAN (Mardin) – Aynı şey...

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Şimdi, değerli arkadaşlar bu tartışmayı... Anayasa Mahkemesi tartışması açmayalım burada. Dolayısıyla ben bunu uygulamak zorundayım. Burada yazılan neyse buna göre hareket etmek zorundayım. Şimdi her birimiz kafamıza göre siyasal tanımlamalar yaparsak için içerisinden...

ÖMER ÖCALAN (Şanlıurfa) – Binali Bey’e niye bir şey demiyorsunuz Başkanım?

BAŞKAN MEHMET MUŞ – İşin içerisinden çıkamayız. Arkadaşlar, her yere söylüyorum ben lafımı.

ÖMER ÖCALAN (Şanlıurfa) – Binali Yıldırım da...

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Ben bunu uyguluyorum, ben bunu uyguluyorum Ömer Bey. Anayasa’nın 3’üncü maddesini ondan dolayı hatırlatıyorum.

DİLÂN KUNT AYAN (Şanlıurfa) – AİHM Baydemir kararı Anayasa madde 90...

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Teşekkür ediyorum değerli milletvekilleri...

DİLÂN KUNT AYAN (Şanlıurfa) – Biz de teşekkür ederiz; net, AİHM Baydemir kararı madde 90...

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Şimdi, Sayın Ahmet Erbaş size söz veriyorum ve sonrasında milletvekili taleplerini bitirmiş oluyoruz, soru-cevap kısmına geçeceğiz...

NERMİN YILDIRIM KARA (Hatay) – Başkanım, bir dakika ben varım, ben geldim.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Sayın Kara, evet Sayın Kara, siz geldiniz doğru. Sayın Kara, tamam size söz vereceğiz.

Sayın Erbaş, buyurun lütfen.

AHMET ERBAŞ (Kütahya) – Sayın Başkanım, çok teşekkür ediyorum.

Değerli Komisyon üyeleri, Sayın Bakanım, değerli bürokratlar; öncelikle İçişleri Bakanlığı bütçemiz şimdiden hayırlı uğurlu olsun.

İçinde bulunduğumuz dünya uzun zamandır fokur fokur kaynayan bir kazan misali en çok da bizim coğrafyamızda, geldiğimiz noktada kafamızı nereye çevirsek bir yangın görüyoruz. Irak’tan Suriye’ye, Ukrayna’dan Balkanlara, Balkanlardan da son bir aydır bütün dünyanın gözleri önünde, biz şu anda otururken bile her on dakikada bir çocuğun öldüğü Gazze. Ben buradan İsrail’e ve onun arkasındaki emperyalist güçlere sesleniyorum: Yaptığımız bir soykırımdır, insanlık suçudur. Fakat bu yaptıkları, bu problemlerin hepsi dönüp dolaşıp mutlaka ülkemizi etkilemektedir.

Değerli arkadaşlar, böyle bir tablo karşısında Türkiye, bölgesi tam bir ateş çemberinin içinde, eşine az rastlanır bir güvenlik konseptiyle özellikle 2017 yılından bu yana bir güvenlik konsepti uygulamaktadır. Bu konseptle nasıl güvenli bir liman hâline gelmemiz gerektiği konusunda veya gelmek için uğraştığımızı, Bakanlığımızın çalışanlarının verilerini gün boyunca yayınladınız. Birçok arkadaşımız defalarca buradan konuştu, ben son konuşmacı olduğum için de sabrınızı zorlamak istemiyorum. Bir noktaya geldik hem kırk yıldır mücadele ettiğimiz PKK terörüyle hem uluslararası mafyalarla hem uluslararası narkotik mücadelelerinde son altı yıldır nasıl mücadele ettiğimizi artık bütün dünya görmüş oldu. Bununla sınırlı da değil değerli arkadaşlar. Trafikte 2015 yılında yılda

5.200 ölü verirken trafik araçlarımızın artmasına rağmen, nüfusumuzun artmasına rağmen bu sayı gün geçtikçe azalmaktadır. Asayaşte yüzde 96'larda bir oran yakalıyoruz. Bundan yedi sekiz yıl önce bu konseptlerde konuştuğumuz artık ev hırsızlıklarının neredeyse sıfıra yakın bir hâle geldiğini görüyoruz. Emegi geçen bütün arkadaşlara teşekkür ederim.

Biraz önce konuşan arkadaşlarımızın hepsi özellikle göçlerle ilgili konuştu. Şu anda, 2023 yılı için söylüyorum, tüm dünyada 300 milyona yakın bir göç hareketi var. İster istemez ülkemiz de bundan etkilenmektedir. Ülkemiz içindeki sayıları bildirdiler ama bir de ülkemize girmeden emniyet güçlerimizin, Jandarmamızın ve Sahil Güvenliğimizin yakalayıp ülkemize sokmadığı da kesinlikle milyonlara yakın bir göç dalgasının olduğundan da eminim. İnşallah, Sayın Bakanım da bunları bize açıklar.

Değerli Bakanım, yüz yetmiş sekiz yıldır kurulu bir güç olan polisimizin bu cansiparane çalışmasının özellikle özlük hakları noktasında 3600'le bir kısmı halledilmeye çalışıldı. Ama 1949 yılında yürürlüğe giren 5454 sayılı Emekli Sandığı Yasası'nın bir an önce polislerle ilgili kısmının değiştirilmesi gerektiğine inanıyorum. Yaşam kalitemizin arttığı ve artık ortalama yaş ömrümüzün 77-78 olduğu bir dönemde 55 yaşında bir polis memurumuzun emekli edilmesi, 60 yaşında polis müdürlerimizin resen emekliliğe sevk edilmesi bize biraz tuhaf geliyor. Çünkü aynı konseptte bekçi kardeşlerimiz 60 yaşında emekli olurken polis memuru arkadaşlarımız 55 yaşında emekli oluyor. Bu yüzden hem polis memuru arkadaşlarımızın hem de rütbeli ve emniyet müdürü kardeşlerimizin emeklilik yaşıyla ilgili sınırlamalarının uzatılması noktasında bir çalışmanız var mı çok merak ediyorum.

Ayrıca, 5682 sayılı Pasaport Yasası'nda bir değişiklik yapacak mısınız? Bu konuda herhâlde tek mağdur olan belediye başkanları.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Sayın Erbaş, toparlayın lütfen.

Buyurun.

AHMET ERBAŞ (Kütahya) – Çok teşekkür ederim.

Bununla ilgili bir çalışmanız var mı? Bunda da bizi aydınlatırsanız sevinirim.

Şimdiden bütçemiz hayırlı uğurlu olsun. Emeginiz -Kütahya yöresinin bir sözüyle- yağlı olsun. Bize huzur ve güven ortamı sunan İçişleri Bakanlığımızın bütçesinin her kuruşunun da helal olduğuna inanıyor, saygılarımı sunuyorum.

Teşekkür ederim, sağ olun.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Sayın Aksu, sizin bir talebiniz var sanırım.

Buyurun lütfen.

III.- AÇIKLAMALAR (Devam)

6.- İstanbul Milletvekili İsmail Faruk Aksu'nun, Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun İçişleri Bakanlığının 2024 yılı bütçesi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

İSMAİL FARUK AKSU (İstanbul) – Evet.

Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Bir HEDEP sözcüsünün partimizin bir eski milletvekilini bir olayla ilişkilendirme çabasını reddediyoruz. Yargıya intikal etmiş bir olayda MHP aleyhine algı oluşturma girişimini kınıyoruz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Teşekkür ediyorum.

IV.- KANUN TEKLİFLERİ VE DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- 2024 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/276) ve 2022 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/274) ile Sayıştay tezkereleri (Devam)

a) İçişleri Bakanlığı (Devam)

b) Emniyet Genel Müdürlüğü (Devam)

c) Jandarma Genel Komutanlığı (Devam)

ç) Sahil Güvenlik Komutanlığı (Devam)

d) Göç İdaresi Başkanlığı (Devam)

e) Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı (Devam)

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Şimdi de Sayın Nermin Yıldırım Kara, buyurun lütfen.

Süreniz beş dakikadır.

NERMİN YILDIRIM KARA (Hatay) – Sayın Başkanım, Değerli Bakanım ve değerli hazırım; burada AFAD yetkililerini ve Bakanlığımızın ilgili birimlerini bulduktan sonra bir depremde olarak, esasında Hataylı bir milletvekili değil de bir depremde olarak sizlere bazı şeyleri ve deneyimlerimi aktarmak istiyorum.

Özellikle, 6 Şubat günü yaşadığımız her şey esasında bizim için çok acı bir tecrübeydi ki bundan sonraki süreçte umarım aynı şeyleri yapmayız. Ama dokuz ay geçtikten sonra şimdi, karşımızda “Şahsi Meselemiz” adı altında bir sinema filminin çekildiğine dair bir konu var; bunu şiddetle reddediyoruz, esefle de kınıyorum. Yani insanların acıları üzerinden Hatay’ı... Ben her konuşmamda, kürsü konuşmamda da yerimdeki konuşmalarında da -bakabilirsiniz- Hatay’ın bir film platosu olmadığını bin kere söyledim. Hatay’da şu süreçte insanlar konteynerlere daha henüz yerleşememişken biraz önce Sayın Bakanım dedi ki “21 Eylül itibarıyla çadırlar bitti.” Evet, çadır kentler bitti. Yalnız küçük bir ayrım var, insanlar hâlâ bağında bahçesinde, evinin önünde çadırlarda yatıyor; dolayısıyla konteyner kentlere yerleşemeyen insanlar bile var.

Şimdi, ben bir de şunu söylemek istiyorum: AFAD Başkanımıza -kendisini de tanıımıyordum ama internetten araştırdım- kendisine 2 defa ulaşmaya çalıştım, cep telefonumdan aradım ve bir not bıraktım, milletvekili olduğumu ifade ettim; Hatay üzerinden kendisiyle konuşmak istediğimi belirtmeme rağmen 17 Ekimden bu yana kendisi bana dönmedi. Dolayısıyla biz burada neyi söylemeye çalışıyoruz? İnsanlar hâlâ konteyner kentlerde kalıyorlar ve gerçekten konteyner kentler akıyor. İnsanlar eğer... Elektrikler o kadar kötü bir duruma geliyor ki şalterleri kapatmak zorunda kalıyorlar ki hayatlarını kaybetmesinler diye. Sayıştay bulgularında da 2012 yılında zaten denilmiş ki, AFAD’ın insani yardım faaliyetlerini ve harcamalarını herhangi bir esas ve usul takip edilmeksizin yürüttüğü tespit edilmiş. 2017’de UNICEF’ten yaklaşık 15,5 milyon, uluslararası insani yardım kapsamında toplanan bağış ve yardımların ise yaklaşık 6,5 milyon lira olduğu fakat bunun nereye harcandığı muhasebe kayıtlarında da pek fazla...

(Uğultular)

NERMİN YILDIRIM KARA (Hatay) – Galiba Hatay söz konusu olduğu zaman gerçekten kimse dinlemiyor ya.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Sayın Kara...

NERMİN YILDIRIM KARA (Hatay) – Aynı şey Mecliste de oluyor, Genel Kurulda da oluyor; gerçekten hiç kimsenin umurunda değil zaten Hatay.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Sayın Kara, bir müsaade eder misiniz. Hepimizin umurunda. Ben Komisyonda sessizliği temin etmeye çalışıyorum, hemen hemen her konuşmacıda bunu yaptım.

Değerli arkadaşlar, 1 milletvekili arkadaşımız daha var, ona da söz verdikten sonra soru-cevap kısmına geçip Sayın Bakana söz vereceğim.

Lütfen sayın hatibi dinleyelim.

İki dakika daha ekleyeceğim sürenize, buyurun.

NERMİN YILDIRIM KARA (Hatay) – AFAD Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığının 2022'deki olumsuz faaliyetinin tutarının 15 milyar olduğu da zaten Sayıştayın bulgularında mevcut. Dolayısıyla, biz Hatay'a biraz daha bakın dedikçe siz bizden uzaklaşıyorsunuz. Bunu da söylemekten hiç çekinmiyorum. Hele bu sinema projesi, hele bu sinema filmi gerçekten kötü.

Mesela farkında mısınız, gerçekten, hâlâ, İskenderun'da bir konteyner kent var, eğer ilgilenmek isteyen olursa veya "İsmi nedir acaba Sayın Vekilim? Yardım edelim. Bu konteyner kentte 70 yaşındaki kadınlar 300 metre ilerideki tuvalete, duşa gece kalkarlar belki -diyabet hastaları var- gitmek zorunda kalmaları, içimiz sızlıyor." diyen olursa, merak ederse ben kendilerine buradan ifşa etmemiş olayım çünkü ben hiçbir zaman bir muhalefet milletvekili gibi elimde mikrofonla bu çadır kentleri veya konteyner kentleri gezdirmedim, bunun bir müzakereyle çözülmesinden yana... Ama bana hâlâ gelip burayı... Dokuz ay geçmiş ya, eğer daha kadınlar, diyabet hastaları, dışarıda, 300 metre ilerideki ortak tuvaleti ve duşu kullanıyorsa, dışarıda üstü çadırla kapalı 2 tane eviyede bulaşık yıkıyorlarsa ben bunu buradan söylerim ve "Bunun projesi yapıldı, bunu bir düzeltereğiz, bunu bir yaşam konteyneri hâline getireceğiz." demeyi de buradan kabul etmiyorum. Özellikle de Sayın Bakanımın bu konuyla ilgilenmesini gerçekten çok istirham ediyorum

Bir diğeri de, lütfen, bu Esen Kartlarla ilgili vatandaşlarımız der ki... Kime dağıtıyorsunuz? Gece ikide, üçte Esen Kart dağıtılır mı arkadaşlar, değerli milletvekilleri?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Buyurun lütfen, toparlayalım.

NERMİN YILDIRIM KARA (Hatay) – Niye ikide, üçte Esen Kart dağıtıyoruz? Neden konteyner kentlerdeki sorumlu arkadaşlarımız adaletli bir şekilde gelen yardımları... Lütfen, siz bunları bilemeyebilirsiniz çünkü buradasınız ama ben oradayım. Eğer bir Esen Kart... 170-200 civarında -kent açısından- konteynerlerde insanlar var. Eğer birine verilip birine verilmiyorsa... Herkes diyor ki: "Sayın Vekilim, ben de 7.500 lira maaş alıyorum, niye komşuma verildi de bana verilmedi?" Biz biliyoruz "Bir asgari geçim dilimine oranla..." falan filan dediler bize. Ya ben mali müşavirim, ben bile anlamadım neye göre, hangi kritere göre yapıldığını.

Bir de son, tek cümle: Yıkım firmaları var Sayın Bakanım. Bunlar enkazları kaldırıyorlar veya yerinde ayrıştırma yapıyorlar. Size yine adres veriyorum; Defne ilçemizde, Samandağ Caddesi'ne ben bu olay için gitmiştim, tanık oldum. Diyelim ki sözlü münakaşa oluyor insanlar arasında, mahallede. Nedir mesele? Adamın evinin önüne koymuş kamyonu, ev sahibi der ki: "İçeriye geçeceğim." İnsanların o kadar sinirleri, psikolojileri bozuk ki Hatay'da... İş makinasının operatörü çıkardı, pompalı tüfekte 4 tane ateş etti yani ne deniyorsa işte. Pompalı tüfek demek ki operatörün yanında. Bu nasıl bir silah ki bir operatörün elinde durabiliyor. Kolluk geldi, Defne ilçemizin Emniyet Müdürü. Hatta aile çok

korktu ne olacağını bilmediği için, orada bütün gün ekip tuttular birkaç gün, aileyi korudular. Yani iş makinelerindeki operatörlerde, insanlarda pompalı tüfekler var, bir münakaşada dahi 4 el ateş etti, bilginiz olsun.

Ben teşekkür ediyorum, saygılar sunuyorum ve bütçenin hayırlara vesile olmasını temenni ediyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Teşekkür ediyorum.

Şimdi de Sayın Eylem Ertuğ Ertuğrul, buyurun lütfen.

Süreniz beş dakikadır.

EYLEM ERTUĞ ERTUĞRUL (Zonguldak) – Sayın Başkan, Sayın Bakanım, Komisyonun değerli üyeleri, değerli milletvekilleri, İçişleri Bakanlığının değerli bürokratları; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Ülkemizin içinde bulunduğu güvensizlik, gerilim, keyfi idare anlayışı, huzursuzluk, parti devletine doğru savrulma, yolsuzluk ve talanın alenileşmesi ve kanıksanması toplumsal yapıda ve kamusal alanda büyük bir güvensizlik doğurmuştur. İçişleri Bakanlığının doğrudan sorumluluğunu gerektiren kamu düzenini sağlama ve devam ettirme görevi yerine getirilememiştir. Dolayısıyla iktidarın farkında olduğu ancak müdahale etmediği bir toplumsal ve kamusal sıkışmanın son evresinde olduğumuzu hatırlatmak isterim. 24 Haziran 2018 tarihinde hayata geçirilen Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi, devlet tecrübesini, tüm teamüllerini bir kenara bırakmış, asırlık kurumlarımızı işlevsiz kılmış, devlet-millet bağı koparıp atmış ve ülkemizi krize sürüklemiştir. Yurdumuzun asayiş ve huzurunun temininde büyük rol oynayan İçişleri Bakanlığı da bu sistem içerisinde ciddi zafiyetlere, itibar ve güven kaybına uğramıştır. Kurumsal yapıda çürüme, yönetim usullerinden uzaklaşma, teşkilatlarda, idari organlarda ve denetim mekanizmalarında bozulma, partizanca kadrolaşma kanıksanan bu çarpık sisteminin sonucudur. Uyuşturucu bağımlılığının endişe verici seviyelere ulaştığına, başta Suriyeliler olmak üzere demografik yapımıza yönelik tehditlere, millî bütünlüğümüzün düşürüldüğü tehlikeye, suç ve terör örgütleriyle mücadelede yetersizliğe ve bireysel silahlanma, orman yangınları, trafik düzenlemeleri gibi birçok soruna burada değinebiliriz. Geçmiş dönemlerde de bu konulara Parlamentomuzda sıklıkla temas edildi ancak üzülerek görüyorum ki uyarı ve tavsiyelerin çoğu yerine getirilmiyor. Etrafımız ateş çemberiyle çevrili olmasına rağmen sivil savunmaya yönelik yeterli adımların atılmadığını, üstüne üstlük daha da kötüye doğru giden bir tabloyla karşı karşıya olduğumuzu görüyoruz. Zira, çok yakın zamanda devletimizin kalbi olan Meclisimizin hemen kıyısında bir terör saldırısı gerçekleşti, saldırının akabinde ortaya çıktı ki yine gerçekleşeceği günler öncesinden belliyken yeterli önlemler alınmamış ve kapımızın önüne kadar gelmiştir. Artık, olaylar meydana geldikten sonra “Yakaladık.” demenin değil olmadan önce önleyici kolluk sistemini devreye sokmanın peşinde olmalıyız. Bizim devletimizi yönetenlerin yaptıkları iş hamaset, bol laf ve algı operasyonu. Hukuksuzluğun olduğu, adaletin olmadığı yerlerde, devlet organları içerisinde bağlantı kurabildikleri yerlerde, mafya-siyaset ilişkilerinin ve bürokrat ilişkilerinin daha rahat yapılabildiği yerlerde mafya, uyuşturucu ve kara para etkin oluyor; bizim ülkemizde de maalesef bu gerçekleşmiş durumdadır. Yargıda, emniyette veya diğer bürokratlarla bağlantılı olan arzu etmediğimiz şartlar maalesef AK PARTİ iktidarında gelişti ve denetlenmeyen hesap sorulamayan bir yapı oluştu; bunların en büyük sebepleri yargı sistemi üzerindeki siyasal baskılar, teşkilatlar üzerindeki baskı, bürokrasiyle olan bu tip suç örgütlerinin liderlerinin bağlantıları kayıt dışı ekonomi ve kara paranın sisteme girmesi sonucunu yarattı. Şu anda da gündemi meşgul eden bir kara para operasyonu var, bahse konu kişilerin devletin üst düzey kişileriyle de yakından ilişkide olduğu söyleniyor. İktidarınız döneminde bu tür ilişkiler adeta palazlanacak yer buldu kendine ve ağ örmeye

başladı, bunun önüne geçmemiz gerekiyor. Örneğin, Sinan Ateş cinayetinin çözülmemesi toplumda büyük infial uyandırmıştır. Ekim ayında bu cinayete ilgili Meclis araştırma komisyonu kurulması önerisi iktidar oylarıyla reddedilmiştir.

Sayın Bakanım, yaptığınız sunumda her maddede “Sayın Cumhurbaşkanının liderliğinde olarak”ı mutlaka belirtiyorsunuz. Bu cinayette Sayın Cumhurbaşkanı liderlik yapmıyor mu? Bu cinayeti kimler azmettirmiştir? Neden bu olayı çözüp toplumu rahatlatmıyoruz, kamu vicdanını rahatlatmıyoruz?

Sayın milletvekilleri, kontrolsüz göçmen ve sığınmacılar nedeniyle demografik yapımız gitgide bozuluyor. Kendi ülkesinde kayıt dışı kaçak dolaşanlar bizim kapılarımızdan koşarak giriyor, gelirken de boş gelmiyor tabii. Siz de “Her hafta 5 bin uyuşturucu satıcısını veya imalatçısını gözaltına alıyoruz.” diye övünüyorsunuz, bunun övünülecek bir yanı yok; bunu önlemek zorundayız, önleyici yöntemleri artık konuşuyor olmamız gerekiyor. Jandarma Genel Komutanlığının 2018 ve 2022 arasındaki faaliyet raporlarını inceledik, dijital dönüşüm kapsamında yapılan faaliyetlere daha fazla ağırlık verilmesi ve bilişim suçlarıyla mücadele kapasitesinin güçlendirilmesi bizzat komutanlık tarafından zayıf yönler olarak belirtilmiş, önleyici kolluk hizmetlerinin daha etkin hâle getirilmesi değerlendirilmiş. Hızla gelişen teknoloji ve bununla birlikte artan suç çeşitliliği, toplumun kamudan beklentilerinin artması ve bilgiye olan ihtiyaç hizmet sunum süreçlerinde farklı yöntemlerin kullanılmasını gerekli kılmaktadır. Bu gelişmelere bağlı olarak toplumların ve bireylerin ihtiyaç ve talepleri büyük bir hızla değişmektedir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Sayın Ertuğrul, toparlayın sözlerinizi.

EYLEM ERTUĞ ERTUĞRUL (Zonguldak) – Bu talep ve ihtiyaçların en az maliyetle, en kaliteli biçimde vatandaşlara sunulması kamu yönetiminin birinci önceliği hâline gelmiştir. Bu noktada, toplu istatistiklerin özellikle sağlıklı bir şekilde ortaya çıkarılması, suç şebekelerinin çökertilmesi ve suçtan kaynaklanan mal varlıklarına el koyma süreçlerindeki mekanizmanın daha yeterli işletilmesi, kara paranın aklanması ve terörizmin finansmanı ile ilgili direktiflerin yerine getirilmediği ve özellikle siber suçlarla mücadelede gerekli teknik personelin yeterince sağlanmadığı, dijital ve kripto paralarla finansal hareketlerin takibi için teknik kapasitesinin artırılması gerektiği özellikle belirtilmiş ve yasal mevzuatın da gelişime ihtiyaç duyduğu artık aşikâr bir hâle gelmiştir.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Teşekkür ediyorum.

Değerli milletvekilleri, şimdi de on beş dakika süreyle milletvekillerinin sorularını alacağız; akabinde, Sayın Bakana otuz dakika, bitmemesi hâlinde ilave süre vereceğim. O süre zarfında da eğer sorulara zaman yetmezse -ilave- yedi günlük süre içerisinde geri kalanını yazılı olarak istiyoruz Sayın Bakanım.

Şimdi milletvekilleri sisteme girsinler, öncelik sırasına göre söz vereceğim.

Bir de değerli milletvekilleri, bir dakika içerisinde bitirelim ki daha fazla milletvekilinin söz talebini karşılayabilelim.

Süremiz başladı.

Buyurun.

CEM AVŞAR (Tekirdağ) – Teşekkür ederim.

Sayın Bakanım, değerli milletvekilleri, salonun içindeki ve dışındaki kıymetli bürokratlar; hepimizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Bakanım, biliyorsunuz, AFAD daha önceden Başbakanlığa bağlı bir kurumumuzdu fakat 2018’den sonra AFAD kurumu İçişleri Bakanlığımızın altında, karar vericiler arasına uzak kademe ve mesafeler konan bir kurum hâline dönüştü. Hâlbuki bu tür kuruluşların yatay bir yapılanmaya sahip olması lazım. Neticede, son yaşadığımız depremde de koordinasyon eksikliğini bu şekilde maalesef ağır kayıplar vererek hissetmiş olduk.

Ben bu bütçede size şunu sormak istiyorum: Yatırım programına baktığımızda bu tablonun tersine döndürülmesi noktasında yeterli düzeyde bir proje ve çalışma bütçesi göremiyoruz. Bir sonraki afette bu tabloyla karşılaşmamak için şu an ne yapılmaktadır?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

CEM AVŞAR (Tekirdağ) – AFAD’da kurumsal bir dönüşüm yapılmakta mıdır? Tüm hazırlıksızlık ve kara tablo irdelenmiş midir; nedenleri sorgulanmış mıdır; sorumlular için inceleme başlatılmış mıdır?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Sayın Avşar, teşekkür ediyorum.

Sayın Özlale...

ÜMİT ÖZLALE (İzmir) – Deniz sınırlarımızın daha etkin denetiminin ve gözetiminin sağlanması gereken bu dönemde Sahil Güvenlik Komutanlığı tarafından yürütülen ve bizdeki duruma göre henüz bitirilmeyen Sahil Gözetleme Radar Sistemi Projesi henüz getirilmediyse ne zaman aktif hâle getirilecektir?

Kargo yoluyla yapılan uyuşturucu kaçakçılığının yoğun olduğu illerde kargo toplanma merkezlerine ilave x-ray cihazı kurulması planlanmakta mıdır?

Son olarak da bu, Adalet Bakanlığıyla sizin iş birliğinizde olan bir şey. Uyuşturucu madde satan suçlulara yönelik cezalarda bir artırıma gitmeyi ilgili Bakanlığa teklif edecek misiniz?

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Teşekkür ediyorum.

Sayın Sayyigıt...

GÜLCAN KAÇMAZ SAYYİĞİT (Van) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, biliyorsunuz, 11 Eylül 2020 yılında Van’ın Çatak ilçesinde helikopterden atılan 2 yurttaş vardı; bunlardan biri hayatını kaybetti, biri de hafızasını kaybetti maalesef. Bununla ilgili, bugüne kadar, faillerin belirlenmesi için herhangi bir çalışma yapıldı mı? Hakkında adli ve idari soruşturma başlatılan personel var mı?

Son on yılda kolluk güçlerine ait zırhlı araçların çarpması sonucu kaç kişi yaşamını yitirmiştir; bunun illere göre dağılımı nedir? Bu kapsamda kaç personel hakkında adli ve idari soruşturma açılmıştır?

Kayyum atanan belediyelerin niçin ilk icraatları Kürtçe tabelaları ve isimleri değiştirmek oluyor? Bakanlığınız Kürtçe isimlerden rahatsız mı olmaktadır? Bu bir asimilasyon politikası mıdır? Niçin valilik ve kaymakamlıklar tarafından Kürtçe konser, Kürtçe tiyatro gibi Kürtçe etkinlikler yasaklanmaktadır?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Teşekkür ediyorum.

Sayın Kunt Ayan, buyurun.

DİLÂN KUNT AYAN (Şanlıurfa) – Sayın Bakan, valilikler tarafından periyodik olarak uzatılan gösteri yasaklarının gerekçeleri nelerdir ve bu yasaklamaların herkes için eşit bir şekilde uygulanmama gerekçesi nedir? Yine, Van ili genelinde yedi yıldır uygulanan toplantı ve gösteri yürüyüşleri yasağının gerekçeleri nelerdir? Aynı zamanda, AKP ve HÜDA PAR için bu yasak geçerli değilken niçin partimizin yapmış olduğu açıklamalardan bir gün önce bu yasaklama kararı verilmektedir?

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Sayın Eren...

SERHAT EREN (Diyarbakır) – Sayın Bakan, kentimiz Diyarbakır çok ciddi bir uyuşturucu sorunuyla karşı karşıyadır. Uyuşturucu kullanım yaşı 9 yaşa kadar düşmüş durumda ve her geçen yıl uyuşturucu suçları giderek artmaktadır.

Son olarak Terörle Mücadele ve Vazife Kahramanları Şehit ve Gazi Aileleri Yardımlaşma ve Dayanışma Derneği Diyarbakır Şubesi Başkanı Şahin Aslan aracında 50 kilo uyuşturucuyla yakalandı. Bu kişinin Diyarbakır’da birçok bürokrat ve askeri yetkiliyle yakın ilişkiler içerisinde olduğu, Diyarbakır Vali Yardımcısını ve kayyum yönetimdeki Diyarbakır Büyükşehir Belediyesi Genel Sekreteri Abdullah Çiftçi’yi önceki görev yeri olan Sur Kaymakamlığında ve Sur Belediyesi kayyumı olduğu dönemlerde sık sık ziyaret ettiği ve birlikte çekilen fotoğraflarını sosyal medya hesaplarından paylaştığı kamuoyuna yansımıştır. Sayın Bakan, soruyorum: Bu kişinin bürokratlarla, vali yardımcısıyla ne gibi ilişkileri var? Terörle mücadele adı altında kaç dernek ve yöneticileri bu suçlara bulaşmış? Bu derneklerin uyuşturucu ticaretinde paravan olarak kullanılmasını engellemek adına neler yapıyorsunuz?

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Teşekkür ediyorum.

Sayın Akay...

CEVDET AKAY (Karabük) – Teşekkürler Sayın Başkanım.

Hukukun Üstünlüğü Endeksi’nde 140 ülke arasında 117’nci, bölgesel kategoride ise 14 ülke arasında 14’üncü sıradayız. Comanchero operasyonu ülkenin içinde bulunduğu vahameti apaçık gözler önüne sermiştir. Milletimizin adına dileğim şudur ki, ülkemizde yuvalanan tüm suç örgütü liderlerinin hız kesmeden yakalanması, vatandaşlık ve pasaportlarının iptal edilmesi ve operasyonun başından sonuna kadar halkın ihtiyaç duyduğu bilgilendirmenin paylaşılması.

Ayrıca, Türkiye’de, 2022 TÜİK istatistiklerine göre fertlerin yüzde 32,6’sı yoksulluk veya sosyal dışlanma riski altında, bu oran 0-17 yaş arasında yüzde 42,7. Özetle, geleceğimizin teminatı olan kendi çocuklarımıza bakamıyor, halkımızı gündün güne yoksullaştırıyoruz. “Ülkenin bekası, halkımızın güvenliği ve refahı için sayısız milyonları bulan kaçak sığınmacıların toplanarak ülkelerine iadesi en acil asayiş sorunlarından biridir.” diyerek bu sorunun üstüne kararlılıkla gitmeye devam edecek misiniz Sayın Bakanım?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Teşekkür ediyorum.

CEVDET AKAY (Karabük) – Çok kısa bir şey daha var Başkanım, müsaade ederseniz, önemli olduğu için söylüyorum.

Comanchero suç örgütü operasyonu... Bu suç örgütü lideri Hakan Ayık on senedir Avustralya’da kırmızı bültenle aranıyor. Kaliforniya’da, Amerika Birleşik Devletleri’ndeki bir mahkeme kararında burada Hakan Ayık’ın da adı geçiyor, bu suç liderlerinin -bir sürü kişi var burada, işte Erkan Yusuf Doğan, Barış Tükel gibi- Türkiye’de yaşadığı ifade ediliyor. Siz geldiniz, bu operasyonu yaptınız. Üç yıldır, dört yıldır bilinen bu konuyla ilgili şimdiye kadar niye bir hareket başlatılmamıştı, bunu sormak istedim.

Sağ olun.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Teşekkür ediyorum.

Sayın Türelî...

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Evet, teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, belediye şirketlerinde çalışan zabıtalara, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'na tabi olarak çalışan zabıtalarla aynı işi yapıyorlar fakat gerek mali ve özlük hakları açısından gerek de mesleki güvenceler açısından daha gerideler; bunların devlet memurluğuna geçme talepleri var aynı işi yaptıkları için. Sanıyorum bu konu da Bakanlığımıza iletilmiştir. Bu konuda bir çalışma var mı?

İkinci bir konu da Türkiye Belediyeler Birliğinin belediye başkanlığı yapan kişilerin hususi pasaportlarını görev bittikten sonra kullanmalarına ilişkin bir talepleri var. Bugünkü mevcut mevzuatta görevleri boyunca büyükşehir belediye başkanları ve ilçe belediye başkanları hususi pasaportları kullanabiliyor, bir de birinci dereceden emekli olmuş eski belediye başkanları. Bu anlamda çok fazla bir kişi de yok, sonuçta belediye başkanları seçilmiş kişiler. Ve ayrıca sadece büyükşehir, il ve ilçe değil; kapatılan -biliyorsunuz- beldeler de var ve bu bütüncül yasası...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Bitireceğim Sayın Başkanım.

Bununla ilgili olarak böyle bir çalışma var mıdır? Bu sorunu çözmeyi, çalışma yapmayı düşünüyor musunuz?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Teşekkür ediyorum.

Sayın Şahin...

İDRİS ŞAHİN (Ankara) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Değerli Bakanım, son dönemde sayısını hatırlamadığımız kadar operasyon gerçekleştirdiniz. Kamuoyuyla paylaştığınız rakamlar son derece ürkütücü. Zira paylaştığınız rakamlar doğru ise bizler yıllardır tam bir suç şebekesinin içerisinde yaşamışız. Canımızı ve malımızı emanet ettiğimiz iktidar bizi suç örgütleriyle yaşamaya mahkûm etmiş. Bu çeteler, örgütler nasıl ve ne zaman bu kadar boy saldı? Bu operasyonların soruşturmaları hangi tarihlerde başladı? Bu tarihleri bizimle paylaşmanız mümkün olabilir mi? Yine, adli kolluk tarafından yapılan bu eylemlerin açıklamasının İçişleri Bakanlığı tarafından dile getirilmiş olmasını doğru buluyor musunuz? Bir de İçişleri Bakanlığında sanki devir teslimden sonra var olan sayaç sıfırlanmış gibi bir görüntü var. Sizce İçişleri Bakanlığında saat ve sayaç yeniden sıfırlandı mı?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

İDRİS ŞAHİN (Ankara) – Bir diğer husus ise göç politikasına dair. Yazılı metinde de ifade ettiğiniz üzere, Bulgaristan ve Yunanistan'la iş birliği yaptığınızı ifade ettiniz. İran, Irak, Suriye ve Gürcistan sınıрыyla ilgili herhangi bir çalışma ve bir protokol yaptınız mı? Özellikle doğu ve güney sınırımız kevgire dönmüşken sadece batı sınırında jandarmalık yapmış olmak sizce İçişleri Bakanlığının açısından doğru mu? Buralarda etkin bir mücadeleyi gerçekleştirecek misiniz? Burada mücadele yapmamanızın gerekçesi Sayın Erdoğan'ın Biden'la Brüksel'de NATO Zirvesi'nde yapmış olduğu görüşme midir? Burada, özellikle Afganistan'dan gelen göçün temelinde bu görüşme mi yatmaktadır? Bunları öğrenmek istiyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Teşekkür ediyorum.

Sayın Yeneroğlu...

MUSTAFA YENEROĞLU (İstanbul) – Sayın Bakanım, benim de iki sorum var. Birincisi, bu bireysel silahlanma konusu birçok arkadaşımız tarafından işlendi, ben de dile getirdim. Özellikle ruhsatsız silahların olağanlaşması konusu gerçekten çok ciddi bir sorun ve birçok şiddet olayında zaten ruhsatsız silah kullanıldığını da görüyoruz. Ancak bütçede ruhsatsız bireysel silahlanma sorunuyla mücadeleyle yönelik somut hedefler yer almıyor. Bu konuyla ilgili ne düşünüyorsunuz, gündeminizde nasıl bir çalışma var? Bunu öğrenmek istiyorum.

İkincisi, işkenceyle mücadele konusunda... İşkence hususu gerçekten ülkemizin tekrar gündemine oturmuş bir mesele. Özellikle son yıllarda bu çok gündemdeydi. Doğrusunu söylemek gerekirse bu, seçimden sonra azaldı gibi görünüyor ama ondan önce bayağı ciddi bir gündemdeydi ve maalesef eski İçişleri Bakanı bu konuları gündemine almıyordu, ciddiye almıyordu.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MUSTAFA YENEROĞLU (İstanbul) – Bu, aynı zamanda kolluk güçleriyle ilgili ciddi bir eğitim, sistematik bir eğitim gerektiren ve insan hakları bilincini geliştirmesini gerektiren bir husus. Bu konuda gündeminiz ne? Bununla ilgili de hususu aydınlatırsanız sevinirim.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Teşekkür ediyorum Sayın Yeneroğlu.

Şimdi, Sayın Tanhan, buyurun.

KAMURAN TANHAN (Mardin) – Sayın Bakan, biz de HEDEP milletvekilleri olarak bölgede yapmış olduğumuz siyasi faaliyetlerden dolayı kolluk taciziyle karşı karşıya kalmaktayız. Her gittiğimiz yerde kolluk bizi takip ediyor, sorduğumuzda da güvenliğimizi gerekçe gösteriyorlar. Eğer bir güvenlik zafiyeti varsa ve bize karşı bir saldırı durumu varsa bize bildirilmesi gerekmiyor mu? Bu konuda bir talimat verecek misiniz emrinizdeki kolluk güçlerine?

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Gergerlioğlu...

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Anayasa Mahkemesi kararına rağmen Cumartesi Annelerinin eylemi neden engelleniyor? Artık buna bir son verin Sayın Bakan.

Keyfi bir şekilde kayyum atamalarına umarım son verirsiniz çünkü apaçık bir şekilde arkadaşlarımız bunun hukuksuz ve Anayasa'ya aykırı olduğunu ispatladı.

Sokak köpekleri konusunda toplumda çok büyük bir tartışma var. Bu konuda ne yapacaksınız?

Beraat eden, HAGB alan, cezası bitmiş veya vekil olan kimselere yönelik pasaport tahdidi ne zaman bitecek? On binlerce kişiyi ilgilendiriyor. Lütfen bir cevap verin.

Yine, Kocaeli Milletvekiliyim, Kocaeli yerelinde ait eleştiriler yapıyorum ve Kocaeli Valinin Seddar Yavuz beni Twitter'dan engellemiş. Kendisine bu çocukça fiilini terk etmesi gerektiğini söyler misiniz Sayın Bakan.

Ve son olarak da...

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Teşekkür ediyorum.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Son olarak da artık, gözaltı merkezleri işkenceyle anılmasın.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Ankara TEM’de kendisi hakkında işkence ve kötü muamele iddiaları çok olan ve soru önergeleriyle sorduğumuz Abdulkadir Türkyılmaz isimli polis memuru hakkında bir soruşturma başlatacak mısınız?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Teşekkür ediyorum.

Değerli milletvekilleri, süremiz bitmek üzere. 6 milletvekilimiz daha var soru sormak isteyen.

Sayın Erdem...

ORHAN ERDEM (Konya) – Teşekkür ederim.

Sayın Bakanım, uyuşturucuyla mücadelenizi biliyoruz. Allah yardımcınız olsun, tüm ekibinizle. Dünyada durum nasıl? Bu bir küresel sorun. Hem bizim ülkemizde hem dünyadaki durumu da bilerek bir mücadele gerekiyor. Uluslararası açıdan da bu konuda mücadelenin neresindeyiz? Bunu öğrenmek istiyorum.

İkinci olarak, telefonla sahtecilik, dolandırıcılık konusunda Adalet Bakanlığıyla birlikte bir çalışma var mı?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Teşekkür ediyorum Sayın Erdem.

Sayın Baykan, buyurun.

MEHMET BAYKAN (Konya) – Geçmişte ismi terörle anılan kentlerimizde artık huzur var, artık gelişme var, artık refah var ama geçmişin yaralarının kapatılması adına öğrenmek istiyorum ki terör örgütü PKK’nın uyuşturucu gelirleri, tespit edilmiş en son rakamlar İçişleri Bakanlığımız verilerinde var mıdır? Gelirlerinin içerisindeki uyuşturucu trafiğinin oranı nedir?

Yine, PKK’nın dağ kadrolarıyla fotoğrafları görülen kadınların örgüt yöneticilerine peşkeş çekildiğine dair iddialar doğru mudur?

Yine, sözüm ona insan hakları savunucularının Diyarbakır Anneleriyle ilgili, evlatlarına kavuşma çabası gösteren annelerle ilgili herhangi bir faaliyeti olmuş mudur?

Teşekkür ederim Sayın Başkan.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Teşekkür ediyorum.

Sayın Aksu...

İSMAİL FARUK AKSU (İstanbul) – Teşekkür ederim.

Provoke edilen bir konu olarak geçici barınma statüsüyle Türkiye’de bulunan, misafirimiz olan Suriyelilerin suça karışma oranı nedir? Genel suç oranıyla mukayesesi nasıldır? İstanbul ve Türkiye geneli için bu soruyu soruyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Teşekkür ediyorum.

Sayın Kara...

NERMİN YILDIRIM KARA (Hatay) – Sayın Bakanım, dönemin İçişleri Bakanı 26 Şubat gibi dedi ki: “Bütün depremedelere eşya yardımı yapacağız.” Dolayısıyla biz şimdi vatandaşlarımızdan bize gelen eşya yardımlarının akıbetiyle ilgili bilgi almak istiyoruz. Bir de İskenderun’da bizim eski SSK hastanesi dediğimiz bir hastanemiz vardı, depremin ilk zamanında yıkıldı. 2012 yılında depreme dayanıklı olmadığına dair rapor vardı ve hastanenin “web” sayfasında da yayınlanmıştı. Dolayısıyla

cumhuriyet başsavcılığı İskenderun’da hemen harekete geçmişti soruşturma ile ilgili çünkü orada yoğun bakımda 70 kişi vefat etti. O yüzden bu soruşturma ile ilgili herhangi bir şey var mı, bunu bilmek istiyoruz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Teşekkür ediyorum.

Sayın Öcalan...

ÖMER ÖCALAN (Şanlıurfa) – Sayın Bakan, Cumartesi Anneleri 27 Mayıs 1995’ten bu yana Galatasaray Meydanı’nda demokratik bir şekilde çağrılarını ve taleplerini gündeme getiriyorlar. Uzun süredir engelleniyorlar. Bu engellemeyi kaldıracak mısınız? Bu soru bir. İki: Ömer Hoca belirtti, bizim pasaport tahditlerimizi kaldıracak mısınız? Hukuku uygulayacak mısınız? Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Müdürlüğü bize dönecek mi? Bunların cevabını merak ediyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Teşekkür ediyorum.

Değerli milletvekilleri, şimdi görüş, eleştiri ve sorulara cevap vermek üzere İçişleri Bakanımız Sayın Ali Yerlikaya’ya söz veriyorum.

Buyurun lütfen.

Süreniz otuz dakikadır.

İÇİŞLERİ BAKANI ALİ YERLİKAYA – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; malumlarınız olduğu üzere bu sabah Bakanlığımızın 2024 yılı bütçe teklifini değerlendirmelerinize sunduk. Bütçe teklifimize katkı sunan, olumlu-olumsuz eleştirilerini dile getiren, sorular yönelten Plan ve Bütçe Komisyonumuzun sayın üyelerine ve sayın milletvekillerine teşekkür ediyorum.

Ancak bugün üzülecek takip ettiğim bir tartışma konusu vardı ki o da kahraman Türk ordusunun terörle mücadelesinde kimyasal silah kullandığı iddiasının tekrar gündeme getirilmesiydi. Bu iftiraların kaynağı bölücü terör örgütüdür, PKK’dır. Sayın Cumhurbaşkanımız da partimizin yetkili organları da Türk Silahlı Kuvvetleri de bu iftiralara geçmişte gerekli cevapları vermiştir. Kahraman Türk ordusu tarih boyunca nasıl yüksek bir karaktere sahip olduğunu savaş dönemlerinde dahi birçok kez dosta düşmana göstermiştir. Çanakkale Conkbayırı’nda bulunan ve Anzak subayını taşıyan Türk askeri heykeli buna örnektir, Kore savaşı buna örnektir, Kıbrıs buna örnektir; millî mücadelemizin her safhası Türk askerinin kahramanlığını ve vicdanını gözler önüne serer. Cumhuriyetimizin kurucusu Gazi Mustafa Kemal Atatürk, Mehmetçik’imizi şu sözlerle ifade eder: “Dünyanın hiçbir ordusunda yüreği seninkinden daha temiz ve daha sağlam bir askere rast gelinmemiştir.” Sicili kahramanlıklarla, şanlı, şerefle dolu olan Türk ordusuna kimyasal silah kullandığı iddiası büyük bir iftiradır. Gazi Meclisimizin bu değerli salonunda bu iftiraların dillendirilmesini şiddetle kınadığımı belirtmek isterim.

Sayın Başkan, saygıdeğer milletvekillerimiz; bu ana kadar sabırla, büyük bir dikkatle arkadaşlarımızın değerlendirmelerini, sorularını dinledik, hepsini kaydettik ama müsaadenizle, bana verilen bu süre içerisinde süratle mümkün olduğu kadar daha çok soruya kısa, açık ve net cevap vermek istiyorum.

Sayın Milletvekili Sezai Bey’in Aysel Tuğluk’un gözaltına alınmasıyla ilgili -bu son bir araya gelişimizde- başlangıçta ifade ettiğine açıklık getirmek istiyorum. Sayın Aysel Tuğluk -eski 23’üncü ve 24’üncü Dönem HDP Milletvekili- Hakkari 2. Ağır Ceza Mahkemesinin, terör örgütü propagandası yapmak suçundan ifadesi alınmasına yönelik kararı üzerine, İstanbul Terörle Şube Müdürlüğüne

adresinden davet edilmiş; talep üzerine yakınlarının refakatinde, hastalığı göz önünde bulundurularak, kesinlikle kelepçe takılmadan mahkemede ifade vermesi sağlanmış, ifade vermesinden sonra ilgili mahkemece serbest bırakılmıştır.

Yine, Sayın Milletvekili Temelli'nin, kolluk içerisinde suç işleyen, devlet memurluğundan ihraç edilen personel sayılarıyla ilgili bir sorusu var. 2017'den 2023'e polis, Jandarma, Sahil güvenlik meslekten ihraç 6.591, devlet memurluğundan ihraç 2.528; toplam ihraç sayısı 9.119.

Geldiğim ilk gün, devir teslimde, hukuk devleti, insan hakları sözünü söyledim, hâlen o söz üzerine hareket ediyoruz, son ana kadar da hep bu şekilde hareket edeceğiz. Dolayısıyla eğer -bir personelimiz- konusu suç olan bir mesele varsa suçun karşılığı ne gerektiriyorsa idari, adli; onun gereğini yapıyoruz, yapmaya da devam edeceğiz.

Belki hep konudan konuya değişiyor ama bana verilen cevapları sırasıyla veremediğim için kusura bakmayın. Sayın Cevdet Akay Milletvekili, Afganistan uyruklu yabancılar bazında sınır dışı rakamlarını sordu. 2023 yılı ilk on ay itibarıyla Afganistan'a düzenlenen 77 charter yani özel uçak seferiyle 14.386, tarifeli uçuşlarla 14.348 olmak üzere toplam 28.734 Afganistan vatandaşının ülkesine dönmesi sağlanmıştır. Ayrıca, önümüzdeki hafta 9 charter planlandı, 1.788 Afgan vatandaşı daha "deport" edilecektir. Bir soru vardı orada, "Bunları önce TV'de gösteriyordunuz, sosyal medyayla paylaşılıyordu, sonra bunlar niye paylaşılıyor Sayın Bakan?" denildi. Bunun gönderdiğimiz ülkeler tarafından seyahat izin belgelerini alma sürecini biraz zorlaştırdığını, olumsuz etkilediğini gördük -ben açıkça söylüyorum size- çünkü bizim açımızdan gayet hoş; uçak, uçak gönderiyoruz. Bunları yakaladıktan sonra, seyahat izin belgeleri... Orada pek çok algoritma var ama... Karşı taraf veya diğer ülkeler -sadece Afganistan değil- bunları kendileri açısından olumsuz değerlendirince seyahat izin belgeleri sürecini uzatıyorlar veya vermiyorlar, zorlaştırıyorlar. Biz bunu vermeyi artık uygun gördük. Bu vermeme sürecinden sonra bu seyahat izin belgeleri sürece alındı. Bakın, önümüzdeki hafta 9 charter uçağıyla 1.788 kişi gönderilecek.

Sayın Evrim Karakoz Milletvekilinin "Muhafif belediyeler denetim baskısı altında." AK PARTİ'li ve muhafif belediyeler hakkında, soruşturma izniyle ilgili... Hepsini veriyorum: Soruşturma onay sayısı 2019 seçimlerinden bu yana; AK PARTİ 1.055 -yüzde 33,3 onaylananların yüzdesi; hızlı geçelim, yüzdeleri vermeyeyim- CHP 1.342, MHP 295, İYİ Parti 40, HDP 155, diğer 381, toplam 3.268 soruşturmaya onay verilmiş. Şimdi, soruşturmaya izin verilmesi rakamlarını paylaşıyorum AK PARTİ 231, CHP 264, MHP 91, İYİ Parti 12, HDP 95, diğer 30 yani 723 soruşturma izni verilmiş. Peki, soruşturmaya izin verilmemesi onayı; AK PARTİ 393, CHP 418, MHP 110, İYİ Parti 27, HDP 22, diğer 31.

ABDULHAMİT GÜL (Gaziantep) – Aşkın Bey...

ORHAN YEGİN (Ankara) – Buyurun, buyurun. Ama yarın benzer bir soru bekliyorum sizden yine.

İÇİŞLERİ BAKANI ALİ YERLİKAYA – Nasıl?

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM – Lütfen devam edelim.

İÇİŞLERİ BAKANI ALİ YERLİKAYA – Arkadaşlar, lütfen...

KAMURAN TANHAN (Mardin) – Bizim 50 belediyemiz var Sayın Bakan.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – En çok belediye sizde.

İÇİŞLERİ BAKANI ALİ YERLİKAYA – Arkadaşlar, lütfen müsaade edin.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM – Tekrar bir tartışma açmayalım.

Buyurun Sayın Bakanım.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Yarına kadar geliştirirsiniz bir şey.

İÇİŞLERİ BAKANİ ALİ YERLİKAYA – Arkadaşlar...

Sayın Milletvekili Cevdet Akay'ın sorusu, Karabük'le, 7-10 Temmuzda Karadeniz'de sel afetleri sebebiyle altyapı hasarlarının giderilmesi amacıyla Valiliğe yapılan ödenekle ilgili. Bakın, biz Karabük ilimize 115 milyon 536 bin lira ödenek tahsis etmişiz, 74 milyon 553 bin 600 lira ödeneği de göndermişiz; kalan 40 milyon 982 bin lira hak edişleri geldikçe ödenecek. Ben göreve geldikten sonra, özellikle bu bölgelerde gerek şahsım, Bakan Yardımcım, AFAD Başkanımız, arkadaşlarımız hep birlikte, eğer birden fazla şehirde sel varsa oradaki selin olumsuz tesirleriyle ilgili yapmış olduğumuz ziyaretlerde şunu söylüyoruz: Yanınızdayız, bunların eski hâline getirilmesiyle ilgili hak edişleri -yani birinci keşif ücretleri- ihalelerinizi yapın, 4 partide, 4 bölümde biz bunu ödeyeceğiz ama her ay gelip bunlara bakacağız, bu niyetle verilen kaynağın başka bir yere harcanmasına müsaade etmeyeceğiz.

Ama asıl soru şuydu bence, denildi ki: “Evet, bu hasarlarla ilgili çalışmalar yapılıyor ama bir daha olmamasıyla ilgili, riski azaltmayla ilgili ne yapıyorsunuz?” Bu konuda Devlet Su İşlerinde Tarım Bakanımız Sayın İbrahim Yumaklı'yla birlikte biz, valilerimiz, özel idareden gelen arkadaşlar toplantı yaptık ve bakın, aynı bu coğrafyada sel ve taşkın kayıplarını azaltmak yani riski yönetmek açısından, tekrarı yaşanmaması için, 16 il için Devlet Su İşlerine Cumhurbaşkanlığımız tarafından 6,3 milyar lira ödenek verildi. Ayrıca -AFAD Başkanlığı Rehberlik ve Denetim az önce söylemişim- her ay hak edişleri geldiği zaman bu illerimize gidiyoruz, bakıyoruz yerinde, bu gönderilen ödenekler amacına uygun harcandıysa paralarını gönderiyoruz, amacına uygun gönderilmeyi vatandaşlarımız adına kontrol ediyoruz.

Sayın Turhan Çömez Vekilimiz bir soru sordu, dedi ki... Ege'de 2022 yılında Sahil Güvenlik Komutanlığı tarafından 126, müşterek olarak 9; 2023 yılında ise yine Sahil Güvenlik Komutanlığı tarafından 136, müşterek olarak 13 FETÖ'cü yakalanmış ve adalete teslim edilmiştir.

Değerli arkadaşlar, 6 Şubat asrın felaketinden hemen sonra biliyorsunuz, devlet-millet el ele, yaraları sarmakla ilgili gerçekten çok mükemmel bağış kampanyaları düzenlendi. Bu bağış kampanyalarıyla ilgili -düz olarak söylüyorum- 122 milyar lira toplandı. Bu bağış hesaplarından bugüne kadar 63 milyar 575 milyon 201 bin lirası depremzedelerimiz için harcandı. 63 milyar liranın açılımını yapıyorum: Afetzedelere yapılan nakdi yardım 40,5 milyar lira; 10 bin lira hasar-hane ödemesi, 15 bin lira taşınma yardımı, 100 bin lira vefat ödemesi, yedi aylık kira ödemesi, tahliye ödemesi bunlar. Barınma giderleriyle ilgili de 23 milyar 74 milyon; konteyner altyapısı, çadır ve konteyner temini, gıda, hijyen ve... Değerli milletvekillerimiz, bakın, ben de internetten indirdim bunu, AFAD “web” sayfasında düzenli olarak, on beş günde bir bu paraların nasıl harcandığını detaylı bir şekilde bulmak, görmek mümkün ve bununla ilgili de ne zaman bir soru önergesi gelirse o internet sayfamızdaki yayını indirip sayın milletvekillerimize arz ediyoruz.

Yine, Sayın Turhan Çömez'in Suriyelilere sağlanan sağlık hizmetleriyle ilgili bir sorusu vardı. Ülkemizde bulunan Suriyelilerin parmak izleri yani biyometrik verileri, kimlik bilgileri alınarak kayıt altına alınmakta ve kendilerine de Türkiye'de hizmet alabilmeleri için yabancı kimlik numarasını da içeren geçici koruma kimlik belgesi -bildiğiniz gibi- düzenlenmektedir. Sayıyı verdim, 3 milyon 254 bin 904. Suriyeli geçici koruma kimlik belgesi sahibi olup bu kişiler dışında kimlik belgesi bulunmayan, kayıt altında olmayan yabancılar sağlık hizmeti de dâhil kamu hizmetinden faydalanamamaktadır. Kaydı bulunmayan yabancılar hakkında düzensiz göçle mücadele kapsamında işlem yapılmaktadır,

Göç İdaresi Başkanlığı ile Sağlık Bakanlığı arasında veri entegrasyonu bulunmaktadır. Göç İdaresinde biyometrik verileri de içeren kaydı bulunmayan bir Suriyelinin sağlık hizmetinden yararlanması -tekrar ediyorum- mümkün değildir.

Yine, Sayın Temelli'nin sorusu... Maraş depremlerinde, bugüne kadar, 350 çadır kentte 59 bin çadır -yani bu yüzde 10'una tekabül ediyor- 586 bin -yüzde 90'- bireysel çadırlar olup çadır kentlerin dışında, kırsalda toplamda 2,5 milyon kişi barınmıştır ve -daha önce de konuşmamda bahsettim- artık, çadırlarda kalan vatandaşımız bulunmamaktadır ama bireysel dağıttığımız yani çadır kentlerin dışında, kırsalda dağıtmış olduğumuz çadırların hiçbirini geri istemedik, onların oldu, onlardan almadık yani tamamını afetzedelerimize bıraktık. Çadır kentlerdeki çadırlar ise vatandaşlarımız oradan ayrılıp konteynere geçtiğinde veya kira yardımı "volume"üne geçtiğinde, biz, onlar o çadırlardan ayrıldıktan sonra toplattık; kullanılabilir durumda olanları temizledik, stokladık, kalanların ise iskelet ve branda söktüm ve temizleme işlemleri devam ediyor, hâlen söktümü devam eden yerler de var. Dolayısıyla, 11 ilimizde 371 konteyner kentte 199.675 adet konteynerden şu anda 622.085 vatandaşımız barınmaktadır. Yine, soruya cevap: Konteyner kentlerde 1 milyon 100 bin hijyen kolisi dağıtılmış, dağıtılmaya da devam etmektedir.

Antalya Milletvekilimiz Sayın Cavit Arı'nın sorusu... Türk vatandaşlığını 2023 Kasım, bugün itibarıyla kazanan Suriye uyruklu yabancı sayısı 237.995. Şimdi, bunlar içerisinde -seçmeni kastediyorsunuz- 18 yaşından büyük olanların sayısı 156.987.

Sayın Öztunç soruyor: "Yeni bir afet olması durumunda elimizde şu anda kaç çadır stoku bulunmaktadır?" Allah göstermesin, yeni bir afet olursa... Şu anda elimizdeki mevcudu söylüyorum: 12 metrekaare, 16 metrekaare, çeşitli çaplarda 601 bin 207 adet çadırımız var. Şu anda dünyada stoku en fazla olan ülke 611.457'yle biziz. Ayrıca, afetzedelerin barınma ihtiyacı sonrası -az önce söylemiştim- ikinci el olarak çadır kentlerden sonra kullanılabilir durumda olan 20 bin adet çadırı da bunların üzerine ilave edersek rakam 630 bini geçiyor.

Niğde Milletvekilimiz Ömer Fethi Gürer soruyor... Türkiye'de doğan Suriyeli çocukların Türk vatandaşı oldukları iddiası... Değerli arkadaşlar, geçici koruma altındaki Suriyelilerin Türkiye'de doğan çocukları da geçici koruma altındadır, kesinlikle vatandaşlığa alınmamıştır, alınmamaktadır. Geçici koruma altındaki Suriyelilerin Türkiye'de doğan çocukları Türk vatandaşı olmadığı gibi, 3 milyon 254 bin 904 sayısının içindedir bunlar.

Sayın Evrim Karakoz'un kadın cinayetlerindeki rakamla ilgili bir sorusu vardı. 1 Kasım 2022 itibarıyla 239 kadın, yine, 1 Kasım 2023 itibarıyla 241 kadın maalesef hayatını kaybetmiştir; her birine Allah'tan rahmet diliyoruz. Biz 2014'ten itibaren rakamları biliyoruz, daha detaylı da ben size verebilirim ama burada şunu söylemek istiyorum: Şiddetin her türlüsüne nereden gelirse gelsin sizler gibi bizler, bütün aziz milletimiz karşı. Lanetliyoruz şiddeti ama şunu söyleyeyim: Burada değil 239, değil 241 bacımıza yönelik olan maalesef şiddet vesilesiyle hayatını kaybetme rakamı, 1 rakamının bile büyük bir rakam olduğunu düşünüyoruz. Bu noktada devlet, millet hep beraber biz gayret göstermeliyiz ve bu rakamları sıfır, sıfır, sıfır hâle getirmek istiyoruz çünkü yaşam Allah'ın verdiği en büyük nimet "O verir, O alır" düşüncesine hep beraber yürekte inanıyoruz.

Ömer Fethi Gürer Sayın Milletvekilimiz diyor ki: "Bu asayiş olaylarında ele geçirilen silahların sayısı..." 1/1/2023-31/10/2023 tarihleri arasında ülke genelinde 51.914 ruhsatsız silah ele geçirildi. Sayın milletvekilleri, göreve geldiğimden beri, ben ve arkadaşlarım tüm il müdürlerimize yani Emniyet ve Jandarmamıza, valilerimize diyoruz ki: Ruhsatsız silahla ilgili toleransımız yok. Bunlarla ilgili haberli, habersiz operasyon sayılarını öyle bir artırdık ki zaman zaman, en az haftada bir gün, iki gün paylaşıyorum bunu ve bununla ilgili de algıyı hep aziz milletimizin istediği lehe çekmeye yönelik

gayret gösteriyoruz. Ama başka bir şey daha söyleyeyim, hazır değerli hazırım bir aradayken, yüce Meclisimizde bir aradayken, bununla ilgili yani ruhsatsız silahla ilgili cezayı da artık gözden geçirmemiz lazım. Bununla ilgili hazırlığımız var, Sayın Grup Başkan Vekillerimiz, Başkan Vekillerimiz burada ve Başkanımız burada, Başkan Vekilimiz de burada; mutlaka ama mutlaka huzurlarımıza yakın zaman içerisinde önerimizle beraber geleceğiz inşallah.

İDRİS ŞAHİN (Ankara) – Bu konuda sonuna kadar destek oluruz bizler de. Gerçekten, ruhsatsız silahlarda alınan ceza caydırıcılığı olmayan bir ceza ve gelişigüzel herkes artık üzerinde taşıyabiliyor.

İÇİŞLERİ BAKANI ALİ YERLİKAYA – Aynı fikirde olduğumuzu görmekten büyük memnuniyet duyuyorum. Aynı noktadayız, hiç merak etmeyin, bu noktada Sayın Abdullah Güler Grup Başkanımız, inşallah bu noktada sizlerle beraber istişareyle bu süreci olabildiğince hızlı yapmak bizim en büyük arzumuz.

CAVİT ARI (Antalya) – Taşıyan sayısını da artırdınız Sayın Bakan.

İÇİŞLERİ BAKANI ALİ YERLİKAYA – Onun rakamını yazılı olarak vereceğim, o soruyu not aldık, hiç merak etmeyin.

CAVİT ARI (Antalya) – Seçim öncesinde seçim rüşveti olarak bütün oda başkanlarına, yöneticilerine silah taşıma ruhsatı verdiniz.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Oda başkanlarının talebi diye biliyorum.

CAVİT ARI (Antalya) – Talebi olabilir, Sayın Cumhurbaşkanının kararıyla oldu. Tam da seçime bir hafta önce oldu bu işler.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Sayın Bakanın süresinden gidiyor değerli arkadaşlar, sonra ilave süre istiyorlar, lütfen...

Buyurun Sayın Bakanım.

İÇİŞLERİ BAKANI ALİ YERLİKAYA – Değerli arkadaşlar, orta hasarla ilgili hem 11 hem genel hayata etkililikle beraber 18 ilde toplam orta hasarlı bina sayısı 43.553. Buradaki toplam bağımsız sayısını 158.718 olarak görüyoruz. Aslında, burada söylemek istediğimiz şey şu: Değerli kardeşlerim, 7269 sayılı Kanun'a 15 Temmuz 2023 tarihinde, Resmî Gazete'de yayınlanan 7456 sayılı Kanun'un 3'üncü maddesiyle eklenen geçici 27'nci maddesinde güçlendirilmesi fen ve sanat kurallarına göre elverişli olmadığı için yıktırılan orta hasarlı bina sahiplerine de hak sahipliği tanınacağı hüküm altına alınmıştır. Şimdi, orta hasarlılar bu depremden önce hak sahipliği sürecine girmiyordu ama bu büyük depremden sonra bu kanun değişikliğiyle beraber orta hasarlı olan bu 43.553 bina da artık girdi ve sabahki konuşmamda -biliyorsunuz- sizlere arz ettim, onların tamamı hak sahipliği sürecinde müracaatlarını etti ve Allah'ın izniyle onlar da faydalanacak kalıcı konutla ilgili.

Toplantı ve gösteri yürüyüşleriyle ilgili sayın milletvekillerim, Anayasa'mızın 14'üncü maddesi açık, ama altında "kanunla" diye verilen bir fıkra var. O kanun 2911. 2911'le ilgili değerli arkadaşlar, önceden oradaki belirtilen sürelerle göre ve 2911'le ilgili -biliyorsunuz- toplantı ve gösteri yürüyüşleriyle ilgili her yılın sonunda -şimdi, yakın zamanda başlıyor kasımın sonunda- partilere, belediyelere yazılar yazılır valiliklerden, ilçelerde kaymakamlıklardan, sivil toplumla istişareyle, meşveretle denilir ki: "Arkadaşlar, bizim şehrimizde bu kanunla ilgili ihtiyacı giderebilmeye ilgili gösteri yürüyüşü yapacağımız güzergâh hakkında sizlerin önerilerini bekliyoruz. Miting alanlarıyla ilgili, bunlarla ilgili önerilerinizi bekliyoruz." ve bunların her birinin diğer medeni ülkelerde olduğu gibi usulü ve esası var ve 2911 bunu düzenliyor. Şimdi bakın, aslında 2018'den itibaren var ama ben size sadece yılbaşından 30/9/2023 tarihleri arasındaki rakamı arz etmek istiyorum. Ülke genelinde 15 milyon 652 bin 961 kişinin katılımıyla düzenlenen 36.670 eylem ve etkinliklerin sadece yüzde 0,3'üne müdahale edilmiştir.

Yani demek istediğim şey şu: Eylem ve etkinliklerin yüzde 99'undan fazlasının demokratik ve hür bir ortamda gerçekleştirildiğini görüyoruz. Şöyle bir şey yapalım: Ben arkadaşlarımdan İstanbul Valimize talimat verdim, İstanbul Emniyet Müdürümüze de talimat verdim.

İDRİS ŞAHİN (Ankara) – İsterseniz İstanbul örneğini vermeyin Sayın Bakanım.

İÇİŞLERİ BAKANI ALİ YERLİKAYA – Müsaade edin ya.

İDRİS ŞAHİN (Ankara) – Biliyorsunuz, Gaziantep'teki bizim mitingimizde Davut Bey'in neler yaptığını siz de biliyorsunuz.

İÇİŞLERİ BAKANI ALİ YERLİKAYA – Sayın Vekilim...

İDRİS ŞAHİN (Ankara) – Bence örneği oradan vermeyin, başka bir yerden örnek verin.

İÇİŞLERİ BAKANI ALİ YERLİKAYA – Ya, müsaade et de istediğim yerden vereyim.

İDRİS ŞAHİN (Ankara) – Oradan vermeyin çünkü yanlış.

İÇİŞLERİ BAKANI ALİ YERLİKAYA – Ya ne söyleyeceğimi...

İDRİS ŞAHİN (Ankara) – Çünkü nasıl yanlış? Çünkü bu arkadaşımız etki altında kalıyor.

İÇİŞLERİ BAKANI ALİ YERLİKAYA – Ya, müsaade et, bir cümlemi tamamlayayım.

İDRİS ŞAHİN (Ankara) – Hadi tamamlayın o zaman...

İÇİŞLERİ BAKANI ALİ YERLİKAYA – Sayın Başkanım, benim gayet güzel, on dört saatten beri dinlediğime şahitsiniz değil mi?

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Evet.

Değerli milletvekilleri...

İDRİS ŞAHİN (Ankara) – Biz de çok...

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Tamam, Ankara olsun, bir şey demiyorum ya.

KAMURAN TANHAN (Mardin) – Sayın Bakanım, Anayasa'nın 14'üncü maddesi değil 34'üncü maddesi, yanlış yazmışlar.

İÇİŞLERİ BAKANI ALİ YERLİKAYA – Sayın Milletvekilim, Cumartesi Anneleriyle ilgili cümle kuruyorum ya, biraz müsaade et ya.

İDRİS ŞAHİN (Ankara) – Onu kurun.

İÇİŞLERİ BAKANI ALİ YERLİKAYA – Onu anlatacağım ya.

İDRİS ŞAHİN (Ankara) – Ama yazdığı yazıyı karalayan bir valiyi, yazdığı yazıyı geri çeken bir valiyi örnek verdiniz, o yüzden söylüyorum.

İÇİŞLERİ BAKANI ALİ YERLİKAYA – Sezai Bey, komşuya söyle de az bir beni dinlesin ya.

İDRİS ŞAHİN (Ankara) – Yok, komşunuz sizi gayet iyi dinliyor.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Değerli milletvekilleri, Sayın Şahin...

İÇİŞLERİ BAKANI ALİ YERLİKAYA – Ya arkadaşlar, Cumartesi Anneleriyle ilgili en az 10 arkadaşımız cümle kurdu ya, müsaade edin, onunla ilgili diyorum bak, hem Emniyet... Dedim ki...

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Evet, Sayın Bakanım, buyurun lütfen.

İÇİŞLERİ BAKANI ALİ YERLİKAYA – Teşekkür ediyorum.

Cumartesi Anneleriyle ilgili konuyu yakından inceledik, bizzat Bakan Yardımcımız iki ay bu konuyla ilgili araştırma yaptı. Gelinen nokta da şey şu: Bu annelerin bu Galatasaray'ın önünde, tam İstiklal Caddesi'nin girişindeki olan yerleriyle ilgili değil, alternatif bizim 7, 8, 10 kaç tane önerimiz

varsa onları, onların temsilcileriyle geçen hafta bir araya geldiler, sağlıklı bir şekilde istişare ettiler. Tekrar bir araya gelecekler bu hafta ve bu hafta da herhangi bir gözaltı olmadığını da biliyorsunuz. Görüşüyoruz, bakın, bu bir anayasal özgürlük ama bizim İstiklal Caddesi gibi, Fransa’da Şanzelize gibi dünyada bunun pek çok örneği var. Bir şehirde bu minval bir hakkın kullanılmasıyla ilgili “Her vakitte, her yerde mutlaka ama mutlaka yapılır.” diye bir şeyimiz var mı, yok mu? Ben bunu sormak istiyorum. İstiklal Caddesi gibi o 1.500 metrelik uzunluk ve debiyle ilgili... 13 Kasım’da menfur bir terör saldırısıyla karşılaştık.

ÖMER ÖCALAN (Şanlıurfa) – Otuz yıldır uyguluyorsunuz.

İÇİŞLERİ BAKANI ALİ YERLİKAYA – Müsaade edin, müsaade edin ya.

KAMURAN TANHAN (Mardin) – Siz sordunuz, ben cevap verebilir miyim Sayın Bakan?

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Ama böyle bir usul de yok ya.

İÇİŞLERİ BAKANI ALİ YERLİKAYA – Ya, müsaade edin.

KAMURAN TANHAN (Mardin) – Soru sordunuz.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Böyle bir usul yok yani.

İÇİŞLERİ BAKANI ALİ YERLİKAYA – Şuradan hayırlı bir noktaya gideceğiz, sabırla bir dinleyin ya, Allah rızası için ya.

KAMURAN TANHAN (Mardin) – Dinliyoruz ama soru sordunuz, onun için... Buyurun, kusura bakmayın.

İÇİŞLERİ BAKANI ALİ YERLİKAYA – Estağfurullah.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Değerli milletvekilleri, sükuneti tesis edelim lütfen.

İÇİŞLERİ BAKANI ALİ YERLİKAYA – Değerli arkadaşlar, bakın, 13 Kasım’dan çok önce biz dedik ki: 1,5 milyon insanın geçtiği İstiklal Caddesi’nde 3 tonluk, 7 tonluk bu saksılar güzel, görsel görünüyor ama öyle bir debi var ki -orada ben dört sene Valilik yaptım- on dakika değil, bir dakika ayakta dursanız, iyi yerde durmadığınızda, siz durduğunuz zaman arkadan gelen size çarpıyor; böyle bir debi var. Yani 2022’de İstanbul’a gelen 16 milyon 14 bin turistini yaptığımız araştırmalara göre yüzde 60’ı o caddede bir tur yürüyor, böyle bir caddemiz var, gurur da duyuyoruz. Ama ne hikmetse herkes diyor ki: “Ben orada yapacağım. Ben orada yapacağım.” Bir de her kesimde var bu. Ya, arkadaşım, orada insanlar yürümekte zorlanıyor. Yürümekte zorlandığı bir yerde diyor ki: “Ben buraya tezgâh açmak istiyorum.” Ben Cumartesi Annelerini kastetmiyorum, herkes diyor ki: “Ben burada yapacağım.” Ve sosyal medyada bu konuda emrivaki yapılıyor. Ya, 2911 ne oldu?

Bak, geçen gün WhatsApp’tan bana da davetiye geldi, diyor ki: “Pazar günü şu saat aralığında 15 Temmuz Şehitler Köprüsü’nde yürüyüş yapıyoruz, bütün İstanbullular davetlidir.” Arkadaşlar, 2 kıtayı birbirine bağlayan bu köprüde bu kadar kolay mı bu ya? Biz orada maraton veya biz orada uluslararası bir spor faaliyeti yapacağımız zaman üç ay evvelden bunun toplantılarını yapıyoruz; Ulaştırma Bakanlığından İstanbul’un trafiğine nasıl alternatif trafik yapacağız, bunu kamuoyuna duyurmamız lazım. Kastettiğim şey şu: Birbirimize açık, dürüst, şeffaf bir şekilde...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Sayın Bakanım, süreniz doldu, size ilave üç dakika süre vereceğim. Saat hayli geç oldu.

İÇİŞLERİ BAKANI ALİ YERLİKAYA – Efendim, az önce şu taraftan iki dakikamı almışlardı, Sezai Bey de şahit.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Tamam, iki dakika daha veriyorum Sayın Bakanım, beş dakika çünkü çok geç oldu, geri kalanına lütfen yazılı olarak cevap verin yedi gün içerisinde.

İÇİŞLERİ BAKANI ALİ YERLİKAYA – Hemen tamamlıyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Beş dakika veriyorum.

MUSTAFA YENEROĞLU (İstanbul) – Sayın Başkan, çok soru vardı, Sayın Bakanımız cevap versin yoksa müdahale edip uzatmamız lazım.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Değerli milletvekilleri, dinlersek... Değerli milletvekilleri, sükûneti tesis edelim, bir sonraki güne gireceğiz, biz sabah 10.00'da yine geleceğiz buraya.

İÇİŞLERİ BAKANI ALİ YERLİKAYA – Arkadaşlar, zavallı üç dakikam da araya gidiyor, az bekleyin.

Cumartesi Anneleriyle ilgili biz iyi niyetliyiz, onlar da zaten mağdur; Sayın Cumhurbaşkanımız da onları kabullerinde aynı şeyi söylemişti. Bizim, onun da cümlesinden, onun da o zamanki sözünden hareketle bu olayı, bu meseleyi uhuletle, suhuletle en güzel şekilde çözeceğimizi buradan söylemek istiyorum.

Ama size şunu söyleyeyim: Gelin, şu 2911 sayılı Kanun'u... Bakın, bulunduğumuz her yerden valilerimiz ve 922 ilçede kaymakamlarımız yazıyor, beyanata çıkıyor: "Ey şehrimiz, -bak, tekrar ediyorum- gösteri, yürüyüş, miting alanı, bunlarla ilgili lütfen önerilerinizi getirin." Oturuyoruz, onun... Askıya çıkıyor, otuz gün de askıda kalıyor. Eğer sizlerden gelen yani tüm şehirden gelen kanaatlerle ilgili arzu edilen, tatmin edilen bir netice olmuyorsa o zaman da askıdaki itirazı, onları da tekrar değerlendiriyoruz.

Son kelam... Değerli kardeşlerim, yirmi bir yıldan beri AK PARTİ hükümetlerimiz iş başında Sayın Cumhurbaşkanımızın liderliğinde. Başından itibaren, hatta ilk kurulduğumuz günden itibaren 22'nci yıla kadar terör, organize suçlar, uyuşturucuyla mücadele, düzensiz göç, suç ve suçlarla mücadele, her konuyla ilgili başlangıçta "bismillah" dediğimiz gün nasılsa, benden önce 9 bakanın, benden sonra da gelecek olan bakanların duruşları aynı aynı aynı olacak. Herkesin bir yoğurt yeme tarzı var, benim yoğurt yeme tarzım bu. Beş ay oldu, 6'ncı aya giriyorum ama benim yönetim tarzım... Otuz üç yıldan beri mensubu olmaktan onur duyduğum İçişleri ailesinde kaymakam adaylığından başlayıp valiliğe varıncaya kadar hizmet ettim. Hiçbir zaman kasıtlı olarak, bilerek hiçbir insanı incitmedim, kalbine diken batırmadım ama suç ve suçlarla mücadelede aziz milletimizin dua ve destekleriyle, cesaret noktasında da Allah'ın izniyle hiçbir ama hiçbir sorunumuz yok.

Şimdi, terörle ilgili meselede bölücü terör örgütü başta olmak üzere, her biriyle ilgili amansız, durmaksızın, kararlılıkla mücadele edeceğimiz çünkü bizim devletimizin de milletimizin de bizden beklediği bu.

Şimdi, organize suç örgütleri... İster ulusal olsun ister uluslararası olsun; yerel olsun, bölgesel olsun; umurumda değil, açık söylüyorum. Bizim yaptığımız şey şu: Yarın sabahleyin saat 9.30'da Mersin'de, bir gün sonra Adana'da olacağım. O illerin güvenlik değerlendirme toplantılarını yapıyoruz, orada da şehre şunu söylüyorum en son basını aldığımız zaman: "Ey hemşehrilerim, 112 var, biz size 112 kadar yakınız." Eğer bu şehirde 3 kişi bir araya gelmiş, benim hemşehrilerime ayar vermeye çalışıyorsa, hadsizlik yapıyorsa, helal kazancına şekil yapmaya çalışıyorsa onun yakasına yapışmak bizim boynumuzun borcu. Altı ay süre biçtik biz kendimize. Öyle bir ihbar geliyor ki bak bakalım neler oluyor? Ama şunu da söyleyeyim: Benden önceki Bakanımız döneminde de, ondan önceki Bakanımız döneminde de KONDA ve diğer yerlerde istihbaratta planlı, projeli devam eden işlerin hepsi başımız gözümüz üstüne, biz devam ettiriyoruz ve yenilerini de yaptık, bizden sonra da gelenler gördüğünü,

bildiğini aynı gün savcımızla mahkemeye arz edecek. İnanırsa onlar da izlemeye, dinlemeye, takip etmeye... Yakalayıp, nefesini kesip “Sen bizimle beraber, bizim aramızda yaşamayı hak etmiyorsun.” diyeceğiz, götürüp adalete teslim edeceğiz.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Pasaport tahditlerine de gelseniz Sayın Bakan.

İÇİŞLERİ BAKANI ALİ YERLİKAYA – Sabır, sabır, sabır; ona da geleceğim, şu takip meselesine de geleceğiz vali beyin.

Düzensiz göç; son cümle...

(Uğultular)

İÇİŞLERİ BAKANI ALİ YERLİKAYA – Lütfen arkadaşlar, lütfen...

Düzensiz göçle de ilgili şu içimde... Dilim şişti, söyleyeyim bunları.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Sayın Bakanım, bir dakikanız var.

İÇİŞLERİ BAKANI ALİ YERLİKAYA – Çok az.

DİLÂN KUNT AYAN (Şanlıurfa) – Biz dinleriz, sorun yok.

İÇİŞLERİ BAKANI ALİ YERLİKAYA – Sayın Başkan...

Düzensiz göç... Değerli arkadaşlar, Millî Savunma Bakanımıza huzurlarınızda şükranlarımı ifade etmek istiyorum. Kara sınırlarının tamamında, mevcutları katbekat artırdığı gibi... “Biz önceden geçişte dört beş denemede sınırdan, İran tarafından geçerken kırk beş gün oldu, 30 kere denedik, 40 kere denedik, inancımız kalmadı, geçemiyoruz.” diyor; izliyoruz biz de, dinliyoruz. Geçemiyorlar. Sadece İran, Irak, Suriye, Gürcistan sınırı değil evet, Bulgaristan ve Yunanistan sınırı da dâhil tüm sınırlar bizim sınırlarımız, hepimizin sınırları. Bu sınırlara gözümüz gibi bakıyoruz. Yunanistan ve Bulgaristan’la niye görüştüğümü söyleyeyim. Daha dün Danimarka, ondan önce Avusturya; herkes bizim düzensiz göçle mücadelemizi...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Sayın Bakanım, mikrofonunuz kapandı. Sürenize ilave beş dakika verdim.

Sayın Bakanım, şöyle, şimdi önergeler var, oylamalar var ve biz yarın sağlıklı bir şekilde Sağlık Bakanlığının bütçesini görüşmek istiyoruz.

Size ilave bir beş dakika daha veriyorum ve lütfen toparlayın Sayın Bakanım. Geri kalanını yazılı olarak sayın milletvekillerine yedi gün içerisinde vermenizi bekliyoruz.

İÇİŞLERİ BAKANI ALİ YERLİKAYA – Değerli arkadaşlar, sınırla ilgili Bulgaristan ve Yunanistan İçişleri Bakanlarına söyledim: “Size 1 kişiyi göndermem, 1 kişiyi bana geri ittiremezsiniz.” 19 Eylülde telefonda bunu söyledim, adamlar şaşkırdılar, aradan zaman geçti, buraya geldiler, dediler ki: “Biz size teşekkür ediyoruz. 1 kişi bize geçmedi.” Dedim ki: “Şu takvimde bize Bulgaristan’ın geri ittikleri, şu kapımı da bir aç bakayım, aç, al bunları, 1 kişiyi almıyoruz.” O bölge milletvekillerimiz de var ve şunu da söyleyeyim: Buraya ilk geldiğim gün, atandığım ilk gün bu işin kompetanlığımı yapan göçmen kaçakçısı organizatörlerin nefesini kesiyoruz. Bakın, yüce Parlamentomuzda 2023’ün 3’üncü ayında bu cezalar beş yıldan sekiz yıla kadar artırıldı; Allah hepinizden razı olsun. Hatta bunların bu işi yaparken kullandığı araçlara da müsadere yetkisi de verildi; Allah razı olsun. Alıyoruz ama şunu söyleyeyim: Göçmen organizatörlerinden -tutuklanan ve adli kontrol tamam ama- serbest bırakılanların hepsini takip ediyorum. Kahvehanelerde soruyoruz, herkese soruyoruz -az önce vekillerimiz söyledi- herkesin bildiğini bizim bilmememiz mümkün mü? Ben de valilerime, Emniyetime, Sahil Güvenliğime bunu diyorum, 2 kişinin bildiğini senin bilmemen mümkün değil ve bunlar bizim arkadaşlarımızı

değerlendirirken performans kriteri... Hiç merak etmeyin, dört ayda bir gelecekler “Geç bakalım, kaç göçmen organizatörü yakaladın?” “Şu kadar.” “Kaçı serbest bırakıldı?” “Bu kadar.” Bunların dosyalarını düzenli hazırlayıp hazırlamadığına savcımızın yanında baktırıyorum “Nasıl olur da bunlar bunu yapmış, demek dosyada bir şeylik mi var, yoksa başka bir şey mi var?” veya “Hâlen takip edip en kısa zamanda yakalanacak mı?” bunlara bakıyoruz.

Değerli kardeşlerim, düzensiz göçle ilgili size şunu söyleyeyim: İstanbul’da bu mobil göç noktalarını niye yaptık? Çünkü turizme zarar vermemek, düzenli göçmeni incitmemek... Önceden, bunların hâllerinden şüphelenip de üzerinde tanımlayıcı bir kimlik kartı olmadığı zaman adamı ya polis merkezine ya da geri gönderme merkezine götürüyorduk; şimdi sıfır komplikasyon, hiçbir sıkıntı yok, kimseyi incitmiyoruz, kimseyi incitmeye de hakkım yok ama bunun için 155 araç aldık.

Değerli arkadaşlar, Türkiye’nin tamamında bizim düzenli göçmenle ilgili verdiğimiz rakam doğru, kesin çünkü hepsinin parmak izini biliyorum. Biz kaynağında başlamak üzere, istizanla olanların vizelerini öncekinden daha sıkı denetleyerek ve hudutlarımızda öncekiyle hiç kıyaslanmayacak derecede, hudut birliklerimizle, Savunma Bakanlığımızın kahramanca orada duruşuyla, arkasından benim arkadaşlarımızın ekstra güvenlik tedbirleriyle, 81 valimiz ve güvenlik birimlerimizin her biriyle göçmen organizatörlerine göz açtırmamak... Bunun bereketini görüyoruz, gördük. 160 bin yabancının vizesi bitti, ikametgâh süresi bitti, aramızda yaşıyorlar “Ulan, bizi de yakalayacak.” dediler, uçağa binip gittiler, hâlen de gidiyorlar. Nereden biliyorum? Günlük rapor alıyorum, bunları da sizlerle paylaşıyorum.

Değerli arkadaşlarım, suç terör de olsa, en küçük ruhsatsız silah taşımak da olsa suç tanımlandıysa o bizim için önemlidir, hassasiyetlidir. Dolayısıyla, hiçbir suçu diğer suçtan daha az önemli... Böyle bir şey yok.

Tüm Emniyet müdürlerim, Jandarma ve Sahil Güvenliğim, her biri konusuyla ilgili büyük bir heyecan içerisindedir, onu size söyleyeyim. Her gün sabah saat sekiz on beş ve sekiz buçuk arasında, aziz milletimizle -sabahleyin kahvaltı yaparken- geleceğe ümitle bakacağı, hepimizden razı olacağı, devletimiz ile milletimizin böyle kenetleneyeceği, güvenini daha da kazanacağı bir tutum olsun diye ve algı olarak güvenlik birimlerinin sizin emrinizde ve sizin için var olduğunu gösterecek operasyonlarımızı paylaşıyoruz; hiç merak etmeyin, Allah’ın izniyle de paylaşmaya devam edeceğiz.

Soru önergelerine daha hassas cevap vermeye söz veriyorum, on beş günden önce vermeye söz veriyorum, hiç merak etmeyin.

Pasaportlarla alakalı meseleyle ilgili, tarihleriyle ilgili yargı kararını... Sayın Öcalan, yargı kararının uygulanmadığıyla ilgili iddianı doğru değil, uygulanmış.

ÖMER ÖCALAN (Şanlıurfa) – Sayın Bakan, aynı gün kullanmış, aynı gün; böyle bir şey olabilir mi?

İÇİŞLERİ BAKANI ALİ YERLİKAYA – Ya, müsaade et, anlatıyorum sana. Sen dedin ki: “Yargı kararını uygulamadın.” Benim dönemimde yargı kararının uygulanmadığı olmaz, olamaz yani böyle bir şey, geldiğim gün söyledim ben ama Valiliğin kararı iptal edildikten sonra Valilik bu kararı uygulamış, ondan on gün sonra Bakanlıktan tekrar konulmuş.

ÖMER ÖCALAN (Şanlıurfa) – Aynı gün Sayın Bakan.

İÇİŞLERİ BAKANI ALİ YERLİKAYA – Ya, işte konulmuş.

ÖMER ÖCALAN (Şanlıurfa) – 8’inci ayın 1’i, 2022.

İÇİŞLERİ BAKANİ ALİ YERLİKAYA – Ya, güzel kardeşim, sana diyorum ki: “Yargı kararı uygulanmadı.” şeklindeki iddian doğru değil, onu söylüyorum ama...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÖMER ÖCALAN (Şanlıurfa) – Aynı gün ya, aynı gün Sayın Bakan.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Teşekkür ediyorum.

Sayın Bakanım, selamlama için bir dakika süre veriyorum.

Buyurun lütfen.

İÇİŞLERİ BAKANİ ALİ YERLİKAYA – Sayın Başkan, Değerli Komisyon üyeleri, sayın milletvekillerimiz; bugün sabah saat ondan itibaren gerek şahsıma gerek bütün İçişleri ailemize -burada olan, dışarıda olan, Bakanlığımızda olan, emeği geçen- burada sizlerin huzurunda dilimiz döndüğünce, gönlümüzden geldiğince, kalbi ile dili bir olarak bunları arz etme fırsatı verdiğiniz için her birinize şükranlarımı ifade etmek istiyorum.

Bütçemizin milletimize, Bakanlığımıza hayırlı uğurlu olmasını diliyorum.

Saygılar sunuyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Teşekkür ediyorum.

SEZAI TEMELLİ (Muş) – Sayın Bakan, cevapları yazılı yollayacaksınız değil mi?

İÇİŞLERİ BAKANİ ALİ YERLİKAYA – Tabii, tabii.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Değerli milletvekilleri, oylama işlemine geçiyorum, lütfen biraz daha oturalım.

RİDVAN UZ (Çanakkale) – Sayın Başkan, bir cümle...

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Oylamaya geçtim Sayın Uz.

Süresi içinde cevap verilmeyen sorulara cevapların yedi gün içerisinde yazılı olarak Komisyon Başkanlığımıza iletilmesini bekliyoruz. Sorular tutanaklarda mevcuttur, tutanaklardan alınmak kaydıyla takip edilmesini de Komisyonumuz ayrıca yapacaktır.

Değerli milletvekilleri, böylece gündemimizdeki kurum bütçeleri üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Şimdi oylamalara geçiyoruz.

(Uğultular)

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, önerge oylamalarına geçeceğim, bütçe oylamalarını yapacağım, dolayısıyla milletvekillerinin bizi duyması lazım.

Sırasıyla bütçe ve kesin hesapları okutuyorum:

İçişleri Bakanlığının bütçesini okutuyorum:

(İçişleri Bakanlığının 2024 yılı bütçesi okundu)

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Komisyonumuza, Başkanlığımıza 3 adet önerge ulaşmıştır, sırasıyla okutup işleme alacağım.

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Cetvelde gösterilen değişikliğin aşağıdaki gerekçeyle kabulünü arz ve teklif ederiz.

KURUM: İÇİŞLERİ BAKANLIĞI

YIL: 2024

ÖDENEK (A) CETVELİ

PROGRAM	KURUMSAL	FİNANSMAN	EKONOMİK KOD	DÜŞÜLEN MİKTAR
22	10.30	01	07.01	10.000.000.000 TL

Ümit Özlale
İzmir

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Sayın Özlale, önergeyle alakalı izahat...

(Uğultular)

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Değerli milletvekilleri, on dakikanızı daha istirham ediyorum. Sayın Özlale'ye söz vereceğim, önergeleriyle alakalı açıklama yapacaklar.

Buyurun.

ÜMİT ÖZLALE (İzmir) – Bu düzensiz göçle ilgili mücadelede yerel yönetimlerin kaynakları kısıtlı kalmaktadır. Dolayısıyla merkezî yönetim ile yerel yönetim arasında bir uyum sağlanması için düzensiz göçte yerel yönetimler programına daha fazla kaynak ayrılmasını öneriyoruz.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – İYİ Partinin önergesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Müteakip önergeyi okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

İçişleri Bakanlığı bütçesinde aşağıdaki değişikliğin gerekçesiyle birlikte kabul edilmesini arz ve teklif ederiz.

KURUM: İÇİŞLERİ BAKANLIĞI

YIL: 2024

ÖDENEK (A) CETVELİ

PROGRAM	KURUMSAL	FİNANSMAN	EKONOMİK KOD	EKLENEN TUTAR TL
Yerel Yönetimlerin Güçlendirilmesi (22)	10.30	01	07.01	1.000.000.000

Rahmi Aşkın Türeli
İzmir

Cevdet Akay
Karabük

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Sayın Akay, buyurun.

CEVDET AKAY (Karabük) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Yerel yönetimler faaliyetlerini düzgün bir şekilde yapabilmek için vergi gelirlerinden pay alıyor. İçişleri Bakanlığının Yerel Yönetimlerin Güçlendirilmesi alt programına yerel yönetimlere daha fazla destek olunması için önergemizle ilave 1 milyarlık ödenek talep ediyoruz.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Teşekkür ediyorum.

CHP Grubunun önergesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Müteakip önergeyi okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

İçişleri Bakanlığı bütçesinde aşağıdaki değişikliğin gerekçesiyle birlikte kabul edilmesini arz ve teklif ederiz.

KURUM: İÇİŞLERİ BAKANLIĞI

YIL:2024

ÖDENEK (A) CETVELİ

PROGRAM	KURUMSAL	FİNANSMAN	EKONOMİK KOD	EKLENEN TUTAR (TL)
Toplum Güvenliği Programı (29)	10.34	01	05.03	100.000.000

Rahmi Aşkın Türeli

Cevdet Akay

İzmir

Karabük

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Evet, önergeyle alakalı izahat Sayın Arı'dan.

Sayın Arı, buyurun.

CAVİT ARI (Antalya) – Kaçakçılıkla mücadele, hedef, taktik ve usullerini tespit etmek ve eğitici nitelikte yayımlar yapmakla görevli kuruluşlarla ilgili kuvvetler arasında koordinasyonu sağlamak Bakanlığın görevleri arasındadır. Bu çerçevede Kaçakçılık, İstihbarat, Harekât ve Bilgi Toplama Dairesi Başkanlığının ilgili alt tertibindeki 14 milyon 541 bin TL'lik yetersiz ödeneğin 100 milyon TL artırılması amacıyla kaçakçılıkla daha iyi mücadele edilsin diye bu önergeyi vermiş bulunmaktayız.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Teşekkür ediyorum.

Cumhuriyet Halk Partisinin önergesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

İçişleri Bakanlığının bütçesini oylarınıza sunuyorum:

(İçişleri Bakanlığının 2024 yılı bütçesi oylandı, kabul edildi)

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Kesin hesabı okutuyorum:

(İçişleri Bakanlığının 2022 yılı kesin hesabı okundu, oylandı, kabul edildi)

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Emniyet Genel Müdürlüğünün bütçesini okutuyorum:

(Emniyet Genel Müdürlüğünün 2024 yılı bütçesi okundu)

BAŞKAN MEHMET MUŞ – 1 adet önerge ulaşımıştır, önergeyi okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Cetvelde gösterilen değişikliğin aşağıdaki gerekçeyle kabulünü arz ve teklif ederiz.

KURUM: EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

YIL: 2024

ÖDENEK (A) CETVELİ

PROGRAM	KURUMSAL	FİNANSMAN	EKONOMİK KOD	EKLENEN TUTAR (TL)
28	28.54	01	03.05	10.000.000.000

Ümit Özlale

İzmir

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Önergeyle alakalı izahat...

Sayın Özlale.

ÜMİT ÖZLALE (İzmir) – Hemen söyleyeyim. Yine kabul etmeyeceksiniz ama belki önümüzdeki dönemin programına koyabilirsiniz. Bu uyuşturucuyla mücadelede başarılı olmuş ülkelere baktığınız zaman emekli olmuş Emniyet personelinden, tedavisi başarıyla tamamlanmış eski uyuşturucu bağımlılarından yararlanılıyor. Onlar yarı zamanlı çalışıyorlar ve gönüllülük esasına göre oluyor. Böyle bir istihdam programı yurt dışında çok başarılı olmuş dolayısıyla böyle bir şey önerdik. Ekstradan bir ödenek konarak emekli olmuş Emniyet personelinden, gönüllü olarak katılanlardan, tedavisi başarıyla sonuçlanmış eski bağımlılardan oluşan bir gruba uyuşturucuyla mücadelede belki ihtiyaç duyabilirsiniz diye bir ödenek önerdik.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Teşekkür ediyorum.

İYİ Parti Grubunun önergesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Emniyet Genel Müdürlüğünün bütçesini oylarınıza sunuyorum:

(Emniyet Genel Müdürlüğünün 2024 yılı bütçesi oylandı, kabul edildi)

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Kesin hesabı okutuyorum:

(Emniyet Genel Müdürlüğünün 2022 yılı kesin hesabı okundu, oylandı, kabul edildi)

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Jandarma Genel Komutanlığının bütçesini okutuyorum:

(Jandarma Genel Komutanlığının 2024 yılı bütçesi okundu, oylandı, kabul edildi)

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Kesin hesabını okutuyorum:

(Jandarma Genel Komutanlığının 2022 yılı kesin hesabı okundu, oylandı, kabul edildi)

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Sahil Güvenlik Komutanlığının bütçesini okutuyorum:

(Sahil Güvenlik Komutanlığının 2024 yılı bütçesi okundu, oylandı, kabul edildi)

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Kesin hesabını okutuyorum:

(Sahil Güvenlik Komutanlığının 2022 yılı kesin hesabı okundu, oylandı, kabul edildi)

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Göç İdaresi Başkanlığının bütçesini okutuyorum:

(Göç İdaresi Başkanlığının 2024 yılı bütçesi okundu)

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Başkanlığımıza 1 adet önerge ulaşmıştır, önergeyi okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığı

Cetvelde gösterilen değişikliğin aşağıdaki gerekçeyle kabulünü arz ve teklif ederiz.

KURUM: GÖÇ İDARESİ BAŞKANLIĞI

YIL: 2024

ÖDENEK (A) CETVELİ

PROGRAM	KURUMSAL	FİNANSMAN	EKONOMİK KOD	EKLENEN TUTAR (TL)
(35)	36.67	01	06.05	20.000.000.000

Ümit Özlale

İzmir

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Buyurun Sayın Özlale.

ÜMİT ÖZLALE (İzmir) – Gerekçe...

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Partimizin Göç Doktrini ve Stratejik Eylem Planı kapsamında, kaçak göçmenlerin sınır dışı işlemlerinin bir yıl, geçici koruma kapsamındaki Suriyeli sığınmacıların geri dönüş sürecinin ise üç yıl içinde tamamlanması planlanmıştır. Eylem planımızda bahsedildiği üzere 10'ar bin kişilik 20 geri gönderme merkezinin inşa edilmesi, geri dönüş sürecine dair gerekli planlamaların uygulanabilmesi en önemli tedbirler olarak ortaya çıkmaktadır. Bu amaçla Göç İdaresi Başkanlığının ilgili programında 20 milyar TL artırım yapılmaktadır.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Şimdi Göç İdaresi Başkanlığının bütçesini oylarınıza sunuyorum:

(Göç İdaresi Başkanlığının 2024 yılı bütçesi oylandı, kabul edildi)

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Kesin hesabını okutuyorum:

(Göç İdaresi Başkanlığı 2022 yılı kesin hesabı okundu, oylandı, kabul edildi)

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığının bütçesini okutuyorum:

(Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığının 2024 yılı bütçesi okundu, oylandı, kabul edildi)

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Kesin hesabını okutuyorum:

(Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığının 2022 yılı kesin hesabı okundu, oylandı, kabul edildi)

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Böylece oylamalarımız neticelenmiştir, bütçe ve kesin hesaplar kabul edilmiştir.

Hayırlı uğurlu olsun.

Bütün katılımcılarımıza teşekkür ediyorum.

9 Kasım Perşembe günü saat 10.00'da buluşmak üzere birleşimi kapatıyorum.

Kapanma Saati: 23.33